

***Badanie lokalnego rynku pracy na terenie
powiatu strzelecko- drezdeneckiego.
Diagnoza stanu aktualnego i prognoza na
lata 2014 -2015.***

Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich

Badanie zrealizowane przez: Ośrodek Badań Społecznych „**INDEKS**”

Biuro: ul. Kozia 16, 61-835 Poznań, tel./fax. (061) 8 55 15 75, tel. 502 625 176

www.indeks-badania.pl

Spis treści:

Streszczenie i wnioski z badania rynku pracy w powiecie strzelecko - dreźnieckim.....	6
Wstęp	24
I. Profil powiatu strzelecko - dreźnieckiego z punktu widzenia rynku pracy, gospodarka powiatu, atuty bariery.....	27
1. Charakterystyka powiatu strzelecko - dreźnieckiego od strony gospodarczej.....	28
2. Gospodarka powiatu strzelecko - dreźnieckiego – główne zasoby i potencjał rozwojowy powiatu.....	37
3. Ludność powiatu strzelecko – dreźnieckiego. Prognoza demograficzna dla powiatu strzelecko - dreźnieckiego.....	45
4. Kapitał ludzki i system edukacji w powiecie strzelecko – dreźnieckim. Dopasowanie kształcenia do popytu na pracę w powiecie.	49
5. Problem wykluczenia społecznego w powiecie strzelecko - dreźnieckim	54
II. Struktura osób pracujących w powiecie strzelecko - dreźnieckim w poszczególnych sektorach gospodarczych.....	59
III.Charakterystyka osób bezrobotnych w powiecie strzelecko- dreźnieckim.	62
1. Struktura bezrobotnych w powiecie strzelecko - dreźnieckim.....	63
2. Struktura bezrobotnych ze względu na przyczynę bezrobocia	68
3. Osoby nadreprezentowane w populacji bezrobotnych.....	69
4. Oczekiwania płacowe osób bezrobotnych	71
5. Metody poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne.....	72
6. Czas poszukiwania pracy.....	73
7. Podstawowe bariery podjęcia pracy.....	73
8. Problem bezrobocia długookresowego	74
9. Przyczyny rejestracji osób bezrobotnych.....	76
10.Korzystanie przez bezrobotnych z form aktywizacji oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich.....	76
IV. Popyt na pracę w powiecie strzelecko – dreźnieckim	81
1. Specyfika sektora przedsiębiorstw w powiecie strzelecko - dreźnieckim.....	82
2. Fluktuacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach.....	85
3. Przyczyny zwolnień pracowników i powody odrzucenia kandydatów do pracy w procesie rekrutacji.....	85
4. Powody odrzucenia kandydatów do pracy w procesie rekrutacji.	86

5. Charakterystyka oczekiwanych kompetencji ze wskazaniem konkretnych zawodów.....	87
6. Trudności pracodawców w obsadzaniu wakatów.....	87
7. Planowane przyjęcia pracowników (w perspektywie do 2 lat) ze wskazaniem konkretnych zawodów.....	88
8. Zatrudnianie absolwentów.....	89
9. Współpraca lokalnych pracodawców z urzędem pracy.....	89
10. Nisze dla podejmowania działalności gospodarczej, ze wskazaniem na pożądany rodzaj tej działalności.....	90
11. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie strzelecko - drezdeneckim w 2012 roku.....	91
12. Planowane inwestycje tworzące nowe miejsca pracy.....	95

V. Diagnoza zapotrzebowania na umiejętności i kwalifikacje na powiatowym rynku pracy (struktura kwalifikacyjno – zawodowa oraz liczba poszukiwanych pracowników).....

1. Analiza zapotrzebowania na szkolenia indywidualne i grupowe.....	98
2. Analiza zapotrzebowania na staże (zawody/specjalności).....	98

Wyniki badań realizowanych wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego.....

Cele i metodologia badań realizowanych wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego.....	102
Charakterystyka badanej próby.....	104
Wcześniejsze zatrudnienie bezrobotnych przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich.....	110
Przyczyny niepodejmowania zatrudnienia przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich.....	111
Powody zakończenia pracy przez bezrobotnych.....	112
Okres od momentu utraty pracy lub ukończenia szkoły do rejestracji osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich.....	113
Skłonność osób bezrobotnych do przekwalifikowania.....	114
Uczestnictwo osób bezrobotnych w kursach i szkoleniach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich.....	115
Zainteresowanie osób bezrobotnych uczestnictwem w szkoleniach i kursach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich.....	117
Rodzaje kursów i szkoleń, w których chciałyby uczestniczyć osoby bezrobotne.....	118
Uczestnictwo osób bezrobotnych w stażach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich.....	120
Zainteresowanie uczestnictwem w stażach.....	120

<i>Ocena skuteczności szkoleń oraz staży</i>	<i>122</i>
<i>Potencjalna praca a wyuczony zawód</i>	<i>122</i>
<i>Gotowość do podjęcia pracy w trudnych warunkach.....</i>	<i>124</i>
<i>Potencjalna praca a mobilność przestrzenna osób bezrobotnych.....</i>	<i>125</i>
<i>Oczekiwana forma zatrudnienia.....</i>	<i>127</i>
<i>Oczekiwane wynagrodzenie.....</i>	<i>128</i>
<i>Branża, w której chciałby pracować osoby bezrobotne.....</i>	<i>129</i>
<i>Najważniejsze elementy decydujące o wyborze miejsca pracy</i>	<i>130</i>
<i>Ocena szans na zatrudnienie na lokalnym rynku pracy - w miejscowości zamieszkania.....</i>	<i>130</i>
<i>Bariery i trudności w znalezieniu pracy.....</i>	<i>131</i>
<i>Sposoby zmiany sytuacji bezrobocia.....</i>	<i>133</i>
<i>Ocena szans na zatrudnienie</i>	<i>134</i>
<i>Gotowość osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia.....</i>	<i>135</i>
<i>Aktywność osób bezrobotnych w procesie poszukiwania pracy</i>	<i>136</i>
<i>Metody poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne</i>	<i>138</i>
<i>Znajomość oferty Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich skierowanej do osób bezrobotnych.....</i>	<i>139</i>
<i>Wsparcie zaoferowane przez PUP w Strzelcach Krajeńskich</i>	<i>140</i>
<i>Przyjęcie oferty aktywizacyjnej proponowanej przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich.....</i>	<i>140</i>
<i>Zainteresowanie osób bezrobotnych udziałem w programach aktywizacyjnych</i>	<i>141</i>
<i>Główne oczekiwania wobec Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich</i>	<i>142</i>
 <i>Wyniki badań realizowanych wśród pracodawców z terenu powiatu strzelecko - dreźnieckiego.....</i>	 <i>145</i>
<i>Cele i metodologia badań realizowanych wśród pracodawców z terenu powiatu strzelecko - dreźnieckiego.....</i>	<i>146</i>
<i>Charakterystyka badanej próby.....</i>	<i>147</i>
<i>Wielkość zatrudnienia w badanych przedsiębiorstwach</i>	<i>148</i>
<i>Długość funkcjonowania badanych przedsiębiorstw.....</i>	<i>149</i>
<i>Profil działalności badanych przedsiębiorstw.....</i>	<i>149</i>
<i>Zakres terytorialny prowadzonej działalności.....</i>	<i>150</i>
<i>Kondycja przedsiębiorstw w powiecie strzelecko - dreźnieckim.....</i>	<i>151</i>
<i>Prognozowana sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstwa w 2014 roku</i>	<i>151</i>
<i>Fluktuacja zatrudnienia – obecna sytuacja kadrowa.....</i>	<i>152</i>
<i>Fluktuacja zatrudnienia - planowane decyzje kadrowe.....</i>	<i>153</i>

<i>Przyczyny zwolnień pracowników</i>	<i>155</i>
<i>Powody przyjęć pracowników.....</i>	<i>156</i>
<i>Umiejętności i kwalifikacje oczekiwane przez pracodawców.....</i>	<i>158</i>
<i>Metody poszukiwania pracowników przez pracodawców.....</i>	<i>159</i>
<i>Ocena obecnej sytuacji na lokalnym rynku pracy w kontekście poszukiwanych pracowników</i>	<i>160</i>
<i>Trudności w znalezieniu pracowników – przyczyny</i>	<i>161</i>
<i>Planowane przyjęcia pracownicze w 2014 roku.....</i>	<i>162</i>
<i>Struktura zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu strzelecko - drezdeneckiego.....</i>	<i>164</i>
<i>Zatrudnianie absolwentów w powiecie strzelecko - drezdeneckim</i>	<i>165</i>
<i>Zatrudnianie osób powyżej 50 roku życia w powiecie strzelecko - drezdeneckim.....</i>	<i>166</i>
<i>Zatrudnianie osób poniżej 30 lat w powiecie strzelecko - drezdeneckim.....</i>	<i>166</i>
<i>Zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami w powiecie strzelecko - drezdeneckim.....</i>	<i>167</i>
<i>Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Strzelcach Krajeńskich – częstotliwość kontaktów.....</i>	<i>168</i>
<i>Wiedza pracodawców na temat programów oraz pomocy oferowanej pracodawcom przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich.....</i>	<i>168</i>
<i>Formy pomocy, z których skorzystali pracodawcy.....</i>	<i>169</i>
<i>Zainteresowanie pracodawców zatrudnieniem osób bezrobotnych przeszkolonych pod kątem oczekiwanych kwalifikacji i umiejętności.....</i>	<i>171</i>
<i>Szkolenia i kursy, których oczekują pracodawcy.....</i>	<i>171</i>
<i>Zainteresowanie organizacją staży w przedsiębiorstwach.....</i>	<i>172</i>
<i>Działania oczekiwane przez pracodawców.....</i>	<i>173</i>
 <i>Rekomendacje</i>	 <i>175</i>
<i>Spis wykresów.....</i>	<i>182</i>
<i>Spis tabel</i>	<i>185</i>

Streszczenie i wnioski z badania rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim

Kreowanie i możliwość oddziaływania na lokalny rynek pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim wymaga współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami funkcjonującymi w tym obszarze. Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich, jako instytucja rynku pracy może i powinna wpływać na zwiększenie spójności między oczekiwaniami pracodawców, co do kwalifikacji i umiejętności potencjalnych pracowników, a organizowanymi kierunkami kształcenia dla osób poszukujących pracy. Wzajemna kooperacja powinna być poprzedzona szczegółową analizą potrzeb lokalnego rynku pracy oraz poznaniem oczekiwań i możliwości poszczególnych podmiotów. Prezentowana diagnoza lokalnego rynku pracy umożliwiła zidentyfikowanie najważniejszych problemów lokalnego rynku pracy i wskazanie aspektów determinujących trudną sytuację poszczególnych podmiotów, by finalnie służyć integracji i korelowaniu wspólnych działań. Poznanie oczekiwań płynących ze strony lokalnego rynku pracy powinno pozwolić na wypracowanie skutecznych mechanizmów współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami rynku pracy.

Raport z badań lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko – drezdeneckim został przygotowany przez Ośrodek Badań Społecznych i Marketingowych INDEKS z Poznania na zlecenie Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Opracowanie stanowi z jednej strony retrospektywny obraz zmian makroekonomicznych zachodzących na obszarze powiatu strzelecko - drezdeneckiego, które mają istotny wpływ na dalsze kierunki funkcjonowania jego społeczności, podmiotów gospodarczych i osób bezrobotnych, a także władz samorządu regionalnego, z drugiej zaś strony jest wprowadzeniem do określenia przyszłych kierunków i realizacji strategii działania publicznych służb zatrudnienia. Przedstawione analizy są kompleksowym badaniem lokalnego rynku pracy, które składa się z trzech niezależnych części. Pierwsza część to prezentacja danych zastanych dotyczących lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko – drezdeneckim, która zawiera między innymi analizę i diagnozę takich aspektów jak: charakterystyka powiatu od strony gospodarczej, główne zasoby i potencjał rozwojowy powiatu, prognoza demograficzna dla powiatu, dopasowanie kształcenia do popytu na pracę w powiecie, problem wykluczenia społecznego w powiecie, struktura osób pracujących w powiecie strzelecko - drezdeneckim w poszczególnych sektorach gospodarczych, charakterystyka osób bezrobotnych w powiecie strzelecko - drezdeneckim, struktura bezrobotnych w powiecie, struktura bezrobotnych ze względu na przyczynę bezrobocia, osoby nadreprezentowane w populacji bezrobotnych, korzystanie przez bezrobotnych z form aktywizacji oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy

w Strzelcach Krajeńskich, specyfika sektora przedsiębiorstw, wyniki monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz planowane inwestycje tworzące nowe miejsca pracy w powiecie. Druga część zawiera szczegółowe wyniki badania przeprowadzonego wśród 263 bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko – drezdeneckiego zarejestrowanych w PUP w Strzelcach Krajeńskich. Trzecia część to opis wyników badań przeprowadzonych wśród 200 pracodawców z powiatu strzelecko – drezdeneckiego.

Wnioski z analizy danych zastanych

Powiat strzelecko – drezdenecki leży w północno – wschodniej części województwa lubuskiego, jest powiatem wysuniętym najdalej na północ w całym województwie lubuskim. Powiat strzelecki graniczy z powiatami nie tylko zlokalizowanymi w województwie lubuskim, ale także w województwie zachodnio - pomorskim oraz województwie wielkopolskim. Powiat strzelecko-drezdenecki zajmuje obszar 1 248 km². Siedzibą powiatu jest miasto Strzelce Krajeńskie. W skład powiatu wchodzi pięć gmin, w tym: 3 miejsko-wiejskie (Strzelce Krajeńskie, Drezenko, Dobiegniew) oraz 2 wiejskie Stare Kurowo oraz Zwierzyn.

Porównując potencjał gospodarczy poszczególnych gmin na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego można uznać, że miasto Strzelce Krajeńskie oraz miasto Drezenko są najbardziej atrakcyjne wśród gmin powiatu, jeśli chodzi o inwestycje. Centrum gospodarczym powiatu strzelecko - drezdeneckiego są wymienione dwie jednostki administracyjne. W gminie miejskiej Strzelce Krajeńskie znajduje się największa liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON – 1 247, co stanowi 27,3% wszystkich podmiotów gospodarczych w powiecie, natomiast w gminie miejskiej Drezenko funkcjonuje 1 084 podmiotów gospodarczych – 23,7% spośród wszystkich przedsiębiorstw. Wymienione dwie gminy miejskie generują 51,0% wszystkich podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego. To w tych dwóch jednostkach administracyjnych znajduje się największą koncentracją jednostek gospodarczych w powiecie na kilometr kwadratowy powierzchni oraz największa liczba dużych przedsiębiorstw zatrudniających od 250 do 999 pracowników (2 z 2). Strzelce Krajeńskie stanowią centrum administracyjne, kulturalne i sądownicze dla całego powiatu. Miasto posiada wszystkie ważniejsze urzędy i instytucje publiczne. W Strzelcach Krajeńskich ma także swoją siedzibę Starostwo Powiatowe oraz inne instytucje o ponadgminnym zasięgu działania. Rozbudowana

jest sieć placówek oświatowych, kulturalnych i różnego rodzaju organizacji pozarządowych. W Drezdenku znajdują się także ważne jednostki administracyjne powiatu strzelecko – drezdeneckiego, które służą mieszkańcom powiatu między innymi: Urząd Skarbowy w Drezdenku, Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o., Szpital Powiatowy w Drezdenku czy też Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Drezdenku. W Drezdenku odnotowana jest największa liczba podmiotów gospodarczych w powiecie strzelecko – drezdeneckim przypadająca na 1000 ludności zamieszkałej na danym terenie. W wymienionych gminach odnotowano wskaźniki świadczące o przewodniej roli tych gmin w rozwoju powiatu strzelecko - drezdeneckiego między innymi: największy udział ludności z wyższym wykształceniem w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym, współczynnik aktywności zawodowej, saldo migracji na 1000 mieszkańców, udział zatrudnionych w usługach, liczba osób prowadzących własną działalność gospodarczą oraz liczba fundacji i stowarzyszeń na 1000 mieszkańców. Te wskaźniki czynią miasto Strzelce Krajeńskie i Drezdenko najlepsze pod względem atrakcyjności społeczno – gospodarczej w całym powiecie.

Na koniec czerwca 2013 roku, powiat zamieszkiwało 50 549 osób – około 5,0% ludności całego województwa lubuskiego, z czego liczba kobiet wynosiła 25 583 (50,6%) ogółu mieszkańców powiatu, a mężczyzn, 24 966 (49,4%). Ludność powiatu zamieszkująca miasta wynosiła na koniec czerwca 2013 roku – 23 863 tj. 47,2% ogółu ludności powiatu. Są to głównie mieszkańcy dwóch dziesięciotysięcznych miast: Drezdenka i Strzelce Krajeńskich. Liczba mieszkańców wsi wynosiła 26 686 tj. 52,8%. Zarówno wskaźnik urbanizacji w powiecie, wynoszący 47,4% oraz gęstość zaludnienia (40 osób/km²) znacznie odbiega od średniej wojewódzkiej, która wynosi odpowiednio: 63,6% i 72 osoby/km².

Opierając się na prognozie demograficznej dla powiatu strzelecko - drezdeneckiego, rozpisanej na okres do roku 2035, opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny, możemy zauważyć kilka możliwych tendencji. Po pierwsze, liczba ludności, będzie systematycznie spadać. W roku 2035, liczba ludności powiatu strzelecko - drezdeneckiego będzie mniejsza o około 13,8% w porównaniu do danych z końca czerwca 2013 roku. Tendencja ta będzie dotyczyła zarówno kobiety, jak i mężczyzn, a proporcje pozostaną równe. Liczba ludności będzie systematycznie maleć w obu regionach, z czego na terenach wiejskich zjawisko to będzie zdecydowanie większe, a różnica w proporcjach między mieszkańcami miast i wsi będą w 2035 roku niemal identyczne.

Pod względem struktury wiekowej powiatu strzelecko – drezdeneckiego prognozowany jest spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, 0-17, oraz produkcyjnym, 18 – 59/64, przy wzroście osób w grupie poprodukcyjnej, 60+/65+. Jest to negatywna tendencja, świadcząca o starzeniu się społeczeństwa i mogąca przynieść negatywne efekty w przyszłości, szczególnie te związane z systemem emerytalnym i rynkiem pracy, na którym będzie się zmniejszać liczba osób zdolnych do pracy.

Liczba ludności w wieku produkcyjnym w 2012 roku w powiecie wyniosła 32 531 osób, czyli 64,2% całego społeczeństwa. Odsetek ten był stabilny na przestrzeni ostatnich lat. W mieście i gminie Strzelce Krajeńskie oraz w mieście i gminie Drezdenko, liczba osób w wieku produkcyjnym wyniosła odpowiednio 11 310 oraz 11 251. W gminach wiejskich mieszkało 17 060 osób w wieku produkcyjnym, natomiast na obszarze miejskim 15 471 osób w wieku produkcyjnym. W powiecie strzelecko – drezdeneckim mieszka zdecydowanie więcej mężczyzn w wieku produkcyjnym 17 541 niż kobiet – 14 990. Większość osób w wieku produkcyjnym należy do grupy produkcyjnej - mobilnej 20 024 osoby, czyli około 61,5% całej grupy osób w wieku produkcyjnym. Natomiast 12 507 osób należy do grupy osób w wieku produkcyjnym nie mobilnym - jest to grupa wieku produkcyjnego obejmująca ludność w wieku: mężczyźni - 45-64 lata, kobiety - 45-59 lat.

Mieszkańcy powiatu strzelecko – drezdeneckiego pracują przede wszystkim w trzech działach gospodarki, mianowicie w przemyśle i budownictwie – 34,9%, rolnictwie, leśnictwie łowiectwie i rybactwie – 31,1% oraz w pozostałych usługach – 20,8% ogółu zatrudnionych osób. Kobiety zatrudnione są głównie w pozostałych usługach – 33,1% oraz w rolnictwie, leśnictwie łowiectwie i rybactwie – 32,4%, natomiast mężczyźni pracują w takich sektorach działalności jak: przemysł i budownictwo – 49,4% oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo – 29,9%.

Zgodnie z danymi pochodzącymi z Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, na dzień 30 września 2013 wynika, iż w powiecie strzelecko - drezdeneckim było zarejestrowanych 4 727 osób bezrobotnych czyli 14,5% ludności powiatu w wieku produkcyjnym. Stopa bezrobocia we wrześniu 2013 roku w powiecie strzelecko - drezdeneckim wyniosła aż 25,2% i była zdecydowanie wyższa od średniej krajowej i o 9,9% wyższa niż w województwie lubuskim

W powiecie strzelecko - drezdeneckim zauważalna jest nieznaczna feminizacja bezrobocia. W grupie ogółu osób bezrobotnych, bezrobotne kobiety stanowiły na koniec września 2013 roku 54,8% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. Według danych z dnia 30 września 2013 roku w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych:

- 19,1% - to bezrobotni do 25 roku życia
- 53,0% - to długotrwale bezrobotni
- 25,0% - to bezrobotni powyżej 50 roku życia
- 38,1% - to bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych
- 23,4% - to bezrobotni bez doświadczenia zawodowego
- 6,9% - to bezrobotni niepełnosprawni.
- 55,2% - to bezrobotni niepełnosprawni zamieszkali na wsi.

Według danych pochodzących z końca września 2013 roku z Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku od 25 - 34 lat (1 260 osób – 26,7% ogółu bezrobotnych). Zbliżony odsetek osób bezrobotnych generowały trzy kategorie wiekowe osób bezrobotnych: od 35 - 44 lata (963 osoby – 20,4%), w wieku od 45 - 54 lat (916 osób – 19,4%) oraz najmłodsze osoby w wieku do 25 lat (904 osoby – 19,1%).

Największy odsetek osób bezrobotnych zamieszkuje w mieście Drezdenko – 20,4% wszystkich bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego. Identyczny odsetek spośród wszystkich osób bezrobotnych z powiatu strzelecko – drezdeneckiego pochodzi z miasta Strzelce Krajeńskie i z gminy Strzelce Krajeńskie po 17,1% ogółu bezrobotnych. Znaczący odsetek bezrobotnych stanowią bezrobotni mieszkańcy gminy Drezdenko – 13,1% oraz gminy Dobiegniew – 9,6%. Bezrobotni mieszkańcy gminy Zwierzyn to – 8,2%, miasta Dobiegniew – 7,4% oraz gminy Stare Kurowo – 7,3%.

Rozkład struktury osób bezrobotnych z punktu widzenia kapitału ludzkiego – posiadanego wykształcenia jest relatywnie niekorzystny ze względu na możliwości aktywizacyjne osób bezrobotnych – znaczny odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Największy odsetek bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym

zawodowym – 38,7% tj. 1 629 osób oraz z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 34,7% tj. 1 463 osoby.

W strukturze populacji osób bezrobotnych z terenu powiatu z uwzględnieniem okresu pozostawania bez pracy, najliczniejszą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Strzelcach Krajeńskich przez okres od 6 do 12 miesięcy – 21,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Odsetek osób bezrobotnych, którzy zarejestrowani są w urzędzie pracy przez okres krótszy niż 3 miesiące wynosił łącznie – 32,0%, natomiast odsetek osób, które pozostają bezrobotne przez okres dłuższy niż 12 miesięcy, był nieznacznie niższy i wynosił łącznie 31,9%.

Na koniec września 2013 roku, według danych GUS w powiecie strzelecko – drezdeneckim istniało 4 560 podmiotów gospodarczych. Na terenie powiatu działało 414 spółek, w tym 244 spółki handlowe, 1 spółka akcyjna, 215 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz 169 spółek cywilnych. Na terenie powiatu działało 21 spółdzielni oraz 3 476 podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Analizując dane należy stwierdzić, iż liczba podmiotów na koniec września 2013 roku jest najwyższa na przestrzeni ostatnich lat. Porównując dane z końca września 2013 roku, do danych z końca 2005 roku, wynika że liczba podmiotów gospodarczych zwiększyła się aż o 14,8%.

Według danych GUS i spisu REGON na dzień 30 września 2013 roku w powiecie strzelecko – drezdeneckim najwięcej przedsiębiorstw funkcjonuje na terenie miasta Strzelce Krajeńskie – 1 247, co stanowi 27,3% ogółu podmiotów gospodarczych w powiecie strzelecko – drezdeneckim oraz w mieście Drezdenko - 1 084, tj. 23,8% wszystkich przedsiębiorstw w powiecie. Znaczny odsetek firm działa także w obrębie gminy Drezdenko – 582 podmioty, w gminie Strzelce Krajeńskie – 410 podmiotów oraz w mieście Dobiegniew – 400 firm.

W powiecie strzelecko - drezdeneckim dominują najmniejsze przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (w tym mikroprzedsiębiorstwa). Na dzień 30.09.2013 roku takich podmiotów odnotowano 4 348 – 95,4% wszystkich podmiotów gospodarczych. Liczba firm zatrudniających od 10 do 49 pracowników to - 178, a przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 pracowników oraz od 250 do 999 odpowiednio 32 oraz 2.

Opierając się na danych ze spisu REGON na dzień 30.09.2013 roku w ramach sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności widać wyraźnie, iż największy odsetek przedsiębiorstw w powiecie strzelecko - drezdeneckim stanowią firmy działające w branży handel detaliczny i naprawa pojazdów samochodowych – 1 256 podmiotów. Ponad 300 podmiotów działa w sekcji budownictwo - 526 podmiotów, w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 394 podmioty, w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 353 podmioty oraz w sekcji działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 313 podmiotów.

Charakter gospodarczy powiat strzelecko – drezdenecki ulega stopniowym pozytywnym przeobrażeniom z typowo rolniczego obszaru, w obszar rolniczo przemysłowy. W powiecie strzeleckim rolnictwo nadal odgrywa istotną rolę i w pewnym stopniu kształtuje gospodarkę powiatu. W powiecie strzelecko-drezdeneckim jest ponad trzy tysiące gospodarstw rolnych. Ważnym elementem i mocną stroną powiatu strzelecko - drezdeneckiego jest gospodarka leśna. Lasy stanowią bardzo ważną bazę surowcową dla przemysłu przeróbki drewna i usług stolarskich oraz produkcji papieru i tektury. Dobrze rozwinięty jest handel i usługi (w tym związane z obsługą ruchu turystycznego), budownictwo oraz produkcja obuwia i przetwórstwo spożywcze. Ogromne znaczenie w gospodarce powiatu ma produkcja wyrobów branży metalowej na potrzeby budownictwa, energetyki, rolnictwa oraz dla przemysłu motoryzacyjnego i lotniczego.

Wnioski z badań przeprowadzonych wśród osób bezrobotnych

Osoby bezrobotne chcą zmienić lub podnieść swoje kwalifikacje lub przekwalifikować się (zmienić zawód) by zwiększyć swoje szanse na zatrudnienie. Zainteresowanie zmianą kwalifikacji zawodowych wymieniło łącznie aż 66,6% spośród wszystkich uczestników badania. Respondenci wykazują aktywność w zakresie zmiany własnych kwalifikacji zawodowych, które często są niedostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Zdecydowanie największe zainteresowanie i gotowość do przekwalifikowania wskazują osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego. Wysoką gotowość do przekwalifikowania zawodowego odnotowano także wśród osób bezrobotnych w wieku do 25 lat oraz osób długotrwale bezrobotnych. Najmniej zainteresowane zmianą lub podnoszeniem kwalifikacji zawodowych są osoby bezrobotne powyżej 50 tego roku życia.

Według danych aż 74,1% spośród wszystkich uczestników badania jest gotowych do skorzystania z propozycji szkoleń i kursów, które byłyby organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Takie wyniki są kolejnym potwierdzeniem wysokiej, deklaratywnej gotowości i potrzeby zmiany lub doskonalenia kwalifikacji osób bezrobotnych w ramach programów realizowanych przez publiczne służby zatrudnienia.

Według pozyskanych danych zdecydowanie większe zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach i kursach, które organizowane byłyby przez PUP w Strzelcach Krajeńskich wskazywały osoby zamieszkujące tereny miejskie oraz osoby bezrobotne w wieku do 30 lat.

Szkolenia i kursy, które cieszą się największym zainteresowaniem wśród osób bezrobotnych to: kurs spawania, kursy komputerowe, kurs obsługi wózka widłowego, kurs językowy, kurs opieki nad osobą starszą oraz kurs obsługi kasy fiskalnej.

Według danych zdecydowanie ponad połowa badanych – 62,7% chce uczestniczyć w stażach organizowanych u pracodawcy i organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. W programie stażowym chcą uczestniczyć przede wszystkim osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego oraz osoby bezrobotne w wieku do 25 lat. Staże cieszą się zdecydowanie mniejszym zainteresowaniem osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami oraz osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat.

Według danych znaczny odsetek bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko – drezdeneckiego, łącznie 36,5% zgodziłby się przyjąć jakąkolwiek pracę, niezależnie od jej zgodności z posiadanym zawodem, kwalifikacjami zawodowymi lub też pracę niezgodną z wyuczonym zawodem.

Odsetek respondentów zainteresowanych podjęciem zatrudnienia tylko i wyłącznie w wyuczonym zawodzie wynosi 34,6%. Więcej, niż co trzeci bezrobotny z terenu powiatu strzelecko - drezdeneckiego nie zamierza poszukiwać i podejmować zatrudnienia, które nie będzie korelowało z posiadanymi kwalifikacjami i doświadczeniem zawodowym.

Okazuje się, że osoby bezrobotne w wieku do 25 lat oraz bezrobotni z orzeczoną niepełnosprawnością w największym stopniu są gotowe do podjęcia jakiejkolwiek pracy,

niezależnie od jej korelacji z posiadanym wykształceniem. Wyższą niż przeciętna gotowość do podjęcia jakiejkolwiek pracy odnotowano także wśród osób bezrobotnych bez wykształcenia średniego. Najmniej zainteresowane podjęciem jakiejkolwiek pracy są osoby bezrobotne w wieku powyżej 50 lat oraz osoby długotrwale bezrobotne.

Według danych bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego nie są gotowi do podjęcia pracy wymagającej przeprowadzki do innego miasta – 87,0% oraz wymagającej długich dojazdów do pracy – 78,9%. Zdecydowana większość osób bezrobotnych – 81,1% nie zgodziłaby się podjąć pracy w trudnych warunkach BHP oraz o uciążliwym rozkładzie czasu pracy – 78,2%. Większość bezrobotnych – 69,8% nie zgodziłaby się także podjąć pracy za najniższe wynagrodzenie oraz pracy wymagającej zdobycia dodatkowych kwalifikacji na własny koszt – 69,9%. Jedyne aspekty warunków pracy, którymi część osób bezrobotnych jest gotowych zaakceptować to gotowość do podjęcia pracy wymagającej pełnej dyspozycyjności – 42,9% pozytywnych wskazań.

Respondenci w bardzo małym stopniu są zainteresowani jakimikolwiek dojazdami do pracy poza teren powiatu strzelecko - drezdeneckiego – łącznie aż 79,4% zamierza poszukiwać zatrudnienia w obrębie powiatu, w tym aż 53,7% badanych zamierza podjąć pracę w miejscowości stałego zamieszkania. Przedstawione wyniki oznaczają bardzo małą aktywność i elastyczność osób bezrobotnych w zakresie poszukiwania pracy poza obszarem lokalnego rynku pracy.

Warto zauważyć, iż co piąta osoba bezrobotna – 20,5% charakteryzuje się gotowością do poszukiwania zatrudnienia poza obszarem lokalnego rynku pracy, w tym 9,2% bezrobotnych osób zamierza podjąć pracę za granicą, 6,3% w innej miejscowości na terenie województwa lubuskiego, natomiast podjęciem pracy na terenie całego kraju jest zainteresowanych – 5,1% respondentów.

Największą mobilność przestrzenną, w zakresie poszukiwania pracy wykazują się osoby bezrobotne do 25 roku życia, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby bezrobotne bez kwalifikacji. Najmniej zainteresowane podjęciem pracy poza obszarem powiatu strzelecko - drezdeneckiego są osoby w wieku powyżej 50 lat oraz osoby bezrobotne niepełnosprawne.

Niemal wszystkie osoby bezrobotne z terenu powiatu strzelecko – drezdeneckiego chciałyby pracować w pełnym wymiarze czasu pracy. Taką opinię wyraziło aż 90,2% badanych.

Przeciętne, miesięczne wynagrodzenie netto, jakiego oczekują bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego to: 1 887 zł

Bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego są zainteresowani pracą w różnorodnych branżach. Największym zainteresowaniem osób bezrobotnych cieszyłaby się praca w działalności produkcyjnej – 22,8% wszystkich wskazań. Znaczny odsetek bezrobotnych – 20,9% chciałby podjąć zatrudnienie w branży handel hurtowy i detaliczny. 15,1% badanych zamierza podjąć pracę w branży usługowej (najczęściej wymieniane były przez osoby bezrobotne usługi fryzjerskie, usługi budowlane oraz mechanika samochodowa). Identyczny odsetek badanych 14,1% chce pracować w takich branżach jak: budownictwo, hotele i restauracje oraz instytucje publiczne – jednostki samorządu terytorialnego. Dużym zainteresowaniem respondentów cieszyłaby się także praca w branży transport, gospodarka magazynowa i łączność – 11,0%.

Dla bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego najistotniejsze znaczenie w wyborze przyszłego miejsca pracy ma wysokość wynagrodzenia. Drugim bardzo ważnym aspektem decydujący o wyborze przyszłego miejsca pracy jest odległość miejsca pracy od miejsca zamieszkania. Wymienione dwa czynniki determinują pozytywną lub negatywną ocenę oferowanego zatrudnienia i są decydujące przy podejmowaniu przez osoby bezrobotne decyzji o wyborze przyszłego miejsca pracy.

Ocena możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy została określona przez osoby bezrobotne bardzo negatywnie. Zdecydowana większość osób bezrobotnych uważa, że szanse na znalezienie zatrudnienia w miastach i gminach powiatu strzelecko - drezdeneckiego są nikłe. Łącznie aż 83,7% badanych uważa, że na lokalnym rynku pracy w powiecie jest niezwykle trudno znaleźć zatrudnienie.

Najważniejszą przeszkodą w aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko – drezdeneckiego jest zdaniem - 56,7% badanych brak ofert pracy na lokalnym rynku pracy, jako. Ten problem jest zdecydowanie częściej wskazywany od innych trudności i barier aktywizacji zawodowej. Kolejne trzy zasadnicze bariery na rynku pracy, które są

poważnymi przeszkodami w zatrudnieniu to: trudność w znalezieniu oferty pracy w wyuczonym zawodzie – 41,8%, wiek – 34,2% oraz brak znajomości – 30,8%. Duży odsetek bezrobotnych uważa, że poważnymi trudnościami w podjęciu zatrudnienia jest brak doświadczenia i stażu pracy – 26,6%, nieznajomość języków obcych – 26,2% oraz problemy z dojazdem do pracy – 26,2%.

Zgodnie z danymi aż 45,2% badanych ocenia szanse na zatrudnienie w odniesieniu do własnych kwalifikacji zawodowych, jako niskie lub bardzo niskie. Powody niskiej oceny własnych szans na zatrudnienie to przede wszystkim: zbyt wysoki lub zbyt niski wiek – 35,4% wszystkich wskazań, brak ofert pracy - 25,3%, zły stan zdrowia – 10,1% oraz brak doświadczenia 8,8%.

Najwyżej szanse na znalezienie pracy w odniesieniu do własnych kwalifikacji oceniają osoby bezrobotne do 25 tego roku życia, osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych, bezrobotni bez doświadczenia zawodowego oraz bezrobotni bez wykształcenia średniego. Najniżej swoje szanse na rynku pracy postrzegają osoby bezrobotne niepełnosprawne oraz osoby bezrobotne powyżej 50 tego roku życia – średnia ocena.

Zdecydowana większość osób bezrobotnych z powiatu strzelecko - drezdeneckiego, które brały udział w badaniu – 84,8% jest gotowych do podjęcia zatrudnienia.

Aktywność bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego w procesie poszukiwania pracy jest dużo niższa od deklarowanej gotowości osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia. Według danych ponad połowa uczestników badania – 60,1% podejmowała w okresie ostatniego miesiąca działania w kierunku zatrudnienia i przyjmowała aktywną postawę wobec sytuacji bezrobocia.

Takie wyniki oznaczają, iż więcej niż co trzecia osoba bezrobotna zarejestrowana w PUP w Strzelcach Krajeńskich jest pasywna i nie poszukuje pracy, oczekując na propozycję pracy z urzędu pracy lub też nie jest zainteresowana podjęciem pracy. Część osób bezrobotnych nie jest zainteresowana aktywizacją zawodową a jedynie możliwością uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego oraz korzystania z innego rodzaju świadczeń z instytucji pomocy społecznej.

Po uwzględnieniu zmiennej, jaką jest miejsce zamieszkania okazuje się, że zdecydowanie większą aktywność w poszukiwaniu pracy wykazują osoby bezrobotne zamieszkujące w miastach powiatu strzelecko – drezdeneckiego niż osoby bezrobotne z obszarów wiejskich. Osoby bezrobotne w poszukiwaniu zatrudnienia korzystają przede wszystkim z trzech metod poszukiwania pracy. Największy odsetek badanych – 25,1%, w okresie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie próbował znaleźć zatrudnienie poprzez osobiste wizyty, kontakty telefoniczne i wysyłanie dokumentów aplikacyjnych bezpośrednio do zakładów pracy. Drugą z najpopularniejszych metod jest aplikowanie o pracę w odpowiedzi na ogłoszenia o pracę zamieszczane w portalach internetowych – 22,3% wszystkich opinii. Popularną metodą poszukiwania pracy jest także korzystanie z pośrednictwa Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Z pośrednictwa urzędu pracy korzysta 20,7% respondentów. Odsetek bezrobotnych korzystających z sieci osobistych kontaktów i znajomości w celu podjęcia zatrudnienia wynosił 12,2%.

Zdecydowana większość respondentów – 71,5% posiada wiedzę i zna programy oraz instrumenty aktywizacyjne oferowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich.

Według danych forma pomocy oferowana przez PUP w Strzelcach Krajeńskich, która cieszy się największym zainteresowaniem bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego to szkolenia i kursy zawodowe. Tą formę aktywizacji zawodowej wymieniło 39,2% badanych. Znaczny odsetek badanych – 31,9% chciałby uzyskać ofertę pracy w ramach pośrednictwa pracy oferowanego przez PUP w Strzelcach Krajeńskich. Zbliżony odsetek osób bezrobotnych – 29,7% jest zainteresowanych uczestnictwem w programie stażu realizowanego u pracodawcy. Liczna grupa osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy – 17,1% zamierza ubiegać się o jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Duży odsetek badanych – 14,1% deklaruje chęć skorzystania z pomocy doradcy zawodowego.

Zdecydowanie największy odsetek badanych – 54,8% rejestruje się w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, a będąc zarejestrowanym oczekuje na możliwość uzyskania oferty pracy za pośrednictwem urzędu pracy. Ten powód rejestracji generował największy odsetek wskazań. Co piąta osoba bezrobotna decyduje się na zarejestrowanie w PUP w Strzelcach Krajeńskich, w związku z potrzebą uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego.

Chęć uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego była najczęściej wskazywana przez osoby bezrobotne niepełnosprawne oraz osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych. Taki powód rejestracji zdecydowanie rzadziej wskazywały osoby bezrobotne poniżej 25 tego roku życia oraz osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego.

Wnioski z badań przeprowadzonych wśród pracodawców

Łącznie 76,0% pracodawców wskazuje na dobrą lub bardzo dobrą sytuację – kondycję finansową przedsiębiorstwa. Oznacza to relatywnie dobrą sytuację badanych przedsiębiorstw, która może w kolejnych miesiącach korelować ze wzrostem popytu na pracę w powiecie strzelecko - drezdeneckim. Z drugiej strony należy zauważyć, iż część badanych firm – łącznie 11,5% postrzega kondycję przedsiębiorstwa, jako raczej złą lub bardzo złą.

W 2014 roku wśród największego odsetka badanych przedsiębiorstw – 48,0%, nie zmieni się zasadniczo sytuacja ekonomiczna i kondycja finansowa podmiotów. Warto jednak zauważyć, iż więcej niż co piąty pracodawca – 20,5% prognozuje polepszenie sytuacji ekonomicznej firmy w 2014 roku. Polepszenie sytuacji prognozują przede wszystkim podmioty zatrudniające od 2 do 9 pracowników – 24,1%. Odsetek pozytywnych wskazań wśród pracodawców zatrudniających od 10 do 49 pracowników oraz powyżej 50 pracowników była taki sam i wynosił 15,0%. Pogorszenie sytuacji prognozuje co dziesiąty badany podmiot gospodarczy w powiecie strzelecko – drezdeneckim.

Należy zaznaczyć, iż najstabilniejszą sytuację ekonomiczną prognozują przedsiębiorstwa, których usługi oferowane są na skalę międzynarodową oraz działające na terenie województwa lubuskiego oraz na terenie całego kraju. Zdecydowanie gorzej sytuację postrzegają podmioty oferujące swoje usługi i produkty w obrębie powiatu strzelecko - drezdeneckiego.

Dane pozyskane w trakcie badania wskazują także, że przedsiębiorstwa zlokalizowane w powiecie strzelecko - drezdeneckim mają przeciętny potencjał do tworzenia nowych miejsc pracy i absorpcji. 19,5% przedsiębiorstw odnotowało dodatnie saldo zatrudnienia. Zmniejszenie zatrudnienia odnotowano wśród 14,0% badanych podmiotach gospodarczych. Warto zauważyć, iż większość pracodawców – 66,5% utrzymywało stan zatrudnienia na takim samym poziomie, jak w roku ubiegłym.

Okazuje się, że zdecydowana większość pracodawców – 80,0% planuje utrzymać taki sam poziom zatrudnienia w 2014 roku. Odsetek pracodawców, którzy planują zwiększyć liczbę pracowników w 2014 roku wynosił 15,5%. Zaledwie 4,5% spośród badanych podmiotów zamierza zredukować liczbę pracowników w 2014 roku. Prognozowane saldo zatrudnienia wynosić będzie w 2014 roku 11,0%.

Według danych 2014 rok na charakteryzować będzie się nieznacznym wzrostem obecnego stanu zatrudnienia w podmiotach powiatu strzelecko drezdeneckiego. W kolejnych latach w powiecie prognozuje się lepszą sytuację kadrową niż w roku 2013.

Zgodnie z przedstawionymi większość pracodawców – 62,0%, w roku 2012 i 2013 nie zwolniła żadnego pracownika. Firmy, które w analizowanym okresie zwalniały pracowników robiły to najczęściej z powodu odejścia na życzenie pracownika – 16,5% wskazań. Oznacza to, że część pracowników cechujących się wysokimi kwalifikacjami oraz doświadczeniem zawodowym jest mobilna w zakresie poszukiwania lepszych warunków płacowych. Drugi z najczęściej wskazywanych powodów redukcji zatrudnienia to spadek popytu na produkty/usługi firmy – 12,5%. Naturalna fluktuacja zatrudnienia, a więc przejście pracownika na emeryturę lub rentę, było powodem ustania stosunku pracy w 8,0% badanych przedsiębiorstwach.

Według danych pracodawcy z terenu powiatu strzelecko - drezdeneckiego podczas zwalniania najczęściej biorą pod uwagę takie aspekty jak: słabe wyniki w pracy – 22,8 % oraz niewywiązywanie się z obowiązków pracowniczych – 19,8%. Część pracodawców – 18,8% wskazało także na inne przyczyny zwolnień, które były w większości przypadków niezależne od cech pracownika i stały się podstawą zwolnień. Respondenci wymienili między innymi takie cechy lub powody zwolnień jak: kwestie ekonomiczne, zmniejszenie liczby godzin, odejście pracownika na własne życzenie, sezonowość działalności, słaba kondycja finansowa przedsiębiorstwa oraz brak popytu. Inne cechy pracownika, które były kluczowe przy podejmowaniu decyzji o zwolnieniu to także: niska motywacja pracownika / pracowników – 13,9%, brak odpowiednich kwalifikacji – 11,9% oraz liczne nieobecności w pracy – 8,9%.

Największy odsetek badanych pracodawców – 52,0%, w związku z utrzymywaniem takiego samego stanu zatrudnienia w latach 2012 – 2013 nie przyjmował pracowników. Najważniejsze przyczyny zatrudnienia pracowników to: wzrost popytu na produkty i usługi

firmy – 23,0% oraz poszerzenie zakresu działalności firmy – 21,0% Pracodawcy uczestniczący w badaniu wskazali także na takie powody przyjęć pracowników jak: oraz dobra sytuacja finansowa przedsiębiorstwa – 4,0%, zmiany technologiczne wymagające zatrudnienia specjalistów – 3,5% rozwój działalności firmy powstanie oddziałów oraz filii 2,0%.

Pracodawcy przy wyborze kandydata do pracy w największym stopniu kierują się doświadczeniem zawodowym kandydata do pracy – 43,4%, odpowiednim wykształceniem – 38,8% oraz doświadczeniem zawodowym na podobnym stanowisku – 34,2%. Dla pracodawców istotne znaczenie ma także, umiejętność obsługi komputera – 17,8% ukończenie dodatkowych specjalistycznych kursów, szkoleń – 14,5%.

Najbardziej oczekiwane cechy osobowościowe kandydata to: zaangażowanie, inicjatywa, kreatywność, aktywność – 33,6%, samodzielność – 24,3% opinii, dopasowanie do rodzaju wykonywanej pracy – 23,0% szybkość wdrażania się w nowe obowiązki – 21,1% oraz komunikatywność – 16,4%.

Pracodawcy z terenu powiatu strzelecko - drezdeneckiego uczestniczący w badaniu, spośród kwalifikacji praktycznych oczekiwanych od potencjalnych kandydatów do pracy najliczniej wskazywali na takie kwalifikacje jak: umiejętność obsługi komputera – 44,5% oraz prawo jazdy 22,5%. Dodatkowo pracodawcy oczekują od kandydatów do pracy takich umiejętności i kwalifikacji jak: umiejętności obsługi urządzeń biurowych – 16,0%, znajomość sprzedaży bezpośredniej – 15,0% oraz obsługi kas fiskalnych – 14,5% wszystkich wskazań.

Największą popularnością wśród wskazanych metod rekrutacyjnych cieszy się pośrednictwo pracy oferowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Według danych aż 53,5% pracodawców uczestniczący w badaniu korzysta lub korzystało z możliwości zatrudnienia pracownika za pośrednictwem urzędu pracy.

Znaczny odsetek pracodawców – 36,0% poszukuje kandydatów do pracy poprzez sieć znajomych kierownictwa firmy oraz korzysta z własnej bazy danych osób, którzy sami złożyli oferty pracy w firmie niezależnie od prowadzonego procesu rekrutacyjnego – 33,5%. Część pracodawców – 27,0% zatrudnia stażystów oraz praktykantów, którzy świadczyli pracę na

rzecz pracodawcy. 18,5% badanych pracodawców, bazuje na kandydatach poleconych przez osoby już zatrudnione w firmie.

Według pozyskanych od pracodawców informacji sytuacja w zakresie dostępności kadr w powiecie strzelecko - drezdeneckim jest przeciętna. W opinii połowy respondentów występują zasadnicze problemy w zakresie pozyskiwania nowych pracowników. Taki odsetek badanych uważa, że na lokalnym rynku pracy są trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników.

W świetle badań wynika, że pracodawcy z powiatu strzelecko - drezdeneckiego zauważają istotne bariery, które utrudniają bądź uniemożliwiają prowadzenie skutecznej polityki rekrutacyjnej.

Największy odsetek pracodawców uczestniczących, 36,5% uważa, że największym problemem na lokalnym rynku pracy jest brak kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach. Inną barierą w zatrudnieniu jest także brak kandydatów o odpowiednim doświadczeniu, co skutkuje znacznymi trudnościami w znalezieniu odpowiedniego pracownika. Taką opinię wyraziło 29,0% ankietowanych. Reasumując należy stwierdzić, że najważniejsze problemy wynikają z niskich lub nieadekwatnych kwalifikacji kandydatów do pracy lub też z brakiem doświadczenia osób ubiegających się o dane stanowisko pracy. Lokalni pracodawcy zwrócili również uwagę na zbyt niską motywację kandydatów do podjęcia i świadczenia pracy – 12,5%.

W przyszłym roku przyjęcia pracowników planuje 39 podmiotów gospodarczych (19,5% ogółu badanych pracodawców). W 2014 roku badane przedsiębiorstwa planują zatrudnić 130 pracowników. Największy popyt dotyczyć będzie pracowników w zawodzie: murarz – planowane jest zatrudnienie 21 osób w tym zawodzie. Wysoki poziom zatrudnienia dotyczyć będzie także takich zawodów jak: spawacz – 20 pracowników, ślusarz – 20 osób oraz stolarz – 13 osób.

Według danych pozyskanych w trakcie badania wynika, że absolwentów – osoby bezpośrednio po zakończeniu edukacji zatrudnia 21,5% spośród wszystkich przedsiębiorstw uczestniczących w badaniu.

Zdecydowana większość badanych podmiotów – 61,5% nie zatrudnia pracowników w wieku powyżej 50 lat. Odsetek firm zatrudniających osoby, które ukończyły 50 lat wyniósł – 38,5%.

Osoby, które nie ukończyły 30 lat znajdują zatrudnienie w 43,5% badanych przedsiębiorstwach. Warto zauważyć, iż większość pracodawców z terenu powiatu strzelecko – drezdeneckiego – 56,5% nie zatrudnia jednak takiej kategorii pracowników.

Odsetek pracodawców, którzy zatrudniają osoby z orzeczoną niepełnosprawnością wynosił 22,5%. Zdecydowana większość badanych firm – 77,5% nie zatrudnia osób niepełnosprawnych.

Według pozyskanych danych większość badanych pracodawców utrzymuje kontakt z Powiatowym Urzędem Pracy w Strzelcach Krajeńskich – 73,0%.

Większość badanych pracodawców z powiatu strzelecko – drezdeneckiego – 64,0% posiada wiedzę i informację na temat pomocy oferowanej pracodawcom przez PUP w Strzelcach Krajeńskich.

Zdecydowana większość pracodawców najczęściej korzystała ze staży 60,5%. Inne formy pomocy, z których kiedykolwiek korzystali pracodawcy to także: prace interwencyjne - 15,0%, roboty publiczne – 10,5% oraz refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy – 9,0%.

Zdecydowana większość badanych pracodawców – 65,8%, nie zgłosiła nowych ofert pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Pracodawcy nie zgłaszają ofert pracy przede wszystkim ze względu na brak takiej potrzeby oraz brak wolnych miejsc pracy, etatów. Ofertę pracy do urzędu pracy zgłosiło 34,2% przedsiębiorstw.

Odsetek pracodawców z powiatu strzelecko – drezdeneckiego, który jest zainteresowany zatrudnieniem odpowiednio dobranych i przeszkolonych osób bezrobotnych wynosił – 46,0%.

Zdaniem pracodawców szkolenia i kursy, które mogą w przyszłości pomóc osobom bezrobotnym podjęcia zatrudnienia to szkolenia w zakresie obsługi komputera – 37,5% oraz prawo jazdy kategorii B i C-E – 25,5%. Pracodawcy uważają, że inne szkolenia, które mogą ułatwić aktywizację zawodową osób bezrobotnych to także: szkolenia z zakresu obsługi kas fiskalnych – 13,5%, znajomość metod sprzedaży bezpośredniej – 12,5%, umiejętności z zakresu budownictwa – 11,5% oraz umiejętności obsługi urządzeń biurowych także 11,5% wskazań.

Organizacja staży w badanych przedsiębiorstwach cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem respondentów. Według danych ponad połowa przedsiębiorstw 56,4% jest zainteresowana partycypacją w takim programie i możliwością współpracy oferowaną przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Według danych największa liczba przedsiębiorstw – 19 jest w stanie umożliwić zdobywanie praktycznych umiejętności w zawodzie pracownika administracyjnego, 17 przedsiębiorstw w zawodzie pracownika biurowego, natomiast 11 w zawodzie sprzedawcy. Pracodawcy poszukują także stażystów w zawodzie lub na stanowisko: sprzątaczką – 7, fryzjer – 4 oraz pomoc nauczyciela – 4.

Ponad połowa pracodawców - 58,3% oczekuje od PUP w Strzelcach Krajeńskich organizacji staży. To bardzo wysoki wskaźnik świadczący o istotnej potrzebie współpracy pracodawców w tym zakresie. Według danych 26,0% pracodawców niczego nie oczekuje od urzędu pracy i nie jest zainteresowany współpracą. Spośród pracodawców, którzy są zainteresowani współpracą znaczny odsetek badanych – 17,5% jest zainteresowany uzyskaniem refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy, natomiast 11,0% oczekuje od PUP w Strzelcach Krajeńskich pomocy w znalezieniu pracownika.

Wstęp

Niniejsza publikacja prezentuje wyniki badania rynku pracy w powiecie strzelecko – drezdeneckim, które zostało przeprowadzone w okresie od listopada 2013 roku do stycznia 2014 roku. Celem głównym badania rynku pracy w powiecie była diagnoza stanu aktualnego oraz prognoza sytuacji na lata 2014 – 2015. Do celów szczegółowych projektu zaliczyć należy takie aspekty jak: identyfikacja barier podjęcia zatrudnienia przez osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich oraz przeprowadzenie diagnozy popytu na pracę w powiecie strzelecko - drezdeneckim i zapotrzebowania na kwalifikacje na lokalnym rynku pracy. Poznanie przyczyn problemów występujących na lokalnym rynku pracy oraz właściwy dobór narzędzi w celu kreowania zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu możliwe jest tylko w przypadku posiadania kompleksowej charakterystyki i analizy sytuacji na tym rynku pracy. Co więcej skuteczność doboru narzędzi i grup docelowych wymaga regularnego monitorowania sytuacji na rynku pracy. Efektem takiego monitoringu lokalnego rynku pracy jest niniejszy raport. Badanie wykonane zostało przez Ośrodek Badań Społecznych i Marketingowych INDEKS z Poznania na zlecenie Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Projekt miał na celu zbadanie i analizę lokalnego rynku pracy na terenie powiatu w zakresie diagnozy stanu aktualnego oraz prognozy na lata 2014 – 2015. Zakres badania obejmował w szczególności analizę i diagnozę profilu powiatu z punktu widzenia rynku pracy, gospodarki powiatu – atuty i bariery, kapitału ludzki i systemu edukacji w powiecie, ludności powiatu, ludności powiatu w wieku produkcyjnym, pracujących, bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Strzelcach Krajeńskich oraz popytu na pracę. W celu uzyskania jak najbardziej wiarygodnych wyników w projekcie badawczym została zastosowana triangulacja metodologiczna, polegająca na wykorzystaniu w toku badań różnych metod, technik oraz źródeł pozyskiwania informacji. Z uwagi na to, iż zjawiska zachodzące na lokalnym rynku pracy są bardzo złożone, należało zbadać je poprzez równoległe użycie różnych metod. Pojedyncze procedury badawcze obejmują nie tylko wybrane aspekty problematyki, ale również zjawiska poboczne, z tego też względu, w badaniu zastosowano analizę danych zastanych - desk research, bezpośrednie wywiady kwestionariuszowe (PAPI) oraz wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo (CATI). Prezentowane opracowanie składa się z trzech niezależnych części:

- 1) Charakterystyka profilu powiatu strzelecko - drezdeneckiego z punktu widzenia rynku pracy, gospodarki powiatu – opierającej się na analizie dostępnych danych

statystycznych, będących w dyspozycji Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze, Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, badanie aktywności ekonomicznej ludności BAEL, dane statystyczne Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz dokumenty strategiczne wyznaczające kierunki rozwoju powiatu strzelecko - drezdeneckiego.

- 2) Badania ankietowe ilościowe przeprowadzone techniką bezpośrednich wywiadów kwestionariuszowych PAPI wśród 263 osób bezrobotnych. Ta część zawiera diagnozę oraz opinie osób bezrobotnych na temat: określenia i zidentyfikowania barier oraz przeszkód utrudniających podjęcie zatrudnienia, a także poszukiwania sposobów, które umożliwią pełniejszy dostęp do zatrudnienia.
- 3) Badania ilościowe zrealizowane techniką wywiadu telefonicznego wspomaganego komputerowo CATI wśród 200 pracodawców z terenu powiatu strzelecko – drezdeneckiego. Trzecia część raportu zawiera informacje na temat oczekiwań lokalnych pracodawców w stosunku do kwalifikacji i kompetencji poszukiwanych pracowników oraz problemów, jakie napotykają lokalni pracodawcy w procesie rekrutacji pracowników. Badanie przeprowadzone wśród pracodawców umożliwiło określenie zapotrzebowania lokalnych pracodawców na pracowników o wskazanych umiejętnościach, kwalifikacjach i kompetencjach zawodowych. Badanie ukazało, jakie zawody i kompetencje zawodowe cieszą się mniejszym lub większym zainteresowaniem ze strony pracodawców.

Raport z badań rynku pracy powiatu strzelecko - drezdeneckiego daje możliwość uzyskania wszechstronnych i kluczowych informacji przydatnych dla wszystkich uczestników rynku pracy. Analiza zapotrzebowania pracodawców na pracowników o określonych kompetencjach i umiejętnościach pozwala, poprzez lepsze dopasowanie i zmianę kwalifikacji zawodowych osób poszukujących pracy, spełnić oczekiwania kadrowe pracodawców. Raport ma istotne znaczenie również w wyznaczeniu kierunków szkolenia bezrobotnych, usprawnieniu poradnictwa zawodowego oraz ułatwieniu realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia. Niniejsza publikacja jest skierowana także do osób bezrobotnych, poszukujących pracy i uczących się, jak również wszelkich instytucji edukacyjnych i szkoleniowych. Opracowanie to powinno służyć przedstawicielom instytucji rynku pracy, przedstawicielom instytucji edukacyjnych na zapoznanie się ze skalą

niedostosowania struktury zawodów do potrzeb rynku pracy, a tym samym wskazując konieczność prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy. Wyniki badań powinny zostać wykorzystane przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich do skonstruowania działań mających na celu zwiększenie poziomu mobilizacji i mobilności zawodowej ludności zamieszkałej na tym terenie, w szczególności osób bezrobotnych zagrożonych marginalizacją społeczną. Przekazane w raporcie dane posłużą także do wyznaczenia przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia. Badanie powinno przyczynić się także do optymalizacji działań i uskutecznienia metod współpracy z lokalnymi pracodawcami poprzez poznanie ich oczekiwań i potrzeb kadrowych.

***I. Profil powiatu strzelecko -
drezdeneckiego z punktu widzenia rynku
pracy, gospodarka powiatu, atuty bariery.***

1. Charakterystyka powiatu strzelecko - drezdeneckiego od strony gospodarczej

Powiat strzelecko – drezdenecki leży w północno – wschodniej części województwa lubuskiego, jest powiatem wysuniętym najdalej na północ w całym województwie lubuskim. Powiat strzelecki graniczy z powiatami nie tylko zlokalizowanymi w województwie lubuskim, ale także w województwie zachodnio - pomorskim oraz województwie wielkopolskim. Od północy graniczy z powiatem choszczeńskim, od północno-wschodniej z powiatem waleckim, północno-zachodniej z powiatem myśliborskim, od wschodniej z powiatem czarnkowsko - trzcianeckim, od południowo-wschodniej z międzychodzkiem, od południa z międzyrzeckim, od południowo-zachodniej z powiatem gorzowskim. Powiat strzelecko – drezdenecki położony jest nad rzekami: Notecią i Drawą.

Rysunek 1 Mapa administracyjna powiatu strzelecko – drezdeneckiego. (źródło: <http://www.osp.org.pl>)

Powiat strzelecko – drezdenecki charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu. Pas wzgórz moreny czołowej na linii Zwierzyn – Stare Kurowo – Drezenko dzieli region na dwie części: północną wysoczyznę – część Wysoczyzny Pomorskiej oraz obszar południowy – płaski, stanowiący fragment pradoliny Warciańsko – Noteckiej. Niemalże przez sam środek powiatu przepływa największa rzeka tej ziemi, Noteć. Tak ukształtowany teren zajmują w przeważającej części olbrzymie kompleksy leśne prastarych puszczy: Drawskiej, Gorzowskiej i Noteckiej. W granicach powiatu znajduje się także znaczny fragment Drawieńskiego Parku Narodowego. Powiat strzelecko – drezdenecki jest w połowie

zalesiony, dzięki Drawieńskiemu Parkowi Narodowemu, Barlinecko-Gorzowskiemu Parkowi Krajobrazowemu oraz obszarom chronionym Natura 2000. Przez powiat strzelecko-drezdenecki przebiega kilkanaście szlaków rowerowych, pieszych oraz wodnych. Wzdłuż rzek Drawy i Noteci organizowane są spływy kajakowe. Liczne przesmyki łączące jeziora umożliwiają sprawne przemieszczanie się pomiędzy kolejnymi akwenami. W obrębie jezior usytuowane są ośrodki wypoczynkowe spełniające funkcje rekreacyjno-sportowe. Turyści mogą korzystać z wypożyczalni sprzętu wodnego, rowerów i kajaków. W sezonie letnim czynna jest również baza hotelarsko-gastronomiczna. Najatrakcyjniejsze ośrodki usytuowane są w miejscowościach: Długie, Gościm, Zdroisk, Lubiewo, Goszczanowo.

Powiat strzelecko-drezdenecki zajmuje obszar 1 248 km². Siedzibą powiatu jest miasto Strzelce Krajeńskie. W skład powiatu wchodzi pięć gmin, w tym: 3 miejsko-wiejskie (Strzelce Krajeńskie, Drezdenko, Dobiegniew) oraz 2 wiejskie Stare Kurowo oraz Zwierzyn.

Na koniec czerwca 2013 roku, powiat zamieszkiwało 50 549 osób – około 5,0% ludności całego województwa lubuskiego, z czego liczba kobiet wynosiła 25 583 (50,6%) ogółu mieszkańców powiatu, a mężczyzn, 24 966 (49,4%). Należy zauważyć, iż w mieście Strzelce Krajeńskie liczebność kobiet była najwyższa - wskaźnik feminizacji wyniósł 111, wobec 104 średnio w powiecie (106 w województwie). W gminach wiejskich notowano względnie równowagę płci: na 100 mężczyzn przypadało 101 kobiet.

Ludność powiatu zamieszkująca miasta wynosiła na koniec czerwca 2013 roku – 23 863 tj. 47,2% ogółu ludności powiatu. Są to głównie mieszkańcy dwóch dziesięciotysięcznych miast: Drezdenka i Strzelca Krajeńskiego. Liczba mieszkańców wsi wynosiła 26 686 tj. 52,8%. Zarówno wskaźnik urbanizacji w powiecie, wynoszący 47,4% oraz gęstość zaludnienia (40 osób/km²) znacznie odbiega od średniej wojewódzkiej, która wynosi odpowiednio: 63,6% i 72 osoby/km².

Powiat strzelecko - drezdenecki charakteryzuje się stabilnością pod względem stanu ludności i posiada typową strukturę płciową. Dane dotyczące poszczególnych gmin regionu strzelecko - drezdeneckiego zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Charakterystyka gmin powiatu strzelecko – drezdeneckiego na koniec 2012 roku. (źródło: opracowanie własne dane GUS)

Nazwa gminy	Rodzaj gminy	Sołectwa ogółem	Powierzchnia ogółem w km ²	Liczba ludności
Dobiegniew	miejska	x	6	3204
Dobiegniew	wiejska	13	345	3653
Drezdenko	miejska	x	11	10491
Drezdenko	wiejska	27	389	7146
Stare Kurowo	wiejska	10	78	4196
Strzelce Krajeńskie	miejska	x	5	10204
Strzelce Krajeńskie	wiejska	23	314	7291
Zwierzyn	wiejska	11	100	4479
Powiat strzelecko - drezdenecki	x	144	1 248	50664

Ważnym elementem rozwoju gospodarczego są przychody i wydatki budżetu powiatu. Poniższa tabela pokazuje te kategorie w porównaniu do wszystkich powiatów województwa lubuskiego.

Tabela 2. Dochody i wydatki budżetu powiatów w 2012 roku w powiatach województwa lubuskiego. (źródło: opracowanie własne dane GUS)

Powiat	Przychody w mln	Wydatki w mln
Gorzowski	57,1	62,5
Krośnieński	69,0	74,8
Międzyrzecki	54,2	56,8
Nowosolski	91,9	97,1
Słubicki	54,6	58,3
Strzelecko- drezdenecki	60,5	61,6
Sulęciński	39,4	34,7
Świebodziński	69,6	64,7
Wschowski	36,0	38,2
Zielonogórski	68,3	69,9
Żagański	80,5	78,0
Żarski	98,1	97,7

Podczas analizy powyższych danych można zauważyć dwa istotne elementy. Po pierwsze, wiele powiatów województwa lubuskiego wykazuje niekorzystną różnicę pomiędzy dochodami a wydatkami. W mniejszym stopniu dotyczy to także powiatu strzelecko - drezdeneckiego. Nieliczne powiaty np. żagański, wydatkowały mniej, niż miały dochodów. Zarówno dochody, jak i wydatki powiatu strzelecko - drezdeneckiego plasują region w środku województwa lubuskiego. Są regiony o większych dochodach, jak i zdecydowanie mniejszych. Zgodnie z danymi GUS w grudniu roku 2012 przeciętne wynagrodzenie w powiecie także jest niższe niż średnia krajowa - o około 16 punktów procentowych. W porównaniu do pozostałych regionów wynik jest średni, są powiaty o niższym wskaźniku

i wyższym. Poniższa tabela pokazuje rozkład wynagrodzeń w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego.

Tabela 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej w powiatach województwa lubuskiego w 2012 roku. (źródło: opracowanie własne dane GUS)

Jednostka terytorialna	ogółem	przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)
Gorzowski	3408,69	91,0
Krośnieński	3160,41	84,4
Międzyrzecki	3116,31	83,2
Nowosolski	3089,18	82,5
Słubicki	3133,88	83,7
Strzelecko- drezdenecki	3132,48	83,7
Sulęciński	2716,04	72,5
Świebodziński	2931,56	78,3
Wschowski	2983,88	79,9
Zielonogórski	3373,25	90,1
Żagański	2889,16	77,2
Żarski	2445,53	92,0

Powiat strzelecko - drezdenecki zaliczany jest do obszarów o bardzo wysokiej stopie bezrobocia i stosunkowo niskim poziomie życia. We wrześniu 2013 roku powiat strzelecko – drezdenecki charakteryzował się najwyższą stopą bezrobocia w całym województwie lubuskim. Stopa bezrobocia w powiecie strzelecko – drezdeneckim wynosiła aż 25,2% i była zdecydowanie wyższa, niż średnia krajowa i średnia wojewódzka. Jest to bardzo niepokojący wskaźnik, który niestety nie ulega zasadniczym zmianom na przestrzeni ostatnich lat. Co więcej wskaźnik bezrobocia może jedynie wzrastać szczególnie w okresie jesienno – zimowym. Na złą sytuację na rynku pracy składa się wiele czynników, między innymi relatywnie mała liczba zakładów pracy w powiecie strzelecko – drezdeneckim mogących w istotny sposób oddziaływać na lokalny rynek pracy. Pomimo starań na terenie powiatu brakuje terenów inwestycyjnych, które skłoniłyby większych pracodawców do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie powiatu strzelecko – drezdeneckiego. Dużym problemem są także wysokie koszty pracy, które wpływają na negatywną fluktuację zatrudnienia. Poważny problem stanowi tzw. bezrobocie ukryte szczególnie na terenach wiejskich. Wymienione problemy powodują, że stopa bezrobocia przez długi okres utrzymuje się na zbliżonym – bardzo wysokim poziomie.

Tabela 4. Stopa bezrobocia we wrześniu 2013 roku w powiatach województwa lubuskiego (źródło: opracowanie własne dane GUS)

Jednostka terytorialna	Stopa bezrobocia
POLSKA	13,0%
LUBUSKIE	15,3%
Gorzowski	12,0%
Krośnieński	23,7%
Międzyrzecki	23,0%
Nowosolski	24,1%
Słubicki	12,7%
Strzelecko- drezdenecki	25,2%
Sulęciński	15,1%
Świebodziński	12,9%
Wschowski	16,7%
Zielonogórski	14,9%
Żagański	23,8%
Żarski	17,0%

Na najniższym poziomie żyje, podobnie zresztą jak w całym województwie lubuskim, ludność rolnicza o słabej mobilności przestrzennej. Ze względu na relatywnie wysoką stopę bezrobocia oraz niższe płace powiat strzelecko - drezdenecki jest mniej atrakcyjny, jako lokalny rynek pracy i miejsce do życia.

Zróżnicowanie powiatu strzelecko - drezdeneckiego

W skład powiatu strzelecko – drezdeneckiego wchodzi pięć gmin, w tym: 3 miejsko-wiejskie (Strzelce Krajeńskie, Drezdenko, Dobiegniew) oraz 2 wiejskie Stare Kurowo oraz Zwierzyn. Jednostki wchodzące w skład powiatu strzelecko - drezdeneckiego różnią się zasadniczo między sobą, jeśli chodzi o typ gospodarki. Niektóre z nich nastawione są na rolnictwo, inne zaś w większym stopniu na usługi oraz handel czy też w mniejszym stopniu na przemysł.

✓ Miasto i gmina Strzelce Krajeńskie

Miasto Strzelce Krajeńskie położone jest nad dwoma jeziorami - Dolnym i Górnym, na wysokości 76 m n.p.m., przy drodze Krajowej nr 22. Miasto stanowi centrum administracyjne, kulturalne i sądownicze dla całego powiatu. Miasto posiada wszystkie ważniejsze urzędy i instytucje publiczne. W Strzelcach Krajeńskich ma także swoją siedzibę Starostwo Powiatowe oraz inne instytucje o ponadgminnym zasięgu działania. Rozbudowana jest sieć placówek oświatowych, kulturalnych i różnego rodzaju organizacji pozarządowych.

Miasto zamieszkuje ponad 10 tys. osób. W mieście znajduje się wiele zabytków między innymi:

- ✓ Mury miejskie (z pozostałością po Bramie Gorzowskiej) są niemal takie jak niegdyś na przełomie XIII/XIV długie na 1640 m, wysokie na 8 m, z 36 czatowniami i okalają w całości śródmieście Strzelec Krajeńskich.
- ✓ Baszta Więzienna wybudowana w XIV wieku z jedną z najpiękniejszych gotyckich bram obronnych wzniesionych w XV wieku - Brama Młyńską.
- ✓ Trójnawowy kościół farny z wieżą z XIII wieku.

W skład gminy wchodzi miasto Strzelce Krajeńskie, które jest siedzibą administracyjną gminy i jednocześnie powiatu. W skład gminy wchodzi 23 sołectwa. Gmina Strzelce Krajeńskie graniczy z gminą Bierzwnik, gminą Dobiegniew, gminą Zwierzyn, gminą Stare Kurowo i gminą Kłodawa. Naturalnym bogactwem regionu są olbrzymie kompleksy leśne, w tym duże fragmenty puszczy Drawskiej i Gorzowskiej, a w nich chronione tereny Barlinecko – Gorzowskiego Parku Krajobrazowego i Drawieńskiego Parku Narodowego. Są to wymarzone tereny dla miłośników spokoju, przyrody i natury. Teren położony jest m.in. nad jeziorami Górnym i Dolnym, przy trasie międzynarodowej Berlin-Kostrzyn- Gorzów-Gdańsk-Królewiec. Ziemia strzelecka jest rejonem wybitnie rolniczym, z mocno zaakcentowaną gospodarką leśną. Na terenie gminy znajduje się 21 jezior. Kierunkiem, który w ostatnim czasie nabiera coraz większego znaczenia jest agroturystyka. Gospodarstwa agroturystyczne znajdujące się w między innymi w Buszewie, czy Dankowie. Ważną rolę odgrywa w zakresie turystyki odgrywa także miejscowość Długie. Jest to teren letniskowy nad jeziorem Lipie.

✓ **Miasto i gmina Drezdenko**

Gmina Drezdenko położona jest w północnej części Powiatu Strzelecko - Drezdeneckiego. W skład gminy wchodzi miasto Drezdenko, które jest siedzibą administracyjną gminy. W skład gminy wchodzi 26 sołectw. Gmina Drezdenko graniczy z gminami: Krzyż, Drawsko, Sieraków, Międzychód, Skwierzyna, Santok, Zwierzyn, Stare Kurowo i Dobiegniew. Jest to teren otoczony lasami, wśród jezior, położony jest nad Notecią, 40 km na wschód od Gorzowa Wielkopolskiego. Obszar gminy Drezdenko (około 400 km², z czego 75% to lasy) zajmuje centralną część Kotliny Gorzowskiej rozciągając się w poprzek Pradoliny Noteci od skraju Puszczy Drawskiej do granic Puszczy Noteckiej. Przez teren gminy przechodzą dwie drogi wojewódzkie tj. droga 158 łącząca Drezdenko z Gorzowem Wielkopolskim i droga 160 stanowiąca połączenie ze Słupskiem, Koszalinem i Gdańskiem na północy oraz Poznaniem na

południowym wschodzie. Występowanie w samym mieście jak i na obszarze gminnym zieleni, jezior (lasów, rezerwatów przyrody) daje możliwość obcowania z przyrodą i uprawiania turystyki wynikającej z motywów odpoczynku czy relaksu. W efekcie gminę można zaliczyć do obszaru o wysokiej atrakcyjności przyrodniczej, krajobrazowej i turystycznej. Południowa część gminy Drezdenko - międzyrzecze warciańsko noteckie to bory Puszczy Noteckiej, pokrywające jeden z największych w Polsce kompleksów wydm śródlądowych. Liczne obniżenia wypełnione są misami jeziornymi. Dodatkowego uroku dodają im zalesione skarpy nadbrzeżne, zatoki, wyspy i półwyspy oraz bogactwo świata zwierzęcego, szczególnie ptaków. Na terenie gminy rozwija się przemysł drzewny, spożywczy, metalowy i papierniczy. Lasy stanowią bardzo ważną bazę surowcową dla przemysłu przeróbki drewna.

✓ **Miasto i gmina Dobiegniew**

Gmina Dobiegniew położona jest w północno – wschodniej części Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego. Około 65% terenu miasta i gmina Dobiegniew zajmują lasy i tereny zadrzewione, a około 30% uprawy rolne. W skład gminy wchodzi miasto Dobiegniew, które jest siedzibą administracyjną gminy. W skład gminy wchodzi 13 sołectw. Gmina Dobiegniew graniczy na północy z gminą Bierzwnik i gminą Drawno, na wschodzie z gminą Człopa oraz gminą Krzyż Wielkopolski, na południu z gminą Drezdenko i na zachodzie z Gminą Strzelce Krajeńskie. Gmina Dobiegniew położona w północno-wschodniej części województwa lubuskiego na pograniczu Pojezierza Dobiegniewskiego i Równiny Drawskiej. W samym mieście jest Jezioro Wielgie z kąpieliskiem; rzeka Mierzęcka Struga przepływająca przez miasto jest dopływem rzeki Drawy. W odległości 1 km od głównej trasy nr 22 (biegnącej z Berlina – Gdańsk - Królewiec) w północno-zachodniej części gminy leży grupa jezior z największym jeziorem Osiek (pow. 6,1 km, długość 10 km, głębokość do 35 m, długość brzegów 28 km). W odległości 10 km na północny wschód od miasta znajduje się Drawieński Park Narodowy, którego znaczna część (ok. 50% pow.) położona jest na terenie gminy Dobiegniew. Na terenie gminy Dobiegniew znajduje się wiele zabytkowych budowli świeckich i sakralnych o dużym znaczeniu historycznym. Większość terenów osadniczych zachowała walory i wartości kulturowe. Do najważniejszych obiektów o znaczeniu historyczno-kulturowo - turystycznym zaliczyć można: gotycki kościół par. p.w. Chrystusa Króla z XIVw. w Dobiegniewie, fragmenty XV-wiecznych Murów obronnych z basztą w Dobiegniewie, kościół p.w. św. Józefa w Dobiegniewie z XV-XVIIw., Zespół Pałacowy

z XIXw. w Mierzęcinie, kościół fil. p.w. Św. Stanisława z XVIIw. w Mierzęcinie, pałac i dwie oficyny z XIXw. w Osieku.

✓ **Gmina Stare Kurowo**

Gmina położona jest w północno - wschodniej części powiatu strzelecko - drezdeneckim. W skład gminy wchodzi 10 sołectw. Gmina graniczy z gminą Strzelce Krajeńskie, Gminą Dobiegniew, Gminą Drezdenko oraz Gminą Zwierzyn. Gmina jest położona w atrakcyjnej turystycznie części województwa, niegdyś Stare Kurowo było miejscowością letniskową. Na terenie gminy warto zobaczyć: neogotycki kościół parafialny pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła z 1877 r., domy szachulcowe, Kawcze Góry z tarasem widokowym na panoramę Starego Kurowa (129 m npm), interesujące pod względem krajobrazowym nadnoteckie moreny czołowe. Na terenie gminy istnieją dwa szlaki turystyki pieszej tzn. czerwony biegnący od stacji PKP przez tereny użytków zielonych do Strzelce Krajeńskich i Zagórza. Szlak niebieski od dworca PKP przez tereny zalesione do Trzebicza. Szlak czerwony obejmuje najwyższe wzniesienie w gminie (129 m npm), z którego można ujrzeć panoramę gminy. Połączenie szlakiem leśnym Starego Kurowa z kompleksem jezior zdecydowanie poprawia walory turystyczne gminy.

✓ **Gmina Zwierzyn**

Gmina Zwierzyn położona jest w północno wschodnim krańcu województwa lubuskiego oraz południowo zachodniej części powiatu strzelecko – drezdeneckiego. W skład Gminy wchodzi 11 sołectw. Gmina graniczy z Gminą Strzelce Krajeńskie, Gminą Stare Kurowo i Gminą Drezdenko. W strukturze krain geograficznych obszar gminy zajmuje niewielki fragment Kotliny Gorzowskiej, która jest częścią Pradoliny Toruńsko - Eberswaldzkiej (Pradoliny Noteci). Południową granicę gminy na całej długości wyznacza prawy brzeg Noteci, północną natomiast ciąg pagórków czołowo-morenowych Pojezierza Myśliborskiego, które należą już do Pojezierza Pomorskiego. Na północ od Górek, Sarbiewa i Zwierzyna rozciągają się bory sosnowe stanowiące w części zachodniej fragment Puszczy Barlinecko – Gorzowskiej w części wschodniej zaś Puszczy Drawskiej. Na południe od Kanału Otok (Rana), aż po brzegi Noteci, rozciągają się rozległe łąki i pastwiska oraz pozostałości nadrzecznych lasów liściastych zwanych łęgami. Przez środek gminy biegnie równoleżnikowo linia kolejowa Kostrzyn-Krzyż, zapewniająca dogodne połączenie z Poznaniem, Piłą i Szczecinem. Na terenie gminy funkcjonuje stacja kolejowa w Górkach Noteckich, Sarbiewie i Strzelce

Wschód (Zwierzyn). Zwierzyn położony jest przy drodze krajowej nr 156 łączącej Barlinek z Drezdenkiem przez Strzelce Krajeńskie. Biegąca na południe droga nr 157 łączy Zwierzyn ze Skwierzyną. Jedyne most na Noteci znajduje się w Gościmcu. Znaczenie lokalne posiada szosa łącząca Górki ze Zwierzynem i Przylęgiem oraz Zwierzyn z Góreckiem.

Porównując potencjał gospodarczy poszczególnych gmin na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego można uznać, że miasto Strzelce Krajeńskie oraz miasto Drezdenko są najbardziej atrakcyjne wśród gmin powiatu, jeśli chodzi o inwestycje. Centrum gospodarczym powiatu strzelecko - drezdeneckiego są wymienione dwie jednostki administracyjne. W gminie miejskiej Strzelce Krajeńskie znajduje się największa liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON – 1 247, co stanowi 27,3% wszystkich podmiotów gospodarczych w powiecie, natomiast w gminie miejskiej Drezdenko funkcjonuje 1 084 podmiotów gospodarczych – 23,7% spośród wszystkich przedsiębiorstw. Wymienione dwie gminy miejskie generują 51,0% wszystkich podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego. To w tych dwóch jednostkach administracyjnych znajduje się największą koncentracja jednostek gospodarczych w powiecie na kilometr kwadratowy powierzchni oraz największa liczba dużych przedsiębiorstw zatrudniających od 250 do 999 pracowników (2 z 2). Strzelce Krajeńskie stanowią centrum administracyjne, kulturalne i sądownicze dla całego powiatu. Miasto posiada wszystkie ważniejsze urzędy i instytucje publiczne. W Strzelcach Krajeńskich ma także swoją siedzibę Starostwo Powiatowe oraz inne instytucje o ponadgminnym zasięgu działania. Rozbudowana jest sieć placówek oświatowych, kulturalnych i różnego rodzaju organizacji pozarządowych. W Drezdenku znajdują się także ważne jednostki administracyjne powiatu strzelecko – drezdeneckiego, które służą mieszkańcom powiatu między innymi: Urząd Skarbowy, Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o., Szpital Powiatowy w Drezdenku czy też Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego. W Drezdenku odnotowana jest największa liczba podmiotów gospodarczych w powiecie strzelecko – drezdeneckim przypadająca na 1000 ludności zamieszkałej na danym terenie. W wymienionych gminach odnotowano wskaźniki świadczące o przewodniej roli tych gmin w rozwoju powiatu strzelecko - drezdeneckiego między innymi: największy udział ludności z wyższym wykształceniem w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym, współczynnik aktywności zawodowej, saldo migracji na 1000 mieszkańców, udział zatrudnionych w usługach, liczba osób prowadzących własną działalność gospodarczą oraz liczba fundacji i stowarzyszeń na 1000 mieszkańców. Te

wskaźniki czynią miasto Strzelce Krajeńskie i Drezdzenko najlepsze pod względem atrakcyjności społeczno–gospodarczej w całym powiecie.

2. *Gospodarka powiatu strzelecko - drezdeneckiego - główne zasoby i potencjał rozwojowy powiatu.*

Porównując powiat strzelecko - drezdenecki na tle innych obszarów można go uznać za rejon o średnim, a w niektórych przypadkach niskim potencjale społeczno-gospodarczym. Posiada on jednak kilka atutów, które z powodzeniem można wykorzystać w celu dalszego rozwoju. Na wstępie należy podkreślić, że charakter gospodarczy powiat strzelecko – drezdenecki ulega stopniowym pozytywnym przeobrażeniom z typowo rolniczego obszaru, w obszar rolniczo przemysłowy. W powiecie strzeleckim rolnictwo nadal odgrywa istotną rolę i w pewnym stopniu kształtuje gospodarkę powiatu. Na terenie powiatu znajdują się wysoko produktywne, czarne ziemie, których największe powierzchnie znajdują się w gminie Strzelce Krajeńskie. W powiecie około 60,0% gruntów stanowią grunty klasy I II a, IV i V. Gmina Dobiegniew i Strzelce Krajeńskie posiadają użytki rolne wysokich klas, natomiast w gminie Drezdzenko, Stare Kurowo i Zwierzyn przeważają łąki trwałe i pastwiska (grunty o niższej klasie). W powiecie strzelecko-drezdeneckim jest ponad trzy tysiące gospodarstw rolnych. Ważnym elementem i mocną stroną powiatu strzelecko - drezdeneckiego jest gospodarka leśna. Lasy stanowią bardzo ważną bazę surowcową dla przemysłu przeróbki drewna i usług stolarskich oraz produkcji papieru i tektury. Dobrze rozwinięty jest handel i usługi (w tym związane z obsługą ruchu turystycznego), budownictwo oraz produkcja obuwia i przetwórstwo spożywcze. Ogromne znaczenie w gospodarce powiatu ma produkcja wyrobów branży metalowej na potrzeby budownictwa, energetyki, rolnictwa oraz dla przemysłu motoryzacyjnego i lotniczego. Jako atut powiatu z punktu widzenia gospodarczego należy wskazać położenie i dostępność komunikacyjną powiatu – przy ważnych szlakach komunikacyjnych - drogowych (pomiędzy ważnymi arteriami komunikacyjnymi). Powiat charakteryzuje się rozwiniętą siecią dróg i linii kolejowych, przy trasach magistralnych: DK 22 – tranzyt z Niemiec w kierunku Gdańska i Obwodu Kaliningradzkiego; linia kolejowa nr 351 Poznań Gł. – Szczecin Gł.; linia kolejowa nr 203 Tczew – Piła – Gorzów Wlkp. – Kietz oraz dużym zagęszczeniem dróg wojewódzkich. Zasadniczą korzyścią takiego położenia powiatu strzelecko – drezdeneckiego jest zapewnienie dostępu do atrakcyjnych turystycznie i przyrodniczo terenów obfitujących w lasy i jeziora. Wśród atrakcyjnych walorów turystycznych, którymi dysponuje powiat, należy wymienić między innymi rzekę Noteć, jako duży potencjał dla rozwoju turystycznego

i transportowego (połączenie dorzecza Odry i Wisły); kajakowy szlak wodny rzek Noteć i Drawa o długości ponad 35 km; dużą ilość jezior na terenie powiatu; wysoki wskaźnik lesistości powiatu; obiekty dziedzictwa kulturowego (mury obronne w Strzelcach Kraj., obiekty sakralne, zabytkowa elektrownia wodna w Kamiennej, muzea, pałace itp.); zróżnicowanie kulturowe – znaczny odsetek ludności łemkowskiej z poczuciem własnej odrębności i kultury (m.in. watra łemkowska w Ługach); Drawieński Park Narodowy. Z atutami tymi powiązane są dobrze rozwinięte usługi okołoturystyczne (organizacja spływów kajakowych, żeglarstwo, itp.) oraz dobrze rozwinięta oferta sportowa – międzynarodowe zawody piłkarskie, kolarskie, lotnicze, motorowe. Ten potencjał powiatu strzelecko – drezdeneckiego może zostać wykorzystany poprzez coraz większą modę na aktywne spędzanie wolnego czasu – żeglarstwo, kajakarstwo, wędrówki piesze i konne, rowery, itp. Powiat strzelecko - drezdenecki posiada także dobre warunki do rozwoju gospodarstw agroturystycznych i innej działalności pozarolniczej na terenach wiejskich. W powiecie strzelecko – drezdeneckim występują także bogate złoża ropy naftowej i gazu oraz żwirów i piasków. Stosunkowo nową szansą otwierającą się przed powiatem strzelecko – drezdeneckim w zakresie rozwoju społeczno – gospodarczego jest rozpoczęcie wydobywania złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, co może mieć swoje przełożenie m.in. na stworzenie nowych miejsc pracy. Obecnie trwa zaawansowana rozbudowa kopalni ropy naftowej i gazu ziemnego realizowana przez PGNiG. Zielonogórski oddział PGNiG uruchomił kopalnię na granicy województwa lubuskiego i wielkopolskiego. To jedna z największych inwestycji koncernu gazowego ostatnich lat. Złoża Lubiatów – Międzychód - Grotów należą do największych w Polsce. Według geologów PGNiG można z nich wydobyć przynajmniej 7,25 mln ton ropy naftowej a także ok. 7,3 mld m sześć. gazu ziemnego. Dzięki nowej kopalni krajowe wydobywanie ropy naftowej ma wzrosnąć dwukrotnie. Zwiększy się również wydobywanie gazu ze złóż konwencjonalnych. W kopalni uzyskiwane będą także produkty wynikające z separacji ropy - LPG (propan-butan) oraz kondensat (węglowodory ciężkie), a także płynna siarka. Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego Lubiatów – Międzychód - Grotów to 14 odwiertów na granicy dwóch województw. W okolicach lubuskiego Lubiatowa i Grotowa (powiat strzelecko-drezdenecki) powstało 11 odwiertów. Trzy pozostałe znajdują się w pobliżu wielkopolskiego Międzychodu. PGNiG wybudowało instalacje do ich obsługi, a także rurociągi, którymi będzie transportować ropę naftową i gaz. Inwestycja pochłonęła 1,7 mld zł i jest jednym z największych przedsięwzięć PGNiG ostatnich lat. Wydobywanie planowane jest na 20 lat. Należy zaznaczyć, że część zysków liczonych na podstawie wydobywania zasili gminne budżety, co wynika z tzw. opłaty eksploatacyjnej. Dodatkowe

dochody gminy powinny mieć niebagatelne znaczenie w zakresie rozwoju gminy Drezdenko. Powstanie Kopalni Ropy Naftowej i Gazu Ziarnnego Lubiatów – Międzychód – Grotów to także istotne korzyści dla lokalnego rynku pracy, ponieważ w kopalni jest ok. 100 miejsc pracy (przede wszystkim dla mechaników, elektryków oraz informatyków). Jako atut subregionu z punktu widzenia gospodarki wymienić należy także dobrze rozwinięty przemysł drzewny i metalowy oraz silnie rozwinięte rzemiosło – kształcenie młodych pokoleń w tej dziedzinie. Do potencjałów powiatu strzelecko – drezdeneckiego, które mogą stanowić o jego stabilnym rozwoju należą także warunki naturalne i klimatyczne do rozwoju rolnictwa, a także specjalizacja produkcji rolnej. Rolnictwo, które stanowi istotny element charakterystyki gospodarczej ma także silne wsparcie w postaci dobrze rozwiniętego doradztwa rolniczego w powiecie oraz innych instytucji wspierających działalność rolniczą. Do ważnych zasobów powiatu należy także szeroka i dostępna oferta szkół ponadgimnazjalnych umożliwiającą różnorodność form kształcenia, a także dostępność oferty edukacyjnej dla dorosłych. Szkoły ponadgimnazjalne zapewniają wysoki poziom nauczania. Kolejnym atutem jest bliskość od ośrodka akademickiego i kulturalnego - Gorzowa Wielkopolskiego. Warto podkreślić, że niezwykle ważną rolę w rozwoju powiatu strzelecko – drezdeneckiego mogą odgrywać zasoby w postaci kapitału ludzkiego. Ze względu na wysoki poziom bezrobocia w powiecie strzelecko - drezdeneckim dostęp do kadry pracowniczej jest ułatwiony. Jednym z motorów napędowych rozwoju gospodarki powiatu w kolejnych latach może być funkcjonowanie Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Specjalna strefa ekonomiczna ustanawiana jest w celu przyspieszenia rozwoju gospodarczego wybranej części terytorium kraju w szczególności poprzez: rozwój określonych dziedzin działalności gospodarczej, rozwój nowych rozwiązań technicznych, technologicznych, infrastrukturalnych oraz tworzenie nowych miejsc pracy. W ramach strefy ekonomicznej dla inwestorów przewidziane są liczne udogodnienia jak: niższe podatki lub zwolnienie z nich przez określony czas, czy też dostęp do przygotowanej infrastruktury. Na terenie powiatu strzelecko – drezdeneckiego funkcjonuje podstrefa Kostrzyńsko-Słubickiej Strefy Ekonomicznej w Dobiegniewie. Dobiegniewska Sfera Przemysłowa stanowiąca podstrefę Specjalnej Strefy Ekonomicznej obejmują obszar 7,7 ha. Ważną inicjatywą mogącą inspirować rozwój gospodarki powiatu strzelecko – drezdeneckiego jest podpisane w 2008 roku porozumienia o współpracy partnerskiej w zakresie gospodarki, spraw społecznych, kultury, sportu, szkolnictwa i turystyki pomiędzy Powiatem Strzelecko-Drezdeneckim a Powiatem Gorzowskim. Współpraca dotyczy między innymi: pracy z młodzieżą i rozwoju bazy oświatowej, rozwoju kontaktów między organizacjami samorządowymi, rozwoju kontaktów

między instytucjami aktywnymi w dziedzinie kultury, współdziałania przy rozwoju kontaktów między ośrodkami wspierania przedsiębiorczości, między przedsiębiorstwami oraz organizacjami zajmującymi się gospodarką, rolnictwem i turystyką, wymiany doświadczeń i współdziałania w zakresie ochrony środowiska naturalnego, wykorzystania środków z funduszu UE, wymiany doświadczeń z zakresu pozostałych zadań administracji powiatowej.

Jak każdy region, powiat strzelecko - drezdenecki ma także słabsze strony z punktu widzenia gospodarki i możliwości rozwoju społeczno – gospodarczego. Do jednych z największych barier hamujących rozwój gospodarczy powiatu jest zbyt małe zainteresowanie lokowaniem kapitału w powiecie ze strony potencjalnych inwestorów, co jest bezpośrednio skorelowane z brakiem spójnej, zintegrowanej oferty gospodarczej i turystycznej (także w rozumieniu oferty dla inwestorów z tej branży) oraz brakiem odpowiednio przygotowanych i skomunikowanych terenów inwestycyjnych. Niewątpliwie barierą w harmonijnym rozwoju gospodarczym rejonu jest zły stan techniczny dróg wszystkich kategorii na terenie powiatu oraz brak obwodnic głównych miast powiatu: Strzelce Krajeńskie, Drezdenko oraz Dobiegniew. W obszarze komunikacji dostrzegana jest pogarszająca się dostępność do komunikacji publicznej, w szczególności na terenach wiejskich oraz niewystarczająca oferta w zakresie transportu kolejowego na terenie powiatu. Pomimo planów objęcia części terenów znajdujących się w powiecie strzelecko - drezdeneckim nie udało się ich dotychczas włączyć w ramy funkcjonującej Kostrzyńsko-Słubickiej Strefy Ekonomicznej. Ważną barierą rozwoju powiatu jest także niska jakość i poziom kapitału społecznego – niskie kwalifikacje zawodowe znacznej części ludności powiatu strzelecko - drezdeneckiego. W powiecie strzelecko - drezdeneckim obserwuje się niestety niekorzystne tendencje demograficzne – starzenie się społeczeństwa oraz coraz liczniejsze migracje ludności (w celach edukacyjnych i zarobkowych). Dużym problemem jest wysokie bezrobocie o negatywnej strukturze oraz skutki z nim związane, które tylko utrudniają rozwój społeczny. W powiecie brakuje inicjatyw oraz podmiotów, które wspierałyby przedsiębiorców w ich działaniach. W obrębie powiatu nie ma zbyt wiele dużych podmiotów gospodarczych mogących w zasadniczy sposób oddziaływać na lokalny rynek pracy. Popyt na pracę generowany przez podmioty gospodarcze zlokalizowane w powiecie strzelecko - drezdeneckim nie jest w stanie zaspokoić podaży. Na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego obserwuje się dużą skalę problemów społecznych, szczególnie wyraźnych na terenach po byłych PGR. Zagrożenia, które wynikają z powyższych elementów mogą powodować, że region może mieć problemy z dalszym rozwojem. Wysokie bezrobocie

i niewystarczająca ilość zakładów pracy sprawia, iż młode osoby posiadające wysokie kwalifikacje zawodowe oraz osoby z wyższym wykształceniem migrują z powiatu i szukają pracy w innych regionach i przede wszystkim zagranicą. Skutki wysokiego bezrobocia mogą być dramatyczne szczególnie, iż wielu bezrobotnych jest bez pracy przynajmniej rok - ich powrót na rynek pracy będzie bardzo trudny.

Zgodnie z danymi z systemu REGON, w dniu 30.09.2013, w powiecie strzelecko - drezdeneckim zarejestrowanych było 4 560 podmiotów gospodarczych ogółem. Większość z nich stanowią osoby fizyczne prowadzące własną działalność gospodarczą, 3 476 podmiotów. Poza tym, w powiecie zarejestrowano 414 spółek i 21 spółdzielni. W powiecie strzelecko - drezdeneckim, liczba podmiotów gospodarczych rejestrowanych w systemie REGON ulega systematycznemu zwiększeniu. W porównaniu do danych z 2005 roku liczba podmiotów gospodarczych w powiecie zwiększyła się aż o 14,8%. W powiecie strzelecko - drezdeneckim największa liczba podmiotów działa w sekcji handel detaliczny i naprawa pojazdów samochodowych – 1 232 podmioty, w branży budownictwo – 523 podmioty, w branży przetwórstwo przemysłowe – 392 podmioty, w branży rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 358 podmiotów oraz w branży działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 302 podmioty.

Propozycje promocji atutów powiatu i przeciwdziałania zagrożeniom przez władze lokalne

W dokumencie „Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego powiatu strzelecko – drezdeneckiego do roku 2015” zaprojektowano szereg działań, mających na celu wykorzystanie atutów powiatu oraz minimalizowanie słabości regionu.

Poprawa stanu zdrowotności mieszkańców powiatu oraz podniesienie jakości funkcjonowania pomocy społecznej

- ✓ Modernizacja i rozwój infrastruktury opieki medycznej i opieki społecznej.
- ✓ Poprawa jakości i dostępności do usług ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

Poprawa jakości kształcenia w placówkach oświatowych

- ✓ Modernizacja i rozwój placówek oświatowych oraz szkolnych stołówek, internatów i burs.
- ✓ Wzmocnienie systemu edukacyjnego.

Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy

- ✓ Prowadzenie aktywnej polityki zwalczania bezrobocia.
- ✓ Poprawa jakości i dostępności pomocy świadczonej bezrobotnym.

Zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli

- ✓ Spadek poziomu przestępczości na terenie powiatu / poprawa stanu bezpieczeństwa.
- ✓ Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego na terenie powiatu.
- ✓ Zapobieganie klęskom żywiołowym i likwidacja ich skutków.
- ✓ Poprawa bezpieczeństwa sanitarno- epidemiologicznego na terenie powiatu.

Rozwój kultury oraz sportu

- ✓ Tworzenie warunków do rozwoju kultury.
- ✓ Tworzenie warunków do rozwoju sportu.

Modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej

- ✓ Modernizacja i budowa dróg.
- ✓ Budowa obwodnic.
- ✓ Kształtowanie infrastruktury kolejowej.
- ✓ Kształtowanie warunków do pełnienia przez rzekę Noteć funkcji komunikacyjnych.

Tworzenie i rozbudowa infrastruktury związanej z ochroną środowiska i wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii

- ✓ Budowa systemu gospodarki odpadami.
- ✓ Zagospodarowanie odpadów zgodnie z wymogami ochrony środowiska.
- ✓ Racjonalizacja wykorzystania energii.
- ✓ Ochrona wód oraz powietrza.

Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego

- ✓ Rozbudowa i modernizacja systemów ochrony przeciwpowodziowej.

Zrównoważony rozwój gospodarczy

- ✓ Podniesienie konkurencyjności powiatu w regionie.
- ✓ Rozwój przedsiębiorczości i innowacyjnej gospodarki.
- ✓ Tworzenie nowych miejsc pracy.

Rozwój turystyki i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego

- ✓ Modernizacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej,
- ✓ Ochrona dziedzictwa kulturowego,
- ✓ Realizacja zasad europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000,
- ✓ Realizacja koncepcji korytarzy ekologicznych,
- ✓ Ochrona obszarów cennych przyrodniczo.

Obszary wiejskie i ich rozwój

- ✓ Przeciwdziałanie marginalizacji obszarów wiejskich,
- ✓ Likwidacja różnic edukacyjnych pomiędzy młodzieżą z terenów wiejskich i miejskich,
- ✓ Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich i ich rozwój.

Kształtowanie ładu architektoniczno – budowlanego

- ✓ Zrównoważony rozwój przestrzeni publicznej.

Promocja powiatu strzelecko – drezdeneckiego

W opracowaniu „*Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego powiatu strzelecko – drezdeneckiego do roku 2015*” przedstawiono także propozycje promocji powiatu. Do głównych zadań promocyjnych zaliczono wspieranie przedsięwzięć związanych z turystyką i ochroną dziedzictwa kulturowego, w tym: stymulowanie warunków do kompleksowego zagospodarowania odcinka międzynarodowej drogi wodnej E - 70 na rzece Noteć oraz udział w pracach zmierzających do udrożnienia połączenia kolejowego na linii Krzyż – Drezdenko – Stare Kurowo – Strzelce Krajeńskie Wschód – Gorzów Wielkopolski – Kostrzyn nad Odrą i dalej z połączeniami Kostrzyn nad Odrą – Berlin, wspieranie działań na rzecz rozwoju szlaku wodnego „Lubuskie Mazury”, wspieranie prac nad ochroną, konserwacją i renowacją zespołu średniowiecznych fortyfikacji obronnych w Strzelcach Krajeńskich, nawiązanie współpracy z Polską Organizacją Turystyczną. W dokumencie wskazano także, aby w promocji powiatu uwzględnić cykliczne imprezy w zakresie kultury, które mają zasięg ponadregionalny: „Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej”, „Watra Łemkowska”, „Dni Daniela”, „Dni Gminy Zwierzyn”. W dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki istotnym elementem promocji powiatu powinno być podjęcie przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem i rozwojem lokalnej gospodarki energetycznej. Istotna jest także promocja obszarów gospodarczych w powiecie oraz opracowanie i rozpowszechnienie mapy powiatu z zaznaczeniem funkcji poszczególnych obszarów.

Infrastruktura drogowo-techniczna w powiecie strzelecko - drezdeneckim

Powiat strzelecko – drezdenecki ma dobrze rozwiniętą sieć komunikacji drogowej – kołowej. Droga nr 22 to jedyna droga krajowa, która przebiega przez powiat strzelecko – drezdenecki. Jest to ważny szlak komunikacyjny przechodzący przez powiat, łączący dwa sąsiadujące powiaty: gorzowski i walecki, a dalej szlakiem wzdłuż drogi Berlin - Królewiec, wiodący do okręgu kaliningradzkiego. Znaczenie tej drogi uzasadnia szczególną troskę o jej techniczny stan. Bardzo dobrze rozwinięty jest układ drogowy, biorąc pod uwagę drogi wojewódzkie - tych w powiecie strzelecko – drezdeneckim jest 184,3 km. Niezbędna jednak jest ciągła modernizacja tych dróg, gdyż stan techniczny pozostawia wiele do życzenia i oceniany jest jedynie na zadawalający. Stan dróg powiatowych, należy ocenić jako zły. Jedynie ciągi kilku dróg odpowiadają normom i tylko stan nawierzchni i szerokości pod względem jezdni. Pozostałe ciągi dróg przebiegające przez pięć gmin w powiecie nie spełniają wymogów bezpieczeństwa. Podstawowe uchybienie na tych drogach to nienormatywne szerokości: niedostosowana nośność do natężenia ruchu, jaki odbywa się na tych drogach. Kolejne niedostatki, to zły stan nawierzchni bitumicznych, jak i brukowej oraz dróg gruntowych. Zawyżone lub zaniżone pobocze lub częsty ich brak powodują zagrożenie dla poruszających się pojazdów i stwarzają niebezpieczne miejsca grożące wypadkom. Drogi gminne, to kolejny problem. Stan nawierzchni, który w przeważającej części jest nawierzchnią gruntową, stanowiące jedyne drogi do osad i gruntów rolnych. Są to wprawdzie drogi o małym natężeniu ruchu, ale jednak wymagające co najmniej dwukrotnego remontu w roku. Pozostające drogi w zarządzaniu gmin powiatowych to drogi lokalne miejskie i zakładowe.

Drogi w gminach powiatu strzelecko-drezdeneckiego:

Miasto i Gmina Strzelce Krajeńskie

- ✓ Drogi gminne 117,6 km.
- ✓ Drogi lokalne miejskie 17 km.

Miasto i Gmina Drezdenko

- ✓ Drogi gminne 116,9 km.
- ✓ Drogi lokalne miejskie 17,3 km.

Miasto i Gmina Dobiegniew

- ✓ Drogi gminne 56 km.
- ✓ Drogi lokalne miejskie 24 km.

Gmina Stare Kurowo

- ✓ Drogi gminne 62 km.

Gmina Zwierzyn

- ✓ Drogi gminne 110 km..

W układzie komunikacyjnym powiatu ważne miejsce zajmują linie kolejowe Kostrzyn – Krzyż i Szczecin – Krzyż – Poznań; dotyczy to przede wszystkim przewozów osobowych.

Rzeka Noteć stanowi jedną z trzech możliwych do społeczno – gospodarczego wykorzystania dróg transportowych. Ta forma transportu ma duże szanse swojego wykorzystania przede wszystkim w celach rekreacyjno – turystycznych związanych z zainteresowaniem turystów zagranicznych. Poprzez Kanał Bydgoski istnieje połączenie z Wisłą na szlaku tranzytowym wschód – zachód. Pełne gospodarcze wykorzystanie tego szlaku wodnego wymaga jednak znacznych nakładów finansowych.

3. *Ludność powiatu strzelecko – drezdeneckiego. Prognoza demograficzna dla powiatu strzelecko - drezdeneckiego*

Na koniec czerwca 2013 roku, powiat strzelecko - drezdenecki zamieszkiwało 50 549 osób, w tym 25 583 kobiet (50,6%) i 25 583 mężczyzn (49,4%). Gęstość zaludnienia na terenie powiatu wynosi 41 osoby na km². Gęstość zaludnienia jest jedną z najniższych w województwie lubuskim, co wynika z charakterystyki powiatu, dużego stopnia zalesienia i małej ilości dużych miast. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat, można zauważyć nieznaczny wzrost liczby ludności, choć nie gwałtowny. Poniższa tabela obrazuje tendencję z uwzględnieniem podziału na płeć.

Tabela 5. Liczba ludności powiatu strzelecko - drezdeneckiego z uwzględnieniem podziału na płeć w latach 2009 – 2013 (źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Rok	Liczba ogółem	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
2013 II kwartał	50 549	25583	24966
2012	50 664	25662	25002
2011	50 686	25679	25007
2010	50 713	25685	25028
2009	49 789	25345	24444

Uwzględniając podział terytorialny na gminy, można zauważyć, iż najwięcej mieszkańców powiatu mieszka w większych ośrodkach miejskich: Drezdenko oraz Strzelce Krajeńskie.

Poniższa tabela pokazuje rozkład liczby ludności z uwzględnieniem gmin:

Tabela 6. Ludność powiatu strzelecko - drezdeneckiego z uwzględnieniem podziału na gminy w roku 2012. (źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Jednostka terytorialna	Liczba mieszkańców
Dobiegniew - miasto	3204
Dobiegniew - gmina	3653
Drezdenko - miasto	10 491
Drezdenko - gmina	7146
Stare Kurowo gmina	4196
Strzelce Krajeńskie - miasto	10 204
Strzelce Krajeńskie - gmina	7291
Zwierzyn gmina	4479

Rozkład liczby, ludności z uwzględnieniem zamieszkania przedstawia się następująco. Na koniec czerwca 2013 roku na wsi mieszkało 26 686 osób, a w miastach, 23 863. Na przestrzeni ostatnich lat ta tendencja utrzymywała się.

Tabela 7. Liczba mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego z uwzględnieniem miejsca zamieszkania na przestrzeni lat 2009 – 2013 (źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Rok	Mieszkańcy wsi	Mieszkańcy miast
2013 II kwartał	26686	23863
2012	26765	23899
2011	26677	24009
2010	26712	24001
2009	26177	23612

Analizując rozkład struktury mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego z uwzględnieniem wieku, możemy zauważyć standardowy układ, charakterystyczny dla większości terenów Polski. Zdecydowana większość mieszkańców jest w wieku produkcyjnym. Pozytywnym aspektem jest duża ilość osób w wieku 20 - 39 lat. Poniższa tabela obrazuje dane tendencje:

Tabela 8. Mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego z uwzględnieniem grup wiekowych w roku 2012 (źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Wiek	Liczba ludności
0-9	5 538
10-19	5 742
20-29	7 873
30-39	7 730
40-49	6173
50-59	7 667
60-69	5 508
70+	4 433

W powiecie strzelecko - drezdeneckim najwięcej osób w wieku powyżej 13 tego roku życia posiada wykształcenie średnie zawodowe (łącznie z policealnym) – 22,3%, zasadnicze zawodowe – 22,2% oraz podstawowe ukończone – 20,2%. Po uwzględnieniu płci wynika, iż kobiety przeważają wśród osób z wykształceniem wyższym, średnim zawodowym (łącznie z policealnym), średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym i podstawowym ukończonym oraz podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia szkolnego. Mężczyźni natomiast wyraźnie dominują wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Tabela 9. Ludność powiatu strzelecko - drezdeneckiego w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci w 2011 r. (źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011)

Poziom wykształcenia	Liczba	%
wyższe	4714	9,0%
średnie i policealne	11662	22,3%
średnie zawodowe	6371	12,2%
średnie ogólnokształcące	4306	8,3%
zasadnicze zawodowe	11574	22,2%
gimnazjalne	2211	4,2%
podstawowe ukończone	10542	20,2%
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	812	1,6%

Nieznaczny spadek liczby mieszkańców powiatu strzelecko – drezdeneckiego w ostatnich latach jest efektem procesów migracyjnych a nie naturalnego ruchu ludności. W latach 2010 - 2013 w wyniku ujemnego salda migracji wewnętrznych (więcej osób wyjeżdża z powiatu niż do niego przyjeżdża) stan populacji nieznacznie się zmniejszył. Powiat strzelecko - drezdenecki charakteryzuje się dodatnim bilansem naturalnym oraz ujemnym bilansem migracyjnym. Pierwszy z nich, w 2012 roku, wyniósł (+34), co oznacza, iż więcej osób się rodzi niż umiera. Na przestrzeni ostatnich lat zauważalna jest tendencja spadkowa. W roku 2009, przyrost naturalny był zdecydowanie wyższy i wynosił (+108). Radykalną zmianę widać w roku 2011. Saldo migracji wewnętrznych przyjmuje formę ujemną, czyli więcej osób

opuszcza powiat, niż do niego przybywa. Saldo migracji międzygminnych w ramach powiatu w roku 2012 wyniosło (-69) i w porównaniu do lat wcześniejszych, spada. Podobny, wysoki poziom osiągnął wskaźnik migracji między powiatowej. Jest to bardzo alarmujące, ponieważ świadczy o tym, iż wiele osób opuszcza region strzelecko - drezdenecki.

Opierając się na prognozie demograficznej dla powiatu strzelecko - drezdeneckiego, rozpisanej na okres do roku 2035, opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny, możemy zauważyć kilka możliwych tendencji. Po pierwsze, liczba ludności, będzie systematycznie spadać. W roku 2035, liczba ludności powiatu strzelecko - drezdeneckiego będzie mniejsza o około 13,8% w porównaniu do danych z końca czerwca 2013 roku. Tendencja ta będzie dotyczyła zarówno kobiety, jak i mężczyzn, a proporcje pozostaną równe.

Tabela 10. Przewidywane zmiany liczby ludności w powiecie strzelecko - drezdeneckim w latach 2015-2035. (źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Rok	Liczba ludności	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
2015	49236	24149	25087
2020	48517	23790	24727
2025	47497	23273	24224
2030	46070	22553	23517
2035	44408	21730	22678

Analizując potencjalną liczbę ludności z uwzględnieniem miejsca zamieszkania, możemy zauważyć, że zgodnie z prognozami, liczba ludności będzie systematycznie maleć w obu regionach, z czego na terenach wiejskich zjawisko to będzie zdecydowanie większe, a różnica w proporcjach między mieszkańcami miast i wsi będą w 2035 roku niemal identyczne.

Tabela 11. Prognozowana liczba ludności z uwzględnieniem miejsca zamieszkania w latach 2015 - 2035 (źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Rok	Liczba ludności	Liczba ludności mieszkającej na terenach miejskich	Liczba ludności mieszkającej na terenach wiejskich
2015	49236	23536	25700
2020	48517	23402	25115
2025	47497	23126	24371
2030	46070	22642	23428
2035	44408	22055	22353

Pod względem struktury wiekowej powiatu strzelecko – drezdeneckiego prognozowany jest spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, 0-17, oraz produkcyjnym, 18 – 59/64, przy wzroście osób w grupie poprodukcyjnej, 60+/65+. Jest to negatywna tendencja, świadcząca o starzeniu się społeczeństwa i mogąca przynieść negatywne efekty

w przyszłości, szczególnie te związane z systemem emerytalnym i rynkiem pracy, na którym będzie się zmniejszać liczba osób zdolnych do pracy.

Tabela 12. Prognozowana liczba ludności z uwzględnieniem podziału na grupy: przedprodukcyjną, produkcyjną, poprodukcyjną w latach 2015 – 2035. (źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Rok	Liczba ludności, grupa przedprodukcyjna (0-17)	Liczba ludności, grupa produkcyjna (18-59/64)	Liczba ludności, grupa poprodukcyjna (60+/65+)
2015	9804	30323	9109
2020	9764	28126	10627
2025	9343	26504	11650
2030	8275	25745	12050
2035	7249	24821	12338

4. Kapitał ludzki i system edukacji w powiecie strzelecko – drezdeneckim. Dopasowanie kształcenia do popytu na pracę w powiecie.

Analizując sytuację mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego na rynku pracy, należy zwrócić uwagę na dwa elementy, które warunkują występowanie zależności. Pierwszym z nich jest zagadnienie kapitału ludzkiego, drugim edukacja. Przyjmuje się, iż dla rozwoju społecznego i gospodarczego danego regionu, kapitał ludzki ma bardzo duże znaczenie. Wynika to z faktu, iż w procesie rozwoju, czynnik ludzki odgrywa ogromną rolę. W większości przypadków, to czynnik ludzki ma znaczenie w poprawieniu lub pogarszaniu się danej sytuacji rynkowej analizowanego obszaru terytorialnego. Co ważne, indywidualna jednostka ludzka charakteryzuje się konkretnym zasobem wiedzy, umiejętności i kompetencji, dzięki którym może rozwijać siebie, oraz otaczające go społeczeństwo. W momencie zsumowania zasobu umiejętności wszystkich mieszkańców danego regionu, powstaje opis zasobu ludzkiego, jaki występuje w danym społeczeństwie. Im ludzie są bardziej wykształceni i doświadczeni zawodowo, tym zasób jest większy, a możliwości rozwoju regionalnego wzrastają. Im jest on mniejszy, tym zwiększa się ryzyko występowania negatywnych zjawisk takich jak: spadek koniunktury gospodarczej, bezrobocie itd. Niestety, w powiecie strzelecko - drezdeneckim możemy zauważyć pewne cechy niskiego kapitału społecznego. Charakterystycznym elementem opisującym lokalny rynek pracy jest wysokie bezrobocie, które ma cechy strukturalne i długotrwałe, a wynika z ogólnej sytuacji rynkowej w województwie, kryzysu gospodarczego, oraz przemian na rynku pracy, które zachodzą od lat 90tych XX wieku. Zmiany te dotyczą przede wszystkim wprowadzania nowych technologii oraz trudności z dostosowaniem się do zmian. Charakterystyczny jest także fakt, iż część zawodów zanika, albo ulega znacznym przekształceniom, a to prowadzi do wyparcia

części uczestników z lokalnego rynku pracy, którzy nie są zainteresowani reorientacją swoich kwalifikacji zawodowych.

Dostępność szkół na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego

Zasadniczy wpływ na kierunki zmian rozwoju edukacji w powiecie strzelecko - drezdeneckim i sposób ich przeprowadzenia ma struktura istniejącej sieci szkół i placówek kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego. W tym miejscu należy zauważyć, iż sieć placówek oświatowych na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i średnim w powiecie strzelecko – drezdeneckim jest równomiernie rozmieszczona. Oznacza to, iż uczniowie tych placówek mają relatywnie dobry dostęp do szkół, bez konieczności znacznego przemieszczania się. Oczywiście, takie sytuacje zdarzają się, ale prawdopodobnie nie występują w znacznej ilości. Dostęp do edukacji przedszkolnej i na poziomie ponadpodstawowym jest także wysoki. Trudności pojawiają się w przypadku możliwości kształcenia na poziomie wyższym na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego. W powiecie brakuje możliwości zdobycia wyższego wykształcenia. Warto jednak podkreślić, iż mieszkańcy powiatu ze względu na bliską odległość do Gorzowa Wielkopolskiego podejmują edukację na wyższym poziomie właśnie w tym ośrodku. Z drugiej jednak strony brak możliwości studiowania na innych kierunkach w powiecie strzelecko - drezdeneckim oznacza konieczność dojazdów lub migracji do większych ośrodków miejskich w Polsce. Problemem jest fakt, iż rynek pracy w powiecie jest nie wystarczający i nie zapewnia odpowiednich miejsc pracy dla wielu osób z wyższym wykształceniem. Oznacza to, iż wielu absolwentów szkół wyższych, po zakończeniu swojej edukacji decyduje się na pozostanie w miastach, w których uzyskali wykształcenie.

Szkoły na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego

Od 1 stycznia 1999 roku samorząd terytorialny jest organem prowadzącym dla placówek oświatowych na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego. Na terenie powiatu istnieją wszystkie przewidziane w strukturze oświaty jednostki od żłobka do filii uczelni wyższych. Sieć szkół ponadgimnazjalnych, placówek oświatowych obejmuje wszystkie miasta wchodzące w skład powiatu. W Strzelcach Krajeńskich działają dwie szkoły średnie i poradnia psychologiczno - pedagogiczna, w Drezdenku szkoła i poradnia psychologiczno - pedagogiczna, a w Dobiegniewie jedna szkoła średnia. Ponadto w Strzelcach Krajeńskich

funkcjonuje internat. Poniżej przedstawiony został wykaz placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Strzelecko – Drezdenecki.

Tabela 13. Wykaz placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Strzelecko – Drezdenecki.

Nazwa placówki	Typy szkół wchodzących w skład zespołu
Zespół Szkół w Strzelcach Krajeńskich adres: Kościuszki 29, 66-500 Strzelce Kraj.	Liceum Ogólnokształcące Technikum
Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Strzelcach Krajeńskich adres: al. Wolności 7, 66-500 Strzelce Kraj.	Technikum Zasadnicza Szkoła Zawodowa Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Korczaka w Strzelcach Krajeńskich adres: ul. Kościuszki 28, 66-500 Strzelce Kraj.	Przedszkole Specjalne nr 3 Publiczna Szkoła Podstawowa Specjalna Publiczne Gimnazjum Specjalne Specjalna Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Szkoła Przysposabiająca do Pracy
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Drezdenku adres: ul. Konopnickiej 2, 66-530 Drezdenko	Liceum Ogólnokształcące Technikum Zasadnicza Szkoła Zawodowa Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych

Powiat strzelecko - drezdenecki posiada szkoły kształcące na większości poziomów edukacji.

Poniższa tabela pokazuje liczbę szkół wraz z liczbą uczniów.

Tabela 14. Szkoły oraz rozkład liczby uczniów w powiecie strzelecko - drezdeneckim w 2012 roku z uwzględnieniem podziału na typ szkoły i płeć (źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Typ szkoły	Liczba szkół	Liczba uczniów
Szkoły podstawowe	23	3 003
Szkoły gimnazjalne wraz ze specjalnymi	7	1 641
Zasadnicze szkoły zawodowe wraz ze specjalnymi	4	462
Licea ogólnokształcące dla młodzieży ponadgimnazjalnej	3	574
Licea ogólnokształcące dla dorosłych	3	75

Podczas analizy danych dotyczących szkół w powiecie strzelecko - drezdeneckim należy zauważyć dużą liczbę szkół na poziomie podstawowym i gimnazjalnym, co świadczy o dopasowaniu ilości względem potrzeb mieszkańców. Analizując liczbę uczniów na przestrzeni ostatnich 5 lat, można zaobserwować spadek liczby osób uczących się. Funkcjonujące w powiecie szkoły ponadgimnazjalne prowadzą kształcenie na różnorodnych kierunkach. W technikach można zdobyć między innymi zawody: technik informatyk, technik agrobiznes, technik pojazdów samochodowych, technik budownictwa, czy też technik

hotelarstwa. Także zasadnicze szkoły zawodowe w powiecie strzelecko - drezdeneckim oraz licea posiadają w swej ofercie klasy o zróżnicowanych profilach i kierunkach kształcenia. W lokalnych szkołach można nie tylko zdobywać wiedzę teoretyczną, ale i nabywać umiejętności praktyczne.

Dopasowanie kształcenia do popytu na pracę w powiecie strzelecko - drezdeneckim

Konieczność dopasowania oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych oraz wyższych do potrzeb rynku pracy to dość oczywisty postulat. W powszechnej opinii niedopasowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy jest istotnym problemem niemal każdego lokalnego rynku pracy w Polsce. Na kwestię dopasowania oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy warto patrzeć z co najmniej dwóch perspektyw: lokalnej i bieżącej oraz długoterminowej. Z jednej strony istotne jest, aby szkoły uczyły zawodów, na które jest zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy oraz nie kształciły zbyt wielu uczniów w zawodach nadwyżkowych oraz w zawodach, na które popyt będzie w przyszłości znikomy. Zasięg lokalnego rynku pracy będzie determinowany przez wiele czynników: zawód, bliskość dużych miast, infrastrukturę transportową i komunikacyjną, itp. Nie należy natomiast oczekiwać, że wiąże się on z granicami administracyjnymi (powiaty, województwa). Z drugiej strony szkoły powinny dobrze przygotowywać absolwentów do uczenia się przez całe życie i zdobywania w przyszłości nowych kwalifikacji, tak, aby potrafili odnaleźć się na zmieniającym się rynku pracy także pięć, dziesięć czy trzydzieści lat po ukończeniu szkoły. Reasumując jedną z podstawowych potrzeb rynku pracy jest konieczność dostosowania oferty edukacyjnej do struktury i poziomu kwalifikacji oraz umiejętności oczekiwanych przez pracodawców na oferowanych i nowo tworzonych miejscach pracy. Słaba korelacja między strukturą kierunków kształcenia a potrzebami rynku pracy może doprowadzić do zagrożenia w postaci bezrobocia strukturalnego, którego ograniczanie za pomocą aktywnej polityki rynku pracy przynosi niewielkie rezultaty. Bardzo istotną potrzebą staje się również realizacja działań aktywizujących mieszkańców w celu rozwoju nowoczesnego kapitału społecznego, w tym przede wszystkim poprawy kreatywności. Właściwe wykorzystanie i ukierunkowanie kreatywności na etapie kształcenia zwiększa szanse na wzrost innowacyjności społeczeństwa. Jednym z wyznaczników tego, czy oferta edukacyjna jest dostosowana do rynku pracy w danym regionie jest wskaźnik bezrobocia. Zakładając, iż jednym z elementów, które tworzą pracownika jest jego wykształcenie, można założyć, iż posiadanie nieadekwatnej wiedzy i umiejętności do realiów rynku pracy, może prowadzić do zwiększenia liczby osób

bezrobotnych. Z tego powodu można przyjąć, iż wykształcenie ma duże znaczenie dla sytuacji pracownika na rynku pracy.

Analizując ofertę edukacyjną szkół ponadgimnazjalnych w powiecie strzelecko - drezdeneckim należy zauważyć, iż jest ona zróżnicowana i zapewnia szerokie spectrum możliwości zdobycia wykształcenia. Oferta z punktu widzenia charakterystyki gospodarczej powiatu jest względnie dostosowana. Problemem jest jednak fakt, iż pomimo realtywnie dobrze sprofilowanych i przemyślanych kierunków kształcenia w powiecie strzelecko – drezdeneckim brakuje odbiorców, pracodawców gotowych zatrudnić osoby wykształcone w danych zawodach. Struktura i zakres popytu na pracę zupełnie nie koreluje z liczbą absolwentów kończących edukację i poszukujących zatrudnienia. Niewątpliwym problemem w zakresie dopasowania kształcenia do popytu na pracę w powiecie strzelecko - drezdeneckim jest także brak symetrii pomiędzy ofertą edukacyjną a zmieniającymi się potrzebami lokalnego rynku pracy – pracodawców funkcjonujących w powiecie strzelecko – drezdeneckim. Oferta edukacyjna nie zawsze odpowiada na dynamiczne zmiany zachodzące na lokalnym rynku pracy. Takie wnioski wynikają, między innymi z informacji, które pojawiły się podczas spotkania absolwentów gimnazjów z pracodawcami organizowanego przez burmistrza Strzelc Krajeńskich, które odbyły się 18.04.2013 roku. Lokalni pracodawcy zgłaszali, że kierunki kształcenia ponadgimnazjalnego nie zaspokajają ich potrzeb kadrowych. Firmom funkcjonującym w powiecie strzelecko - drezdeneckim najbardziej doskwiera brak wykwalifikowanej kadry. Efekty konferencji już są widoczne, gdyż w samym tylko Zespole Szkół Centrum Kształcenia Zawodowego w Strzelcach chętnych do nauki zawodu ślusarza-spawacza jest o blisko 100% więcej niż w zeszłym roku. Właśnie taki aktywny kierunek kooperacji jest jak najbardziej pożądany i oczekiwany przez wszystkie podmioty funkcjonujące na lokalnym rynku pracy. W związku z powyższym konieczne jest dalsze pogłębianie i zaciśnięcie współpracy między sektorem przedsiębiorstw a szkołami ponadgimnazjalnymi, przy aktywnym współudziale PUP w Strzelcach Krajeńskich. W związku z powyższym istotna jest również identyfikacja barier dla rozwoju takiej kooperacji. Konieczne jest określenie przejrzystych rozwiązań dotyczących sposobów nawiązywania kontaktów między podmiotami, przejrzystych regulacji prawnych (odbiurokratyzowanie współpracy), nadzór nad kształceniem praktycznym (ustanowienie standardów). Przedsiębiorcy oczekują także zachęt finansowych. Jak pokazują doświadczenia międzynarodowe, opracowanie optymalnych systemów publicznego wsparcia finansowego staży i szkoleń dla uczniów szkół zawodowych w przedsiębiorstwach nie jest sprawą prostą, ale może być konieczne dla zapewnienia optymalnego poziomu staży i praktyk w różnych

zawodach. Należy także zauważyć, iż według danych WUP w Zielonej Górze w powiecie strzelecko – drezdeneckim odnotowano najmniejszy udział zawodów deficytowych a największy udział zawodów nadwyżkowych w całym województwie lubuskim. Oznacza to, że zawody, które posiadają osoby bezrobotne nie są adekwatne do potrzeb zgłaszanych przez lokalnych pracodawców. Dlatego konieczne jest modyfikowanie kształcenia zarówno w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu strzelecko - drezdeneckiego, jak i reorientacji zawodowej osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Strzelcach Krajeńskich w kierunkach deficytowych i oczekiwanych przez lokalne podmioty gospodarcze. Należy podkreślić, iż niezwykle ważną rolę w opiniowaniu nowych kierunków kształcenia w powiecie pełni Powiatowa Rada Zatrudnienia w Strzelcach Krajeńskich, która wydaje opinię w sprawie wnioskowanego kierunku kształcenia na podstawie analizy złożonych dokumentów oraz informacji przekazanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich.

5. *Problem wykluczenia społecznego w powiecie strzelecko - drezdeneckim*

Według danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Dreźnie z roku na rok na pomoc społeczną wydatkowanych jest coraz więcej środków. Coraz więcej rodzin żyje na poziomie minimum socjalnego lub poniżej tego minimum. W powiecie strzelecko - drezdeneckim z wyłączeniem miasta Strzelce Krajeńskie oraz Dreźnie występuje charakterystyczny rodzaj deprywacji, który jest typowy dla obszarów gorzej rozwiniętych gospodarczo, za czym idzie wykluczenie z rynku pracy poszczególnych kategorii osób bezrobotnych, wykluczenie z konsumpcji, gorszy dostęp i jakość usług w zakresie ochrony zdrowia i edukacji. W samym mieście Dreźnie oraz w Strzelcach Krajeńskich można zaobserwować pewien rodzaj deprywacji, który odnosi się do obszarów miejskich, gdzie ceną za wyższy standard usług jest gorsza jakość życia w rozumieniu mniejszej przestrzeni życiowej oraz narażenie na przestępczość. Zgodnie z danymi zawartymi w opracowaniu „*Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie strzelecko - drezdeneckim na lata 2005– 2015*” wynika, że najważniejszymi - dominującymi problemami społecznymi, które generują występowanie większości pozostałych problemów jest ubóstwo oraz bezrobocie. Inne problemy obserwowane w powiecie strzelecko - drezdeneckim to także niezaradność w wieku starszym, niepełnosprawność, alkoholizm, niewydolność i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Z pomocy korzystają także osoby mające trudności w integracji ze środowiskiem opuszczający rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze. Powodem

pomocy bywa także potrzeba ochrony macierzyństwa, bezdomności, sieroctwo oraz narkomania. Jak wspomniano wcześniej ubóstwo jest najważniejszym powodem przyznawania pomocy społecznej w powiecie strzelecko – drezdeneckim. Za ubóstwo uznaje się stan, kiedy jednostce, czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie uznawanych za niezbędne potrzeb. Za potrzeby podstawowe, poza wyżywieniem, uznaje się: ubranie, mieszkanie, ochronę zdrowia, wykształcenie. Niestety zjawisko to staje się coraz bardziej widoczne, ze względu na pogłębiające się dysproporcję w społeczeństwie. Ubóstwo jest zjawiskiem niebezpiecznym, ponieważ może powodować trwałe urazy psychiczne i długotrwałe skutki społeczne, np.: zmniejszenie popytu na towary, chłonności rynku i zahamowania rozwoju gospodarczego, utrudnienie lub uniemożliwienie korzystania z szans zdobycia wykształcenia i zachowania dobrego stanu zdrowia, wzrost przestępczości (przestępstwa przeciw mieniu) i patologii społecznych (narkomania, bezdomność). Jednym z najważniejszych skutków ubóstwa jest fakt jego samodzielnej reprodukcji – ubodzy rodzą dzieci skazane na pozostawanie w tej sferze. Dlatego też forma pomocy dla osób ubogich powinna z jednej strony zabezpieczać ich byt, a z drugiej motywować ich do podjęcia starań zmiany swego życia. Problem ubóstwa w powiecie strzelecko - drezdeneckim w znacznej mierze dotyczy mieszkańców wsi. Warto zauważyć, że bardzo dużą grupę ludzi ubogich w powiecie strzelecko - drezdeneckim stanowią mieszkańcy wsi, byli pracownicy Państwowych Gospodarstw Rolnych i Lasów Państwowych. Na omawianym obszarze obserwowane jest także zjawisko pracy w szarej strefie - pracy bez umowy i wynikających z tego świadczeń. Problem ten w powiecie strzelecko - drezdeneckim jest znaczny.

Według danych PCPR w Drezdenku bezrobocie jest drugim z najważniejszych powodów przyznawania pomocy społecznej mieszkańcom powiatu strzelecko – drezdeneckiego. Niestety powiat strzelecko - drezdenecki cechuje się najwyższym wskaźnikiem bezrobocia w województwie lubuskim. Bezrobocie w powiecie stanowi jedną z najważniejszych przyczyn wykluczenia społecznego. Sytuacja na rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim jest niepokojąca. Brak pracy powoduje obniżenie warunków życia ludności, zaś długotrwałe pozostawanie bez pracy dodatkowo zmniejsza szanse na znalezienie zatrudnienia oraz powoduje stałe obniżanie się standardu życia, a także rozszerzanie się obszaru patologii społecznej. Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego. Bezrobocie, zwłaszcza to długotrwałe, jest od wielu lat jednym z głównych czynników trudnej sytuacji życiowej, a tym samym powodem korzystania osób / rodzin z pomocy społecznej. Obszary

długotrwałego bezrobocia, jak wynika z danych często pokrywają się z obszarami ubóstwa. To z kolei wiąże się z patologiami społecznymi, rozpadem rodziny i problemami zdrowotnymi. Wielu mieszkańców powiatu jest bez pracy, co oznacza, iż ich środki finansowe są ograniczone. Konsekwencją tego jest fakt życia na niskim poziomie materialnym lub groźba takiej sytuacji, co skutkować może ryzykiem wykluczenia społecznego, które oznacza ograniczenie szans danych osób w pełnym funkcjonowaniu w społeczeństwie. Wykluczenie społeczne oznaczać może niższe szanse korzystania z edukacji, posiadania pracy, możliwość sprostania potrzebom materialnym i niematerialnym. Co ważne, wykluczenie społeczne nie dotyczy tylko bezrobotnych, ale też ich rodzin, szczególnie potomstwa zarówno w kwestii utrudnień w dostępie do wykształcenia, ale też sytuacji materialnej.

➤ ***Infrastruktura w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w powiecie strzelecko - drezdeneckim***

Instytucją prowadzącą pomoc społeczną na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego w zakresie ponad gminnym jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku. Centrum realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Przy realizacji wspomnianych zadań współpracuje z organami administracji rządowej, samorządowej z organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi Kościołami, Związkami Wyznaniowymi, Fundacjami, Stowarzyszeniami, Pracodawcami, Osobami Fizycznymi i Prawnymi. W jego działaniach wspierają go organizacje pozarządowe. Pomocy mieszkańcom poszczególnych gmin powiatu strzelecko - drezdeneckiego, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej udzielają ośrodki pomocy społecznej w powiecie strzelecko - drezdeneckim: Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich, Ośrodek Pomocy Społecznej w Drezdenku, Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobiegniewie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Kurowie oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzyniu. Przyznają one pomoc w postaci: zasiłku stałego, zasiłku stałego wyrównawczego, macierzyńskiego zasiłku okresowego oraz macierzyńskiego zasiłku jednorazowego, dożywiania dzieci w szkołach, zasiłków celowych. Pomocy mieszkańcom udzielają także Gminne i Miejskie Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisje te m.in. przeprowadzają rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu oraz z ich rodzinami, kierują sprawy do sądu o wszczęcie postępowania w celu orzeczenia o stopniu uzależnienia i wskazania rodzaju leczenia oraz kierują wnioski o zastosowaniu leczenia przymusowego.

W okresie wiosennym oraz letnim dofinansowywane są obozy terapeutyczne i profilaktyczne dla dzieci i młodzieży. Dofinansowywane są także półkolonie organizowane przez różne stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. Ze środków komisji dofinansowywane jest także dożywianie dzieci uczęszczających do świetlic socjoterapeutycznych oraz organizowanie różnych imprez dla dzieci w szkołach podstawowych a także upominki Wielkanocne, upominki z okazji Dnia Dziecka oraz Świąt Bożego Narodzenia. Na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego działa także Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Strzelcach Krajeńskich, którego celem działania jest nauka, szeroko pojęta rewalidacja dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo w stopniu lekkim i umiarkowanym oraz przygotowanie do wybranego zawodu. Wszystkie te działania mają prowadzić do samodzielnego udziału wychowanków w życiu społecznym. Na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego funkcjonują placówki opiekuńczo – wychowawcze. W powiecie funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Dobiegniewie, którego naczelnym zadaniem jest opieka nad osobami w podeszłym wieku, których stan zdrowia nie wymaga leczenia szpitalnego, natomiast uzasadnia potrzebę stałej opieki. Na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego funkcjonują także świetlice socjoterapeutyczne. Na potrzeby mieszkańców powiatu działają także Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Strzelcach Krajeńskich oraz Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Drezdenku. Celem usług świadczonych przez poradnię jest prawidłowe funkcjonowanie rodziny, wszechstronny rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży, profilaktyka zachowań problemowych, trafny wybór kierunku kształcenia i planowania kariery zawodowej. Z usług poradni mogą korzystać uczniowie z różnymi rodzajami niepełnosprawności, dysfunkcjami rozwojowymi, ze specyficznymi trudnościami w nauce, z wybitnymi uzdolnieniami, z zaburzeniami zachowania, zagrożenia niedostosowaniem społecznym lub uzależnieniem. Usługi realizowane są poprzez: diagnozę, konsultację, terapię, psychoedukację, doradztwo, mediację oraz działalność informacyjną. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana jest w formie: bezpośredniej, indywidualnej oraz grupowej. Ponadto na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego działa także Centrum Integracji Społecznej w Drezdenku oraz Dobiegniewie. Od 1 stycznia 2014 roku Centrum Integracji Społecznej działa także w Strzelcach Krajeńskich. Centrum Integracji Społecznej to jednostka organizacyjna, którą może utworzyć wójt, burmistrz, prezydent miasta lub organizacja pozarządowa i która służy reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem. Działalność CIS-ów obejmuje głównie warsztaty i szkolenia, umożliwiające zdobycie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych, praktyki i staże, a także indywidualne programy zatrudnienia socjalnego, dopasowane do możliwości i umiejętności uczestnika oraz

udział w grupach wsparcia, grupach samopomocowych, zajęciach terapeutycznych, umożliwiających zdobywanie praktycznych, „życiowych” umiejętności, ułatwiających rozwiązywanie problemów osobistych i rodzinnych, wzmacniających motywację do zmiany własnego losu i umożliwiających codzienne funkcjonowanie w społeczeństwie. Wszystkie te zajęcia realizowane są w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego, który może trwać od 6 do 12 miesięcy (w uzasadnionych przypadkach do 18 miesięcy)

Obsługę strzelecko - drezdeneckiego rynku pracy sprawuje Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich filia urzędu pracy w Drezdenku oraz biuro zamiejscowe w Dobiegniewie. W celu przeciwdziałania bezrobociu i łagodzeniu jego skutków a głównie w celu aktywizacji zawodowej bezrobotnych realizowane są między innymi takie działania jak: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe w tym aktywizacja bezrobotnych w klubach pracy, szkolenia bezrobotnych mające na celu uzupełnienie i podnoszenie kwalifikacji, prace interwencyjne, staże, prace społecznie użyteczne, jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundowanie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla osoby bezrobotnej oraz refundacja kosztów poniesionych z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne z związku z zatrudnianiem skierowanych bezrobotnych.

II. Struktura osób pracujących w powiecie strzelecko - drezdeneckim w poszczególnych sektorach gospodarczych.

Liczba ludności w wieku produkcyjnym w 2012 roku w powiecie wyniosła 32 531 osób, czyli 64,2% całego społeczeństwa. Odsetek ten był stabilny na przestrzeni ostatnich lat. W mieście i gminie Strzelce Krajeńskie oraz w mieście i gminie Drezdenko, liczba osób w wieku produkcyjnym wyniosła odpowiednio 11 310 oraz 11 251. W gminach wiejskich mieszkało 17 060 osób w wieku produkcyjnym, natomiast na obszarze miejskim 15 471 osób w wieku produkcyjnym. W powiecie strzelecko – drezdeneckim mieszka zdecydowanie więcej mężczyzn w wieku produkcyjnym 17 541 niż kobiet – 14 990. Większość osób w wieku produkcyjnym należy do grupy produkcyjnej - mobilnej 20 024 osoby, czyli około 61,5% całej grupy osób w wieku produkcyjnym. Natomiast 12 507 osób należy do grupy osób w wieku produkcyjnym nie mobilnym - jest to grupa wieku produkcyjnego obejmująca ludność w wieku: mężczyźni - 45-64 lata, kobiety - 45-59 lat. Odsetek takich osób pozostaje na podobnym poziomie na przestrzeni ostatnich lat. Równocześnie, zgodnie z prognozami demograficznymi GUS, ogólna liczba ludności w wieku produkcyjnym będzie spadać. Należy także zauważyć, że wiele osób w wieku produkcyjnym decyduje się na emigrację. Podyktowane jest to faktem, iż na terenie powiatu nie ma szkół wyższych, a rynek pracy nie jest wystarczający dla osób z tym wykształceniem lub umiejętnościami specjalistycznymi. Z tego powodu, są oni zmuszeni do szukania szans w innych regionach Polski lub za granicą. Sytuacji nie ułatwia wysokie bezrobocie i relatywnie niższe płace, niż średnia krajowa. Wyższa mobilność jest zauważalna szczególnie wśród osób z ośrodków miejskich. W 2012 roku w powiecie strzelecko - drezdeneckim zatrudnionych było 11 029 osób. Zauważalny jest nieznaczny spadek zatrudnienia w porównaniu do lat 2010 – 2011. Poniższa tabela przedstawia rozkład liczby zatrudnionych na przestrzeni lat 2008 - 2012. Z punktu widzenia płci pracujących mieszkańców powiatu strzelecko – drezdeneckiego zauważalna jest lekka przewaga liczby zatrudnionych mężczyzn. Dysproporcje pomiędzy liczbą pracujących kobiet i mężczyzn ulegają stopniowemu zmniejszeniu. W 2008 roku przewaga pracujących mężczyzn wynosiła 1 353, natomiast w roku 2012 już tylko 895. Oznacza to zdecydowane zwiększenie w ostatnich latach aktywności zawodowej kobiet w powiecie strzelecko – drezdeneckim.

Tabela 15. Zatrudnieni w powiecie strzelecko - drezdeneckim w latach 2007 – 2011 (źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Rok	Liczba zatrudnionych	Liczba zatrudnionych kobiet	Liczba zatrudnionych mężczyzn
2012	11029	5067	5962
2011	11253	5128	6125
2010	11155	5099	6056
2009	9561	4189	5372
2008	10351	4499	5852

Największa liczba pracujących odnotowana została w 2012 roku w mieście Strzelce Krajeńskie – 2 700 zatrudnionych osób tj. 33,9% ogółu pracujących mieszkańców powiatu strzelecko – drezdeneckiego oraz w mieście Drezdenko 2 343 pracujących – 29,4% ogólnej liczby pracujących. W skali powiatu najmniejsza liczba osób pracujących mieszka w gminie Dobiegniew – 2,1% oraz w gminie Strzelce Krajeńskie – 2,6%. Warto przyrzeć się także strukturze zatrudnienia w gminach powiatu z uwzględnieniem płci pracujących osób. Pracujący mężczyźni dominują we wszystkich gminach i miastach powiatu strzelecko – drezdeneckiego. Pracujący mężczyźni wyraźnie dominują w gminie Stare Kurowo oraz w gminie Zwierzyn. Najmniejsze dysproporcje widoczne są w mieście Drezdenko oraz w mieście i gminie Strzelce Krajeńskie.

Tabela 16. Zatrudnieni w powiecie strzelecko - drezdeneckim z uwzględnieniem miast i gmin powiatu w 2012 roku (źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Jednostka terytorialna	ogółem	%	mężczyźni	%	kobiety	%
Dobiegniew - miasto	774	9,7%	432	55,8%	342	44,2%
Dobiegniew - gmina	167	2,1%	94	56,3%	73	43,7%
Drezdenko - miasto	2343	29,4%	1236	52,8%	1107	47,2%
Drezdenko - gmina	813	10,2%	463	56,9%	350	43,1%
Stare Kurowo - gmina	592	7,4%	379	64,0%	213	36,0%
Strzelce Krajeńskie - miasto	2700	33,9%	1463	54,2%	1237	45,8%
Strzelce Krajeńskie - gmina	206	2,6%	113	54,9%	93	45,1%
Zwierzyn - gmina	375	4,7%	231	61,6%	144	38,4%

Mieszkańcy powiatu strzelecko – drezdeneckiego pracują przede wszystkim w trzech działach gospodarki, mianowicie w przemyśle i budownictwie – 34,9%, rolnictwie, leśnictwie łowiectwie i rybactwie – 31,1% oraz w pozostałych usługach – 20,8% ogółu zatrudnionych osób. Kobiety zatrudnione są głównie w pozostałych usługach – 33,1% oraz w rolnictwie, leśnictwie łowiectwie i rybactwie – 32,4%, natomiast mężczyźni pracują w takich sektorach działalności jak: przemysł i budownictwo – 49,4% oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo – 29,9%.

Tabela 17. Struktura zatrudnienia w powiecie strzelecko - drezdeneckim w 2012 roku ze względu na sektor działalności PKD. (źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Dział gospodarki	Liczba zatrudnionych ogółem	%	Liczba zatrudnionych kobiet	%	Liczba zatrudnionych mężczyzn	%
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	3427	31,1%	1643	32,4%	1784	29,9%
przemysł i budownictwo	3844	34,9%	898	17,7%	2946	49,4%
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	1194	10,8%	688	13,6%	506	8,5%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	267	2,4%	160	3,2%	107	1,8%
pozostałe usługi	2297	20,8%	1678	33,1%	619	10,4%

III. Charakterystyka osób bezrobotnych w powiecie strzelecko- drezdeneckim.

1. Struktura bezrobotnych w powiecie strzelecko - drezdeneckim

Zgodnie z danymi pochodzącymi z Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, na dzień 30 września 2013 – według załącznika nr 1 sprawozdania MPiPS – 01 wynika, iż w powiecie strzelecko - drezdeneckim było zarejestrowanych 4 727 osób bezrobotnych czyli 14,5% ludności powiatu w wieku produkcyjnym. Stopa bezrobocia we wrześniu 2013 roku w powiecie strzelecko - drezdeneckim wyniosła aż 25,2% i była zdecydowanie wyższa od średniej krajowej i o 9,9% wyższa niż w województwie lubuskim. Poniższa tabela obrazuje kształtowanie się stopy bezrobocia w 2013 roku w powiecie, w województwie lubuskim oraz w kraju.

Tabela 18. Stopa bezrobocia w 2013 roku w Polsce, województwie lubuskim i powiecie strzelecko - drezdeneckim. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Zielonej Górze)

Jednostka terytorialna	2013								
	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień
POLSKA	14,2	14,4	14,3	14	13,5	13,2	13,1	13	13
WOJ. LUBUSKIE	16,9	17,0	16,8	16,2	15,6	15,3	15,3	15,4	15,3
Powiat strzelecko - drezdenecki	26,6	27,3	26,1	25,3	24,3	23,7	24,1	24,1	25,2

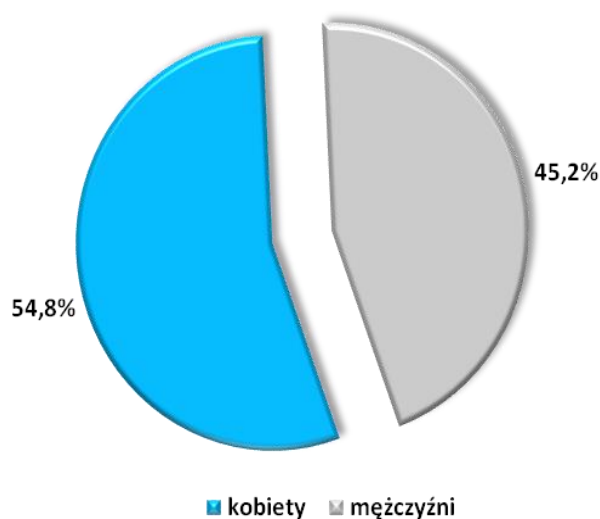
W powiecie strzelecko - drezdeneckim zauważalna jest nieznaczna feminizacja bezrobocia. W grupie ogółu osób bezrobotnych, bezrobotne kobiety stanowiły na koniec września 2013 roku 54,8% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. Według danych z dnia 30 września 2013 roku w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych:

- 19,1% - to bezrobotni do 25 roku życia
- 53,0% - to długotrwale bezrobotni
- 25,0% - to bezrobotni powyżej 50 roku życia
- 38,1% - to bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych
- 23,4% - to bezrobotni bez doświadczenia zawodowego
- 6,9% - to bezrobotni niepełnosprawni.
- 55,2% - to bezrobotni niepełnosprawni zamieszkali na wsi.

W rejestrach PUP w Strzelcach Krajeńskich na koniec września 2013 roku najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 94,6% niemal wszystkie osoby bezrobotne spośród ogółu zarejestrowanych należą do grupy osób defaworyzowanych na rynku pracy - pozostających w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.

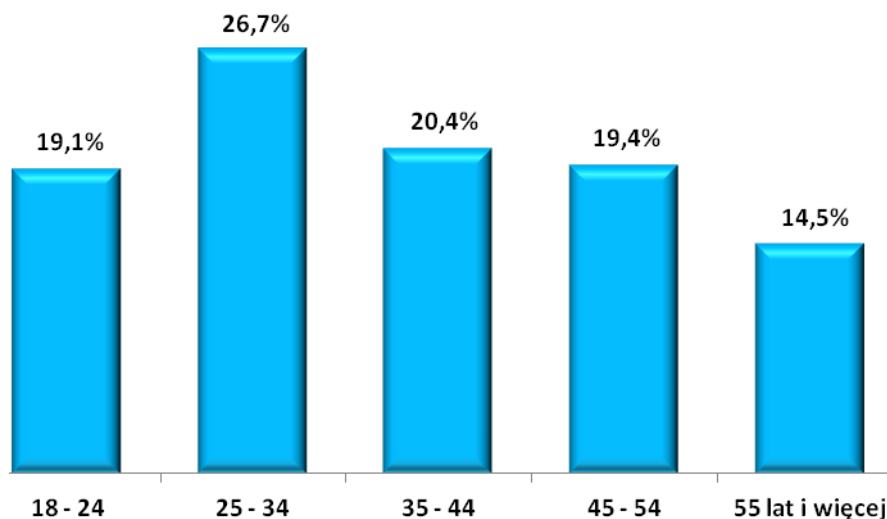
Pierwszą cechą, potrzebną do określenia struktury bezrobotnych w powiecie strzelecko - drezdeneckim, jest płeć. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, na koniec września 2013 roku, w powiecie było 2 589 bezrobotnych kobiet (54,7%) i 2 138 (45,3%) bezrobotnych mężczyzn. Bezrobocie w powiecie strzelecko - drezdeneckim jest nieznacznie sfeminizowane. Warto zauważyć, iż w strukturze osób bezrobotnych z punktu widzenia płci, zazwyczaj przeważały kobiety, zmieniał się natomiast udział bezrobotnych kobiet w ogóle osób bezrobotnych. Na koniec 2008 roku kobiety stanowiły 53,4% ogółu osób bezrobotnych.

Rysunek 2. Struktura grupy bezrobotnych w powiecie strzelecko - drezdeneckim z uwzględnieniem płci stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich)

Według danych pochodzących z końca września 2013 roku z Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku od 25 - 34 lat (1 260 osób – 26,7% ogółu bezrobotnych). Zbliżony odsetek osób bezrobotnych generowały trzy kategorie wiekowe osób bezrobotnych: od 35 - 44 lata (963 osoby – 20,4%), w wieku od 45 - 54 lat (916 osób – 19,4%) oraz najmłodsze osoby w wieku do 24 lat (904 osoby – 19,1%). Mniejszą grupą osób pozostających bez pracy stanowią mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego w przedziale wiekowym powyżej 55 lat (684 osoby – 14,5%). Analizując strukturę bezrobotnych z uwzględnieniem wieku na przestrzeni lat 2007 – 2013, można zaobserwować fakt występowania fluktuacji - nie ma grupy wiekowej, w którym przez cały okres dominował jeden trend wzrostowy lub spadkowy.

Rysunek 3. Struktura osób bezrobotnych według wieku – stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich).

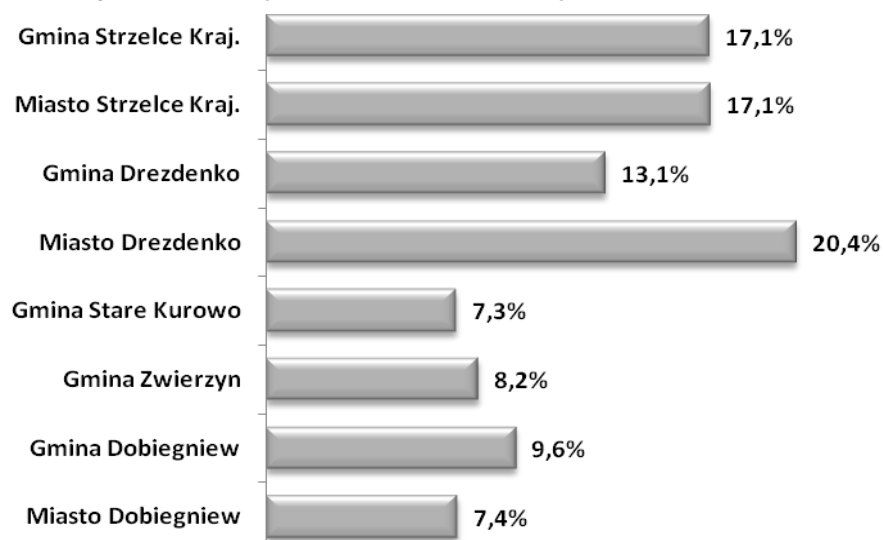
Według danych statystycznych wynika, że bezrobocie w powiecie strzelecko - drezdeneckim jest sfeminizowane – udział kobiet w ogóle osób bezrobotnych jest wyższy niż udział mężczyzn w większości najliczniejszych kategorii wiekowych z wyłączeniem grupy wiekowej 45+.

Tabela 19. Struktura osób bezrobotnych według wieku i płci – stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich)

Wiek	ogółem	%	kobiety	mężczyźni
18 – 24	904	19,1%	537	367
25 – 34	1260	26,7%	810	450
35 – 44	963	20,4%	564	399
45 – 54	916	19,4%	446	470
55 lat i więcej	684	14,5%	232	452
SUMA	4727	100,0%	2589	2138

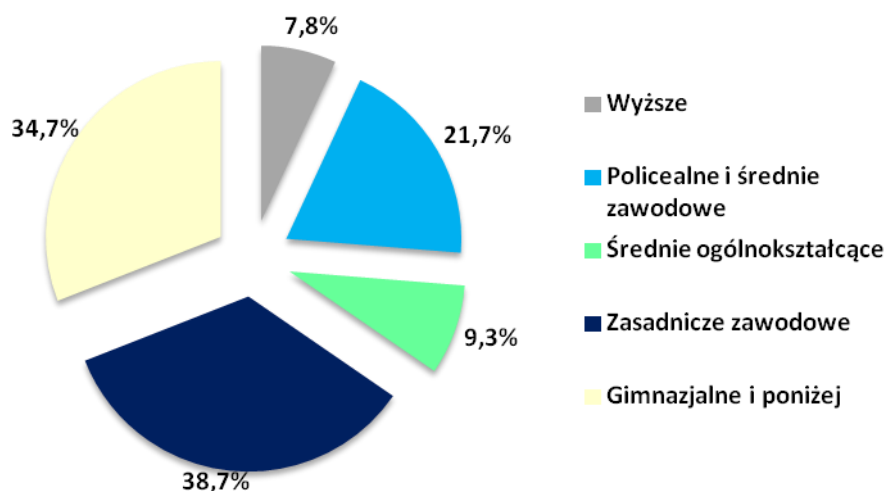
Według danych ilość osób bezrobotnych nie rozkłada się równomiernie w poszczególnych gminach powiatu strzelecko - drezdeneckiego. Uwzględniając poszczególne miejscowości i gminy powiatu strzelecko - drezdeneckiego wynika, iż największy odsetek osób bezrobotnych zamieszkuje w mieście Drezdenko – 20,4% wszystkich bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego. Identyczny odsetek spośród wszystkich osób bezrobotnych z powiatu strzelecko – drezdeneckiego pochodzi z miasta Strzelce Krajeńskie i z gminy Strzelce Krajeńskie po 17,1% ogółu bezrobotnych. Znaczący odsetek bezrobotnych stanowią bezrobotni mieszkańcy gminy Drezdenko – 13,1% oraz gminy Dobiegniew – 9,6%. Bezrobotni mieszkańcy gminy Zwierzyn to – 8,2%, miasta Dobiegniew – 7,4% oraz gminy Stare Kurowo – 7,3%.

Rysunek 4. Struktura osób bezrobotnych według miejsca zamieszkania – stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich).

Rozkład struktury osób bezrobotnych z punktu widzenia kapitału ludzkiego – posiadanego wykształcenia jest relatywnie niekorzystny ze względu na możliwości aktywizacyjne osób bezrobotnych – znaczny odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Największy odsetek bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 38,7% tj. 1 629 osób oraz z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 34,7% tj. 1 463 osoby. Więcej niż, co piąta osoba bezrobotna – 21,7% legitymowała się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 914 osób. Na koniec września 2013 roku 393 osoby posiadały wykształcenie średnie ogólnokształcące – 9,3%. Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym był najniższy i wynosił 7,8% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych - 328 osób.

Rysunek 5. Struktura osób bezrobotnych według wykształcenia stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich)

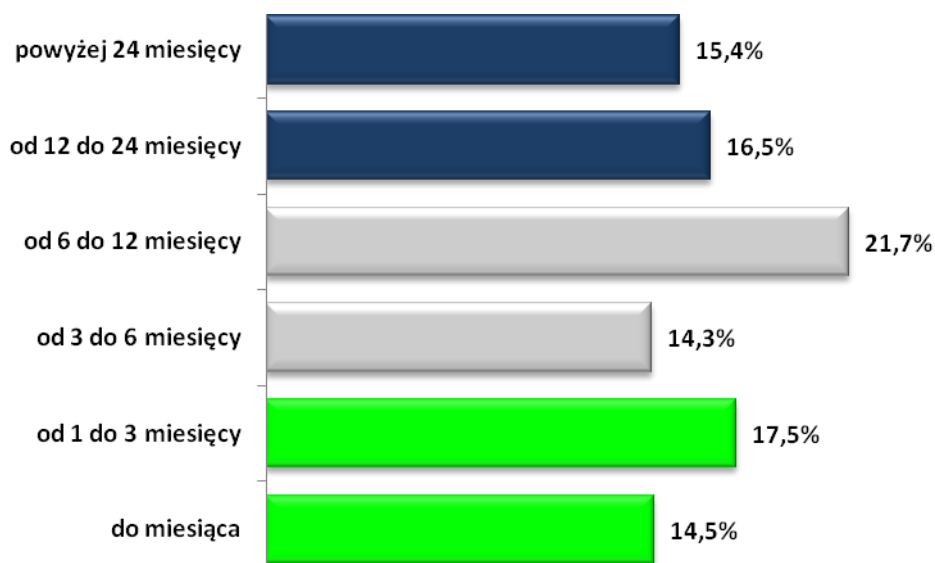
Najbardziej liczną grupę osób bezrobotnych reprezentują osoby, które posiadają wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i poniżej, w grupie osób bezrobotnych posiadających taki poziom wykształcenia przeważają mężczyźni. Bezrobotne kobiety dominują natomiast wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, policealnym i średnim zawodowym oraz z wykształceniem wyższym.

Tabela 20. Struktura osób bezrobotnych według wykształcenia stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich)

Wykształcenie	ogółem	%	kobiety	mężczyźni
Wyższe	328	7,8%	240	88
Policealne i średnie zawodowe	914	21,7%	584	330
Średnie ogólnokształcące	393	9,3%	306	87
Zasadnicze zawodowe	1629	38,7%	805	824
Gimnazjalne i poniżej	1463	34,7%	654	809
SUMA	4727	112,2%	2589	2138

Istotną cechą struktury bezrobocia rejestrowanego jest okres pozostawania bez pracy. W strukturze populacji osób bezrobotnych z terenu powiatu z uwzględnieniem okresu pozostawania bez pracy, najliczniejszą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Strzelcach Krajeńskich przez okres od 6 do 12 miesięcy – 21,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Odsetek osób bezrobotnych, którzy zarejestrowani są w urzędzie pracy przez okres krótszy niż 3 miesiące wynosił łącznie – 32,0%, natomiast odsetek osób, które pozostają bezrobotne przez okres dłuższy niż 12 miesięcy, był nieznacznie niższy i wynosił łącznie 31,9%.

Rysunek 6. Struktura osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich)

2. Struktura bezrobotnych ze względu na przyczynę bezrobocia

Zgodnie z przeprowadzonymi analizami w ramach projektu „*Badanie lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim*” przeprowadzonymi przez Ośrodek Badań Społecznych INDEKS, wynika iż 81,4% respondentów to osoby bezrobotne, które przed zarejestrowaniem w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich były zatrudnione na podstawie umowy o pracę, natomiast 18,6% ogółu respondentów nigdy nie pracowało zawodowo przed rejestracją w PUP w Strzelcach Krajeńskich. Spośród grupy bezrobotnych, które nigdy nie pracowały zawodowo największy odsetek osób – 34,0% nie pracował zawodowo ze względu na kontynuowanie nauki. Znaczny odsetek badanych nie pracował zawodowo z powodu braku potrzeby – 23,4% oraz ze względu na konieczność opieki nad dzieckiem – 21,3%. Odsetek respondentów, którzy nie pracowali nigdy zawodowo przed uzyskaniem statusu osoby bezrobotnej ze względu na inne przyczyny – takie jak: *brak ofert pracy, brak miejsc pracy, konieczność dojazdu, pobyt za granicą oraz prowadzenie działalności gospodarczej* wynosił 17,0%. Konieczność pracy w gospodarstwie rolnym lub domowym wymieniło 6,4% badanych, natomiast rentę, jako powód nie podejmowania pracy wskazało 2,1% badanych. Najczęstszą przyczyną zakończenia pracy - bezrobocia przez osoby bezrobotne, uczestniczące w badaniu było zakończenie terminu, na jaki była zawarta umowa o pracę z pracodawcą. Taki sposób zakończenia umowy o pracę wskazało aż 31,3% bezrobotnych. Po tym terminie pracodawca nie przedłużył umowy o pracę z respondentem. Zwolnieniem grupowym objętych zostało 25,2% badanych. Inne powody, które nie były dostępne w kafeterii odpowiedzi, a ze względu na swoją autonomiczność zaliczone zostały do oddzielnej kategorii, wymieniło 19,6% respondentów. Do kategorii inne odpowiedzi zaliczone zostały między innymi następujące opinie respondentów: *rozwiązanie umowy za porozumieniem stron, przeprowadzka do innego miasta, ciąża, renta, problemy finansowe, zamknięcie działalności gospodarczej, zakład prowadził działalność sezonową, redukcja etatów, likwidacja stanowiska pracy, likwidacja zakładu pracy, konieczność opieki nad członkiem rodziny*. Kolejny ze wskazanych powodów to indywidualne zwolnienie przez zakład pracy – 12,6% odpowiedzi. Zwolnienie na własną prośbę wskazało 8,9% ankietowanych osób.

3. Osoby nadreprezentowane w populacji bezrobotnych

✓ *cechy demograficzne*

Uwzględniając cechy demograficzne i podział struktury osób bezrobotnych wynika, że jedną z najliczniejszych grup stanowią osoby z przedziału wiekowego 18-24 lat – 18,5% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. Najwięcej osób bezrobotnych w powiecie strzelecko – drezdeneckim to osoby w wieku 25-34 – 27,4%. W tej grupie jest wiele osób, które dopiero wstępują na rynek pracy i nie posiadają wystarczającego doświadczenia lub kwalifikacji do podjęcia konkretnego zajęcia. Z tych powodów mają problemy ze znalezieniem odpowiedniego zatrudnienia. Problem trudności na rynku pracy dotyczy nie tylko osób do 25 roku życia, które ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy identyfikuje, jako jedną z kategorii społecznych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a w związku z tym uprawnionych do szczególnej pomocy, ale również osób nieco starszych – do 30 roku życia. Uzasadnia to fakt przekroczenia granicy 25 lat przez znaczną liczbę osób studiujących i kończących studia. Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osób poniżej 25 tego roku życia bez kwalifikacji zawodowych lub z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, ale również osób, które kończą kształcenie na wyższym poziomie. Stąd wciąż w rejestrach urzędów pracy znajdują się osoby o wykształceniu policealnym i wyższym. Od wielu lat działania urzędów pracy skierowane są w dużym stopniu do tej grupy bezrobotnych. Aktywna polityka rynku pracy polega na przygotowaniu bezrobotnych, w tym bezrobotnej młodzieży, do podjęcia pracy w przyszłości za pomocą programów zatrudnieniowych oraz pełni rolę „pomostu” prowadzącego do przyszłego zatrudnienia. Odsetek osób nadreprezentatywnych stanowią także osoby powyżej 45 tego roku życia. Co trzecia osoba bezrobotna pozostająca w ewidencji PUP w Strzelcach Krajeńskich na koniec września 2013 - 33,6% ukończyła 45 lat. Znaczna liczba bezrobotnych wśród osób w wieku 45+ jest niepokojąca w świetle prognoz demograficznych, według których połączenie rosnącej liczby starszych osób w społeczeństwie wraz z zahamowaniem przyrostu naturalnego prowadzi do starzenia się zasobów siły roboczej. W związku z powyższym konieczne i uzasadnione jest podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej osób w wieku powyżej 45 lat. Przedwczesna dezaktywacja zawodowa jest poważnym problemem, wymagającym skutecznych interwencji na regionalnym rynku pracy. Ważnym wyzwaniem jest wypracowanie odpowiednich rozwiązań, mających na celu zapobieganie przedwczesnemu wycofywaniu się z rynku pracy poprzez zwiększanie zdolności zatrudnienia starszych pracowników oraz promowanie aktywnego starzenia się.

✓ **cechy kwalifikacyjne**

Wśród osób bezrobotnych znajdują się także grupy zawodowe, które są zdecydowanie częściej reprezentowane przez osoby bezrobotne. Opierając się na dokumencie - „*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie strzelecko – drezdeneckim w 2012 roku*” opracowanym przez PUP w Strzelcach Krajeńskich, wynika że w 2012 roku najliczniejszą grupę stanowiły tradycyjnie osoby bez zawodu - osoby bez kwalifikacji zawodowych 957 osób - 20% ogółu bezrobotnych. Co piąta osoba bezrobotna zarejestrowana w PUP w Strzelcach Krajeńskich nie posiada kwalifikacji zawodowych. Brak kwalifikacji zawodowych tak dużego odsetka osób bezrobotnych jest poważną przeszkodą w ich skutecznej aktywizacji. Należy podkreślić, że lokalni pracodawcy w niewielkim stopniu są zainteresowani zatrudnianiem osób bezrobotnych bez zawodu. Sytuacja dotycząca kategorii oraz osób bez zawodu nie ulega jakimkolwiek zmianom, co więcej tendencja ta będzie się z pewnością utrzymywać. Osoby bez zawodu są specyficzną grupą, która stanowi także największy odsetek osób długotrwale bezrobotnych. Osoby bez zawodu dominują także w napływie osób bezrobotnych. Podsumowując wysoki napływ osób bezrobotnych, bez jakichkolwiek kwalifikacji zawodowych, przy całkowitym braku ofert pracy dla osób nie posiadających określonego zawodu prowadzi będzie systematycznie do długotrwałego bezrobocia wśród omawianej kategorii osób. W przypadku osób nieposiadających zawodu należałoby wprowadzić odpowiednie środki aktywizacji tej grupy, ponieważ jest ona najliczniejsza i najdłużej utrzymuje status swojego bezrobocia. Inne zawody, które były najliczniej reprezentowane przez osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Strzelcach Krajeńskich to także sprzedawca - 558 osoby, co stanowi 11% ogółu bezrobotnych w powiecie strzelecko - drezdeneckim. Kolejne zawody liczniej reprezentowane przez osoby bezrobotne to: robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym - 176 osób - 4% ogółu bezrobotnych, ślusarz - 131 osób, co stanowi 3% ogółu bezrobotnych, murarz - 134 osoby, co stanowi 3,0% ogółu bezrobotnych, szwaczka - 136 osób, co stanowi 3% ogółu bezrobotnych, murarz - 110 osób, co stanowi 2% ogółu bezrobotnych, kucharz - 105 osób, co stanowi 2% ogółu bezrobotnych oraz robotnik budowlany 101 osób, co stanowi 2% ogółu bezrobotnych. Przedstawione zawody są to często zawody nadreprezentowane w powiecie strzelecko - drezdeneckim i nawet próby aktywizacji tych osób mogą nie przynieść pożądanego efektu, ponieważ osoby te nie posiadają kwalifikacji, na które w danym momencie jest zapotrzebowanie na rynku pracy.

✓ **rozlokowanie przestrzenne wewnątrz powiatu**

Według danych PUP w Strzelcach Krajeńskich - ponad połowa osób bezrobotnych – 55,2% zarejestrowanych w PUP w Strzelcach Krajeńskich na koniec września 2013 roku to mieszkańcy wsi. Warto zauważyć, że według danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na koniec 2012r. osoby zamieszkałe na wsi w województwie lubuskim stanowiły 43,1%, natomiast w kraju odsetek wynosił 43,9%. Skala bezrobocia wśród mieszkańców wsi w powiecie strzelecko – drezdeneckim jest statystycznie większa. Niewątpliwym problemem wydaje się próba aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi, którzy charakteryzują się zdecydowanie niższą mobilnością przestrzenną w zakresie poszukiwania i podejmowania pracy wymagającej konieczności dojeżdżania do większej aglomeracji. Mieszkańcy wsi charakteryzują się także niższą mobilnością zawodową i gotowością do reorientacji zawodowej. Należy wspomnieć, iż bezrobotni mieszkańcy wsi charakteryzują się niższym poziomem wykształcenia niż bezrobotni mieszkańcy miast, co także może utrudniać aktywizację zawodową analizowanej grupy osób bezrobotnych. Problemem jest także podejmowanie pracy nierejestrowanej przez bezrobotnych mieszkańców wsi zamieszkałych w powiecie strzelecko – drezdeneckim.

4. Oczekiwania płacowe osób bezrobotnych

Według danych pozyskanych w ramach projektu „Badanie lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim” przeciętne, miesięczne wynagrodzenie netto, którego oczekują bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego to: 1 887 zł netto. Po uwzględnieniu cech społeczno demograficznych wynika, iż oczekiwane wynagrodzenie różni się w zależności od przynależności do poszczególnych kategorii osób bezrobotnych

- ✓ Kobiety: 1 666 zł
- ✓ Mężczyźni: 2 195 zł
- ✓ Mieszkańcy terenów miejskich: 2 005 zł
- ✓ Mieszkańcy terenów wiejskich: 1 791 zł
- ✓ Gimnazjalne lub poniżej: 2 070 zł
- ✓ Zasadnicze zawodowe: 1 891 zł
- ✓ Policealne i średnie zawodowe: 1 635 zł
- ✓ Średnie ogólnokształcące: 1 909 zł
- ✓ Wyższe: 1 941 zł

- ✓ Okres zarejestrowania w PUP - do 3 miesięcy: 1 888 zł
- ✓ Okres zarejestrowania w PUP - od 3 do 6 miesięcy: 2 023 zł
- ✓ Okres zarejestrowania w PUP - od 6 do 12 miesięcy: 1 960 zł
- ✓ Okres zarejestrowania w PUP - od 12 do 24 miesięcy: 1 757 zł
- ✓ Okres zarejestrowania w PUP - powyżej 24 miesięcy: 1 874 zł
- ✓ od 18 do 30 lat: 1 842 zł
- ✓ od 31 do 49 lat: 2 040 zł
- ✓ powyżej 50 lat: 1 805 zł
- ✓ Bezrobotni do 25 roku życia: 1 844 zł
- ✓ Długotrwale bezrobotni: 1 911 zł
- ✓ Bezrobotni powyżej 50 roku życia: 1 805 zł
- ✓ Bezrobotni niepełnosprawni: 1 703 zł
- ✓ Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych: 1 977 zł
- ✓ Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego: 1 663 zł
- ✓ Bezrobotni bez wykształcenia średniego: 1 939 zł

5. Metody poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne

Zgodnie z informacjami, które pozyskano w ramach projektu badawczego „*Badanie lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim*” wynika, iż osoby bezrobotne, w poszukiwaniu zatrudnienia korzystają przede wszystkim z trzech metod poszukiwania pracy. Największy odsetek badanych – 25,1%, w okresie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie próbował znaleźć zatrudnienie poprzez osobiste wizyty, kontakty telefoniczne i wysyłanie dokumentów aplikacyjnych bezpośrednio do zakładów pracy. Drugą z najpopularniejszych metod jest aplikowanie o pracę w odpowiedzi na ogłoszenia o pracę zamieszczane w portalach internetowych – 22,3% wszystkich opinii. Popularną metodą poszukiwania pracy jest także korzystanie z pośrednictwa Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Z pośrednictwa pracy urzędu pracy korzysta 20,7% respondentów. Odsetek bezrobotnych korzystających z sieci osobistych kontaktów i znajomości w celu podjęcia zatrudnienia wynosił 12,2%. Kolejną pod względem liczebności wskazań metodą poszukiwania pracy wymienioną przez 10,3% bezrobotnych było przeglądanie ofert pracy i aplikowanie na stanowiska pracy umieszczane w gazetach, natomiast 5,0% bezrobotnych korzystało z pośrednictwa agencji zatrudnienia.

6. Czas poszukiwania pracy

Opierając się na danych Głównego Urzędu Statystycznego i badania aktywności ekonomicznej ludności wynika, iż przeciętny czas poszukiwania pracy w Polsce w IV kwartale 2013 roku wynosił 11,7 miesiąca. Uwzględniając dane dotyczące stopy bezrobocia w skali kraju oraz w powiecie strzelecko – drezdeneckim oraz niskie możliwości zatrudnienia w powiecie a także słaby potencjał lokalnego rynku pracy do tworzenia nowych miejsc pracy i absorpcji podaży siły roboczej, należy przyjąć, że czas poszukiwania pracy przez mieszkańców powiatu będzie zdecydowanie dłuższy. Odnosząc się do danych zastanych dotyczących czasu poszukiwania pracy i poddając analizie jedynie te osoby w powiecie, które utraciły pracę lub ukończyły edukację i zarejestrowały się w ewidencji PUP w Strzelcach Krajeńskich oraz przyjmując, iż rejestracja w urzędzie wiąże się z chęcią podjęcia zatrudnienia, wynika iż największy odsetek stanowią osoby, które poszukują pracy od 6 do 12 miesięcy - więcej niż co piąta osoba bezrobotna poszukuje pracy przez taki okres. Wśród osób poszukujących pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim bardzo duży udział stanowią osoby, które poszukują pracy przez okres dłuższy niż rok. Według danych odsetek takich osób wynosi aż 31,9%, w tym 15,4% osób poszukuje pracy dłużej niż 2 lata. Mieszkańcy powiatu, którzy poszukują pracy w powiecie do 3 miesięcy to 32,0% ogólnej liczby osób poszukujących pracy. Według danych 14,3% mieszkańców powiatu poszukuje pracy od 3 do 6 miesięcy.

7. Podstawowe bariery podjęcia pracy

Wyniki badań przeprowadzonych wśród osób bezrobotnych z terenu powiatu strzelecko - drezdeneckiego w ramach projektu badawczego „*Badanie lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim*” świadczą, że najważniejszą barierą w podjęciu pracy jest brak ofert pracy na lokalnym rynku pracy. Taką przeszkodę w aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko – drezdeneckiego wskazało - 56,7% badanych osób bezrobotnych. Kolejne trzy zasadnicze bariery na rynku pracy, które są poważnymi przeszkodami w zatrudnieniu to: trudność w znalezieniu oferty pracy w wyuczonym zawodzie – 41,8%, wiek – 34,2% oraz brak znajomości – 30,8%. Duży odsetek bezrobotnych uważa, że poważnymi trudnościami w podjęciu zatrudnienia jest brak doświadczenia i stażu pracy – 26,6%, nieznajomość języków obcych – 26,2% oraz problemy z dojazdem do pracy – 26,2%. Inne problemy, które uzyskały znaczącą ilość wskazań osób bezrobotnych to: brak

kwalifikacji – 20,5% wszystkich wskazań, oraz konieczność opieki nad członkiem rodziny, inna sytuacja rodzinna – 14,8%.

8. Problem bezrobocia długookresowego

Niewątpliwie największym problemem lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim jest długotrwałe bezrobocie. Według danych na koniec września 2013 roku w ewidencji PUP w Strzelcach Krajeńskich figurowało aż 2 503 osób długotrwałe bezrobotnych – co stanowi aż 53,0% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. Liczba osób bezrobotnych niestety w ostatnich latach ulega stopniowemu zwiększeniu. Należy zauważyć, że skala i natężenie problemu długotrwałego bezrobocia statystycznie w kraju jest podobne do sytuacji w powiecie strzelecko – drezdeneckim, jednak odsetek długotrwałe bezrobotnych w województwie lubuskim, jest o około 5 punktów procentowych niższy niż w powiecie strzelecko - drezdeneckim. Wśród osób długotrwałe bezrobotnych przeważają kobiety – 59,2%. Największy odsetek osób długotrwałe bezrobotnych stanowią mieszkańcy miasta i gminy Dobiegniew – 57,9%, najmniejszy miasta i gminy Drezdenko – 48,3%. W niemal wszystkich grupach wiekowych za wyjątkiem osób bezrobotnych do 24 roku życia, odsetek długotrwałe bezrobotnych stanowi ponad połowę zarejestrowanych osób w danej grupie wiekowej. Odsetek osób długotrwałe bezrobotnych w grupie wiekowej od 25 do 34 lat wynosił 53,7%, w grupie wiekowej od 35 do 44 lat – 57,6%, od 45 do 54 lat – 59,3% oraz w grupie osób bezrobotnych powyżej 55 lat – 58,8%. Długotrwałe bezrobotne osoby posiadają najczęściej wykształcenie gimnazjalne i poniżej. 56,9% osób z takim wykształceniem to długotrwałe bezrobotni. Odsetek osób długotrwałe bezrobotnych wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym wynosi aż 54,7%, wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 52,4%, natomiast w grupie osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 48,8%. Wśród osób posiadających wykształcenie wyższe, aż 38,7% posiada status osoby długotrwałe bezrobotnej. Długotrwałe bezrobocie w mniejszym lub większym stopniu dotyczy wszystkich osób bezrobotnych z punktu widzenia ich cech społeczno – demograficznych. Długotrwałe bezrobocie jest zjawiskiem niezwykle negatywnym, wyklucza ludzi z aktywności zawodowej oraz społecznej, powoduje utratę motywacji do działania, a także powoduje, iż osoby pozostające przez długi czas bez możliwości pracy zarobkowej zaczyna cechować „wyuczona bezradność”. Jest to niezwykle niebezpieczne zjawisko, powodujące utratę zdolności oceny sytuacji i brak umiejętności podejmowania jakichkolwiek działań na rzecz poprawy swojej sytuacji. Osobą bezrobotną długotrwałe jest, zgodnie z definicją zawartą w ustawie

o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoba bezrobotna pozostająca w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat. Osoby długotrwale bezrobotne, które pozostają bez pracy od kilku lat, znalazły się w bardzo niekorzystnej sytuacji, w ciągu ostatnich lat na rynku pracy zaszło bowiem wiele zmian, za którymi osoby te nie potrafiły nadążyć. Obecnie rynek pracy, ze względu na swe specyficzne właściwości, stwarza szczególnie trudną sytuację dla swoich uczestników. Wymaga zupełnie nowych zachowań, umiejętności w zakresie poszukiwania pracy, przygotowania się i przekwalifikowania, radzenia sobie z bezrobociem, utrzymania miejsca pracy. Długotrwale bezrobocie to wynik m.in. przemian, jakie dokonały się w okresie transformacji, ale także braku odpowiedniego przygotowania pracowników do ewentualnej zmiany miejsca zatrudnienia. W sytuacji znalezienia się bez pracy osoby te nie potrafiły pogodzić się z myślą, iż posiadają niewystarczające umiejętności, kwalifikacje, że są nieatrakcyjne dla potencjalnych pracodawców. Powodowało to niechęć do podejmowania pracy poniżej kwalifikacji, za mniejsze wynagrodzenie. Tym samym wydłużał się czas pozostawania w rejestrach powiatowych urzędów pracy. Posiadane umiejętności ulegały dezaktualizacji. Długookresowe przebywanie bez pracy to także wynik braku chęci podejmowania jakiegokolwiek zatrudnienia przez osoby bezrobotne. Jedną z przyczyn takiej sytuacji jest rozwinięta na szeroką skalę „szara strefa”, w której osoby długotrwale bezrobotne stanowią większość „pracujących”. Odpowiedzialność za taką sytuację ponoszą także pracodawcy, którzy nie tworzą nowych legalnych miejsc pracy – m.in. ze względu na wysokie koszty utrzymania pracownika. Opłacanie pracownika najemnego bez konieczności płacenia za niego składek na ubezpieczenie społeczne jest dużo korzystniejsze z punktu widzenia pracodawcy. Osoby bezrobotne podejmując taki rodzaj „zatrudnienia” mają zabezpieczone podstawowe świadczenia ze strony urzędu pracy, w którym są zarejestrowane, oraz w którym zgłaszają zdolność i gotowość do podjęcia zaoferowanego im zatrudnienia. W rzeczywistości takiej gotowości nie wykazują i nie mają nawet zamiaru korzystać z oferowanego im przez publiczne służby zatrudnienia miejsca pracy. Długotrwale bezrobotnych często cechuje niechęć do podjęcia jakiegokolwiek formy zatrudnienia.

9. Przyczyn rejestracji osób bezrobotnych

Według danych pozyskanych w trakcie badania lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim wynika, że zdecydowanie największy odsetek badanych – 54,8% rejestruje się w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, a będąc zarejestrowanym oczekuje na możliwość uzyskania oferty pracy za pośrednictwem urzędu pracy. Ten powód rejestracji generował największy odsetek wskazań. Co piąta osoba bezrobotna decyduje się na zarejestrowanie w PUP w Strzelcach Krajeńskich, w związku z potrzebą uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego. Dwa kolejne, główne oczekiwania wobec PUP w Strzelcach Krajeńskich to: możliwość udziału w kursach i szkoleniach zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich oraz możliwość udziału w stażach organizowanych u pracodawcy, które uzyskały odpowiednio 11,0% oraz 9,5% wszystkich wskazań. 8,7% badanych chce skorzystać i często rejestruje się w urzędzie pracy ze względu na możliwość uzyskania jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Osoby krótkotrwale bezrobotne oczekują także na uzyskanie zasiłku dla osób bezrobotnych – 5,3%, natomiast 1,5% badanych oczekuje na kontakt z doradcą zawodowym

10. Korzystanie przez bezrobotnych z form aktywizacji oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich zawartych w opracowaniach

- ✓ „Sprawozdanie o kształtowaniu się bezrobocia w Powiecie Strzelecko - Drezdeneckim w 2012 r. i podjętych działaniach w celu jego ograniczenia”
- ✓ „Poziom i struktura bezrobocia w Powiecie Strzelecko- Drezdeneckim w 2011r. oraz działania Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Kraj. podjęte w celu jego ograniczenia”
- ✓ „Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie strzelecko-drezdeneckim w 2010 roku”

Z poszczególnych programów oferowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich w latach 2010 - 2012 skorzystała następująca liczba osób bezrobotnych:

✓ **Poradnictwo zawodowe**

W 2012 roku 901 osób skorzystało z rozmowy wstępnej w ramach poradnictwa zawodowego. Z usług poradnictwa indywidualnego w 2012 roku skorzystało 1 397 osób. Udział w poradzie grupowej wzięło 247 osób. Z informacji zawodowej - indywidualnej skorzystało 281 osób, grupowej - 208 osób.

W roku 2011 roku 789 osób skorzystało z rozmowy wstępnej w ramach poradnictwa zawodowego. Z usług poradnictwa indywidualnego w tym okresie skorzystało 1 281 osób. Udział w poradzie grupowej wzięło 214 osób. Z informacji zawodowej indywidualnej skorzystało 579 osób, grupowej - 330 osób.

W 2010 roku 2 622 osoby skorzystały z rozmowy wstępnej w ramach poradnictwa zawodowego. Z usług poradnictwa indywidualnego w tym okresie skorzystały 1032 osoby, w tym 1023 osoby bezrobotne. W zakresie poradnictwa zawodowego grupowego w zajęciach uczestniczyło 141 osób.

✓ **Indywidualny Plan Działania**

W 2012 roku opracowano Indywidualne Plany Działania dla 2 218 osób bezrobotnych.

W 2011 roku opracowano Indywidualne Plany Działania dla 1 954 osób bezrobotnych.

W 2010 roku opracowano Indywidualne Plany Działania dla 1 712 osób bezrobotnych.

✓ **Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy – Klub Pracy**

W 2012 roku w ramach Klubu Pracy zorganizowano 2 szkolenia, w których uczestniczyło 16 osób oraz 35 zajęć aktywizacyjnych, w których uczestniczyło 266 osób bezrobotnych. W 2012 roku organizowane były również 3 zajęcia „Arteterapii” prowadzone przez licencjonowanego doradcę zawodowego II stopnia z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Gorzowie Wlkp. W roku 2012 organizowano zajęcia aktywizacyjne „Mój debiut na rynku pracy”, które zostały zorganizowane zostały dla absolwentów. W Dobiegniewie zostały zorganizowane zajęcia pt. „Spółdzielnia socjalna sposobem na aktywizację”

W 2011 roku zorganizowano 2 szkolenia w ramach Klubu Pracy, w którym uczestniczyło 15 osób oraz 33 zajęcia aktywizacyjne, w których uczestniczyło 250 osób bezrobotnych. Zajęcia

aktywizacyjne odbywają się zarówno w Strzelcach Kraj. (17 zajęć) jak i w Dobiegniewie (4 zajęcia) oraz Drezdenku (12 zajęć).

W 2010 roku zorganizowane zostały 2 szkolenia, w ramach Klubu Pracy w których uczestniczyło ogółem 21 osób bezrobotnych. W 2010 roku w zajęciach aktywizacyjnych uczestniczyło ogółem 312 osób bezrobotnych.

✓ **Szkolenia**

W 2012 roku 144 osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Strzelcach Krajeńskich zostały skierowane na szkolenia. 145 osób ukończyło szkolenie, 1 osoba kontynuowała szkolenie z 2011 roku. Bezrobotni mężczyźni uczestniczyli w szkoleniach umożliwiających zdobycie prawa jazdy, uprawnienia na wózki widłowe, spawacza i operatora koparko - ładowarki. Bezrobotne kobiety najczęściej brały udział w szkoleniach związanych z opieką nad osobami starszymi oraz w szkoleniach z zakresu rachunkowości, ubezpieczeń, kadr i płac.

W 2011 roku 104 osoby zostały skierowane na szkolenia. 100 osób ukończyło szkolenie, 5 osób przerwało szkolenie, 2 osoby kontynuowały z 2010 roku, 1 zakończy w 2012 roku 52 osoby podjęły zatrudnienie z tego 50 osób po zakończeniu szkolenia, 2 osoby w trakcie jego trwania.

W 2010 roku skierowano na szkolenia 541 osób bezrobotnych, z tego w ramach poddziałania 6.1.3 – Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013 Priorytet VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” – projekt pn. „Aktywizacja osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy” – 144 osoby, ze środków Funduszu Pracy – 397 osób, Ponadto w szkoleniu uczestniczyło 15 osób poszukujących pracy z Centrum Integracji Społecznej w Drezdenku.

✓ **Dofinansowanie wyposażenia /doposażenia miejsca pracy**

W 2012 roku 39 pracodawcom zrefundowano koszty doposażenia lub wyposażenia nowo tworzonych stanowisk pracy dla 42 osób bezrobotnych na łączną kwotę 809,441 tys. zł. Dodatkowo 4 pracodawców otrzymało refundacje na 4 stanowiska pracy na łączną kwotę 148,0 tys. zł w ramach środków PFRON.

W 2011 roku udzielono refundacji na 13 stanowisk pracy (dla 12 pracodawców), które zostały sfinansowane ze środków Rezerwy Ministra (45-50+) – 6 stanowisk w gminie Strzelce Krajeńskie oraz 7 stanowisk w gminie Drezdenko. W 2011r. ze środków PFRON dokonano jednej refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy w kwocie 30.000 zł w związku z zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej, na stanowisku pracownika administracji.

W 2010 roku 109 pracodawcom zrefundowano wyposażenie/doposażenie nowych stanowisk pracy dla 145 skierowanych bezrobotnych.

✓ **Jednorazowo przyznane środki na podjęcie działalności gospodarczej**

W 2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich przyznał jednorazowo środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla 74 osób bezrobotnych na łączną kwotę 1399,421 tys. zł. PUP w Strzelcach Krajeńskich przyznał także jednorazowo środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla 5 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu na łączną kwotę 150 tys. zł w ramach środków PFRON.

W 2011 roku dotacje na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało 40 osób, w tym 14 sfinansowanych zostało z Funduszu Pracy i rezerwy Ministra oraz 26 z Europejskiego Funduszu Pracy. W 2011 roku udzielono 7 dotacji dla osób niepełnosprawnych po 20.000zł (łącznie 140.000zł).

W 2010 roku dla 338 osób bezrobotnych (dla 236 osób ze środków Funduszu Pracy i dla 102 osób ze środków współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz dla 4 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy (PFRON) zostały udzielone środki na podjęcie działalności gospodarczej,

✓ **Prace interwencyjne, roboty publiczne i prace społecznie użyteczne**

W 2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich podpisał 68 umów na prace interwencyjne, w ramach których, zorganizowano 81 stanowisk pracy dla osób bezrobotnych. W ramach robót publicznych PUP w Strzelcach Krajeńskich w 2012 roku podpisał 16 umów na zorganizowanie stanowisk pracy dla 51 osób bezrobotnych. W 2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich zawarł z samorządami gmin z terenu powiatu strzelecko - drezdeneckiego porozumienia w sprawie organizowania i finansowania prac

społecznie użytecznych. W ramach zawartych porozumień gminy zorganizowały 91 miejsc pracy, na które skierowano 124 osoby bezrobotne.

W 2011 roku nie były organizowane prace interwencyjne. Realizowane były umowy zawarte w 2010 roku.

W 2010 roku na prace interwencyjne skierowano 141 osób bezrobotnych.

✓ **Staże**

W całym 2012 roku zawarto 454 umowy na zorganizowanie staży. W tym okresie PUP w Strzelcach Krajeńskich skierował na staż 515 osób bezrobotnych oraz 12 osób ze środków PFRON.

W 2011 roku zostało zawartych 395 umów w sprawie zorganizowania staży. Staż rozpoczęło 464 osoby bezrobotne i 7 poszukujących pracy (w tym 322 kobiety), ukończyło 450 (315 kobiet).

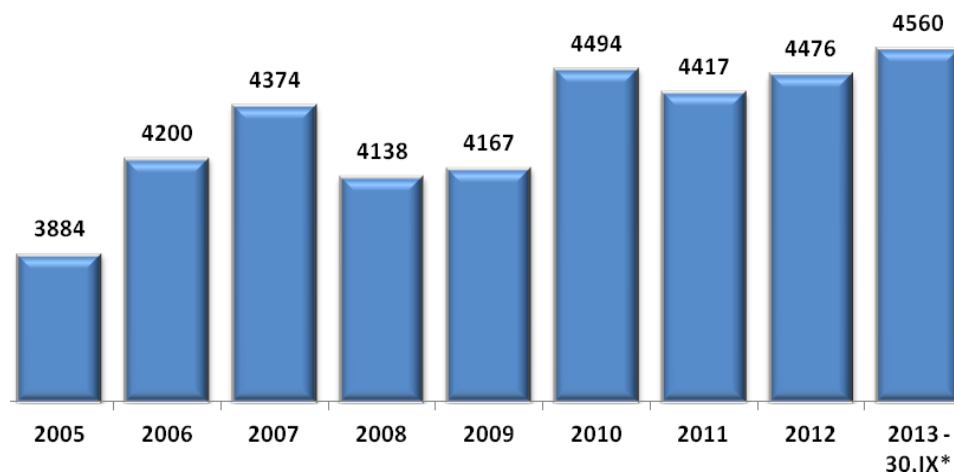
W 2010 roku skierowano na staż pracy 664 osoby bezrobotne. W 2010 roku staż pracy odbywały (razem ze skierowanymi w 2009r.) - 718 osoby bezrobotne i 6 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy.

IV. Popyt na pracę w powiecie strzelecko – drezdeneckim.

1. Specyfika sektora przedsiębiorstw w powiecie strzelecko - drezdeneckim

Na koniec września 2013 roku, według danych GUS w powiecie strzelecko – drezdeneckim istniało 4 560 podmiotów gospodarczych. Na terenie powiatu działało 414 spółek, w tym 244 spółki handlowe, 1 spółka akcyjna, 215 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz 169 spółek cywilnych. Na terenie powiatu działało 21 spółdzielni oraz 3 476 podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Liczba podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat 2005 – 2012 wyraźnie zwiększyła się. Poniższy wykres przedstawia rozkład liczby przedsiębiorstw na przestrzeni ostatnich 9 lat. Analizując dane należy stwierdzić, iż liczba podmiotów na koniec września 2013 roku jest najwyższa na przestrzeni ostatnich lat. Porównując dane z końca września 2013 roku, do danych z końca 2005 roku, wynika że liczba podmiotów gospodarczych zwiększyła się aż o 14,8%.

Rysunek 7. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie strzelecko - drezdeneckim w latach 2005 – 2012
(źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Według danych GUS w powiecie w powiecie strzelecko – drezdeneckim na koniec września 2013 roku funkcjonowało, 175 podmiotów gospodarczych w sektorze publicznym a 4 385 w sektorze prywatnym. Liczba podmiotów gospodarczych wyraźnie wzrosła, zarówno tych o publicznej formie własności (wzrost w okresie od końca grudnia 2009 roku do końca września 2013 roku o 22,8%) oraz w podmiotach o prywatnej formie własności (wzrost w okresie od końca grudnia 2009 roku do końca września 2013 roku o 8,0%)

Tabela 21. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie strzelecko – drezdeneckim w latach 2009 – 2013 (opracowanie własne, dane GUS)

Rok	Liczba podmiotów gospodarczych w ogóle	Liczba podmiotów publicznych	Liczba podmiotów prywatnych
2009	4167	135	4032
2010	4494	135	4359
2011	4417	170	4247
2012	4476	172	4304
2013 – 30. IX.	4560	175	4385

Według danych GUS i spisu REGON na dzień 30 września 2013 roku w powiecie strzelecko – drezdeneckim najwięcej przedsiębiorstw funkcjonuje na terenie miasta Strzelce Krajeńskie – 1 247, co stanowi 27,3% ogółu podmiotów gospodarczych w powiecie strzelecko – drezdeneckim oraz w mieście Drezdenko - 1 084, tj. 23,8% wszystkich przedsiębiorstw w powiecie. Znaczny odsetek firm działa także w obrębie gminy Drezdenko – 582 podmioty, w gminie Strzelce Krajeńskie – 410 podmiotów oraz w mieście Dobiegniew – 400 firm. Poniższa tabela przedstawia ilość przedsiębiorstw w poszczególnych gminach:

Tabela 22. Zarejestrowane przedsiębiorstwa w poszczególnych gminach powiatu strzelecko - drezdeneckiego na dzień 30.09.2013 (źródło: opracowanie własne, dane GUS)

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów	%
Miasto Dobiegniew	400	8,8%
Gmina Dobiegniew	276	6,1%
Miasto Drezdenko	1084	23,8%
Gmina Drezdenko	582	12,8%
Gmina Stare Kurowo	280	6,1%
Miasto Strzelce Krajeńskie	1247	27,3%
Gmina Strzelce Krajeńskie	410	9,0%
Gmina Zwierzyn	281	6,2%
Powiat strzelecko - drezdenecki	4560	100,0%

W powiecie strzelecko - drezdeneckim dominują najmniejsze przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (w tym mikroprzedsiębiorstwa). Na dzień 30.09.2013 roku takich podmiotów odnotowano 4 348 – 95,4% wszystkich podmiotów gospodarczych. Liczba firm zatrudniających od 10 do 49 pracowników to - 178, a średnich i dużych przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 pracowników oraz od 250 do 999 odpowiednio 32 oraz 2. Według danych REGON w powiecie strzelecko - drezdeneckim nie ma podmiotów zatrudniających powyżej 1000 pracowników.

Tabela 23. Struktura podmiotów gospodarczych na koniec września 2013 roku z uwzględnieniem liczby zatrudnionych pracowników. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Liczba pracowników	Ilość podmiotów	%
0 - 9	4348	95,4%
10 - 49	178	3,9%
50 - 249	32	0,7%
250 - 999	2	0,0%
1000 i więcej	0	0,0%
Suma	4560	100,0%

Opierając się na danych ze spisu REGON na dzień 30.09.2013 roku w ramach sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności widać wyraźnie, iż największy odsetek przedsiębiorstw w powiecie strzelecko - drezdeneckim stanowią firmy działające w branży handel detaliczny i naprawa pojazdów samochodowych – 1 256 podmiotów. Ponad 300 podmiotów działa w sekcji budownictwo - 526 podmiotów, w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 394 podmioty, w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 353 podmioty oraz w sekcji działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 313 podmiotów. Poniższa tabela przedstawia rozkład wszystkich podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w powiecie strzelecko – drezdeneckim.

Tabela 24. Branże i liczba podmiotów w powiecie strzelecko - drezdeneckim na dzień 30.09.2013r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Rodzaj działalności	Ilość podmiotów gospodarczych
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1256
Sekcja F - Budownictwo	526
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	394
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	353
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	313
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	292
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	289
Sekcja S - Pozostała działalność usługowa	274
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	189
Sekcja P - Edukacja	141
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	115
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	107
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	102
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	95
Sekcja J - Informacja i komunikacja	44
Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	44
Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	15
Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	8
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	3

2. Fluktuacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach.

Przeprowadzone badania pracodawców z terenu powiatu strzelecko – drezdeneckiego w ramach projektu „Badanie lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim” przeprowadzonymi przez Ośrodek Badań Społecznych INDEKS, wskazują że przedsiębiorstwa zlokalizowane w powiecie strzelecko - drezdeneckim mają relatywnie przeciętny potencjał do tworzenia nowych miejsc pracy. Według danych 19,5% przedsiębiorstw charakteryzuje się dodatnim saldem zatrudnienia. Zmniejszenie zatrudnienia wystąpiło wśród 14,0% badanych podmiotów gospodarczych. Zdecydowana większość pracodawców – 66,5% nie dokonywała zasadniczych zmian kadrowych, stan zatrudnienia w przedsiębiorstwie jest taki sam jak w roku ubiegłym. Wyniki badania oznaczają stabilną sytuację na lokalnym rynku pracy. W 2014 roku większość pracodawców – 80,0% zamierza utrzymać taki sam stan zatrudnienia. Zwiększyć liczbę pracowników w 2014 roku zamierza 15,5%, natomiast tylko 4,5% spośród wszystkich badanych podmiotów zamierza w 2014 roku zmniejszyć liczbę zatrudnionych pracowników. Prognozowane saldo zatrudnienia w 2014 roku będzie wynosić 11,0%.

3. Przyczyny zwolnień pracowników

Dane pozyskane podczas badania lokalnych pracodawców z terenu powiatu strzelecko – drezdeneckiego wskazują, że pracodawcy najczęściej zwalniają pracowników z powodu odejścia na życzenie pracownika – 16,5% wskazań. Oznacza to, że część pracowników cechujących się wysokimi kwalifikacjami oraz doświadczeniem zawodowym jest mobilna w zakresie poszukiwania lepszych warunków płacowych. Drugi z najczęściej wskazywanych powodów redukcji zatrudnienia to spadek popytu na produkty/usługi firmy – 12,5%. Naturalna fluktuacja zatrudnienia, a więc przejście pracownika na emeryturę lub rentę, było powodem ustania stosunku pracy w 8,0% badanych przedsiębiorstwach. Dalsze powody zwolnień to: zła sytuacja finansowa przedsiębiorstwa – 7,0% wskazań, zmniejszenie zakresu działalności firmy – 5,5%, wskazań, zwolnienia z przyczyn związanych z pracownikiem – 3,0%, niska motywacja pracownika / pracowników do pracy – 1,5% oraz zmiany technologiczne zmniejszające zapotrzebowanie na pracowników – 1,0%. Zgodnie z danymi pozyskanymi w trakcie badania lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko – drezdeneckim, wynika iż główne cechy pracowników, które były i są kluczowe w procesie podejmowania decyzji o zwolnieniu i w trakcie procesu rekrutacyjnego to: słabe wyniki

w pracy – 22,8 % oraz niewywiązywanie się z obowiązków pracowniczych – 19,8% Część pracodawców – 18,8% wskazało także na inne przyczyny zwolnień, które były w większości przypadków niezależne od cech pracownika i stały się podstawą zwolnień. Respondenci wymienili między innymi takie cechy lub powody zwolnień jak: kwestie ekonomiczne, zmniejszenie liczby godzin, odejście pracownika na własne życzenie, sezonowość działalności, słaba kondycja finansowa przedsiębiorstwa oraz brak popytu. Inne cechy pracownika, które były kluczowe przy podejmowaniu decyzji o zwolnieniu to także: niska motywacja pracownika / pracowników – 13,9%, brak odpowiednich kwalifikacji – 11,9% oraz liczne nieobecności w pracy – 8,9%.

4. Powody odrzucenia kandydatów do pracy w procesie rekrutacji.

Pracodawcy, którzy zwalniali w ostatnim okresie pracowników i którzy zamierzają zwolnić pracowników poproszeni zostali o wskazanie tych cech pracowników, które były i są kluczowe w procesie podejmowania decyzji o zwolnieniu. Według danych pracodawcy z terenu powiatu strzelecko - drezdeneckiego podczas zwalniania najczęściej biorą pod uwagę takie aspekty jak: słabe wyniki w pracy – 22,8 % oraz niewywiązywanie się z obowiązków pracowniczych – 19,8% Część pracodawców – 18,8% wskazało także na inne przyczyny zwolnień, które były w większości przypadków niezależne od cech pracownika i stały się podstawą zwolnień. Respondenci wymienili między innymi takie cechy lub powody zwolnień jak: kwestie ekonomiczne, zmniejszenie liczby godzin, odejście pracownika na własne życzenie, sezonowość działalności, słaba kondycja finansowa przedsiębiorstwa oraz brak popytu. Inne cechy pracownika, które były kluczowe przy podejmowaniu decyzji o zwolnieniu to także: niska motywacja pracownika / pracowników – 13,9%, brak odpowiednich kwalifikacji – 11,9% oraz liczne nieobecności w pracy – 8,9%.

Uwzględniając najważniejsze cechy, które biorą pod uwagę pracodawcy podczas podejmowania decyzji o wyborze danego pracownika w ramach procesu rekrutacyjnego, można wskazać także te cechy lub kwalifikacje, które determinują odrzucenie kandydatów do pracy w procesie rekrutacji. Główne powody odrzucenia kandydatów do pracy w procesie rekrutacji to: brak doświadczenia zawodowego kandydatów do pracy, brak odpowiedniego wykształcenia, brak doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku, brak znajomości obsługi komputera, brak dyspozycyjności, brak dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń oraz brak gotowości do dojazdów do miejsca pracy.

5. Charakterystyka oczekiwanych kompetencji ze wskazaniem konkretnych zawodów.

Według analiz przeprowadzonych w ramach badania „Badanie lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko – drezdeneckim. Diagnoza stanu aktualnego i prognoza na lata 2014 – 2015” wynika iż pracodawcy z terenu powiatu strzelecko - drezdeneckiego uczestniczący w badaniu, spośród kwalifikacji praktycznych najliczniej wskazywali na takie kwalifikacje jak: umiejętność obsługi komputera – 44,5% oraz prawo jazdy 22,5%. Dodatkowo pracodawcy oczekują od kandydatów do pracy takich umiejętności i kwalifikacji jak: umiejętności obsługi urządzeń biurowych – 16,0%, znajomość sprzedaży bezpośredniej – 15,0% oraz obsługi kas fiskalnych – 14,5% wszystkich wskazań. Pracodawcy przy wyborze kandydata do pracy w największym stopniu kierują się doświadczeniem zawodowym kandydata do pracy – 43,4%, odpowiednim wykształceniem – 38,8% oraz doświadczeniem zawodowym na podobnym stanowisku – 34,2%. Dla pracodawców istotne znaczenie ma także, umiejętność obsługi komputera – 17,8% ukończenie dodatkowych specjalistycznych kursów, szkoleń – 14,5%. Pracodawcy wskazali także oczekiwania odnośnie całego szeregu cech osobowościowych, jakie powinien posiadać idealny kandydat do pracy. Najbardziej oczekiwane cechy osobowościowe kandydata to: zaangażowanie, inicjatywa, kreatywność, aktywność – 33,6%, samodzielność – 24,3% opinii, dopasowanie do rodzaju wykonywanej pracy – 23,0% szybkość wdrażania się w nowe obowiązki – 21,1% oraz komunikatywność – 16,4%. Poniżej

6. Trudności pracodawców w obsadzaniu wakatów.

Zgodnie z informacjami pozyskanymi od lokalnych pracodawców w powiecie strzelecko – drezdeneckim wynika, że sytuacja w zakresie dostępności kadr w powiecie strzelecko - drezdeneckim jest przeciętna. W opinii połowy respondentów występują zasadnicze problemy w zakresie pozyskiwania nowych pracowników. Taki odsetek badanych uważa, że na lokalnym rynku pracy są trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników. Na ten odsetek opinii składały się wskazania *raczej trudno* oraz *bardzo trudno, są spore trudności ze znalezieniem pracowników*, które wymieniło odpowiednio 37,0% oraz 13,0% badanych pracodawców. W świetle badań wynika, że pracodawcy z powiatu strzelecko - drezdeneckiego zauważają istotne bariery, które utrudniają bądź uniemożliwiają prowadzenie skutecznej polityki rekrutacyjnej. Analiza problemów związanych z podażą siły roboczej w powiecie strzelecko - drezdeneckim została przedstawiona w dalszej części opracowania. Brak problemów ze znalezieniem poszukiwanych pracowników wskazał mniejszy odsetek

respondentów – łącznie 42,0% badanych. Trudności w zakresie poszukiwania i znalezienia odpowiedniego pracownika w powiecie prezentują się następująco. Największy odsetek pracodawców uczestniczących, 36,5% uważa, że największym problemem na lokalnym rynku pracy jest brak kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach. Inną barierą w zatrudnieniu jest także brak kandydatów o odpowiednim doświadczeniu, co skutkuje znacznymi trudnościami w znalezieniu odpowiedniego pracownika. Taką opinię wyraziło 29,0% ankietowanych. Reasumując należy stwierdzić, że najważniejsze problemy wynikają z niskich lub nieadekwatnych kwalifikacji kandydatów do pracy lub też z brakiem doświadczenia osób ubiegających się o dane stanowisko pracy.

7. Planowane przyjęcia pracowników (w perspektywie do 2 lat) ze wskazaniem konkretnych zawodów.

Zgodnie z badaniami „Badanie lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko – drezdeneckim. Diagnoza stanu aktualnego i prognoza na lata 2014 – 2015” przeprowadzonymi przez Ośrodek Badań Społecznych INDEKS wynika, że Struktura planowanych przyjęć w 2014 roku z uwzględnieniem zawodów i specjalności, na które występować będzie zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy prezentuje się następująco. W przyszłym roku przyjęcia pracowników planuje 39 podmiotów gospodarczych (19,5% ogółu badanych pracodawców). W 2014 roku badane przedsiębiorstwa planują zatrudnić 130 pracowników. Największy popyt dotyczyć będzie pracowników w zawodzie: murarz – planowane jest zatrudnienie 21 osób w tym zawodzie. Wysoki poziom zatrudnienia dotyczyć będzie także takich zawodów jak: spawacz – 20 pracowników, ślusarz – 20 osób oraz stolarz – 13 osób. Pozostałe planowane przyjęcia w 2014 roku w powiecie strzelecko – drezdeneckim przedstawione zostały w poniższej tabeli

Tabela 25. Planowane przyjęcia pracowników według zawodu / stanowiska.

Nazwa zawodu	Ilość
Murarz	21
Spawacz	20
Ślusarz	20
Stolarz	13
Kierowca	4
Nauczyciel	4
Sprzedawca	4
Fryzjer	3
Pracownik do ociepleń budynków	3
Asystent rodziny	2

Cieśla	2
Dekarz	2
Kucharka	2
Opiekun osób starszych	2
Piekarz	2
Pilarz	2
Pracownik biurowy	2

8. Zatrudnianie absolwentów.

Według danych pozyskanych w trakcie badania lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko - dreźnieckim wynika, że absolwentów – osoby bezpośrednio po zakończeniu edukacji zatrudnia 21,5% spośród wszystkich przedsiębiorstw uczestniczących w badaniu. Przedsiębiorstwa nie zatrudniają absolwentów przede wszystkim ze względu na ogólny brak miejsc pracy – 32,7% wszystkich wskazań. Inne powody niezatrudniania osób bezpośrednio po zakończeniu nauki to: brak doświadczenia zawodowego absolwentów – 17,5%, brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych – 15,2%, niska motywacja do pracy – 12,9% oraz niewystarczająca wiedza i umiejętności – 8,8%.

9. Współpraca lokalnych pracodawców z urzędem pracy.

Zgodnie z badaniami „Badanie lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko – dreźnieckim. Diagnoza stanu aktualnego i prognoza na lata 2014 – 2015” przeprowadzonymi przez Ośrodek Badań Społecznych INDEKS wynika, iż:

- ✓ Większość badanych pracodawców utrzymuje kontakt z Powiatowym Urzędem Pracy w Strzelcach Krajeńskich – 73,0%. Natomiast odsetek pracodawców, którzy deklarują brak kontaktu z urzędem pracy w Strzelcach Krajeńskich to 27,0%.
- ✓ Większość badanych pracodawców z powiatu strzelecko – dreźnieckiego – 64,0% posiada wiedzę i informację na temat pomocy oferowanej pracodawcom przez PUP w Strzelcach Krajeńskich. Brak wiedzy na temat programów pomocowych skierowanych do pracodawców, którzy chcieliby między innymi zatrudnić osobę bezrobotną za pośrednictwem urzędu pracy skorzystać z możliwości refundowania i subsydiowania zatrudnienia wskazało 36,0% badanych respondentów.

- ✓ Zdecydowana większość pracodawców najczęściej korzystała ze staży 60,5%. Inne formy pomocy, z których kiedykolwiek korzystali pracodawcy to także: prace interwencyjne - 15,0%, roboty publiczne – 10,5% oraz refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy – 9,0%.
- ✓ Zdecydowana większość badanych pracodawców – 65,8%, nie zgłosiła nowych ofert pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Pracodawcy nie zgłaszają ofert pracy przede wszystkim ze względu brak takiej potrzeby oraz brak wolnych miejsc pracy, etatów. Ofertę pracy do urzędu pracy zgłosiło 34,2% przedsiębiorstw.
- ✓ 36,0% pracodawców nie jest zainteresowanych zatrudnieniem osoby bezrobotnej, która byłaby przeszkolona w kierunku oczekiwanych umiejętności i kompetencji zawodowych. Warto jednak zaznaczyć, iż zdecydowanie większy odsetek pracodawców z powiatu strzelecko – drezdeneckiego – 46,0% jest zainteresowanych zatrudnieniem odpowiednio dobranych i przeszkolonych osób bezrobotnych. Takie opinie oznaczają zainteresowanie lokalnych pracodawców do szerszej i pełniejszej kooperacji z PUP w Strzelcach Krajeńskich w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych.
- ✓ Ponad połowa pracodawców 58,3% jest zainteresowana organizacją staży. To bardzo wysoki wskaźnik świadczący o istotnej potrzebie współpracy pracodawców w tym zakresie. Według danych 26,0% pracodawców niczego nie oczekuje od urzędu pracy i nie jest zainteresowany współpracą. Spośród pracodawców, którzy są zainteresowani współpracą znaczny odsetek badanych – 17,5% jest zainteresowany uzyskaniem refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy, natomiast 11,0% oczekuje od PUP w Strzelcach Krajeńskich pomocy w znalezieniu pracownika.

10. *Nisze dla podejmowania działalności gospodarczej, ze wskazaniem na pożądany rodzaj tej działalności.*

Dokonując statystycznej analizy podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w powiecie strzelecko – drezdeneckim oraz porównując dane do danych ogólnopolskich wynika, iż zasadnicze

różnice odnotowano w przypadku sekcji M działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Sekcja ta obejmuje działania wymagające wiedzy specjalistycznej. W powiecie strzelecko – drezdeneckim brakuje niewątpliwie podmiotów, które prowadzą następujące rodzaje działalności: działalność prawniczą, doradztwo związane z zarządzaniem, reklama, badanie rynku i opinii publicznej, działalność w zakresie specjalistycznego projektowania, działalność fotograficzną, działalność związana z tłumaczeniami. Są to niszowe rodzaje działalności w powiecie strzelecko – drezdeneckim. Ze względu na charakterystykę położenia powiatu strzelecko – drezdeneckiego należy także rozwijać wszelką działalność związaną z agroturystyką i rekreacją. Położenie powiatu strzelecko – drezdeneckiego zapewnia dostęp do atrakcyjnych turystycznie i przyrodniczo terenów obfitujących w lasy i jeziora. Wśród atrakcyjnych walorów turystycznych, którymi dysponuje powiat, należy wymienić między innymi rzekę Noteć, kajakowy szlak wodny rzek Noteć i Drawa, dużą ilość jezior na terenie powiatu, Drawieński Park Narodowy oraz obiekty dziedzictwa kulturowego. Ten potencjał powiatu strzelecko – drezdeneckiego może zostać wykorzystany poprzez coraz większą modę na aktywne spędzanie wolnego czasu – żeglarstwo, kajakarstwo, wędrowki piesze i konne, rowery, itp. Powiat strzelecko - drezdenecki posiada także dobre warunki do rozwoju gospodarstw agroturystycznych i innej działalności pozarolniczej na terenach wiejskich. Na terenach wiejskich powinno promować się podejmowanie działalności pozarolniczej, która przyczyniłaby się do poprawy warunków bytowych ludzi żyjących na wsi. Agroturystyka i turystyka w powiecie może stanowić znaczne źródło przychodów wpływające na rozwój i promocję rejonu. Dają one także miejsca pracy bezrobotnym członkom rodzin rolniczych, którzy nie mogą znaleźć sobie zatrudnienia poza gospodarstwem.

11. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie strzelecko - drezdeneckim w 2012 roku

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie jest cyklicznym opracowaniem, przygotowywanym przez powiatowe urzędy pracy, które stanowi kompleksową analizę zjawiska bezrobocia, notowanego w urzędzie na koniec I i II półrocza danego roku; dostępne są opracowania dotyczące całego okresu 12 miesięcy. Prezentowane zestawienia, informacje i dane przedstawiają w sposób bardzo trafny zmiany, jakie zachodzą w czasie na lokalnym rynku pracy. Poprzez cykliczność i systematyczność opracowania można śledzić dynamikę przeobrażeń struktury i stanu bezrobocia rejestrowanego. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych umożliwia także stworzenie klasyfikacji zawodów,

na które występuje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony lokalnych pracodawców oraz zawodów, w których występuje mniejszy lub większy odsetek osób bezrobotnych nie mogących podjąć pracy ze względu na brak ofert pracy w danym zawodzie, a więc zawodów nadwyżkowych i deficytowych. Zaletą narzędzia diagnozującego strukturę bezrobocia i zmian dokonujących się na lokalnym rynku pracy, jakim jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jest również możliwość uzyskania wszechstronnych i kluczowych informacji przydatnych dla wszystkich uczestników rynku pracy. Stała analiza zapotrzebowania pracodawców na pracowników o określonych kwalifikacjach pozwala, poprzez lepsze dopasowanie kwalifikacji i zmianę kwalifikacji zawodowych osób poszukujących pracy, spełnić oczekiwania kadrowe pracodawców. Ranking ma istotne znaczenie również w wyznaczeniu kierunków szkolenia bezrobotnych, usprawnieniu poradnictwa zawodowego oraz ułatwieniu realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest skierowany także do osób bezrobotnych, poszukujących pracy i uczących się, jak również wszelkich instytucji edukacyjnych i szkoleniowych. Monitoring powinien służyć także przedstawicielom instytucji rynku pracy, przedstawicielom instytucji edukacyjnych do zapoznania się ze skalą niedostosowania struktury zawodów do potrzeb rynku pracy, a tym samym wskazując konieczność prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Kluczowym celem monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest przede wszystkim stworzenie klasyfikacji zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie, na które występuje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony lokalnych pracodawców oraz zawodów, w których występuje mniejszy lub większy odsetek osób bezrobotnych nie mogących podjąć pracy ze względu na brak ofert pracy w danym zawodzie. Zaletą narzędzia diagnozującego strukturę bezrobocia i zmian dokonujących się na lokalnym rynku pracy, jakim jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jest również możliwość uzyskania wszechstronnych i kluczowych informacji przydatnych dla wszystkich uczestników rynku pracy. Stała analiza zapotrzebowania pracodawców na pracowników o określonych kompetencjach i umiejętnościach pozwala, poprzez lepsze dopasowanie i zmianę kwalifikacji zawodowych osób poszukujących pracy, spełnić oczekiwania kadrowe pracodawców. Ranking ma istotne znaczenie również w wyznaczeniu kierunków szkolenia bezrobotnych, usprawnieniu poradnictwa zawodowego oraz ułatwieniu realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest skierowany także do osób bezrobotnych, poszukujących

pracy i uczących się, jak również wszelkich instytucji edukacyjnych i szkoleniowych. Opracowanie to pozwoli przedstawicielom instytucji rynku pracy, przedstawicielom instytucji edukacyjnych zapoznać się ze skalą niedostosowania struktury zawodów do potrzeb rynku pracy, tym samym wskazując konieczność prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy. Monitoring jest przygotowany według zaleceń metodycznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz zgodnie z art. 9 ust.1 pkt. 9 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku z dnia 20 kwietnia 2004 r.

Zawody deficytowe w powiecie strzelecko - drezdeneckim w 2012 roku

Poprzez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich w 2012 roku najwyższy wskaźnik deficytu występował wśród następujących zawodów:

Tabela 26. Zawody deficytowe w powiecie strzelecko - drezdeneckim w 2012 roku. (dane: monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych w 2012 roku w powiecie strzelecko - drezdeneckim)

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik
1.	Opiekun osoby starszej	50,00
2.	Ogrodnik - uprawa warzyw polowych	10,00
3.	Robotnik przy konserwacji terenów zieleni	9,00
4.	Kierowca samochodu dostawczego	7,00
5.	Spawacz metodą MAG	4,00
6.	Wulkanizator	4,00
7.	Szlifierz metali	3,33
8.	Fizjoterapeuta	3,00
9.	Spedytor	3,00
10.	Monter mebli	3,00
11.	Tapicer	2,67
12.	Doradca klienta	2,50
13.	Robotnik gospodarczy	2,09
14.	Główny technolog	2,00
15.	Opiekunka domowa	2,00
16.	Elektromechanik	2,00
17.	Pokojowa	2,00
18.	Technik prac biurowych	1,86
19.	Sekretarka	1,80
20.	Krojczy	1,50
21.	Kasjer handlowy	1,33
22.	Konserwator budynków	1,33
23.	Operator maszyn do produkcji opakowań	1,33
24.	Kierowca operator wózków jezdniowych	1,18
25.	Formierz odlewnik	1,14

Zawody nadwyżkowe w powiecie strzelecko - drezdeneckim w 2012 roku

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich w 2012 roku najwyższy wskaźnik nadwyżkowy występował wśród następujących zawodów:

Tabela 27. Zawody nadwyżkowe w powiecie strzelecko - drezdeneckim w 2012 roku. (dane: monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych w 2012 roku w powiecie strzelecko - drezdeneckim)

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik
1.	Krawiec	0,02
2.	Cukiernik	0,02
3.	Pedagog	0,04
4.	Rolnik	0,05
5.	Technik informatyk	0,07
6.	Kamieniarz	0,08
7.	Pielęgniarka	0,10
8.	Kierowca ciągnika rolniczego	0,10
9.	Mechanik samochodów osobowych	0,10
10.	Mechanik pojazdów samochodowych	0,10
11.	Pilarz	0,11
12.	Ślusarz	0,11
13.	Fryzjer	0,11
14.	Nauczyciel przedszkola	0,12
15.	Ogrodnik terenów zieleni	0,12
16.	Mechanik samochodów ciężarowych	0,12
17.	Piekarz	0,12
18.	Malarz budowlany	0,13
19.	Technik administracji	0,13
20.	Kucharz	0,14
21.	Nauczyciel nauczania początkowego	0,14
22.	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,14
23.	Palacz kotłów centralnego ogrzewania	0,14
24.	Kierowca samochodu osobowego	0,14
25.	Robotnik magazynowy	0,15
26.	Technik mechanik	0,16
27.	Pracownik socjalny	0,17
28.	Barman	0,17
29.	Portier	0,17
30.	Betoniarz	0,17

12. Planowane inwestycje tworzące nowe miejsca pracy.

Według pozyskanych informacji zarówno z Wydziału Rozwoju Gospodarczego Starostwa Powiatowego w Strzelcach Krajeńskich oraz poszczególnych komórek organizacyjnych urzędów gmin i miast powiatu strzelecko – drezdeneckiego nie ma precyzyjnych informacji na temat ewentualnych i planowanych w okresie najbliższych 12 miesięcy inwestycji zewnętrznych. Brakuje danych na temat możliwości powstania lub ulokowania zakładu lub zakładów pracy tworzących nowe miejsca pracy na terenie powiatu. Pewne możliwości do rozwoju stwarza Dobiegniewska Strefa Przemysłowa, gdzie istnieją możliwości do lokowania większych inwestycji mogących wpłynąć na lokalny rynek pracy. Cały teren ma plan zagospodarowania przestrzennego. Dzięki niemu łatwiej o budowę zakładu. Inwestorzy mają zagwarantowane ulgi podatkowe do pięciu lat. Ich wielkość zależy od miejsc pracy i może wynosić nawet 100 proc. zwolnienia z płacenia podatku. W 2014 roku realizowane będą natomiast inwestycje realizowane z budżetów poszczególnych miast i gmin powiatu strzelecko – drezdeneckiego. W ramach realizacji tych inwestycji utworzone zostaną nowe miejsca pracy lub też zatrudnione zostaną osoby przy wykorzystaniu możliwości zatrudnienia subsydiowanego oferowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Według informacji zawartych w przyjętych budżetach na 2014 rok wynika, że najwięcej inwestycji realizowanych będzie w gminie Drezdenko. Większe wydatki gminy są możliwe dzięki dodatkowym dochodom - podatkom z kopalni ropy naftowej i gazu. Gmina wybuduje nowe drogi w Starych Bielicach, w Drawinach i Goszczanowie, nowa droga powstanie też w Gościmiu. W samym Drezdenku zaplanowano remont ul. Słonecznej. Te drogowe inwestycje zaplanowano na dwa lata. Gmina chce także uzbroić teren przeznaczony na podstrefę ekonomiczną, oraz wykonać kanalizację ul. Podgórnej i Rzemieślniczej. W Drezdenku powstanie ścieżka rowerowa na dawnym nasypie kolejowym (kiedyś biegła tam trasa z Krzyża do Skwierzyny). Spora inwestycja jest zaplanowana przy Gimnazjum nr 1 w Drezdenku gdzie powstanie boisko wielofunkcyjne. Na terenie gminy powstanie także nowa plaża i pomost w Lubiewie w gminie Drezdenko oraz plac rekreacyjny w Lubiatowie.

Inwestycje zaplanowały też Strzelce Krajeńskie. Przebudowana zostanie ul. Wodociągowa. Zostanie wykonana termomodernizacja gimnazjum w Strzelcach oraz ścieżka rowerowa – piesza wzdłuż jeziora Górnego. Środki zapisano na dwa najbliższe lata na kanalizację miejscowości Brzoza, Piastowo, Żabicko i Długie. Są też fundusze przeznaczone na dokumentację i remont ul. Sienkiewicza, będzie ocieplona strzelecka podstawówka, a już

ogłoszono przetarg na dokumentację budowy wodociągu w Buszowie i Dankowie. Gmina stara się też o środki na kanalizację w Sidłowie i o rozbudowę świetlic wiejskich. Najważniejszą inwestycją będzie termomodernizacja budynku zespołu szkół. Kolejna inwestycja zaplanowana przez powiat również dotyczy zespołu szkół: na jej terenie powstanie skatepark. Skatepark z czterema stanowiskami do jazdy powstanie na dawnym boisku do siatkówki przy Zespole Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego.

Gmina Dobiegniew natomiast będzie kontynuować inwestycje w turystykę. W Radęcinie powstanie plaża z pełną infrastrukturą i polem campingowym, pomost, dwie wieże widokowe i drewniany most na przesmyku jeziora Osieckiego. Środki finansowe zostaną także przeznaczone na rozbudowę sieci kanalizacyjnej (ul. Akcyjowa, Słowackiego, Asnyka i Chrobrego). Zrealizowana zostanie rewitalizacja parku miejskiego.

W gminie Stare Kurowo powstanie stacja uzdatniania wody. Gmina planuje też remont dachów w szkole i w przedszkolu w Starym Kurowie

Gmina Zwierzyn na 2014 r. nie planuje żadnych nowych inwestycji. Gmina szykuje się za to do budowy ścieżek rowerowych w ramach dużego projektu Trasa Rowerowa Warta – Noteć. To inicjatywa powiatu gorzowskiego i gmin leżących na projektowanej trasie szlaku rowerowego od Kostrzyna do Drezdenka, wzdłuż Warty i Noteci. Są wśród nich m.in. właśnie gmina Zwierzyn, oraz Drezdenko i Stare Kurowo.

***V. Diagnoza zapotrzebowania na
umiejętności i kwalifikacje na powiatowym
rynku pracy (struktura kwalifikacyjno –
zawodowa oraz liczba poszukiwanych
pracowników).***

1. *Analiza zapotrzebowania na szkolenia indywidualne i grupowe.*

Według przeprowadzonych badań i analiz lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko – dreźnieckim wynika, że 46,0% pracodawców jest zainteresowanych zatrudnieniem odpowiednio dobranych i przeszkolonych osób bezrobotnych. Takie opinie oznaczają zainteresowanie lokalnych pracodawców do szerszej i pełniejszej kooperacji z PUP w Strzelcach Krajeńskich w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych.

Zdaniem pracodawców szkolenia i kursy, które mogą w przyszłości pomóc osobom bezrobotnym podjęcia zatrudnienia to szkolenia w zakresie obsługi komputera – 37,5% oraz prawo jazdy kategorii B i C-E – 25,5%. Pracodawcy uważają, że inne szkolenia, które mogą ułatwić aktywizację zawodową osob bezrobotnych to także: szkolenia z zakresu obsługi kas fiskalnych – 13,5%, znajomość metod sprzedaży bezpośredniej – 12,5%, umiejętności z zakresu budownictwa – 11,5% oraz umiejętności obsługi urządzeń biurowych także 11,5% wskazań. Opinie pracodawców mogą być niezwykle ważną informacją dla Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, który może w przyszłości organizować szkolenia w kierunkach najbardziej pożądanym przez pracodawców.

2. *Analiza zapotrzebowania na staże (zawody/specjalności).*

Możliwość organizacji staży w badanych przedsiębiorstwach cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem pracodawców. Według danych ponad połowa przedsiębiorstw 56,4% jest zainteresowana partycypacją w takim programie i możliwością współpracy oferowaną przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Powyższe wyniki oznaczają, iż zainteresowanie stażami wśród pracodawców jest bardzo duże. Wyniki badań wskazały na znaczny potencjał, który można wykorzystać przy projektowaniu kolejnych działań organizowanych przez urząd pracy w Strzelcach Krajeńskich. Według danych największa liczba przedsiębiorstw – 19 jest w stanie umożliwić zdobywanie praktycznych umiejętności w zawodzie pracownika administracyjnego, 17 przedsiębiorstw w zawodzie pracownika biurowego, natomiast 11 w zawodzie sprzedawcy. Pracodawcy poszukują także stażystów w zawodzie lub na stanowisko: sprzątaczką – 7, fryzjer – 4 oraz pomoc nauczyciela – 4.

Tabela 28. Zawody, w których występuje zapotrzebowanie na stażystów.

Nazwa zawodu / stanowiska	Ilość
Pracownik administracyjny	19
Pracownik biurowy	17
Sprzedawca	11
Sprzątaczką	7
Fryzjer	4
Pomoc nauczyciela	4
Opiekun osób starszych	2
Technik farmacji	2
Konserwator	2
Bibliotekarz	2
Brakarz	2
Dekarz	2
Nauczyciel	2
Opiekun do przewozów szkolnych	2
Piekarz	2
Pracownik fizyczny	2
Referent	2
Stolarz	2
Referent	2
Pomoc kuchenna	2
Pracownik działu księgowości	1
Animator kultury	1
Osoba obsługująca ruch turystyczny	1
Technik światła i dźwięku	1
Barman	1
Pracownik oczyszczalni	1
Operator koparki	1
Posadzkarz	1
Pracownik budowlany	1
Cieśla	1
Doradca klienta	1
Elektromonter	1
Fizjoterapeuta	1
Geodeta	1
Grafik komputerowy	1
Informatyk	1
Inspektor budowlany	1
Instalator systemów alarmowych	1
Instruktor	1
Kucharz	1
Kelner	1
Kominiarz	1
Masażysta	1

Mechanik	1
Pracownik punktu konsultacyjnego	1
Tynkarz	1
Murarz	1
Instruktor prawa jazdy	1
Pomocnik przy zwierzętach	1
Opiekun, obsługa	1
Organizator imprez	1
Pielęgniarka	1
Pomoc bibliotekarza	1
Pomoc kuchenna	1
Nauczyciel jako pracownik do biblioteki lub świetlicy	1
Pracownik sekretariatu	1
Pracownik przy pracach prostych	1
Pracownik socjalny	1
Projektant	1
Robotnik	1
Serwisowanie i naprawa sprzętu ogrodniczego	1
Pracownik solarium	1
Spawacz	1
Stolarz meblowy	1
Projektant meblowy	1
Paleciarz	1
Szwacz	1
Ratownik	1
Trener	1

***Wyniki badań realizowanych wśród
bezrobotnych mieszkańców powiatu
strzelecko - drezdeneckiego***

Cele i metodologia badań realizowanych wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego

Kolejna część raportu realizowanego w ramach projektu „*Badanie lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko – drezdeneckim. Diagnoza stanu aktualnego i prognoza na lata 2014 - 2015*” prezentuje wyniki badań, które zostały przeprowadzone wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego. Nadrzędnym celem badania było wskazanie i określenie tych czynników, które powodują bierność zawodową wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu. Kolejne problemy badawcze związane były z potrzebą zdiagnozowania barier oraz określenia trudności, które w znacznej mierze ograniczają bezrobotnym mieszkańcom powiatu strzelecko - drezdeneckiego dostęp do lokalnego rynku pracy, a także poznanie przyczyn i powodów rejestracji bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Badanie miało także określić sposoby poszukiwania pracy stosowane przez bezrobotnych oraz analizę poziomu motywacji i aktywności w powiązaniu z kwalifikacjami osób bezrobotnych. Diagnoza najważniejszych problemów, z którymi spotykają się osoby bezrobotne oraz wskazanie problemów w aktywizacji zawodowej, powinny pozwolić na zaprojektowanie określonych działań ukierunkowanych na pełniejszą i skuteczniejszą aktywizację osób bezrobotnych. Badania miały charakter eksploracyjno – diagnostyczny. Ich celem była diagnoza sytuacji, potrzeb i problemów osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Wiedza uzyskana w trakcie realizacji badań oraz same wyniki badań posłużyły, jako podstawa do ustalenia możliwości wykorzystania zasobów ludzkich osób bezrobotnych na lokalnym rynku pracy. Przeprowadzone badania umożliwiły poznanie barier aktywności zawodowej (wynikających z ich cech społeczno - demograficznych, postaw wobec pracy oraz oceny lokalnego rynku pracy) oraz ścieżki wyjścia z bezrobocia (szczególnie przy udziale instytucji rynku pracy). Wyniki badań posłużyły do stworzenia propozycji określonych działań i rekomendacji ukierunkowanych na aktywizację zawodową bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego. Zgodnie z zaakceptowaną koncepcją metodologiczną, badanie wśród osób bezrobotnych zostało zrealizowane techniką wywiadu bezpośredniego – osobistego z wykorzystaniem skategoryzowanego papierowego wywiadu kwestionariuszowego PAPI. Kwestionariusz ankiety składał się z pytań zamkniętych, pytań z możliwością wielokrotnego wyboru, z kafeterią odpowiedzi oraz pytań otwartych umożliwiających swobodną wypowiedź respondenta. Badanie zostało zrealizowane na terenie Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, a także w filii urzędu pracy

w Dreżdenku oraz biurze zamiejscowym urzędu pracy w Dobiegniewie. Badanie zostało przeprowadzone przez przeszkolonych ankieterów w okresie od października do listopada 2013 roku wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego na dobranej próbie badawczej, która została wskazana przez Zamawiającego. Dobór próby miał charakter kwotowo losowy, procentowy udział poszczególnych kwot został wskazany przez Zamawiającego – PUP w Strzelcach Krajeńskich, który wymagał, aby wśród respondentów badania zachować właściwe proporcje ze względu na określone cechy w szczególności ze względu na wiek: 40% badanych do 30 roku życia, 30% badanych powyżej 50 roku życia, 30% badanych osoby pomiędzy 31 a 49 rokiem życia oraz ze względu na miejsce zamieszkania: 55% badanych zamieszkujących tereny wiejskie, 45% badanych zamieszkujących tereny miejskie. Badanie zrealizowano wśród 263 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Strzelcach Krajeńskich. Dane uzyskane w trakcie realizacji badań poddane zostały wielostopniowej analizie, zarówno ilościowej jak i jakościowej. W opracowaniu zaprezentowano wyniki badań pod kątem ogólnych tendencji i średnich występujących w całej badanej zbiorowości. Opisane zostały także podgrupy badanych o największym i najmniejszym procencie odpowiedzi na dane pytanie.

Charakterystyka badanej próby

Poniżej przedstawiona została charakterystyka badanej próby z uwzględnieniem wielu czynników, które różnicują osoby bezrobotne ze względu na ich cechy społeczno – demograficzne oraz inne ważne determinanty bezrobocia.

Płeć respondentów

Dobór próby uczestników badania nie opierał się na kryterium płci, pomimo tego faktu udział osób uczestniczących w badaniu z punktu widzenia płci w przybliżeniu odzwierciedla tendencję w strukturze ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Zastosowanie podziału badanych ze względu na płeć jest bardzo ważne z punktu widzenia efektywności projektu badawczego. Zgodnie z danymi kobiety stanowiły 58,9% ogółu badanych, a mężczyźni 41,1% ogółu badanych.

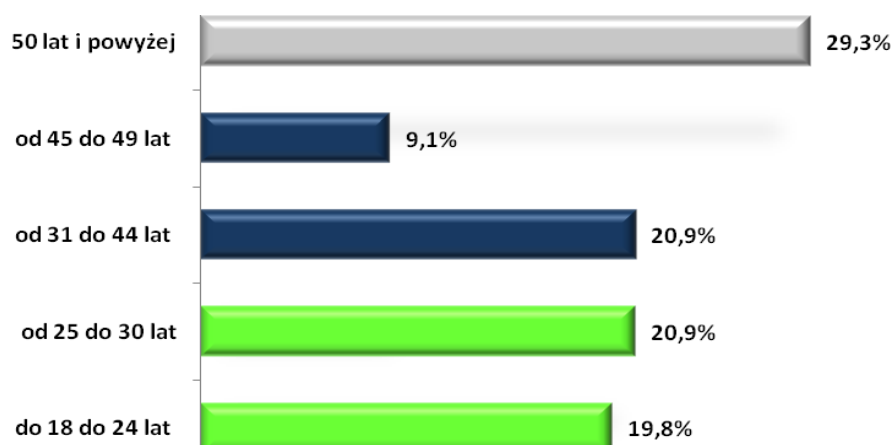
Rysunek 8. Struktura badanej próby – płeć respondentów. (N=263, w%)

Wiek respondentów

Wiek osób bezrobotnych uczestniczących w badaniu był dobierany kwotowo według wyznaczonych przez Zamawiającego wielkości i stanowił podstawę kwotowo – losowego doboru próby. W ramach realizowanego projektu badawczego starano się, aby dobór próby z uwzględnieniem wieku osób bezrobotnych jak najbardziej odzwierciedlał strukturę populacji generalnej zarejestrowanych osób bezrobotnych w PUP w Strzelcach Krajeńskich. W rozkładzie próby najliczniejszą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 18 do 30 lat – łącznie 40,7% ogółu badanych osób bezrobotnych. Respondenci w wieku od 31 do 49 lat to łącznie 30,0% wszystkich uczestników badania. Natomiast odsetek osób badanych w wieku powyżej 50 lat wynosił 29,3% ogółu badanych.

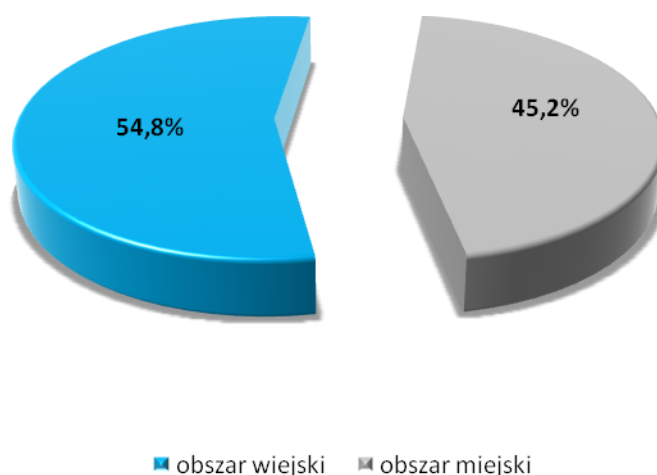
Rysunek 9. Struktura badanej próby – wiek respondentów. (N=263, w%)

Miejsce zamieszkania – teren wiejski, miejski

Zgodnie z oczekiwaniami Zamawiającego podstawę doboru próby stanowiło miejsce zamieszkania osób bezrobotnych biorących udział w badaniu z podziałem na obszar wiejski lub miejski w obrębie powiatu strzelecko – drezdeneckiego. Odsetek osób bezrobotnych uczestniczących w badaniu, którzy zamieszkują tereny wiejskie to 54,8% ogółu badanych, natomiast osoby bezrobotne, które mieszkają w miastach na terenie powiatu strzelecko – drezdeneckiego to 45,2% ogółu badanych.

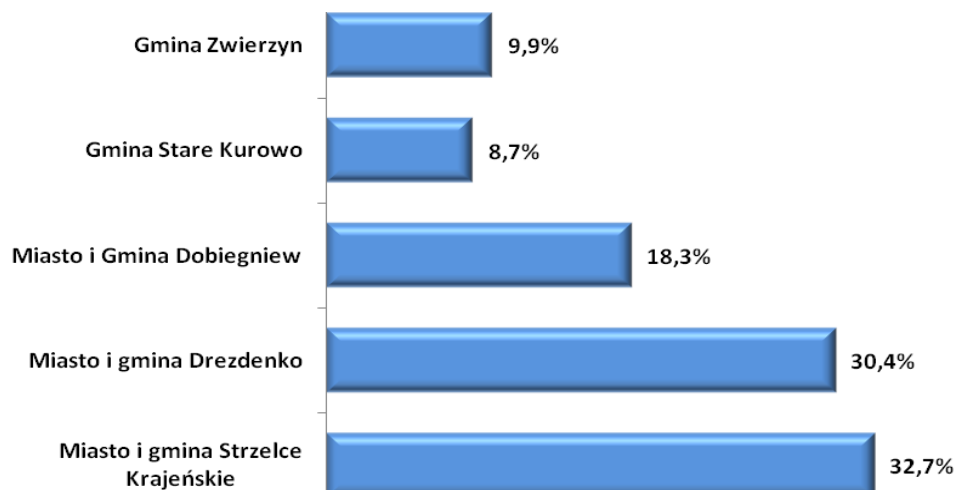
Rysunek 10. Struktura badanej próby – miejsce zamieszkania (N=263, w%)

Miejsce zamieszkania respondentów

Kolejna zmienna niezależna – dokładne miejsce zamieszkania respondentów w poszczególnych gminach powiatu strzelecko - drezdeneckiego to zmienna, która nie była uwzględniana w konstrukcji doboru próby, ale stanowi przybliżone dane statystyczne z uwzględnieniem miejsca zamieszkania ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Strzelcach Krajeńskich. Zgodnie z zaprezentowanymi danymi największy odsetek bezrobotnych stanowili mieszkańcy miasta i gminy Strzelce Krajeńskie – 32,7% badanych oraz miasta i gminy Drezdenko – 30,4%. Bezrobotni mieszkańcy miasta i gminy Dobiegniew stanowili 18,3% osób uczestniczących w badaniu. Odsetek bezrobotnych mieszkańców gminy Zwierzyn to 9,9%. W badaniach uczestniczyli także bezrobotni mieszkańcy z gminy Stare Kurowo – 8,7%.

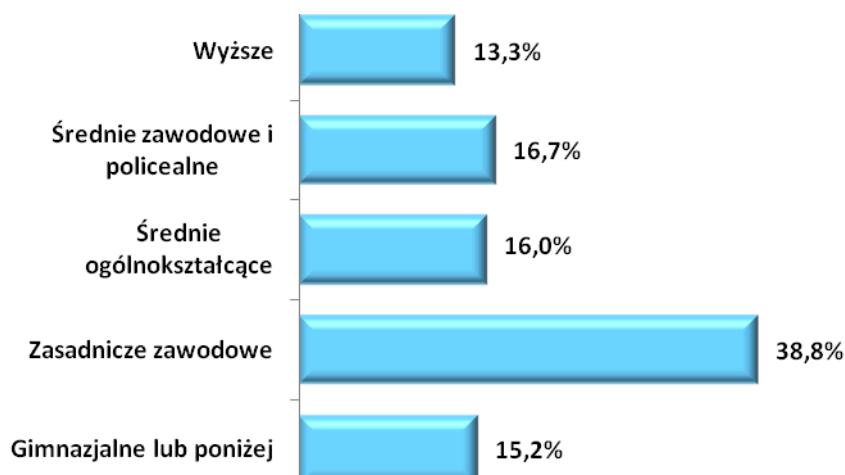
Rysunek 11. Struktura badanej próby – miejsce zamieszkania respondentów. (N=263, w%)

Wykształcenie respondentów

Kolejna zmienna niezależna – wykształcenie respondentów to zmienna, która nie była uwzględniana w konstrukcji doboru próby. Z punktu widzenia wykształcenia najliczniejszą grupę respondentów stanowili bezrobotni legitymujący się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 38,8%. Odsetek bezrobotnych z wykształceniem policealnymi i średnim zawodowym wynosił 16,7%. Wykształceniem średnim ogólnokształcącym legitymowało się 16,0% badanych osób bezrobotnych. Odsetek osób biorących udział w badaniu, które posiadały wykształcenie gimnazjalne lub poniżej wynosił 15,2%, natomiast wykształcenie wyższe 13,3%.

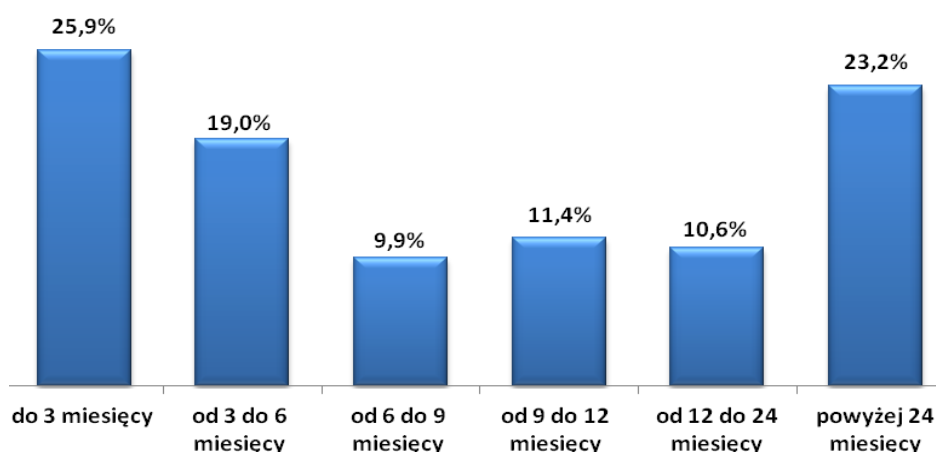
Rysunek 12. Struktura badanej próby – wykształcenie respondentów. (N=263, w%)

Okres zarejestrowania w PUP w Strzelcach Krajeńskich

Z punktu widzenia okresu zarejestrowania w ewidencji PUP w Strzelcach Krajeńskich, struktura badanej próby jest bardzo rozproszona. Największy odsetek stanowiły osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Strzelcach Krajeńskich przez okres do 3 miesięcy – 25,9% oraz powyżej 24 miesięcy – 23,2%. Blisko co czwarta osoba bezrobotna biorąca udział w badaniu – 19,0% pozostaje w rejestrach PUP w Strzelcach Krajeńskich przez okres od 3 do 6 miesięcy. Odsetek osób bezrobotnych, które figurują w ewidencji PUP w Strzelcach Krajeńskich przez okres dłuższy niż 12 miesięcy to łącznie 33,8%.

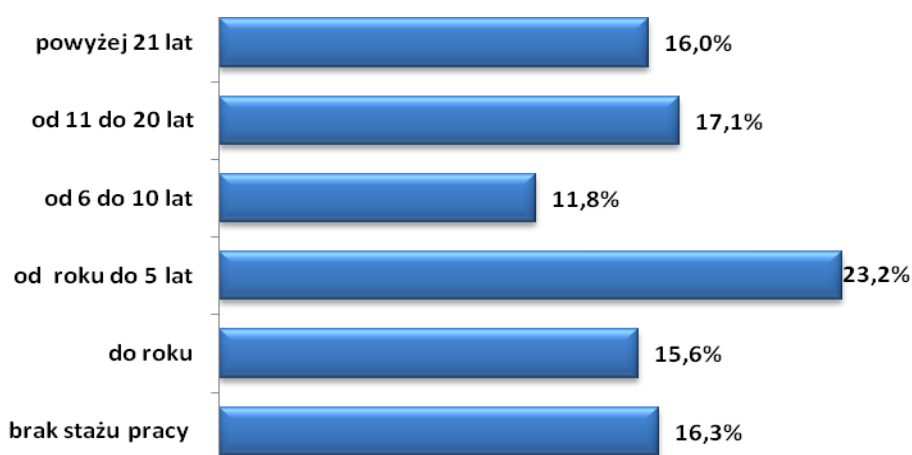
Rysunek 13. Struktura badanej próby – okres zarejestrowania w PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=263, w%)

Staż pracy respondentów

Poniżej przedstawiony został podział próby z punktu widzenia stażu pracy. Warto zauważyć, iż próba była bardzo zróżnicowana wewnętrznie. Po uwzględnieniu tej zmiennej wynika, że największy procentowy udział stanowiły osoby bezrobotne, których staż pracy wynosi od roku do 5 lat – 23,2%. Znaczącą grupę badanych stanowili bezrobotni, którzy byli zatrudnieni od 11 do 20 lat – 17,1%, bezrobotni, którzy nie posiadają żadnego stażu pracy i nie pracowali nigdy na podstawie umowy o pracę lub też na podstawie innych umów cywilnoprawnych to 16,3% ogólnej liczby respondentów, natomiast osoby bezrobotne, które miały najdłuższy staż pracy, wynoszący ponad 21 lat to 16,0%. Odsetek osób bezrobotnych, których staż pracy był krótszy niż rok wynosił 15,6%, natomiast najmniejsza grupa badanych to osoby bezrobotne, które pracowały zawodowo od 6 do 10 lat - 11,8%.

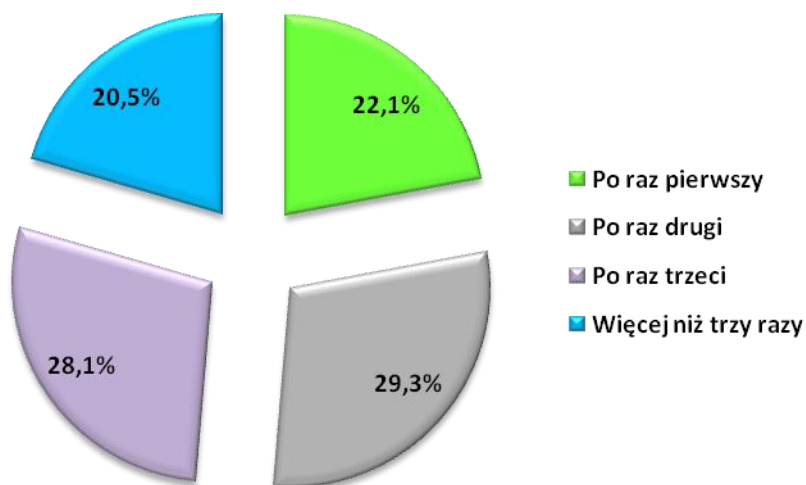
Rysunek 14. Struktura respondentów z uwzględnieniem stażu pracy. (N=263, w%)

Częstotliwość rejestracji respondentów w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich

Następną cechą różnicującą badaną próbę to częstotliwość wizyt, rejestracji osób w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich, którą prezentuje poniższy wykres. Według danych zdecydowana większość to respondentów to osoby, które po raz kolejny zarejestrowały się, jako osoby bezrobotne – 77,9%, w tym 29,3% to osoby, które zarejestrowały się jako bezrobotne po raz drugi, 28,1% - po raz trzeci, natomiast 20,5% więcej niż trzykrotnie. Osoby, które zarejestrowały się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich po raz pierwszy to 22,1%.

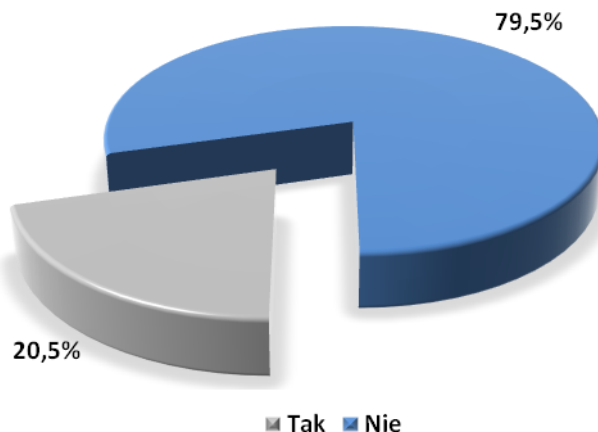
Rysunek 15. Kolejność rejestracji w PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=263, w%)

Uzyskiwanie zasiłku dla osób bezrobotnych

Kolejne pytanie związane jest z otrzymywaniem zasiłku przez osoby bezrobotne uczestniczące w badaniu. Z danych zebranych podczas badań wynika, że zdecydowana większość respondentów 79,5% nie otrzymuje zasiłku dla osób bezrobotnych. Zasiłek dla osób bezrobotnych w momencie badania otrzymywało 20,5% ankietowanych.

Rysunek 16. Uzyskiwanie zasiłku dla osób bezrobotnych. (N=263, w%)

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Jednym z kluczowych celów całego projektu badawczego – „Badanie lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim” było ukazanie barier aktywizacyjnych oraz czynników, które mogą przyspieszyć i ułatwić powrót na rynek pracy osobom bezrobotnym będącym w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Każdy z ankietowanych bezrobotnych mógł

wskazać dowolną liczbę grup, do których ze względu na swoją sytuację przynależą. Ze względu na częste trudności z precyzyjnym wskazaniem przez respondentów poszczególnych kategorii dokonano także weryfikacji innych odpowiedzi metryczkowych, które umożliwiły na przypisanie respondenta do danej grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Według danych największy odsetek osób bezrobotnych generowała kategoria bezrobotnych bez wykształcenia średniego – 54,0%. Znaczny odsetek stanowiły także osoby długotrwale bezrobotne – 31,2% oraz osoby bezrobotne w wieku powyżej 50 lat - 29,3%. Bezrobotni w wieku poniżej 25 lat to 22,8%, bezrobotni bez doświadczenia zawodowego – 19,8%, natomiast osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych – 15,6%. Najmniejsze grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły osoby bezrobotne niepełnosprawne – 12,5% ogółu badanych oraz osoby bezrobotne samotnie wychowujące, co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia – 4,6%.

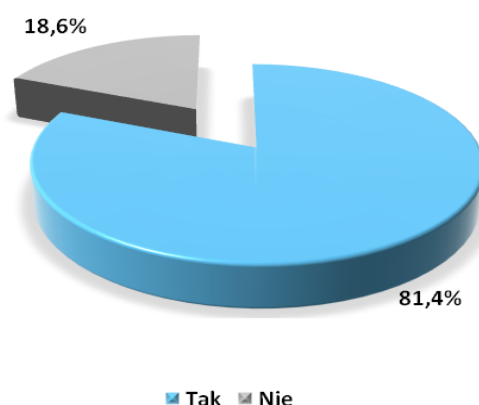
Rysunek 17. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. (N=263, w%)

Wcześniejsze zatrudnienie bezrobotnych przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich

Według danych pozyskanych w trakcie badania bezpośredniego osób bezrobotnych wynika iż 81,4% respondentów to osoby bezrobotne, które przed zarejestrowaniem w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich były zatrudnione na podstawie umowy o pracę, natomiast 18,6% ogółu respondentów nigdy nie pracowało zawodowo na podstawie umowy o pracę przed rejestracją w PUP w Strzelcach Krajeńskich.

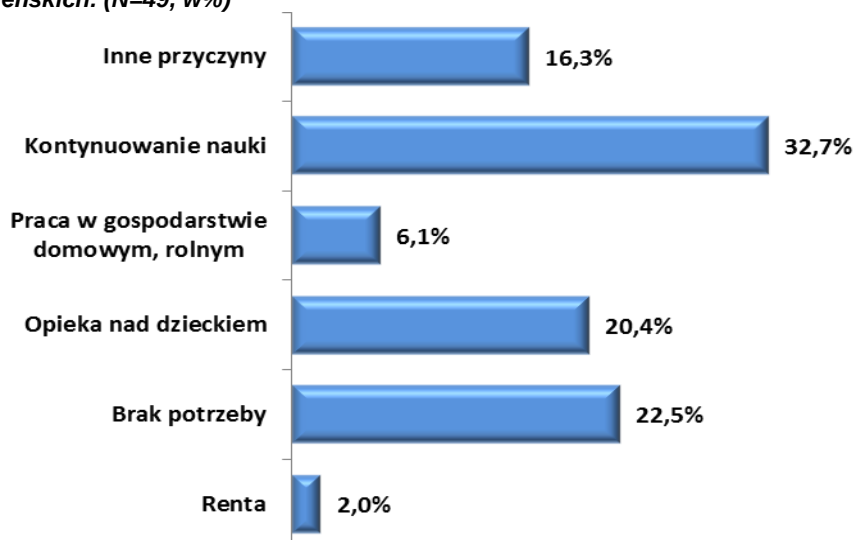
Rysunek 18. Doświadczenie zawodowe osób bezrobotnych. (N=263, w%)

Przyczyny niepodjęcia zatrudnienia przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich

Odsetek osób, które nie pracowały na podstawie umowy o pracę przez uzyskaniem statusu osoby bezrobotnej wynosił 18,6%. Spośród tej grupy bezrobotnych największy odsetek osób – 32,7% nie pracował zawodowo ze względu na kontynuowanie nauki. Znaczny odsetek badanych nie pracował zawodowo z powodu braku potrzeby – 22,5% oraz ze względu na konieczność opieki nad dzieckiem – 20,4%. Odsetek respondentów, którzy nie pracowali nigdy zawodowo przed uzyskaniem statusu osoby bezrobotnej ze względu na inne przyczyny – takie jak: *brak ofert pracy, brak miejsc pracy, konieczność dojazdu, pobyt za granicą oraz prowadzenie działalności gospodarczej* wynosił 16,3%. Konieczność pracy w gospodarstwie rolnym lub domowym wymieniło 6,1% badanych, natomiast rentę, jako powód nie podejmowania pracy wskazało 2,0% badanych.

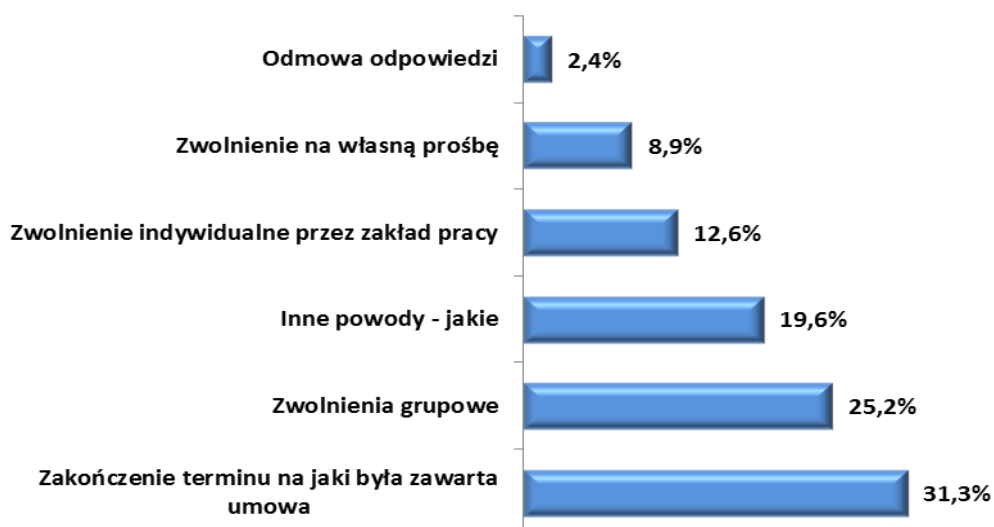
Rysunek 19. Przyczyny niepodjęcia zatrudnienia przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich. (N=49, w%)

Powody zakończenia pracy przez bezrobotnych

Pytanie dotyczące powodów zakończenia pracy przez respondentów skierowane było do tych osób bezrobotnych, które przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich były zatrudnione na podstawie umowy o pracę. Z danych zaprezentowanych na poniższym wykresie wynika, iż najczęstszą przyczyną zakończenia pracy przez osoby bezrobotne, uczestniczące w badaniu było zakończenie terminu, na jaki była zawarta umowa o pracę z pracodawcą. Taki sposób zakończenia umowy o pracę wskazało aż 31,3% bezrobotnych. Po tym terminie pracodawca nie przedłużył umowy o pracę z respondentem. Respondenci wskazywali także na zwolnienia grupowe, jako powód ustania stosunku pracy. Taką opinię wskazało 25,2% badanych. W tym miejscu warto zaznaczyć, że były to subiektywne opinie badanych i nie można tych opinii traktować, jako wykładni o skali zwolnień grupowych w powiecie – informacja ta nie ma odzwierciedlenia w statystykach PUP w Strzelcach Krajeńskich. Inne powody, które nie były dostępne w kafeterii odpowiedzi, a ze względu na swoją autonomiczność zaliczone zostały do oddzielnej kategorii, wymieniło 19,6% respondentów. Do kategorii inne odpowiedzi zaliczone zostały między innymi następujące opinie respondentów: *rozwiązanie umowy za porozumieniem stron, przeprowadzka do innego miasta, ciąża, renta, problemy finansowe, zamknięcie działalności gospodarczej, zakład prowadził działalność sezonową, redukcja etatów, likwidacja stanowiska pracy, likwidacja zakładu pracy, konieczność opieki nad członkiem rodziny*. Kolejny ze wskazanych powodów to indywidualne zwolnienie przez zakład pracy – 12,6% odpowiedzi. Zwolnienie na własną prośbę wskazało 8,9% ankietowanych osób. Odmowa odpowiedzi to 2,4% wszystkich wskazań.

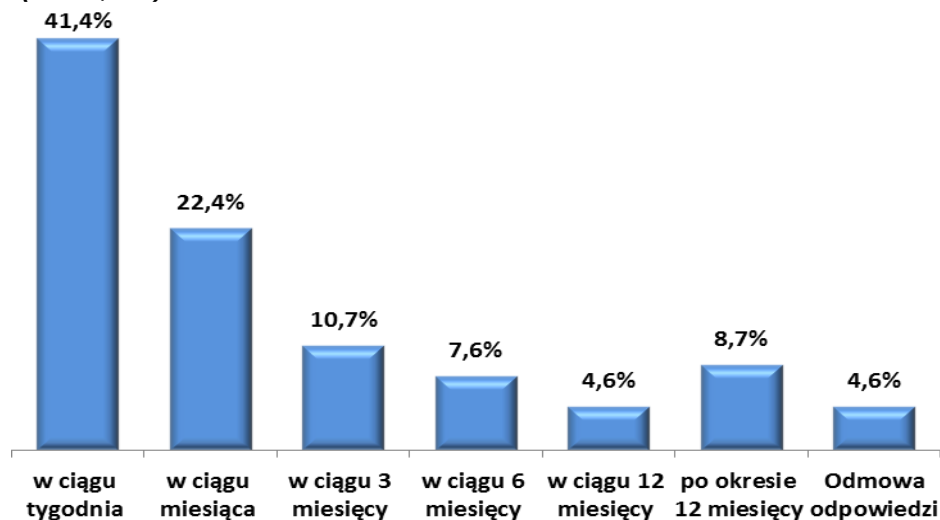
Rysunek 20. Powody zakończenia pracy przez respondentów. (N=214, w%)

Okres od momentu utraty pracy lub ukończenia szkoły do rejestracji osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich

Według pozyskanych danych bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko - dreźnieckiego bardzo szybko od momentu utraty pracy lub ukończenia szkoły rejestrują się w PUP w Strzelcach Krajeńskich. Wraz z upływem czasu od momentu ustania stosunku pracy lub też ukończenia edukacji maleje liczba osób rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Zdecydowana większość badanych – 63,8% rejestruje się w PUP w Strzelcach Krajeńskich w okresie do miesiąca od utraty pracy lub ukończenia szkoły. Większość osób, które utraciły pracę lub ukończyły szkołę poszukuje natychmiastowego wsparcia ze strony publicznych służb zatrudnienia. Bezrobotni rejestrują się relatywnie szybko w celu uczestnictwa w programach aktywizujących, uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego lub skorzystania z pośrednictwa pracy. Według danych – 8,7% osób bezrobotnych rejestruje się w PUP w Strzelcach Krajeńskich dopiero po upływie 12 miesięcy od ukończenia szkoły bądź utraty pracy łącznie. Ta grupa po utracie pracy lub po ukończeniu szkoły, poszukuje zatrudnienia samodzielnie bez rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich.

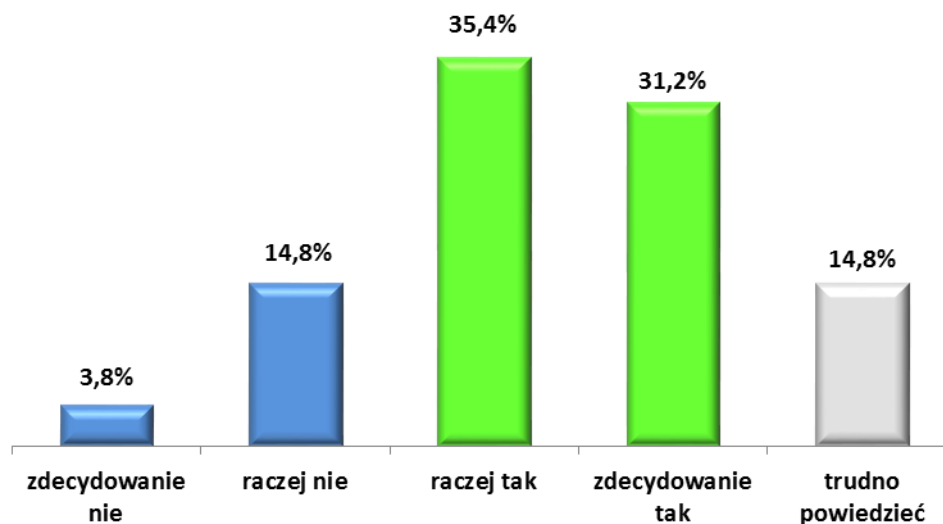
Rysunek 21. Okres od zakończenia pracy lub ukończenia szkoły do zarejestrowania w PUP w Strzelcach Krajeńskich (N=263, w%).

Skłonność osób bezrobotnych do przekwalifikowania

Według pozyskanych danych wynika, że osoby bezrobotne chcą zmienić lub podnieść swoje kwalifikacje lub przekwalifikować się (zmienić zawód) by zwiększyć swoje szanse na zatrudnienie. Zainteresowanie zmianą kwalifikacji zawodowych wymieniło łącznie aż 66,6% spośród wszystkich uczestników badania. Taki wynik, świadczący o relatywnie wysokiej chęci uczestnictwa w działaniach zmierzających do aktywizacji zawodowej poprzez reorientację zawodową kwalifikacji posiadanych przez osoby bezrobotne. Respondenci wykazują aktywność w zakresie zmiany własnych kwalifikacji zawodowych, które często są niedostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy. W sytuacji zachodzących zmian technologicznych oraz oczekiwań pracodawców, wyuczony zawód oraz posiadane kwalifikacje i kompetencje bardzo szybko ulegają dezaktualizacji. W związku z dynamicznymi zmianami na rynku pracy takie wyniki należy uznać za bardzo wysokie. Brak zainteresowania podnoszeniem kwalifikacji bądź zmianą zawodu wskazało łącznie 18,6% osób bezrobotnych. Taki odsetek osób bezrobotnych spośród wszystkich badanych nie chce zmieniać swoich kwalifikacji zawodowych mając nadzieję na uzyskanie zatrudnienia na podstawie obecnych kwalifikacji i kompetencji zawodowych. Procentowy udział odpowiedzi „trudno powiedzieć” wyniósł 14,8%.

Rysunek 22. Gotowość osób bezrobotnych do przekwalifikowania. (N=263, w%).

Z punktu widzenia zmiennych niezależnych – grup ryzyka odnotowano następujące zależności. Zdecydowanie największe zainteresowanie i gotowość do przekwalifikowania wskazują osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego. Według danych aż – 82,7% osób z tej grupy jest gotowych do zmiany lub podnoszenia własnych kwalifikacji

zawodowych. Wysoką gotowość do przekwalifikowania zawodowego odnotowano także wśród osób bezrobotnych w wieku do 25 lat – 75,0% oraz osób długotrwale bezrobotnych – 68,3%. Najmniej zainteresowane zmianą lub podnoszeniem kwalifikacji zawodowych są osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia. Według danych 48,1% badanych osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat chciałoby dokonać reorientacji zawodowej w celu zwiększenia swoich szans na zatrudnienie.

Rysunek 23. Zainteresowanie przekwalifikowaniem zawodowym wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Po uwzględnieniu zmiennych niezależnych: miejsca zamieszkania oraz wieku osób bezrobotnych, wynika że większy odsetek respondentów zamieszkujących tereny miejskie jest gotowych do zmiany lub podwyższenia kwalifikacji zawodowych. Odnotowano także istotną tendencję, wraz z wiekiem zmniejsza się gotowość osób bezrobotnych do reorientacji zawodowej.

Tabela 29. Zainteresowanie przekwalifikowaniem zawodowym ze względu na miejsce zamieszkania oraz wiek.

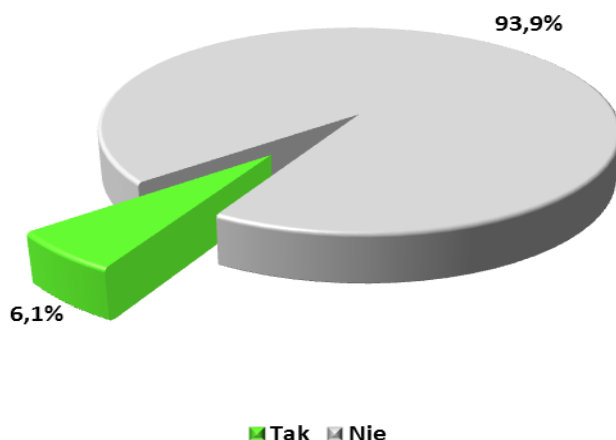
Miejsce zamieszkania / wiek	%
obszar miejski	68,9%
obszar wiejski	64,6%
do 30 lat	79,4%
od 31 do 49 lat	67,1%
50 lat i powyżej	48,1%

Uczestnictwo osób bezrobotnych w kursach i szkoleniach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich

Według przedstawionych danych zdecydowana większość osób bezrobotnych uczestniczących w badaniu – 93,9% nie partycypowała w okresie ostatnich 12 miesięcy

w kursach i szkoleniach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich. Odsetek uczestników badania, którzy brali udział w szkoleniach i kursach na podstawie skierowania z PUP w Strzelcach Krajeńskich wynosił 6,1%. Najczęstszą przyczyną nie skorzystania z oferty szkoleniowej był brak oferty – skierowania na szkolenie. Taką opinię wyraziło 28,6% badanych. Część osób bezrobotnych – 13,1% dopiero się zarejestrowała w urzędzie pracy i nie zdążyła skorzystać z takiej oferty. 8,0% badanych odpowiedziało, że brakowało środków na organizację szkolenia, 4,5% osób bezrobotnych nie miało takiej potrzeby. Inne istotne odpowiedzi badanych to także: konieczność opieki nad członkiem rodziny – 3,5%, brak możliwości dojazdu – 3,0% oraz konieczność opieki nad dzieckiem także 3,0% wszystkich wskazań. Osoby bezrobotne uczestniczyły w takich kursach i szkoleniach jak: obsługa kasy fiskalnej, kurs spawania, aktywne metody poszukiwania pracy, kurs kosmetyczny, obsługa biura, opieka nad osobami starszymi. Zdecydowana większość osób, która uczestniczyła w kursie lub szkoleniu w okresie ostatnich 12 miesięcy na podstawie skierowania z PUP w Strzelcach Krajeńskich dobrze lub bardzo dobrze ocenia szkolenie. Łączny odsetek pozytywnych wskazań wyniósł aż 84,2%. Należy odnotować, że 36,8% osób badanych, które uczestniczyły w ostatnich 12 miesiącach w szkoleniach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich podjęło zatrudnienie po zakończeniu szkolenia. Spośród osób, które podjęły zatrudnienie po zakończeniu szkolenia: 28,5% badanych podjęło pracę do miesiąca od ukończenia szkolenia / kursu, 28,5% od miesiąca do 3 miesięcy oraz 28,5% badanych powyżej 6 miesięcy, natomiast 14,2% badanych podjęło zatrudnienie od 3 do 6 miesięcy po zakończeniu szkolenia/kursu.

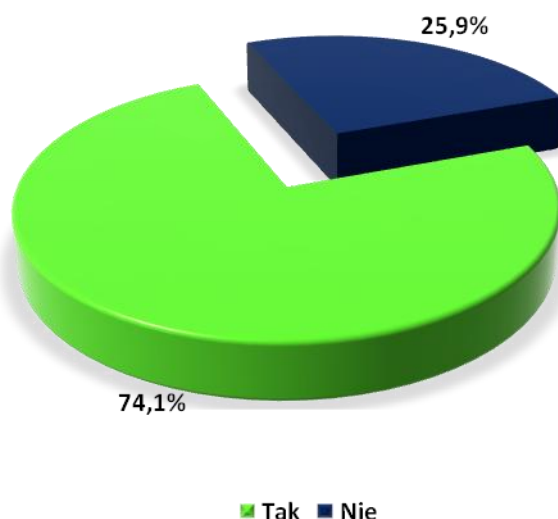
Rysunek 24. Uczestnictwo osób bezrobotnych w kursach i szkoleniach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich (N=263, w%).

Zainteresowanie osób bezrobotnych uczestnictwem w szkoleniach i kursach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich

Zainteresowanie osób bezrobotnych partycypacją w działaniach zmierzających do podnoszenia kwalifikacji została potwierdzona gotowością respondentów do uczestnictwa w szkoleniach i kursach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Według danych aż 74,1% spośród wszystkich uczestników badania, było gotowych do skorzystania z propozycji szkoleń i kursów, które byłyby organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Takie wyniki są kolejnym potwierdzeniem wysokiej, deklaratywnej gotowości i potrzeby zmiany lub doskonalenia kwalifikacji osób bezrobotnych w ramach programów realizowanych przez publiczne służby zatrudnienia. Osoby bezrobotne uczestniczące w badaniu zdają obie sprawę z zasadności i konieczności poszukiwania nowych rozwiązań w celu znalezienia zatrudnienia. Innego zdania było 25,9% osób bezrobotnych, które nie są zainteresowane udziałem w szkoleniach i kursach. Osoby, które wyrażały brak zainteresowania uczestnictwem w szkoleniach przygotowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich poproszono o podanie przyczyn, braku zainteresowani. Badani wymienili następujące powody: *brak możliwości dojazdu na szkolenie, rozpoczęcie pracy, brak potrzeby, opieka nad dzieckiem, stan zdrowia, niska skuteczność, wiek, zainteresowanie inną formą aktywizacji zawodowej oraz brak czasu.*

Rysunek 25. Zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach i kursach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=263, w%)

Po uwzględnieniu zmiennych wynika, że w szkoleniach i kursach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich w okresie najbliższych 12 miesięcy najchętniej uczestniczyłyby osoby bezrobotne w wieku poniżej 25 lat – 91,7% spośród wszystkich osób bezrobotnych

w tym wieku oraz osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego – 82,7%. Najniższą skłonność do partycypacji w szkoleniach i kursach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich wskazywali bezrobotni w wieku powyżej 50 lat – 50,6%, osoby bezrobotne niepełnosprawne – 51,5% oraz osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych – 56,1%.

Rysunek 26. Zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach i kursach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Według pozyskanych danych zdecydowanie większe zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach i kursach, które organizowane byłyby przez PUP w Strzelcach Krajeńskich wskazywały osoby zamieszkujące tereny miejskie oraz osoby bezrobotne w wieku do 30 lat.

Tabela 30. Zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach i kursach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich ze względu na miejsce zamieszkania oraz wiek.

Miejsce zamieszkania / wiek	%
obszar miejski	79,8%
obszar wiejski	69,4%
do 30 lat	89,7%
od 31 do 49 lat	75,9%
50 lat i powyżej	50,6%

Rodzaje kursów i szkoleń, w których chciałyby uczestniczyć osoby bezrobotne

Jednym z nadrzędnych celów niniejszego projektu badawczego było określenie i wskazanie szczegółowych potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Strzelcach Krajeńskich. W celu precyzyjnego zdiagnozowania i określenia potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych poproszono badanych o wskazanie szkoleń i kursów, w których chcieliby partycypować lub wskazanie oczekiwanego zawodu, który byłby efektem szkolenia. Respondenci mieli możliwość dowolnego wskazania szkoleń i kursów. Swobodne wypowiedzi badanych przyporządkowano do szerszych kategorii, które precyzyjniej określają tematykę szkolenia lub kursy. Poniżej przedstawiono tabelę z listą szkoleń i kursów, cieszących się największym zainteresowaniem wśród osób bezrobotnych.

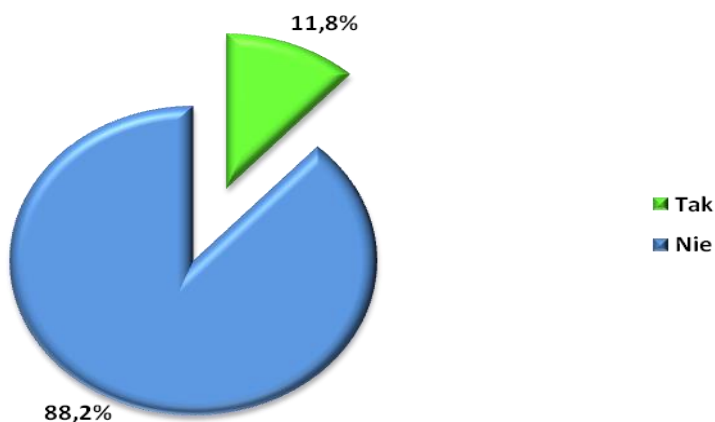
Tabela 31. Rodzaje kursów i szkoleń, w których chciałyby uczestniczyć osoby bezrobotne.

Kurs	Ilość
Kurs spawania	28
Kursy komputerowe	19
Kurs obsługi wózka widłowego	16
Kurs językowy	14
Kurs opieki nad osobą starszą	13
Kurs obsługi kasy fiskalnej	11
Prawo jazdy kat C-E	7
Kurs fryzjerski	6
Kurs stylizacja paznokci	6
Operator koparko-ładowarki	5
Kurs księgowości	5
Kurs kosmetyczny	4
Kurs rachunkowości i finansów	4
Operator maszyn	4
Kurs ADR dla kierowców ciężarówek	3
Operator podnośnika koszowego	3
Kursy budowlane	3
Kursy gastronomiczne	3
Kurs florystyczny	2
Handlowiec	2
Kursy informatyczne	2
Szkolenie dotyczące rozpoczęcia działalności gospodarczej	2
Marketing	2
Prawo jazdy kat B	2
Grafika komputerowa	2
Kurs podnoszący kwalifikacje mechanika	2
Projektowanie stron internetowych	2
Kurs z zakresu administracji	1
Kurs farmaceutyczny	1
Kurs fotograficzny	1
Kursy krawieckie	1
Kurs na masażystę	1
Magazynier	1
Modelarstwo w odlewnictwie	1
Obsługa maszyn budowlanych	1
Operator traktora	1
Kurs pedagogiczny	1
Kurs kadry i płace	1
Podniesienie kwalifikacji w transporcie wewnątrz zakładowym	1
Projektowanie i aranżacja wnętrz	1
Badania psychotechniczne dla kierowców	1
Stolarstwo	1
Wikliniarstwo	1

Uczestnictwo osób bezrobotnych w stażach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich

W stażach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich uczestniczyła więcej niż, co dziesiąta osoba bezrobotna biorąca udział w badaniu – 11,8%. Zdecydowana większość respondentów – 88,2% nie uczestniczyła w takim programie aktywizacyjnym. Osoby bezrobotne, które wskazały odpowiedź negatywną, poproszono o wskazanie przyczyn braku partycypacji w programie staży. Najczęściej wskazywane powody to: brak propozycji – oferty ze strony PUP – 36,2% wskazań, zbyt krótki okres od zarejestrowania – 18,4% brak funduszy na organizację stażu – 17,3%, konieczność opieki nad członkiem rodziny – 4,9%, brak potrzeby – 4,3%, konieczność opieki nad dzieckiem – 4,3%, brak możliwości dojazdu – 2,7%, wiek – 2,7% oraz stan zdrowia 2,2%. Większość osób bezrobotnych, które uczestniczyły w stażach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich ocenia je wysoko. Łącznie – 74,2% badanych ocenia staże „bardzo dobrze”, oraz „dobrze”. Spośród osób, które brały udział w stażach – 19,4% podjęło zatrudnienie, w tym 66,6% podjęło zatrudnienie do miesiąca po zakończeniu stażu.

Rysunek 27. Uczestnictwo osób bezrobotnych w stażach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich (N=263, w%).

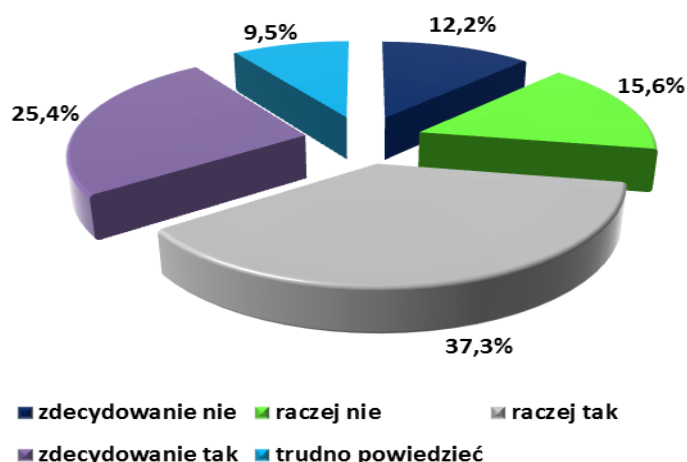

Zainteresowanie uczestnictwem w stażach

Według danych zdecydowanie ponad połowa badanych – 62,7% chce uczestniczyć w stażach organizowanych u pracodawcy i organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Nabywanie umiejętności zawodowych poprzez partycypację w stażach zwłaszcza wśród młodych osób bezrobotnych oraz osób bezrobotnych nieposiadających jeszcze doświadczenia zawodowego lub kwalifikacji zawodowych, jest jedną z niewielu szans na zdobycie doświadczenia zawodowego i oczekiwanych przez pracodawców kwalifikacji zawodowych. Brak zainteresowania udziałem w stażach

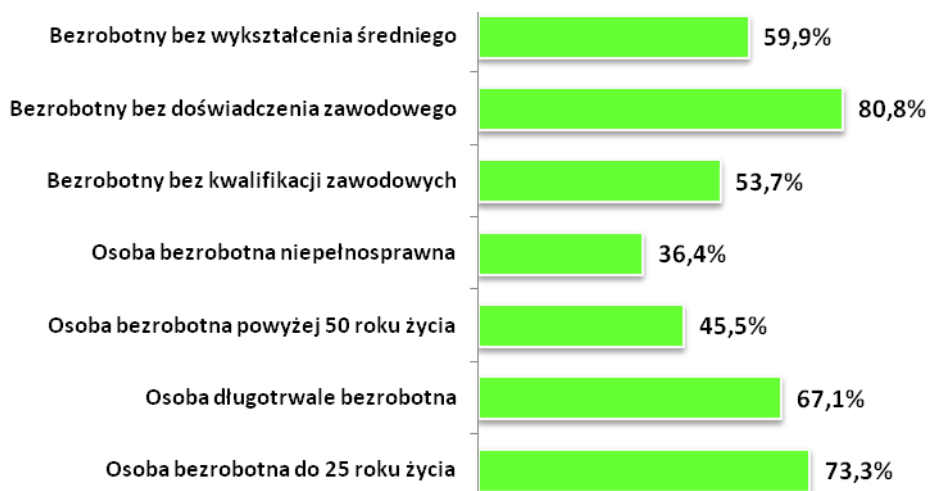
organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich wyraziło łącznie 27,8% ankietowanych. Brak zdania na temat chęci uczestnictwa w stażach wskazało 9,5% badanych osób.

Rysunek 28. Zainteresowanie osób bezrobotnych uczestnictwem w stażach. (N=263, w%)

W programie stażowym chcą uczestniczyć przede wszystkim osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego – 80,8% oraz osoby bezrobotne w wieku do 25 lat – 73,3%. Staże cieszą się zdecydowanie mniejszym zainteresowaniem osób bezrobotnych z niepełnosprawnością – 36,4% oraz osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat – 45,5%.

Rysunek 29. Zainteresowanie osób bezrobotnych uczestnictwem w stażach wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W stażach chętniej chciałyby partycypować osoby bezrobotne z terenów miejskich oraz bezrobotni w wieku do 30 lat.

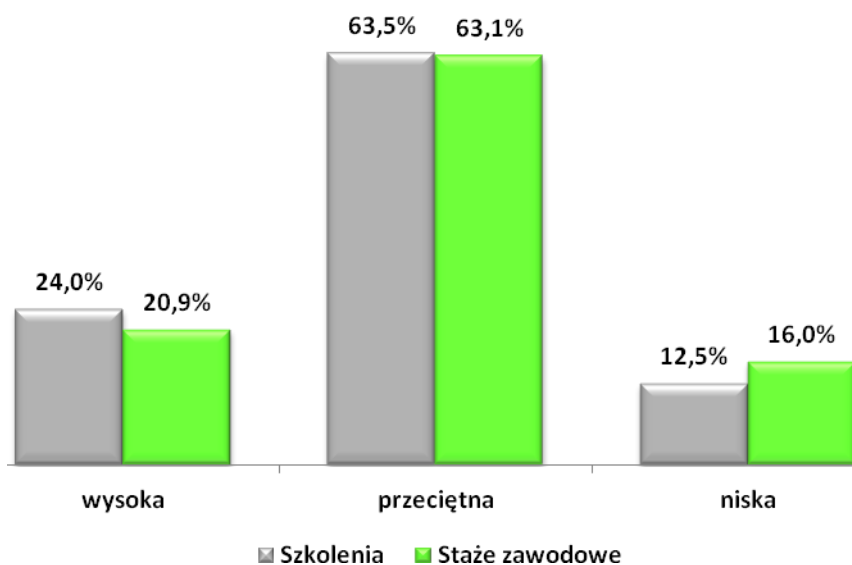
Tabela 32. Zainteresowanie osób bezrobotnych uczestnictwem w stażach ze względu na miejsce zamieszkania oraz wiek.

Miejsce zamieszkania / wiek	%
obszar miejski	63,9%
obszar wiejski	61,8%
do 30 lat	74,8%
od 31 do 49 lat	63,3%
50 lat i powyżej	45,5%

Ocena skuteczności szkoleń oraz staży

Uczestnicy badania dokonali także oceny efektywności poszczególnych instrumentów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych - szkoleń oraz staży, które organizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego nieznacznie wyżej oceniają skuteczność - szkoleń zawodowych i kursów organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich niż staży.

Rysunek 30. Ocena skuteczności szkoleń oraz staży. (N=263, w%)

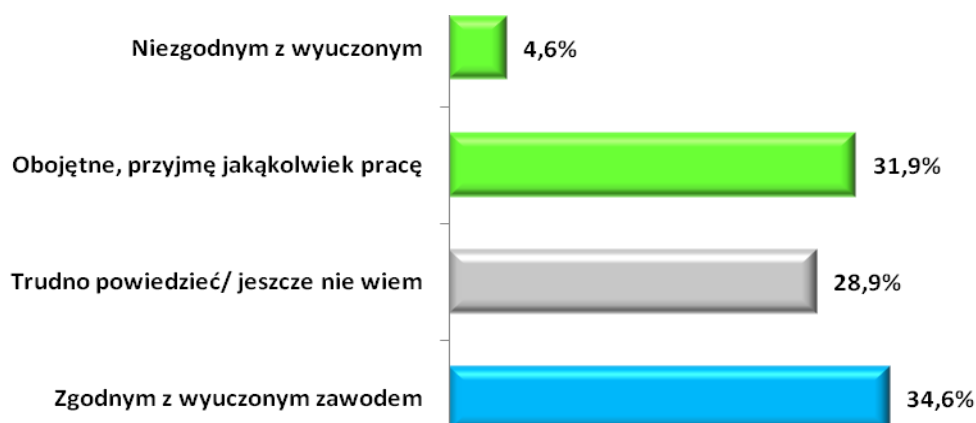

Potencjalna praca a wyuczony zawód

Według danych znaczny odsetek bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko – drezdeneckiego, łącznie 36,5% zgodziłby się przyjąć jakąkolwiek pracę, niezależnie od jej zgodności z posiadanym zawodem, kwalifikacjami zawodowymi lub też pracę niezgodną z wyuczonym zawodem. Z licznych analiz wynika, że aktywność w poszukiwaniu i podejmowaniu różnorodnych prac może być skuteczną receptą na aktywizację zawodową osób bezrobotnych. Dla znacznej grupy osób bezrobotnych najważniejsze jest podjęcie samego zatrudnienia – aktywizacja zawodowa, niezależnie od posiadanych kwalifikacji

zawodowych i ich zgodności z oferowanym zatrudnieniem. Według analiz lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim, w tym według danych monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wynika, iż dla części osób bezrobotnych w danym zawodzie, wpływa niewiele ofert pracy od pracodawców. Posiadanie takiego zwodu nadwyżkowego powinno skłaniać osoby bezrobotne do reorientacji zawodowej, ponieważ poszukiwanie pracy w danym zawodzie może okazać się nieskuteczne ze względu na brak zainteresowania lokalnego rynku pracy osobami o określonych kwalifikacjach zawodowych. Odsetek respondentów zainteresowanych podjęciem zatrudnienia tylko i wyłącznie w wyuczonym zawodzie wynosi 34,6%. Więcej, niż co trzeci bezrobotny z terenu powiatu strzelecko - drezdeneckiego nie zamierza poszukiwać i podejmować zatrudnienia, które nie będzie korelowało z posiadanymi kwalifikacjami i doświadczeniem zawodowym. Przyjmowanie takiej postawy przez bezrobotnych posiadających niższy poziom wykształcenia, osób długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, bezrobotnych absolwentów oraz osób bezrobotnych powyżej 45 tego roku życia może prowadzić do długotrwałego pozostawania bez pracy zwłaszcza w kontekście trudnej sytuacji na lokalnym rynku pracy. Ankietowani, którzy nie mają jeszcze sprecyzowanych planów dotyczących potencjalnego zatrudnienia i jeszcze nie wiedzą, w jakim zawodzie podejmą pracę stanowili 28,9%.

Rysunek 31. Potencjalna praca a wyuczony zawód. (N=263, w%)

Okazuje się, że osoby bezrobotne w wieku do 25 lat oraz bezrobotni z orzeczoną niepełnosprawnością w największym stopniu są gotowe do podjęcia jakiegokolwiek pracy, niezależnie od jej korelacji z posiadanym wykształceniem. Wyższą niż przeciętna gotowość do podjęcia jakiegokolwiek pracy odnotowano także wśród osób bezrobotnych bez wykształcenia średniego. Najmniej zainteresowane podjęciem jakiegokolwiek pracy są osoby bezrobotne w wieku powyżej 50 lat oraz osoby długotrwale bezrobotne.

Rysunek 32. Zainteresowanie podjęciem jakiejkolwiek pracy wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Gotowość do podjęcia pracy w trudnych warunkach

Gotowość do podjęcia pracy w trudnych warunkach, a więc wymagającej dokonania zasadniczych zmian i reorganizacji życia codziennego osób bezrobotnych, jest bardzo skutecznym wskaźnikiem określającym elastyczność, gotowość i determinację osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia. Jak wykazały wcześniejsze odpowiedzi badanych, deklaratywna chęć uczestnictwa w szkoleniach, stażach, przygotowaniu zawodowym dorosłych jest bardzo wysoka. Są to jednak działania, które nie wymagają faktycznych zmian zawodowych. To właśnie zainteresowanie osób bezrobotnych podjęciem pracy o większym stopniu uciążliwości, konieczności mobilności przestrzennej, gotowości do podjęcia pracy o uciążliwym rozkładzie czasu pracy, jest wyznacznikiem realnej chęci aktywizacji zawodowej. Osoby bezrobotne ze względu na swoją trudną sytuację zawodową i życiową powinny wykazywać się większą skłonnością do podejmowania pracy w trudnych warunkach. Według danych bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego nie są gotowi do podjęcia pracy wymagającej przeprowadzki do innego miasta – 87,0% oraz wymagającej długich dojazdów do pracy – 78,9%. Brak mobilności zawodowej osób bezrobotnych skutkować może długotrwałym poszukiwaniem pracy. Kryzysowy rynek pracy wymusza konieczność poszukiwania zajęcia poza dotychczasowym miejscem zamieszkania. Im większa zdolność do przeprowadzki, tym prawdopodobieństwo zatrudnienia jest wyższe. Zdecydowana większość osób bezrobotnych – 81,1% nie zgodziłaby się podjąć pracy w trudnych warunkach BHP oraz o uciążliwym rozkładzie czasu pracy – 78,2%. Większość bezrobotnych – 69,8% nie zgodziłaby się także podjąć pracy za najniższe wynagrodzenie oraz pracy wymagającej zdobycia dodatkowych kwalifikacji na własny koszt – 69,9%. Jedyny aspekt warunków

pracy, który część osób bezrobotnych jest gotowych zaakceptować to gotowość do podjęcia pracy wymagającej pełnej dyspozycyjności – 42,9% pozytywnych wskazań.

Tabela 33. Gotowość do podjęcia pracy w trudnych warunkach.

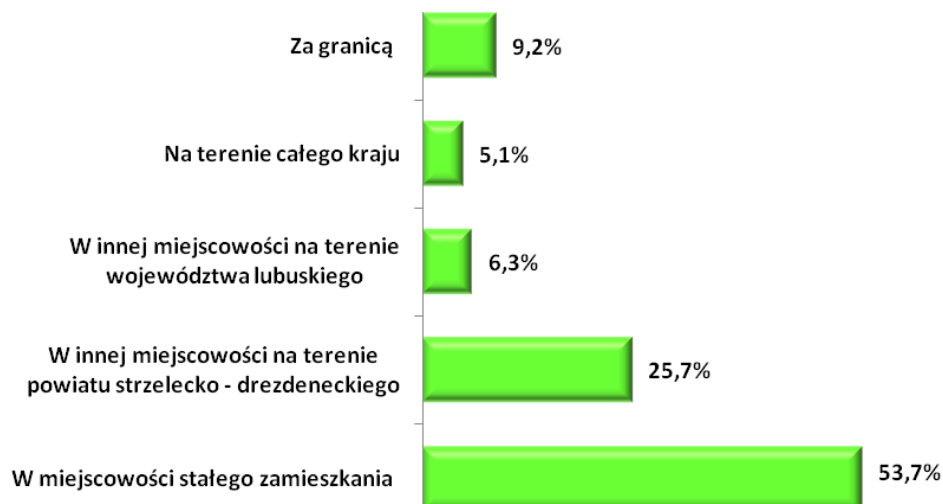
Gotowość do podjęcia pracy w trudnych warunkach		
	Nie	Tak
wymagającej długich dojazdów	78,9%	21,1%
wymagającej przeprowadzki	87,0%	13,0%
o uciążliwym rozkładzie czasu pracy	78,2%	21,8%
w trudnych warunkach BHP	81,1%	18,9%
wymagającej pełnej dyspozycyjności	57,1%	42,9%
wymagającą zdobycia dodatkowych kwalifikacji na własny koszt	69,9%	30,1%
za najniższe wynagrodzenie	69,8%	30,2%

Potencjalna praca a mobilność przestrzenna osób bezrobotnych

Bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego nie są mobilni przestrzennie w zakresie podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania. W momencie, gdy sytuacja na rynku pracy jest bardzo negatywna, o czym świadczy wysoka stopa bezrobocia w powiecie strzelecko – drezdeneckim (najwyższa w województwie lubuskim), w porównaniu do danych krajowych i wojewódzkich – oraz w wobec lepszej sytuacji na niektórych lokalnych rynkach pracy w ościennych powiatach, poszukiwanie i podejmowanie zatrudnienia poza obrębem lokalnego rynku pracy wydaje się koniecznym i być może jedynym możliwym sposobem na aktywizację zawodową w sytuacji braku popytu na lokalnym rynku pracy. Według danych respondentów w bardzo małym stopniu są zainteresowani jakimikolwiek dojazdami do pracy poza teren powiatu strzelecko - drezdeneckiego – łącznie aż 79,4% zamierza poszukiwać zatrudnienia w obrębie powiatu, w tym aż 53,7% badanych zamierza podjąć pracę w miejscowości stałego zamieszkania. Przedstawione wyniki oznaczają bardzo małą aktywność i elastyczność osób bezrobotnych w zakresie poszukiwania pracy poza obszarem lokalnego rynku pracy. Pomimo niewielkiego popytu na pracowników i ograniczonej liczby dużych zakładów pracy na terenie powiatu oraz wobec braku możliwości zatrudnienia, bezrobotni mają nadzieję na znalezienie pracy bez konieczności dojazdów do pracy nawet poza miejsce zamieszkania. Taka postawa może jedynie pogłębiać bezrobocie wśród mieszkańców poszczególnych gmin powiatu strzelecko - drezdeneckiego. Brak mobilności przestrzennej przy ograniczonym rynku pracy i popycie pracodawców powodować będzie stałe problemy z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych, a w szczególności osób długotrwale bezrobotnych i innych osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Warto zauważyć, iż co piąta osoba bezrobotna – 20,5%

charakteryzuje się gotowością do poszukiwania zatrudnienia poza obszarem lokalnego rynku pracy, w tym 9,2% bezrobotnych osób zamierza podjąć pracę za granicą, 6,3% w innej miejscowości na terenie województwa lubuskiego, natomiast podjęciem pracy na terenie całego kraju jest zainteresowanych – 5,1% respondentów.

Rysunek 33. Potencjalna praca a mobilność przestrzenna osób bezrobotnych. (N=263, w%)

Według danych okazuje się, że wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy największą mobilność przestrzenną, w zakresie poszukiwania pracy wykazują się osoby bezrobotne do 25 roku życia, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby bezrobotne bez kwalifikacji. Najmniej zainteresowane podjęciem pracy poza obszarem powiatu strzelecko - drezdeneckiego są osoby w wieku powyżej 50 lat oraz osoby bezrobotne niepełnosprawne.

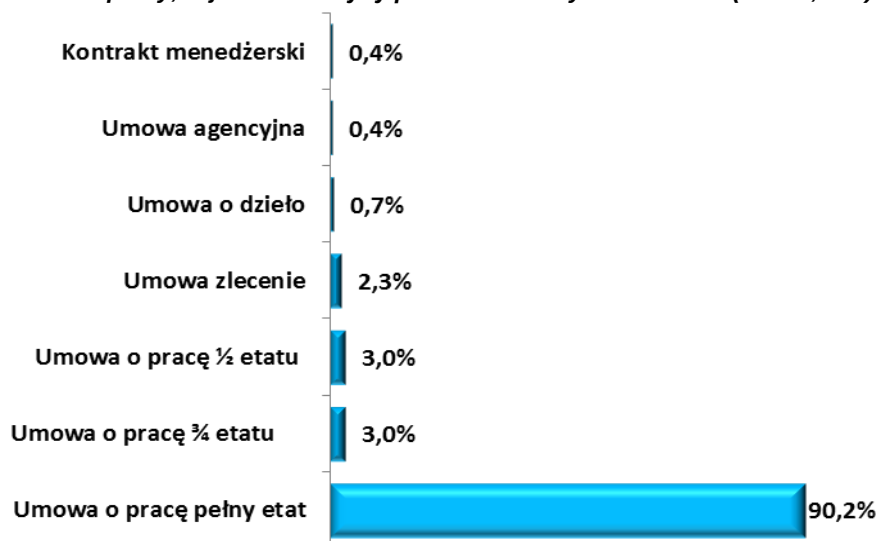
Rysunek 34. Gotowość do podjęcia pracy poza obszarem powiatu strzelecko - drezdeneckiego wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Oczekiwana forma zatrudnienia

Niemal wszystkie osoby bezrobotne z terenu powiatu strzelecko – drezdeneckiego chciałyby pracować w pełnym wymiarze czasu pracy. Taką opinię wyraziło aż 90,2% badanych. Praca w pełnym wymiarze czasu – na pełen etat jest najbardziej preferowana spośród pozostałych wymienionych w kafeterii odpowiedzi. Osoby bezrobotne w nikłym stopniu są zainteresowane zatrudnieniem w innych formach. Brak zainteresowania pracą w mniejszym wymiarze czasu pracy może być ważną barierą w efektywnej aktywizacji osób bezrobotnych. W obecnych, kryzysowych czasach na lokalnym rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych jest możliwa także za pośrednictwem krótkoterminowych umów – niekoniecznie poprzez podejmowanie pracy stałej i w pełnym wymiarze. Dorywcze prace, podejmowane na krótszy okres czasu umożliwiają szybszą aktywizację osób bezrobotnych, ponadto pozwalają zdobyć doświadczenie zawodowe oraz wynagrodzenie.

Rysunek 35. Wymiar czasu pracy, w jakim chciałyby pracować osoby bezrobotne. (N=263, w%)

Oczekiwane wynagrodzenie

Przeciętne, miesięczne wynagrodzenie netto, jakiego oczekują bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego to: 1 887 zł

Oczekiwane wynagrodzenie z uwzględnieniem cech społeczno demograficznych osób bezrobotnych:

- ✓ *Kobiety: 1 666 zł*
- ✓ *Mężczyźni: 2 195 zł*

- ✓ *Mieszkańcy terenów miejskich: 2 005 zł*
- ✓ *Mieszkańcy terenów wiejskich: 1 791 zł*

- ✓ *Gimnazjalne lub poniżej: 2 070 zł*
- ✓ *Zasadnicze zawodowe: 1 891 zł*
- ✓ *Policealne i średnie zawodowe: 1 635 zł*
- ✓ *Średnie ogólnokształcące: 1 909 zł*
- ✓ *Wyższe: 1 941 zł*

- ✓ *do 3 miesięcy: 1 888 zł*
- ✓ *od 3 do 6 miesięcy: 2 023 zł*
- ✓ *od 6 do 12 miesięcy: 1 960 zł*
- ✓ *od 12 do 24 miesięcy: 1 757 zł*
- ✓ *powyżej 24 miesięcy: 1 874 zł*

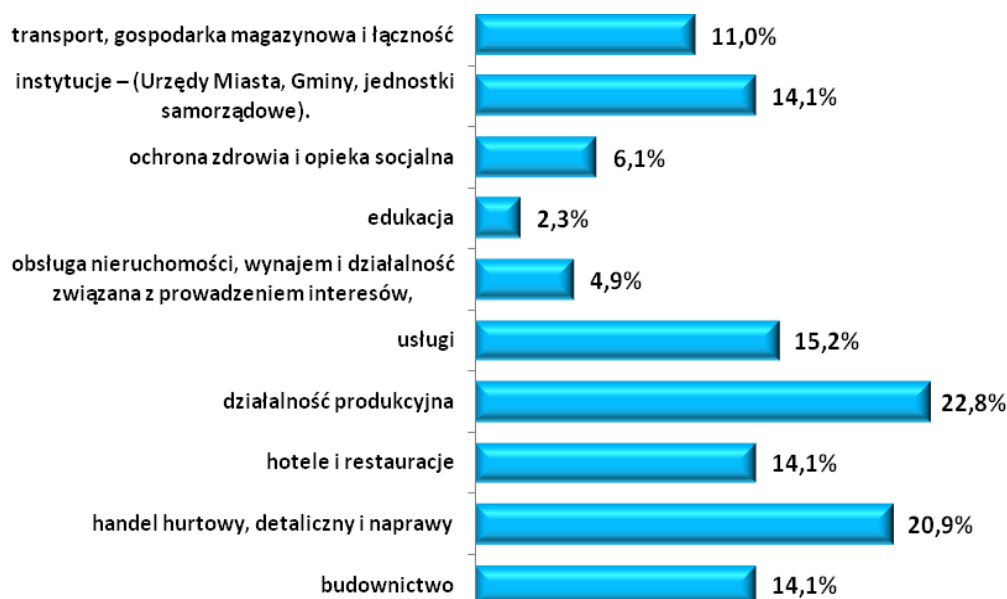
- ✓ *do 18 do 30 lat: 1 842 zł*
- ✓ *od 31 do 49 lat: 2 040 zł*
- ✓ *powyżej 50 lat: 1 805 zł*

- ✓ *Bezrobotni do 25 roku życia: 1 844 zł*
- ✓ *Długotrwale bezrobotni: 1 911 zł*
- ✓ *Bezrobotni powyżej 50 roku życia: 1 805 zł*
- ✓ *Bezrobotni niepełnosprawni: 1 703 zł*
- ✓ *Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych: 1 977 zł*
- ✓ *Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego: 1 663 zł*
- ✓ *Bezrobotni bez wykształcenia średniego: 1 939 zł*

Branża, w której chciałby pracować osoby bezrobotne

Z przedstawionych danych wynika, iż bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego są zainteresowani pracą w różnorodnych branżach, co uwidacznia bardzo rozproszony rozkład odpowiedzi. Największym zainteresowaniem osób bezrobotnych cieszyłaby się praca w działalności produkcyjnej – 22,8% wszystkich wskazań. Znaczny odsetek bezrobotnych – 20,9% chciałby podjąć zatrudnienie w branży handel hurtowy i detaliczny. 15,1% badanych zamierza podjąć pracę w branży usługowej (najczęściej wymieniane były przez osoby bezrobotne usługi fryzjerskie, usługi budowlane oraz mechanika samochodowa). Identyczny odsetek badanych 14,1% chce pracować w takich branżach jak: budownictwo, hotele i restauracje oraz instytucje publiczne – jednostki samorządu terytorialnego. Dużym zainteresowaniem respondentów cieszyłaby się także praca w branży transport, gospodarka magazynowa i łączność – 11,0%. Bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego chcą pracować także w branży: ochrona zdrowia i opieka socjalna – 6,1%. Najmniejszym zainteresowaniem badanych cieszyła się praca w takich branżach jak: obsługa nieruchomości i działalność związana z prowadzeniem interesów – 4,9% wskazań oraz edukacja – 2,3%. Przedstawiona na wykresie suma wskazań jest większa niż 100%, ponieważ każdy z ankietowanych mógł wskazać kilka branż, w których chciałby podjąć zatrudnienie.

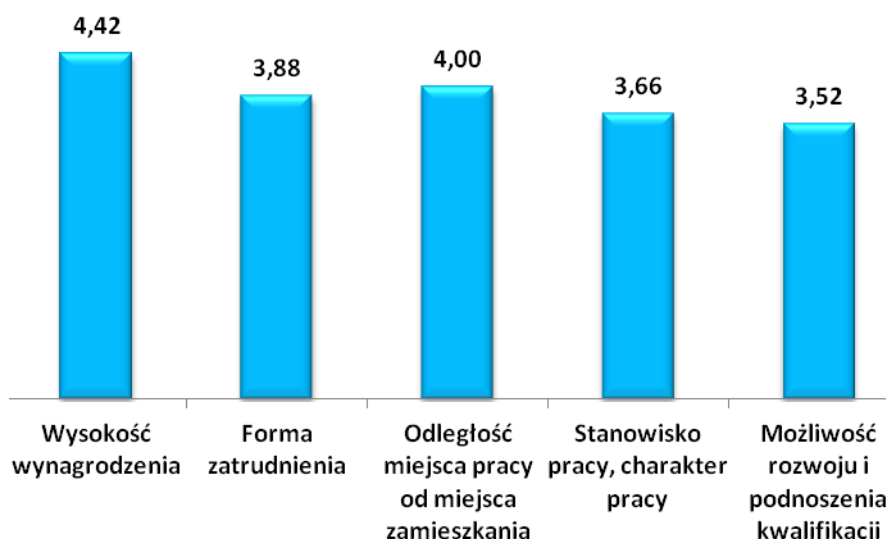
Rysunek 36. Branże, w których chciałby pracować osoby bezrobotne. (N=263, w%)

Najważniejsze elementy decydujące o wyborze miejsca pracy

Dla bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego najistotniejsze znaczenie w wyborze przyszłego miejsca pracy ma wysokość wynagrodzenia – średnia ocena (4,42). Drugim bardzo ważnym aspektem decydujący o wyborze przyszłego miejsca pracy, który uzyskał średnią liczbę wskazań (4,00) jest odległość miejsca pracy od miejsca zamieszkania. Wymienione dwa czynniki determinują pozytywną lub negatywną ocenę oferowanego zatrudnienia i są decydujące przy podejmowaniu przez osoby bezrobotne decyzji o wyborze przyszłego miejsca pracy. Ważną rolę w ocenie potencjalnej oferty pracy odgrywa także: forma zatrudnienia (3,88). Najmniej istotność w wyborze przyszłego miejsca pracy odgrywa stanowisko i charakter pracy – średnia ocena (3,66) oraz możliwość rozwoju i podnoszenia kwalifikacji w przyszłej pracy (3,52).

Rysunek 37. Elementy decydujące o wyborze miejsca pracy. Średnia ocena według skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza nieistotne a 5 najważniejsze.

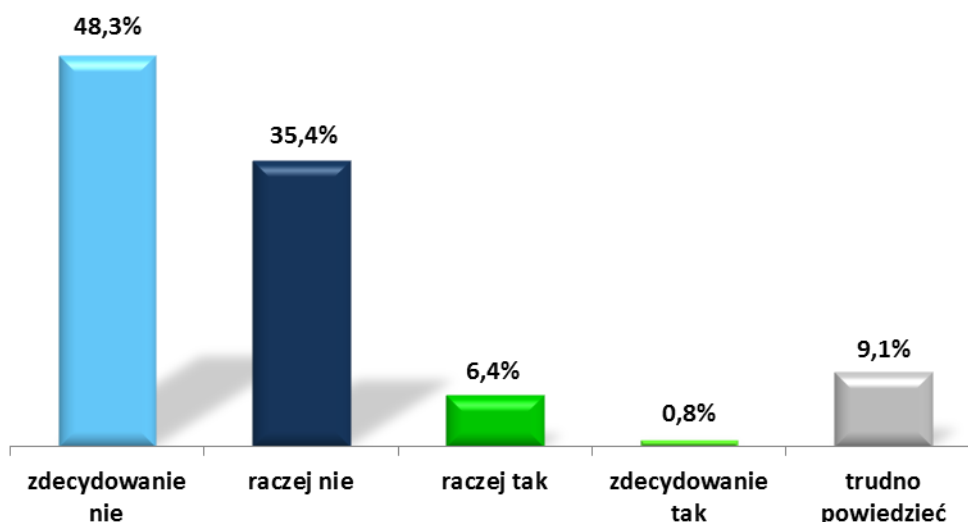

Ocena szans na zatrudnienie na lokalnym rynku pracy - w miejscowości zamieszkania

Osoby bezrobotne oceniały także możliwość znalezienia zatrudnienia w miejscowości zamieszkania na terenie lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim. Ocena możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy została określona przez osoby bezrobotne bardzo negatywnie. Zdecydowana większość osób bezrobotnych uważa, że szanse na znalezienie zatrudnienia w miastach i gminach powiatu strzelecko - drezdeneckiego są nikłe. Łącznie aż 83,7% badanych uważa, że na lokalnym rynku pracy w powiecie jest niezwykle trudno znaleźć zatrudnienie. Na wymieniony odsetek wskazań składały się odpowiedzi

„zdecydowanie nie”, którą wymieniło 48,3% ankietowanych oraz „raczej nie” – 35,4% wszystkich wskazań. Brak możliwości zatrudnienia w miejscowości zamieszkania osób bezrobotnych jest najważniejszą barierą w aktywizacji zawodowej. Innego zdania było jedynie 7,2% ankietowanych, którzy pozytywnie oceniają swoje szanse na znalezienie zatrudnienia w miejscowości zamieszkania.

Rysunek 38. Ocena szans na zatrudnienie na lokalnym rynku pracy. (N=263, w%)

Barieri i trudności w znalezieniu pracy

Jednym z ważniejszych celów projektu badawczego było określenie barier aktywności zawodowej osób bezrobotnych. Identyfikacja i wskazanie barier i trudności uniemożliwiających pełną aktywność zawodową osób bezrobotnych pozwala na wskazanie czynników i sposobów przyspieszających i ułatwiających powrót na rynek pracy osobom bezrobotnym. Poniżej przedstawiono 10 głównych problemów uniemożliwiających aktywizację zawodową, które napotykają bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego. Każda z osób uczestniczących w badaniu mogła wskazać dowolną liczbę barier, utrudniających funkcjonowanie na rynku pracy i znalezienie pracy, stąd też suma odpowiedzi jest wyższa niż 100%. Zdecydowanie największy odsetek badanych osób – 56,7% wskazał na brak ofert pracy na lokalnym rynku pracy, jako najważniejszą przeszkodę w aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego. Ten problem jest zdecydowanie częściej wskazywany od innych trudności i barier aktywizacji zawodowej. Brak ofert pracy potwierdza wcześniejsze odpowiedzi badanych, którzy uważają, że szanse na znalezienie pracy na lokalnym rynku pracy są bardzo niskie. Kolejne trzy zasadnicze bariery na rynku pracy, które są poważnymi przeszkodami w zatrudnieniu to:

trudność w znalezieniu oferty pracy w wyuczonym zawodzie – 41,8%, wiek – 34,2% oraz brak znajomości – 30,8%. Duży odsetek bezrobotnych uważa, że poważnymi trudnościami w podjęciu zatrudnienia jest brak doświadczenia i stażu pracy – 26,6%, nieznajomość języków obcych – 26,2% oraz problemy z dojazdem do pracy – 26,2%. Inne problemy, które uzyskały znaczącą ilość wskazań osób bezrobotnych to: brak kwalifikacji – 20,5% wszystkich wskazań oraz konieczność opieki nad członkiem rodziny, inna sytuacja rodzinna – 14,8%. Wszystkie bariery utrudniające skuteczną aktywizację zawodową bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego zostały przedstawione w tabeli zamieszczonej poniżej.

Rysunek 39. 10 najważniejszych barier i trudności w znalezieniu pracy. (N=263, w%)

Tabela 34. Najważniejsze bariery i trudności w znalezieniu pracy.

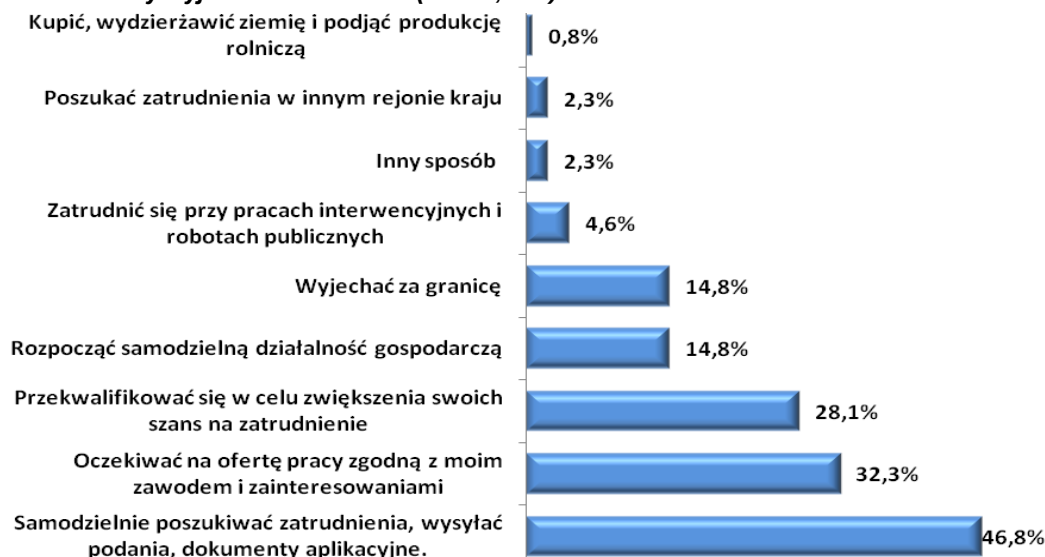
Największe bariery i trudności w znalezieniu pracy		
Bariery	Ilość	Procent
Brak ofert pracy na lokalnym rynku	149	56,7%
Trudno znaleźć ofertę pracy w wyuczonym zawodzie	110	41,8%
Wiek	90	34,2%
Brak znajomości	81	30,8%
Brak doświadczenia i stażu pracy	70	26,6%
Nieznajomość języków obcych	69	26,2%
Problemy z dojazdem do pracy	69	26,2%
Stan zdrowia	65	24,7%

Brak kwalifikacji	54	20,5%
Konieczność opieki nad członkiem rodziny, inna sytuacja rodzinna	39	14,8%
Brak środków na podjęcie własnej działalności gospodarczej	37	14,1%
Wykształcenie	34	12,9%
Długotrwałe bezrobocie	26	9,9%
Niepełnosprawność	14	5,3%
Płeć	14	5,3%
Brak umiejętności skutecznego poszukiwania pracy	13	4,9%
Problemy w kontaktach z pracodawcą	5	1,9%

Sposoby zmiany sytuacji bezrobocia

Poniżej przedstawiono rozkład odpowiedzi bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego na pytanie dotyczące planów i sposobów na zmianę sytuacji bezrobocia. Wyniki przedstawiają poziom aktywności bezrobotnych w procesie aktywizacji zawodowej. Największy odsetek osób bezrobotnych – 46,8% wykazuje inicjatywę w zmianie sytuacji bezrobocia samodzielnie poszukując zatrudnienia, wysyłając podania i dokumenty aplikacyjne. Taki odsetek badanych podejmuje aktywne działania niezależnie od wsparcia udzielanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Bierną postawę wobec sytuacji bezrobocia przyjmuje, co trzecia osoba biorąca udział w badaniu – 32,3% badanych osób bezrobotnych, którzy oczekują na ofertę pracy zgodną z zawodem i zainteresowaniami. Takie podejście wobec sytuacji bezrobocia, czyli oczekiwanie na pracę spełniającą oczekiwania badanych osób bezrobotnych może prowadzić do zdecydowanie dłuższej aktywizacji zawodowej. Znaczny odsetek badanych – 28,1% chce przekwalifikować się lub doskonalić swoje umiejętności zawodowe na kursach i szkoleniach w celu zwiększenia swoich szans na zatrudnienie. Rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, jako receptę na sytuację bezrobocia wskazało 14,8% ankietowanych, taki sam odsetek badanych rozważa podjęcie pracy za granicą. 4,6% osób bezrobotnych chciałoby zatrudnić się przy pracach interwencyjnych lub robotach publicznych. Pozostałe odpowiedzi prezentuje poniższy wykres. W rozkładzie odpowiedzi na to pytanie odsetek odpowiedzi był większy, niż 100%, ponieważ każda badana osoba mogła wskazać kilka wariantów zmiany sytuacji bezrobocia.

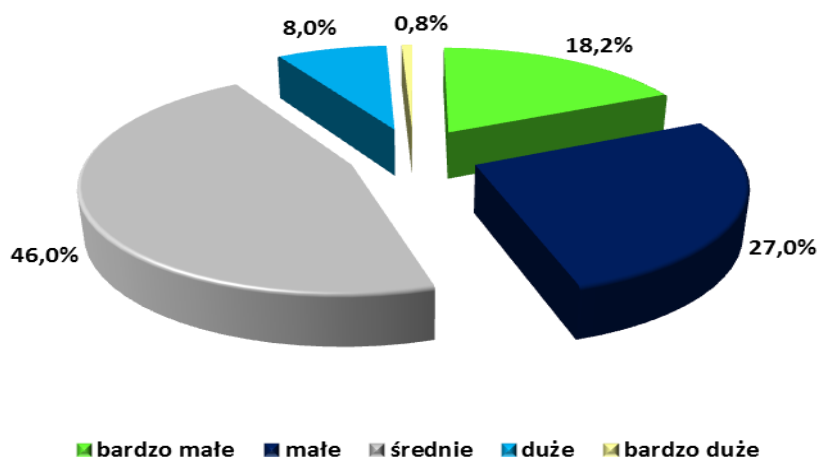
Rysunek 40. Warianty wyjścia z bezrobocia. (N=263, w%)

Ocena szans na zatrudnienie

Ocena szans na lokalnym rynku pracy – szans na zatrudnienie jest oceną posiadanych przez osoby bezrobotne zasobów kwalifikacyjnych i kompetencyjnych umożliwiających podjęcie zatrudnienia. Według danych pozyskanych w trakcie badania wynika, że niemal połowa bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko – drezdeneckiego - 46,0% przeciętnie ocenia własne szanse na zatrudnienie. Odsetek badanych, którzy postrzegają swoje szanse na znalezienie zatrudnienia jako duże lub bardzo duże wynosił łącznie zaledwie 8,8%. Innego zdania było łącznie 45,2% respondentów, którzy wskazali na znaczące problemy w poszukiwaniu pracy w odniesieniu do posiadanych kwalifikacji. Powody niskiej oceny własnych szans na zatrudnienie to przede wszystkim: zbyt wysoki lub zbyt niski wiek – 35,4% wszystkich wskazań, brak ofert pracy - 25,3%, zły stan zdrowia – 10,1% oraz brak doświadczenia 8,8%.

Rysunek 41. Ocena szans na rynku pracy – szans na zatrudnienie. (N=263, w%)

Dokonując szczegółowej analizy rozkładu udzielonych odpowiedzi poprzez przypisanie wag liczbowych od 1 do 5 do odpowiedzi od „bardzo małe szanse” do „bardzo duże szanse” uzyskano następujące wyniki. Najwyżej szanse na znalezienie pracy w odniesieniu do własnych kwalifikacji oceniają osoby bezrobotne do 25 tego roku życia – średnia ocena (2,70), osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych (2,54), bezrobotni bez doświadczenia zawodowego (2,48) oraz bezrobotni bez wykształcenia średniego (2,44). Najniżej swoje szanse na rynku pracy postrzegają osoby bezrobotne niepełnosprawne (1,97) oraz osoby bezrobotne powyżej 50 tego roku życia – średnia ocena (2,17).

Rysunek 42. Ocena szans na rynku pracy – szanse na zatrudnienie wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Nieznacznie wyżej swoje szanse na zatrudnienie oceniają osoby zamieszkujące tereny miejskie, a także młodsze osoby bezrobotne w wieku do 30 lat.

Tabela 35. Ocena szans na rynku pracy – szanse na zatrudnienie ze względu na miejsce zamieszkania oraz wiek.

Miejsce zamieszkania / wiek	Średnia ocena
obszar miejski	2,52
obszar wiejski	2,41
do 30 lat	2,67
od 31 do 49 lat	2,46
50 lat i powyżej	2,17

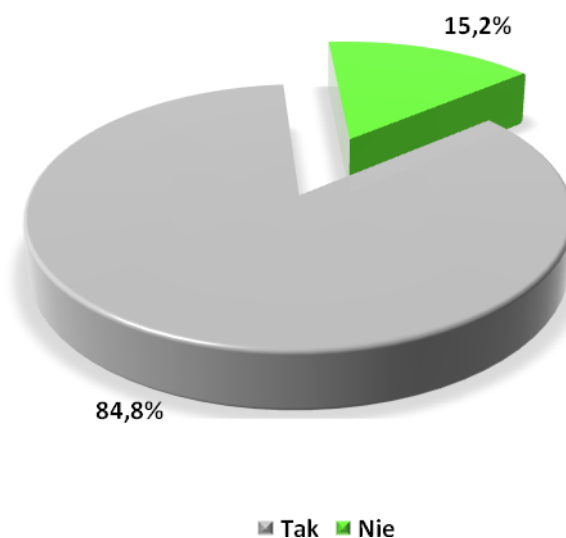
Gotowość osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia

Zdecydowana większość osób bezrobotnych z powiatu strzelecko - drezdeneckiego, które brały udział w badaniu – 84,8% jest gotowych do podjęcia zatrudnienia. Oczywiście deklarowana gotowość osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia nie oznacza faktycznej chęci do podjęcia pracy i nie przekłada się na aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia.

Odsetek osób bezrobotnych, które nie są gotowe do podjęcia zatrudnienia, wynosił 15,2%. Bezrobotni, którzy nie są gotowi do podjęcia zatrudnienia wymienili następujące, główne przyczyny determinujące taką postawę, do których zaliczyć należy:

- ✓ *Opieka nad członkiem rodziny*
- ✓ *Konieczność opieki nad dzieckiem*
- ✓ *Ciąża*
- ✓ *Staranie o zasilek*
- ✓ *Oczekiwanie na rozpoczęcie działalności gospodarczej.*
- ✓ *Choroba*
- ✓ *Problemy zdrowotne*

Rysunek 43. Gotowość osób bezrobotnych do zatrudnienia. (N=263, w%)

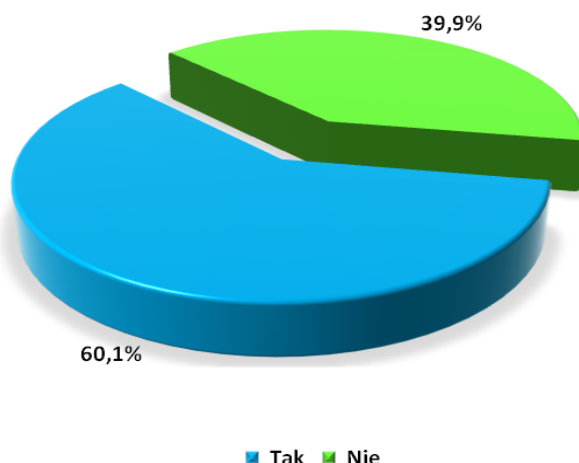

Aktywność osób bezrobotnych w procesie poszukiwania pracy

Aktywność bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego w procesie poszukiwania pracy jest dużo niższa od deklarowanej gotowości osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia. Według danych ponad połowa uczestników badania – 60,1% podejmowała w okresie ostatniego miesiąca działania w kierunku zatrudnienia i przyjmowała aktywną postawę wobec sytuacji bezrobocia. Należy jednak podkreślić, że znaczny odsetek badanych osób bezrobotnych – 39,9% w okresie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie nie podejmował żadnych działań zmierzających do podjęcia zatrudnienia i zmiany sytuacji bezrobocia. Takie wyniki oznaczają, iż więcej niż co trzecia osoba bezrobotna zarejestrowana w PUP w Strzelcach Krajeńskich jest pasywna i nie poszukuje pracy, oczekując na propozycję pracy z urzędu pracy lub też nie jest

zainteresowana podjęciem pracy. Część osób bezrobotnych nie jest zainteresowana aktywizacją zawodową a jedynie możliwością uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego oraz korzystania z innego rodzaju świadczeń z instytucji pomocy społecznej.

Rysunek 44. Aktywność osób bezrobotnych w procesie poszukiwania pracy w okresie ostatnich 30 dni. (N=263, w%)

Dokonując szczegółowej analizy rozkładu odpowiedzi, wynika że nie wszystkie grupy osób bezrobotnych były równie aktywne w zakresie poszukiwania zatrudnienia w okresie 30 dni poprzedzających badanie. Największe zaangażowanie wykazywały osoby bezrobotne do 25 tego roku życia, osoby bezrobotne bez wykształcenia średniego oraz osoby długotrwale bezrobotne. Najmniejszą aktywnością w zakresie poszukiwania pracy charakteryzują się bezrobotni powyżej 50 tego roku życia.

Rysunek 45. Aktywność osób bezrobotnych w procesie poszukiwania pracy w okresie ostatnich 30 dni wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Po uwzględnieniu zmiennej, jaką jest miejsce zamieszkania okazuje się, że zdecydowanie większą aktywność w poszukiwaniu pracy wykazują osoby bezrobotne zamieszkujące w miastach powiatu strzelecko – drezdeneckiego niż osoby bezrobotne z obszarów wiejskich. Największa aktywność w poszukiwaniu pracy została odnotowana w przypadku osób bezrobotnych w wieku od 31 do 49 lat.

Tabela 36. Aktywność osób bezrobotnych w procesie poszukiwania pracy w okresie ostatnich 30 dni ze względu na miejsce zamieszkania oraz wiek.

Miejsce zamieszkania / wiek	%
obszar miejski	67,2%
obszar wiejski	54,2%
do 30 lat	62,6%
od 31 do 49 lat	68,4%
50 lat i powyżej	48,1%

Metody poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne

Sposoby i metody poszukiwania pracy stosowane przez bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego są jednym z bardziej istotnych zagadnień, które pośrednio dotyczą roli Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich w systemie lokalnego rynku pracy. Analizując wyniki badania można zauważyć, iż osoby bezrobotne w poszukiwaniu zatrudnienia korzystają przede wszystkim z trzech metod poszukiwania pracy. Największy odsetek badanych – 25,1%, w okresie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie próbował znaleźć zatrudnienie poprzez osobiste wizyty, kontakty telefoniczne i wysyłanie dokumentów aplikacyjnych bezpośrednio do zakładów pracy. Drugą z najpopularniejszych metod jest aplikowanie o pracę w odpowiedzi na ogłoszenia o pracę zamieszczane w portalach internetowych – 22,3% wszystkich opinii. Popularną metodą poszukiwania pracy jest także korzystanie z pośrednictwa Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Z pośrednictwa urzędu pracy korzysta 20,7% respondentów. Odsetek bezrobotnych korzystających z sieci osobistych kontaktów i znajomości w celu podjęcia zatrudnienia wynosił 12,2%. Kolejną, pod względem liczebności wskazań metodą poszukiwania pracy, wymienioną przez 10,3% bezrobotnych było przeglądanie ofert pracy i aplikowanie na stanowiska pracy umieszczane w gazetach. 5,0% bezrobotnych korzystało z pośrednictwa agencji zatrudnienia. Pozostałe metody poszukiwania zatrudnienia są wykorzystywane sporadycznie lub nie są wykorzystywane wcale przez bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego. Należy nadmienić, że każdy z badanych

bezrobotnych mógł wymienić dowolną liczbę metod, dlatego też łączna suma wszystkich odpowiedzi nie jest równa 100%.

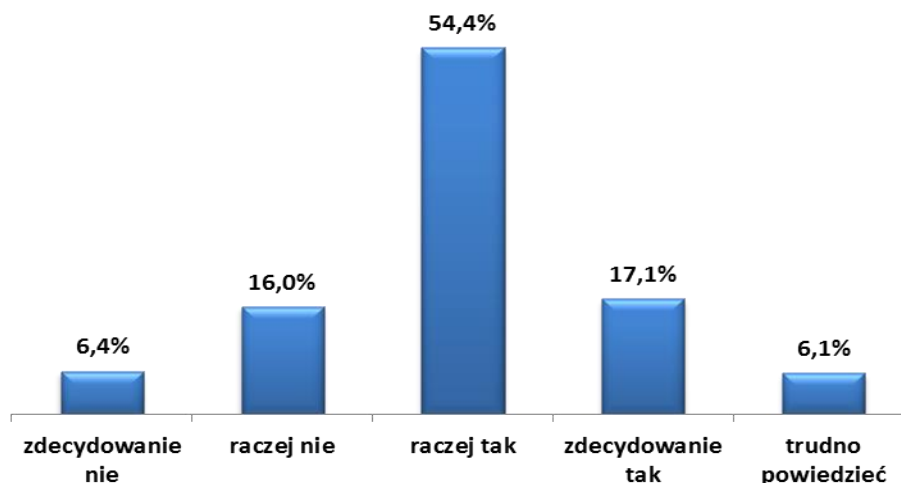
Rysunek 46. Metody poszukiwania pracy przez bezrobotnych. (N=263, w%)

Znajomość oferty Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich skierowanej do osób bezrobotnych

Zdecydowana większość respondentów – 71,5% posiada wiedzę i zna programy oraz instrumenty aktywizacyjne oferowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Osoby bezrobotne posiadają wiedzę na temat możliwości aktywizacyjnych oraz programów urzędu pracy skierowanych do osób bezrobotnych oraz o przysługujących im prawach i obowiązkach. 22,4% osób bezrobotnych nie zna oferty Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich skierowanej do osób bezrobotnych. W tej grupie dominują przede wszystkim osoby, które zarejestrowały się w PUP w Strzelcach Krajeńskich do miesiąca przed przeprowadzeniem badania. Tym osobom bezrobotnym często nie zdążono przedstawić oferty aktywizacyjnej ze względu na krótki okres rejestracji.

Rysunek 47. Znajomość oferty PUP w Strzelcach Krajeńskich przez osoby bezrobotne. (N=263, w%)

Wsparcie zaoferowane przez PUP w Strzelcach Krajeńskich

Poniżej przedstawiono rodzaj wsparcia, które osoby bezrobotne uczestniczące w badaniu uzyskały z PUP w Strzelcach Krajeńskich. Każda badana osoba mogła wskazać dowolną liczbę propozycji przedłożonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich, dlatego suma wszystkich odpowiedzi nie jest równa 100%. Największy odsetek badanych osób bezrobotnych – 35,4% otrzymał ofertę pracy. Duża grupa badanych uzyskała skierowanie na staż 23,6%, skorzystała z poradnictwa zawodowego – 20,2% oraz otrzymała skierowanie na szkolenie – 13,3%. Odsetek osób, które brały udział w zajęciach aktywnego poszukiwania pracy organizowanego w Klubie Pracy wynosił 8,0%. 5,3% badanych stara się o uzyskanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Warto podkreślić, iż co czwarta osoba uczestnicząca w badaniu 24,7% twierdzi, że nie uzyskała żadnego wsparcia z urzędu pracy.

Rysunek 48. Rodzaj uzyskanego wsparcia z PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=263, w%)

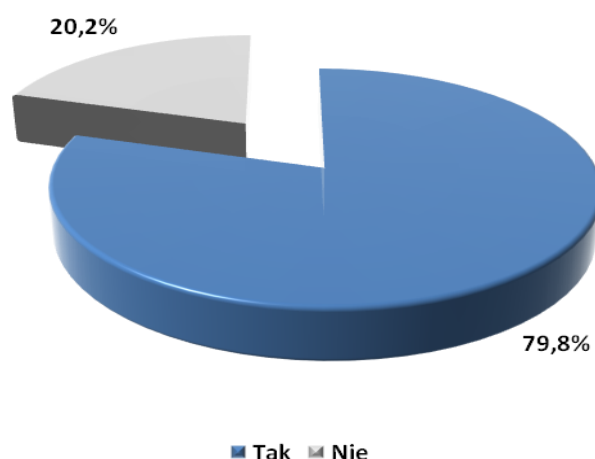
Przyjęcie oferty aktywizacyjnej proponowanej przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich

Zdecydowana większość osób bezrobotnych – 79,8%, która otrzymała propozycję aktywizacyjną z Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich zdecydowała się na jej przyjęcie. Ofertę aktywizacyjną odrzucił, co piąty badany, który taką ofertę otrzymał – 20,2%. Bezrobotne osoby, które nie przyjęły oferty, zapytano o przyczyny determinujące taką postawę. Powody nieprzyjęcia oferty aktywizacyjnej wymieniane przez ankietowanych były następujące:

- ✓ Niedostateczne kwalifikacje

- ✓ Oferta skierowana była do mężczyzn
- ✓ Zły stan zdrowia
- ✓ Skierowanie do zakładu, z którego osoba bezrobotna się zwolniła
- ✓ Konieczność opieki nad członkiem rodziny
- ✓ Brak transportu

Rysunek 49. Przyjęcie oferty aktywizacyjnej. (N=198, w%)

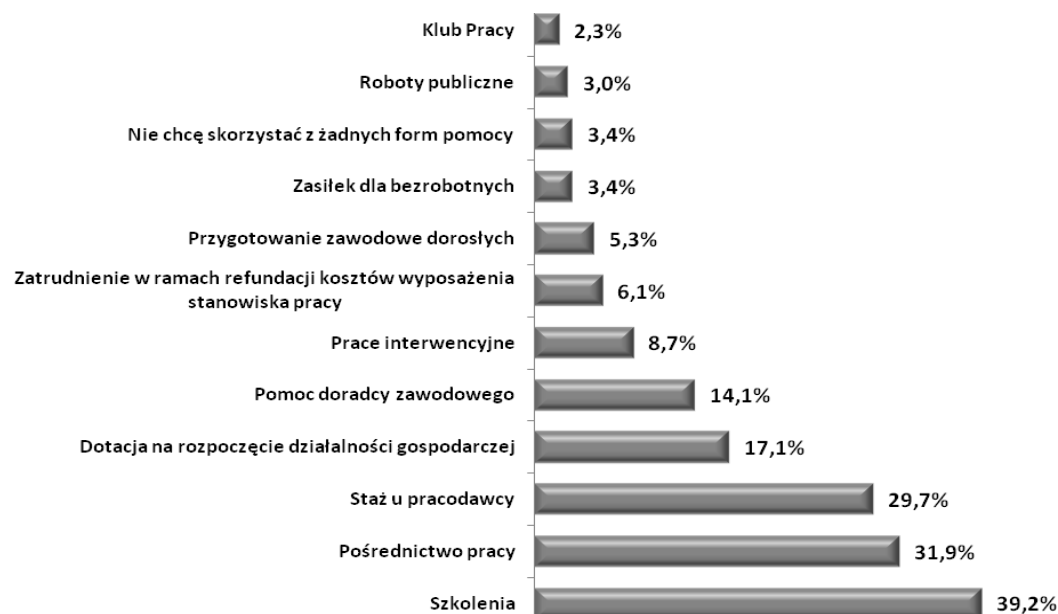

Zainteresowanie osób bezrobotnych udziałem w programach aktywizacyjnych

Określenie potrzeb szkoleniowych oraz innych form oferowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich przez osoby bezrobotne, w tym osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy było kolejnym celem szczegółowym projektu „*Badanie lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim*”. W celu zbadania potrzeb osób bezrobotnych, zapytano o zainteresowanie i chęć partycypacji we wszelkiego rodzaju działaniach, które umożliwiają podnoszenie kwalifikacji, zdobywanie doświadczenia zawodowego, zwiększanie umiejętności i nabywanie nowych kompetencji w ramach programów oferowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich. Ankieterom poproszono o wskazanie programów aktywizacyjnych, w których chcieliby uczestniczyć. Według danych forma pomocy oferowana przez PUP w Strzelcach Krajeńskich, która cieszy się największym zainteresowaniem bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego to szkolenia i kursy zawodowe. Tą formę aktywizacji zawodowej wymieniło 39,2% badanych. Znaczny odsetek badanych – 31,9% chciałby uzyskać ofertę pracy w ramach pośrednictwa pracy oferowanego przez PUP w Strzelcach Krajeńskich. Zbliżony odsetek osób bezrobotnych – 29,7% jest zainteresowanych uczestnictwem w programie stażu realizowanego u pracodawcy. Liczna grupa osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy – 17,1% zamierza ubiegać się o jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności

gospodarczej. Duży odsetek badanych – 14,1% deklaruje chęć skorzystania z pomocy doradcy zawodowego. Chęć partycypacji w pracach interwencyjnych wyraziło 8,7% ankietowanych, natomiast 6,1% badanych chciałoby skorzystać z możliwości zatrudnienia w ramach refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy. Wykaz wszystkich programów aktywizacyjnych, z których zmierzają skorzystać bezrobotni z powiatu strzelecko - drezdeneckiego zaprezentowano na poniższym wykresie. Każda z badanych osób bezrobotnych, mogła wymienić dowolną liczbę programów, dlatego też suma odpowiedzi jest większa niż 100%.

Rysunek 50. Zainteresowanie osób bezrobotnych udziałem w programach aktywizacyjnych. (N=263, w%)

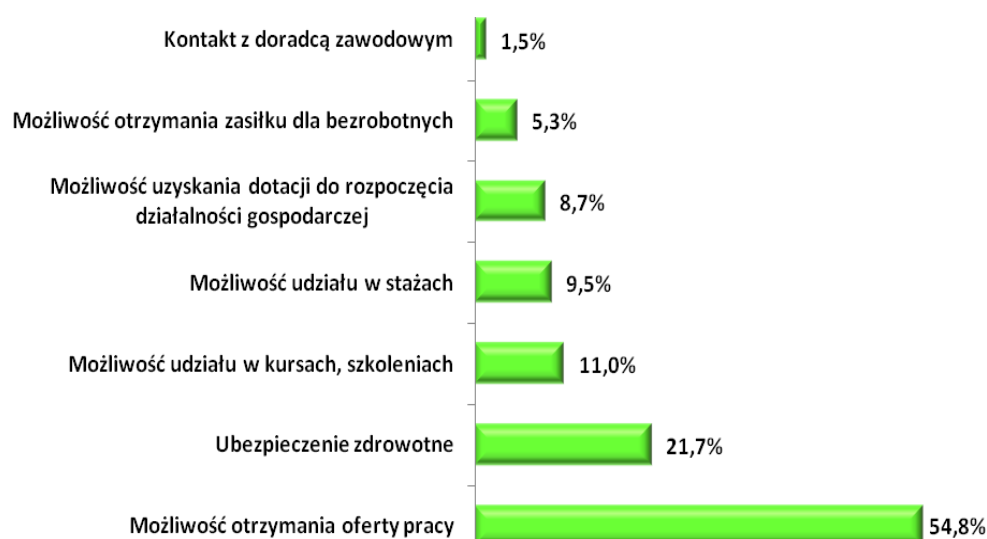

Główne oczekiwania wobec Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich

Ostatni element analizy sytuacji i potrzeb osób bezrobotnych w powiecie strzelecko - drezdeneckim koncentrował się na głównych oczekiwaniach osób bezrobotnych kierowanych wobec Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Główne oczekiwania osób bezrobotnych częściowo korelują także z najważniejszymi powodami rejestracji w urzędzie pracy. Zdecydowanie największy odsetek badanych – 54,8% rejestruje się w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, a będąc zarejestrowanym oczekuje na możliwość uzyskania oferty pracy za pośrednictwem urzędu pracy. Ten powód rejestracji generował największy odsetek wskazań. Co piąta osoba bezrobotna decyduje się na zarejestrowanie w PUP w Strzelcach Krajeńskich, w związku z potrzebą uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego. Szczegółową analizę rejestracji osób bezrobotnych ze względu na możliwość uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego przedstawiono poniżej. Dwa kolejne,

główne oczekiwania wobec PUP w Strzelcach Krajeńskich to: możliwość udziału w kursach i szkoleniach zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich oraz możliwość udziału w stażach organizowanych u pracodawcy, które uzyskały odpowiednio 11,0% oraz 9,5% wszystkich wskazań. 8,7% badanych chce skorzystać i często rejestruje się w urzędzie pracy ze względu na możliwość uzyskania jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Osoby krótkotrwale bezrobotne oczekują także na uzyskanie zasiłku dla osób bezrobotnych – 5,3%, natomiast 1,5% badanych oczekuje na kontakt z doradcą zawodowym. Badani wskazywali często więcej niż 1 odpowiedź, dlatego też suma odpowiedzi jest większa niż 100%.

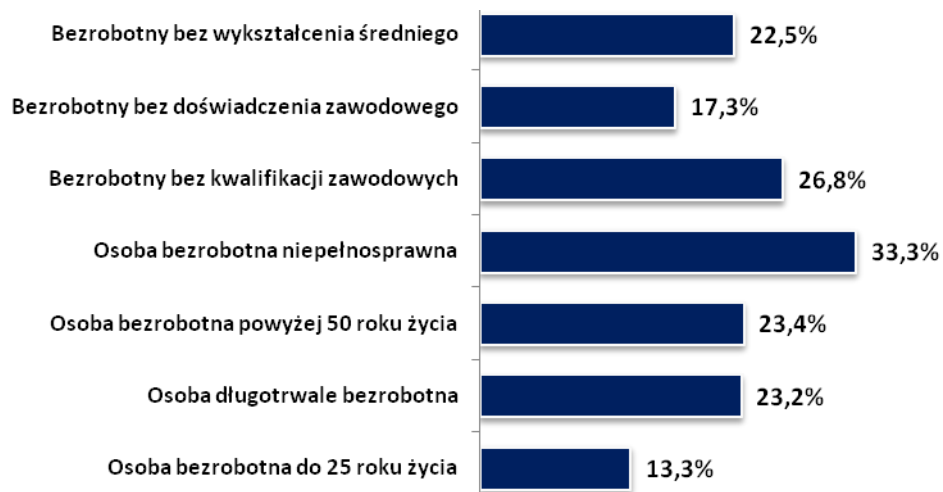
Rysunek 51. Oczekiwania wobec PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=263, w%)

Część osób bezrobotnych – 21,7% zgłasza się do PUP w Strzelcach Krajeńskich w celu uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego. Mając status osoby bezrobotnej takie osoby często podejmują pracę nierejestrowaną pracując w „szarej strefie”. Rejestracja w urzędzie pracy nie jest podbudowana chęcią aktywizacji zawodowej. Uzyskanie ubezpieczenia zdrowotnego umożliwia osobom bezrobotnym korzystanie z bezpłatnego leczenia w ramach NFZ. Osoby bezrobotne rejestrujące się tylko w celu uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego są w znacznej mierze pasywne i nie są zainteresowane aktywizacją zawodową za pośrednictwem PUP w Strzelcach Krajeńskich. W celu ukazania rangi tego problemu, postanowiono przedstawić zainteresowanie ubezpieczeniem zdrowotnym wśród osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Chęć uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego była najczęściej wskazywana przez osoby bezrobotne niepełnosprawne oraz osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych. Taki powód rejestracji zdecydowanie rzadziej wskazywały osoby

bezrobotne poniżej 25 tego roku życia oraz osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego.

Rysunek 52. Rejestracja osób bezrobotnych ze względu na ubezpieczenie zdrowotne wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

***Wyniki badań realizowanych wśród
pracodawców z terenu powiatu strzelecko -
drezdeneckiego***

Cele i metodologia badań realizowanych wśród pracodawców z terenu powiatu strzelecko - drezdeneckiego

Ostatnim elementem kompleksowego badania lokalnego rynku pracy w ramach badania lokalnego rynku pracy powiatu strzelecko - drezdeneckiego jest prezentacja wyników badań przeprowadzonych wśród lokalnych pracodawców. Badanie dotyczyło popytu na pracę oraz zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na lokalnym rynku pracy, kondycji lokalnej przedsiębiorczości oraz możliwości aktywizacji osób bezrobotnych. Do ważniejszych celów badania lokalnych pracodawców należało także zbadanie planów zatrudnieniowych przedsiębiorców w kolejnych latach, określenie charakterystyki wymagań pracodawców wobec przyszłych pracowników oraz zbadanie zainteresowania formami współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Badanie zostało zrealizowane w okresie od listopada 2013 roku do stycznia 2014 roku przez przeszkolonych ankierów. Badanie przeprowadzono za pomocą techniki wywiadu telefonicznego wspomaganego komputerowo CATI. Ankieta składała się z pytań zamkniętych, pytań z możliwością wielokrotnego wyboru, z kafeterią odpowiedzi oraz pytań otwartych, umożliwiających swobodną wypowiedź respondenta. Wywiady stanowiące kluczowy materiał badawczy przeprowadzone zostały wśród osób, które podejmują strategiczne decyzje w przedsiębiorstwie, w tym decyzje personalne oraz nadzorują proces zatrudnienia nowych pracowników: właściciele, dyrektorzy lub prezesi przedsiębiorstw, a także osoby decyzyjne z działu kadr lub działu personalnego. Wybór tych osób, jako respondentów był naturalny i wynikał z kompetencji, pełnionej funkcji oraz wiedzy, jaką dysponują te osoby. Dobór przedsiębiorstw do badania opierał się na próbie kwotowej wskazanej przez Zamawiającego. Dobór próby miał charakter kwotowo losowy, procentowy udział poszczególnych kwot został wskazany przez Zamawiającego – PUP w Strzelcach Krajeńskich, który wymagał, aby w ramach doboru pracodawców zachować właściwe proporcje ze względu na liczbę osób zatrudnionych u przedsiębiorcy, w tym 60 % badanych miały stanowić podmioty zatrudniające od 2 do 9 pracowników, 30% badanych to podmioty gospodarcze zatrudniające od 10 do 49 pracowników, natomiast 10% badanych przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 50 pracowników. Badanie zrealizowano wśród 200 pracodawców funkcjonujących na obszarze powiatu strzelecko - drezdeneckiego. Dane uzyskane w trakcie realizacji badań poddane zostały wielostopniowej analizie, zarówno ilościowej jak i jakościowej. W opracowaniu zaprezentowano wyniki badań pod kątem ogólnych tendencji i średnich występujących w całej badanej zbiorowości.

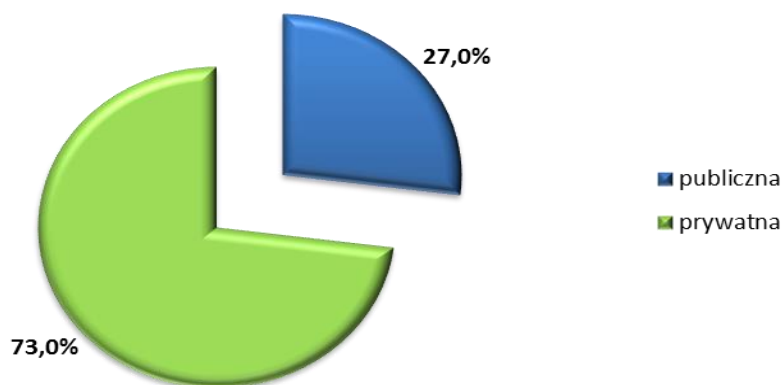
Charakterystyka badanej próby

Poniżej przedstawiona została charakterystyka badanej próby z uwzględnieniem zmiennych niezależnych, które charakteryzują badane podmioty gospodarcze uczestniczące w badaniu. W opisie badanej próby przedstawione zostały cechy różnicujące badane podmioty ukazujące heterogeniczność badanej próby pracodawców funkcjonujących na obszarze powiatu strzelecko – drezdeneckiego.

Forma własności badanych przedsiębiorstw

Analizę badanych przedsiębiorstw z punktu widzenia ich własności, dokonano z uwzględnieniem formy własności badanych przedsiębiorstw. Polityka rekrutacyjna i zatrudnieniowa w znaczący sposób różni się w przypadku przedsiębiorstw prywatnych i publicznych, dlatego też postanowiono wprowadzić zmienną, jaką jest przynależność przedsiębiorstwa do określonego sektora. Zgodnie z prezentowanymi poniżej danymi, okazuje się, iż zdecydowana większość pracodawców skupiona jest w sektorze prywatnym – 73,0%, natomiast 27,0% to przedsiębiorstwa państwowe.

Rysunek 53. Forma własności badanych przedsiębiorstw. (N=200, w %)

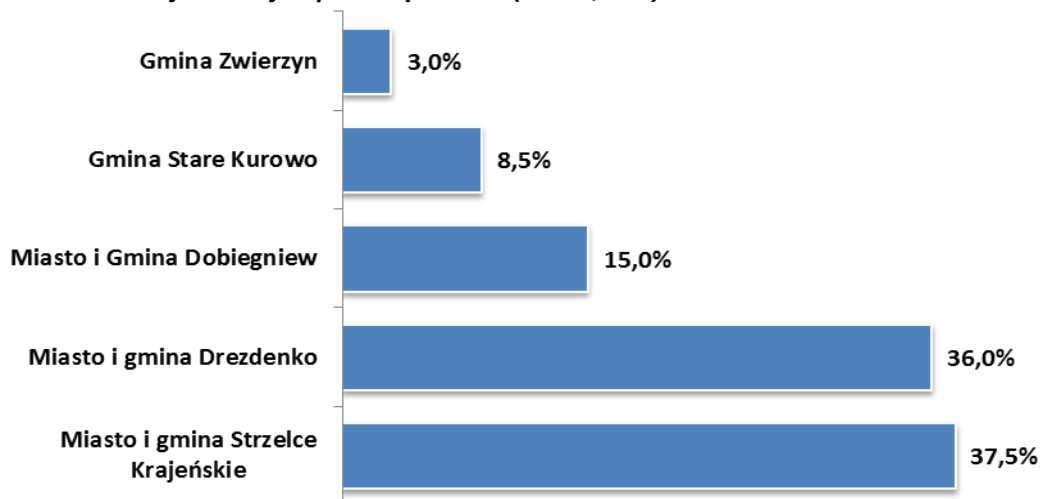

Lokalizacja badanych przedsiębiorstw

Zgodnie z przedstawionymi danymi największy odsetek podmiotów gospodarczych uczestniczących w badaniu znajduje się w dwóch jednostkach administracyjnych – miasto i gmina Strzelce Krajeńskie – 37,5% oraz miasto i gmina Drezdenko – 36,0%. Przedsiębiorstwa z pozostałych gmin powiatu strzelecko - drezdeneckiego, stanowiły zdecydowanie mniejszy odsetek badanych podmiotów. Procentowy udział pracodawców,

którzy mają swoje siedziby na terenie miasta i gminy Dobiegniew wynosił 15,0%. Przedsiębiorstwa mieszczące się w gminie Stare Kurowo wynosiły 8,5% ogółu badanych podmiotów. Najmniejszy odsetek badanych przedsiębiorstw zlokalizowany jest w gminie Zwierzyn – 3,0%.

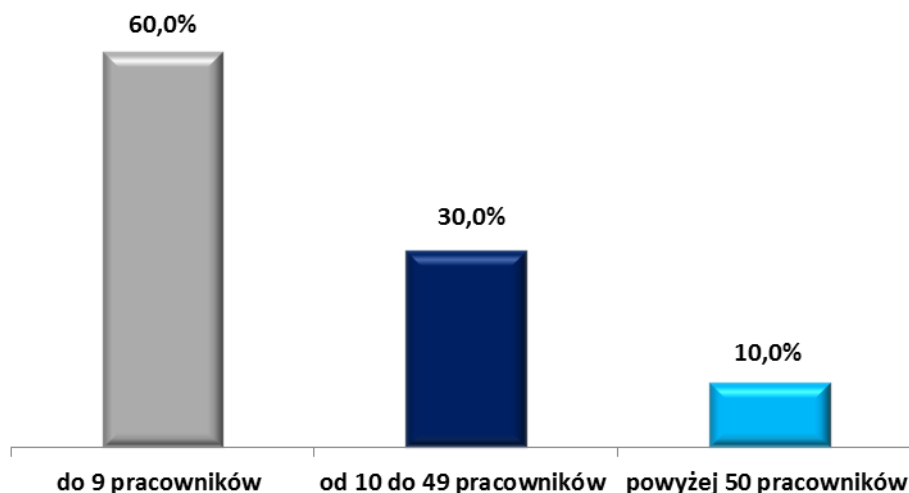
Rysunek 54. Lokalizacja badanych przedsiębiorstw. (N=200, w %)

Wielkość zatrudnienia w badanych przedsiębiorstwach

Wielkość zatrudnienia w przedsiębiorstwach stanowiła podstawę doboru próby badawczej. W ramach procedury badawczej dobór podmiotów i ich losowanie odbywało się w odniesieniu do wskazanych kwot określających udział poszczególnych podmiotów w badaniu. Zgodnie z oczekiwaniami Zamawiającego 60,0% ogółu badanych podmiotów stanowiły przedsiębiorstwa zatrudniające od 2 do 9 pracowników. Pracodawcy zatrudniający od 10 do 49 pracowników stanowili 20,0% ogółu badanych. Natomiast, co dziesiąte badane przedsiębiorstwo zatrudnia powyżej 50 pracowników.

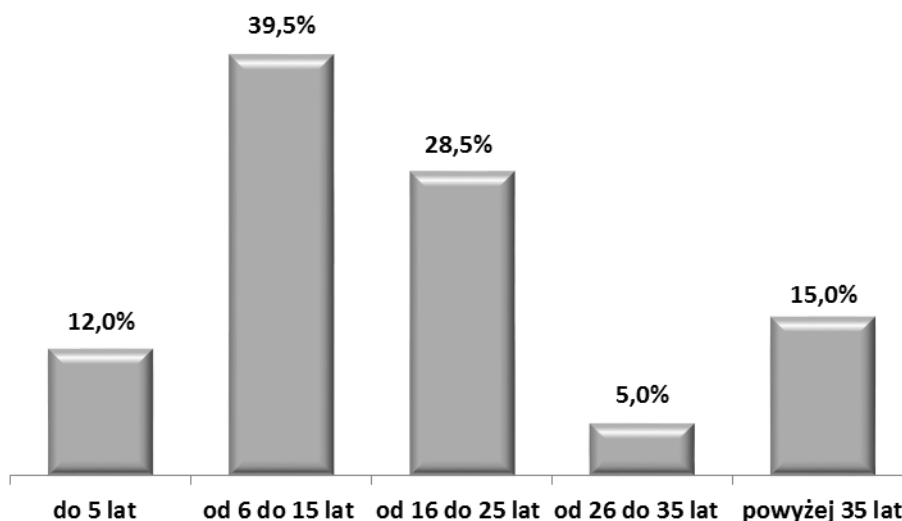
Rysunek 55. Wielkość zatrudnienia w badanych przedsiębiorstwach. (N=200, w %)

Długość funkcjonowania badanych przedsiębiorstw

Jednym z istotnych czynników odróżniających podmioty gospodarcze od siebie jest długość funkcjonowania na lokalnym rynku. Na potrzeby badania wyróżniono pięć przedziałów czasowych, związanych z okresem funkcjonowania przedsiębiorstw. Ponad połowę próby stanowiły przedsiębiorstwa, które funkcjonują na lokalnym rynku w powiecie strzelecko - drezdeneckim krócej niż 15 lat – łącznie 51,5%. Największy odsetek spośród wymienionej grupy stanowią firmy, które powstały i funkcjonują od 6 do 15 lat – 39,5%, natomiast najmłodsze firmy, które założone zostały w okresie ostatnich 5 lat to 12,0% badanych podmiotów. Bardzo duży odsetek firm biorących udział w badaniu stanowiły firmy, które działają od 16 do 25 lat – 28,5% oraz przedsiębiorstwa, które działają na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego powyżej 35 lat - 15,0%.

Rysunek 56. Długość funkcjonowania badanych przedsiębiorstw. (N=200, w %)

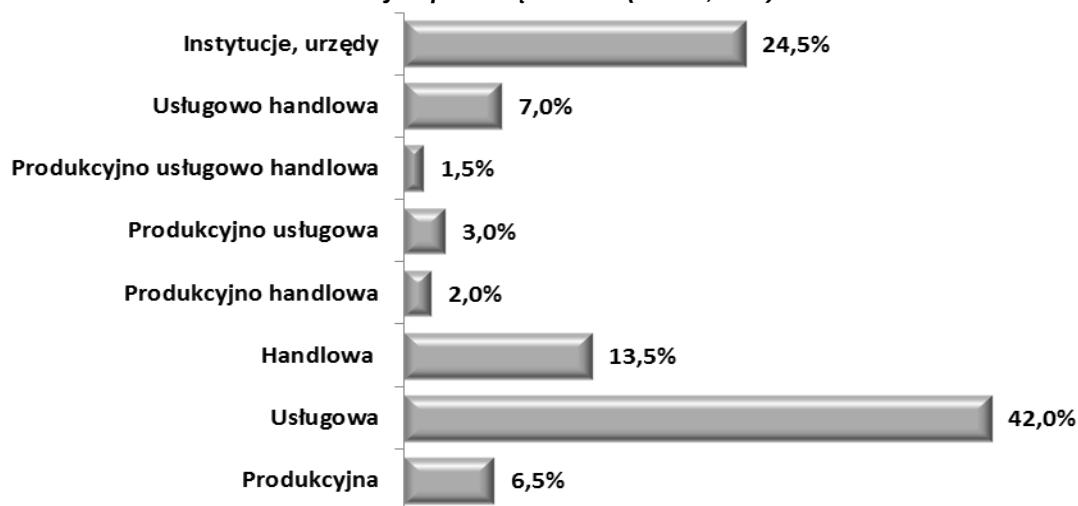

Profil działalności badanych przedsiębiorstw

Rozkład przedsiębiorstw z punktu widzenia profilu działalności świadczonego przez badane podmioty prezentuje się następująco: zdecydowanie największy odsetek przedsiębiorstw prowadzi działalność stricte usługową – 42,0% badanych firm. 24,5% podmiotów gospodarczych rozpatrywanych ze względu na profil działalności stanowiły instytucje i urzędy, które ze względu na swą specyfikę i działalność nienastawioną na zys zostały wyróżnione, jako oddzielna kategoria. Przedsiębiorstwa, których profil działalności ma cechy działalności handlowej stanowiły 13,5% wszystkich przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa usługowo – handlowe to 7,0% badanych podmiotów, natomiast przedsiębiorstwa produkcyjne

reprezentowało w badaniu 6,5% podmiotów. Przedsiębiorstwa produkcyjno-usługowe to 3,0% ogółu badanych, produkcyjno-handlowe to 2,0%, natomiast produkcyjno-usługowo-handlowe to 1,5%.

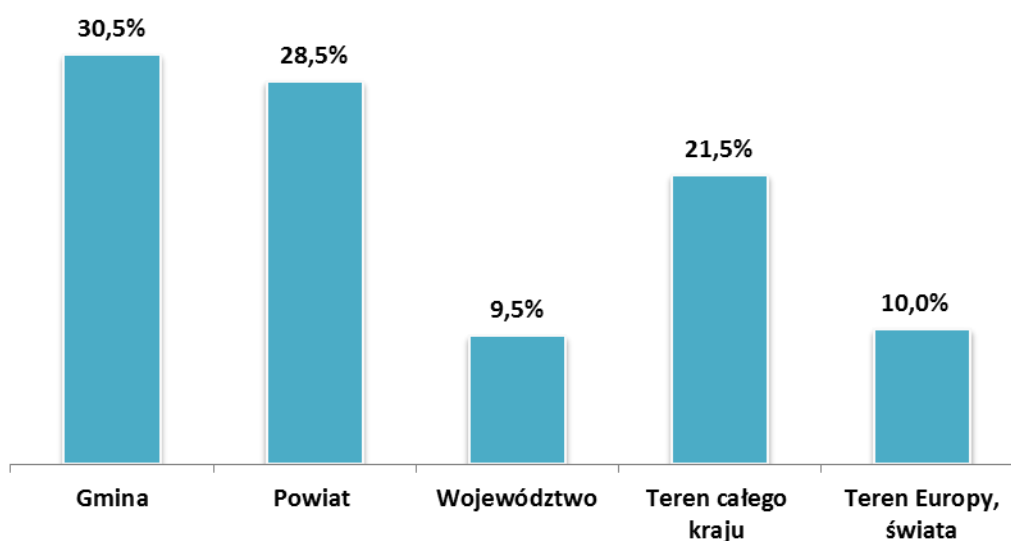
Rysunek 57. Profil działalności badanych przedsiębiorstw. (N=200, w %)

Zakres terytorialny prowadzonej działalności

Badane podmioty, które uczestniczyły w badaniu to głównie firmy działające lokalnie w skali powiatu strzelecko - drezdeneckiego łącznie 59,0% podmiotów, w tym 30,5% to przedsiębiorstwa, które prowadzą działalność na terenie danej gminy, natomiast na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego – 28,5%. Na obszarze województwa lubuskiego funkcjonuje 9,0% badanych podmiotów, natomiast przedsiębiorstwa świadczące swoje usługi na obszarze całego kraju to 21,5% badanej próby. Co dziesiąty badany podmiot działa na terenie całej Europy oraz świata

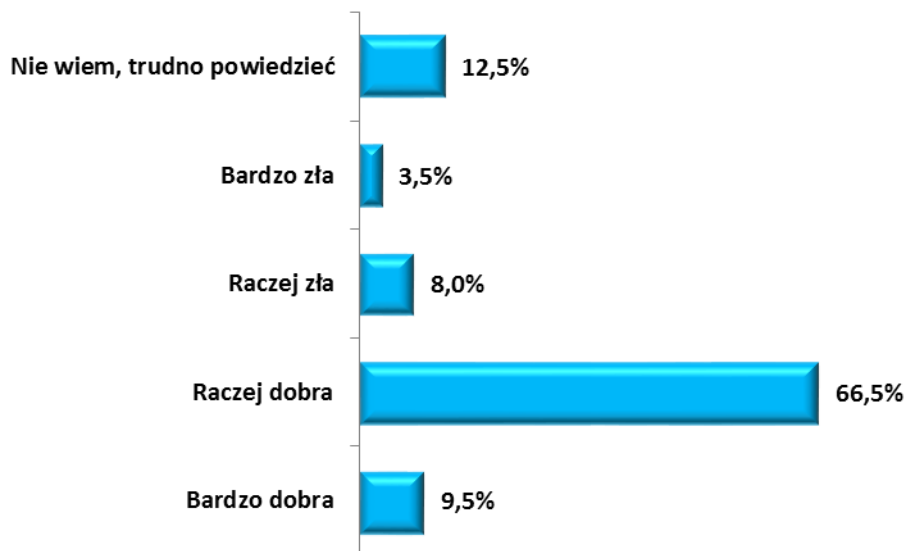
Rysunek 58. Zakres terytorialny działalności firmy. (N=200, w %)

Kondycja przedsiębiorstw w powiecie strzelecko - drezdeneckim

Podstawowy wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw, ma ich ogólna kondycja na lokalnym rynku. Rozkład odpowiedzi świadczy o dobrej sytuacji lokalnych podmiotów gospodarczych. Łącznie 76,0% pracodawców wskazuje na dobrą lub bardzo dobrą sytuację – kondycję finansową przedsiębiorstwa. Oznacza to relatywnie dobrą sytuację badanych przedsiębiorstw, która może w kolejnych miesiącach korelować ze wzrostem popytu na pracę w powiecie strzelecko - drezdeneckim. Z drugiej strony należy zauważyć, iż część badanych firm – łącznie 11,5% postrzega kondycję przedsiębiorstwa, jako raczej złą lub bardzo złą. Te wyniki świadczą o występowaniu problemów w zakresie funkcjonowania niektórych podmiotów gospodarczych w powiecie strzelecko - drezdeneckim, które gorzej radzą sobie w sytuacji zmniejszenia popytu na produkty i usługi oraz spadku zainteresowania klientów świadczonymi usługami i produktami. Według danych 12,5% pracodawców nie potrafiło dokładnie ocenić aktualnej sytuacji i kondycji przedsiębiorstwa. Sytuacja pracodawców w powiecie strzelecko - drezdeneckim jest relatywnie dobra. Przeważają firmy, które dobrze lub bardzo dobrze radzą sobie w obecnej sytuacji gospodarczej i prężnie funkcjonują na rynku, ale są też firmy, które mają trudności w bieżącym funkcjonowaniu.

Rysunek 59. Kondycja przedsiębiorstw w powiecie strzelecko - drezdeneckim. (N=200, w%)

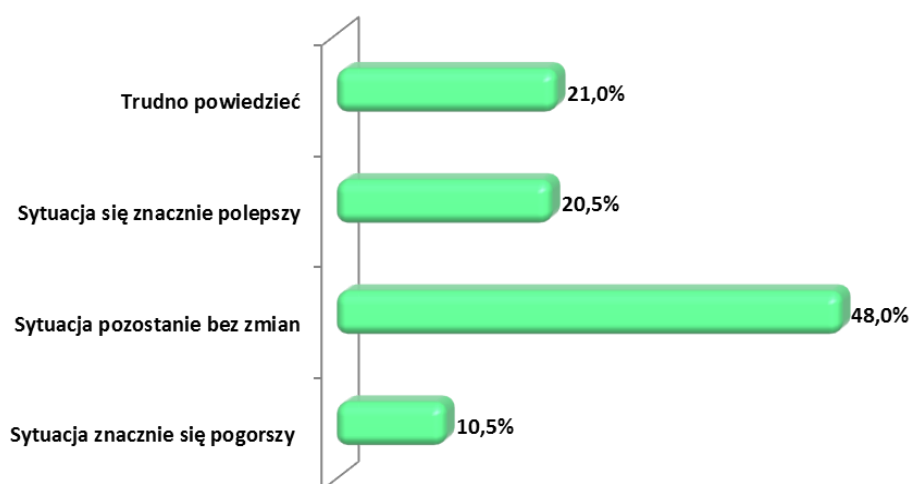

Prognozowana sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstwa w 2014 roku

W 2014 roku wśród największego odsetka badanych przedsiębiorstw – 48,0%, nie zmieni się zasadniczo sytuacja ekonomiczna i kondycja finansowa podmiotów. Warto jednak zauważyć, iż więcej niż co piąty pracodawca – 20,5% prognozuje polepszenie sytuacji ekonomicznej firmy w 2014 roku. Polepszenie sytuacji prognozują przede wszystkim

podmioty zatrudniające od 2 do 9 pracowników – 24,1%. Odsetek pozytywnych wskazań wśród pracodawców zatrudniających od 10 do 49 pracowników oraz powyżej 50 pracowników była taki sam i wynosił 15,0%. Pogorszenie sytuacji prognozuje co dziesiąty badany podmiot gospodarczy w powiecie strzelecko – drezdeneckim. Taki odsetek badanych sceptycznie ocenia możliwość rozwoju przedsiębiorstwa w następnych miesiącach. Przedsiębiorców zapytano o powody pogorszenia sytuacji firmy w kolejnym roku. Według opinii respondentów przyczynami determinującymi gorszą sytuację jest: brak środków finansowych, wysokie koszty utrzymania firmy, brak klientów, zmniejszone środki budżetowe, brak rynku zbytu, mniejsze zainteresowanie klientów, duża konkurencja, zły kurs złotego w stosunku do euro. Należy zaznaczyć, iż najstabilniejszą sytuację ekonomiczną prognozują przedsiębiorstwa, których usługi oferowane są na skalę międzynarodową oraz działające na terenie województwa lubuskiego oraz na terenie całego kraju. Zdecydowanie gorzej sytuację postrzegają podmioty oferujące swoje usługi i produkty w obrębie powiatu strzelecko - drezdeneckiego.

Rysunek 60. Prognozowana sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstwa / firmy w 2014. (N=200, w%)

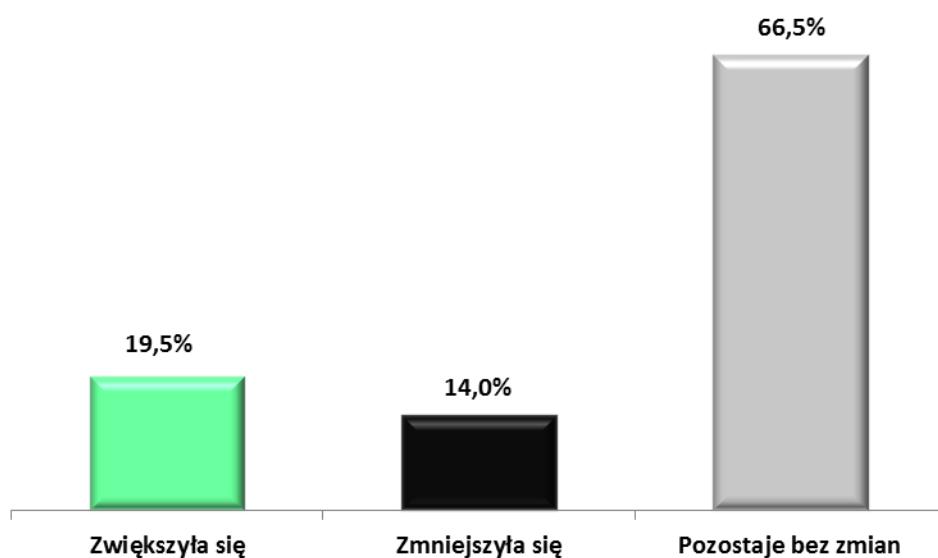

Fluktuacja zatrudnienia – obecna sytuacja kadrowa

Jednym z nadrzędnych celów badawczych było określenie obecnej sytuacji kadrowej oraz poznanie przepływu zatrudnienia w badanych przedsiębiorstwach. Pierwsze z zagadnień dotyczyło zmian w zatrudnieniu w porównaniu z rokiem ubiegłym. Dane pozyskane w trakcie badania świadczą o zrównoważonej polityce kadrowej prowadzonej przez badane podmioty. Liczba pracowników w badanym okresie pozostawała constans w większości podmiotów gospodarczych. Dane pozyskane w trakcie badania wskazują także, że przedsiębiorstwa zlokalizowane w powiecie strzelecko - drezdeneckim mają przeciętny potencjał do tworzenia

nowych miejsc pracy i absorpcji. W przypadku 19,5% przedsiębiorstw odnotowano dodatnie saldo zatrudnieniowe. Zgodnie z pozyskanymi informacjami większy odsetek firm zwiększył zatrudnienie w okresie ostatnich 12 miesięcy. Redukcja zatrudnienia wystąpiła w przypadku 14,0% badanych podmiotach gospodarczych. Należy jednak podkreślić, że większość pracodawców – 66,5% utrzymywało na takim samym poziomie jak w roku ubiegłym, stan zatrudnienia w przedsiębiorstwie. Wyniki badania oznaczają względnie stabilną sytuację na lokalnym rynku pracy w kontekście polityki zatrudnieniowej, a fluktuacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu strzelecko - drezdeneckiego charakteryzuje się minimalnie dodatnim saldem, które wynosi 5,5%.

Rysunek 61. Fluktuacja zatrudnienia - obecna sytuacja kadrowa w porównaniu do roku ubiegłego. (N=200, w %)

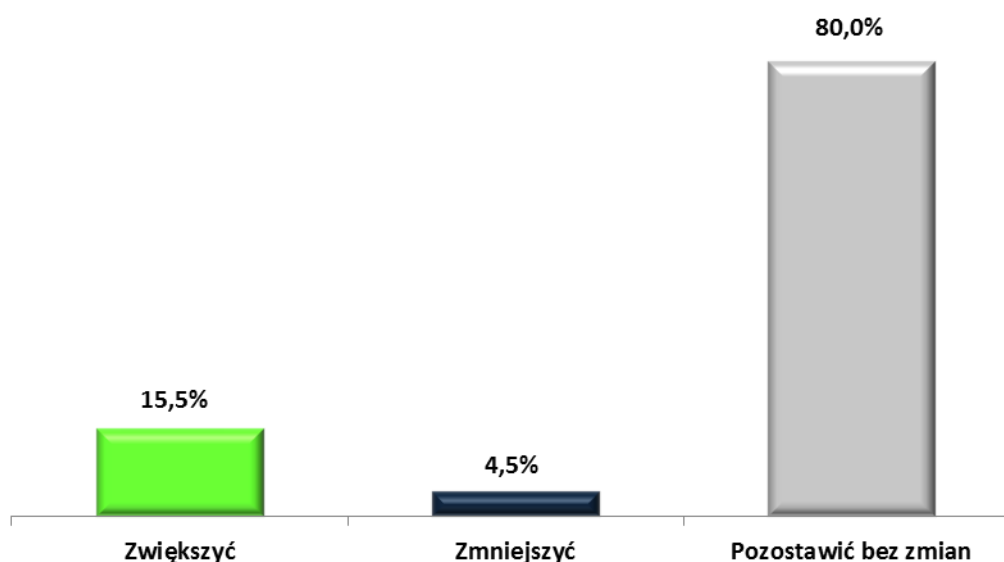

Fluktuacja zatrudnienia - planowane decyzje kadrowe

Fluktuacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu strzelecko - drezdeneckiego, jak wskazano wcześniej charakteryzowała się stabilnością a saldo zatrudnienia w powiecie ma charakter wzrostowy. Takie wyniki oznaczać mogą symptomy ożywienia gospodarczego i powolnego wzrostu potencjału zatrudnieniowego w powiecie. Interesujące, z punktu widzenia badawczego, było także określenie przyszłych działań i decyzji kadrowych, które podejmować będą przedsiębiorcy w kolejnych dwóch latach. W prezentowanym podpunkcie przedstawione zostały dane dotyczące strategii kadrowej, które podejmować będą badane podmioty w kolejnych latach. Okazuje się, że zdecydowana większość pracodawców – 80,0% planuje utrzymać taki sam poziom zatrudnienia w 2014 roku. Odsetek pracodawców, którzy planują zwiększyć liczbę pracowników w 2014

roku wynosił 15,5%. Załedwie 4,5% spośród badanych podmiotów zamierza zredukować liczbę pracowników w 2014 roku. Prognozowane saldo zatrudnienia wynosić będzie w 2014 roku 11,0%. Według danych 2014 rok na charakteryzować będzie się nieznacznym wzrostem obecnego stanu zatrudnienia w podmiotach powiatu strzelecko drezdeneckiego. W kolejnych latach w powiecie prognozuje się lepszą sytuację kadrową niż w roku 2013. Takie wyniki napawają optymizmem w kontekście łagodzenia skutków bezrobocia i pełniejszej aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Strzelcach Krajeńskich. Liczba osób bezrobotnych w kolejnych latach w związku z planami pracodawców może ulec zmniejszeniu.

Rysunek 62. Fluktuacja zatrudnienia - planowane decyzje kadrowe w kolejnych 24 miesiącach. (N=200, w%)

Pracodawcy biorący udział w badaniu, którzy mają w planach redukcję zatrudnienia (4,5% - 9 przedsiębiorstw) poproszeni zostali o wskazanie, ilu pracowników i w jakich zawodach zamierzają zwolnić w ciągu najbliższych 12 miesięcy, z czego wynika, że planują oni zwolnienia w zawodach: szwaczka – planowane zwolnienie 4 osób, nauczyciel języka obcego – 2 osoby, pracownik administracyjny – 2 osoby, murarz – 2 osoby, sprzedawca – 1 osoba oraz nauczyciel – 1 osoba.

Przyczyny zwolnień pracowników

Poniżej analizie poddano główne przyczyny zwolnień pracowników w przedsiębiorstwach zlokalizowanych w powiecie strzelecko – drezdeneckim. Podane przyczyny zwolnień mogą wyznaczać kierunki działań publicznych służb zatrudnienia w kierunku łagodzenia skutków bezrobocia. Wyniki mogą determinować także aktywniejsze wpływania na politykę rynku pracy, poprzez przeciwdziałanie zasygnalizowanym problemom zgłaszanych przez pracodawców. Zgodnie z przedstawionymi większością pracodawców – 62,0%, w roku 2012 i 2013 nie zwolniła żadnego pracownika. Firmy, które w analizowanym okresie zwalniały pracowników robiły to najczęściej z powodu odejścia na życzenie pracownika – 16,5% wskazań. Oznacza to, że część pracowników cechujących się wysokimi kwalifikacjami oraz doświadczeniem zawodowym jest mobilna w zakresie poszukiwania lepszych warunków płacowych. Drugi z najczęściej wskazywanych powodów redukcji zatrudnienia to spadek popytu na produkty/usługi firmy – 12,5%. Naturalna fluktuacja zatrudnienia, a więc przejście pracownika na emeryturę lub rentę, było powodem ustania stosunku pracy w 8,0% badanych przedsiębiorstw. Dalsze powody zwolnień to: zła sytuacja finansowa przedsiębiorstwa – 7,0% wskazań, zmniejszenie zakresu działalności firmy – 5,5%, wskazań, zwolnienia z przyczyn związanych z pracownikiem – 3,0%, niska motywacja pracownika / pracowników do pracy – 1,5% oraz zmiany technologiczne zmniejszające zapotrzebowanie na pracowników – 1,0%. Każdy z respondentów mógł wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi, dlatego też suma odpowiedzi jest większa niż 100%.

Rysunek 63. Przyczyny zwolnień pracowników. (N=200, w%)

Pracodawcy, którzy zwalniali w ostatnim okresie pracowników i którzy zamierzają zwolnić pracowników poproszeni zostali o wskazanie tych cech pracowników, które były i są kluczowe w procesie podejmowania decyzji o zwolnieniu. Według danych pracodawcy z terenu powiatu strzelecko - drezdeneckiego podczas zwalniania najczęściej biorą pod uwagę takie aspekty jak: słabe wyniki w pracy – 22,8 % oraz niewywiązywanie się z obowiązków pracowniczych – 19,8%. Część pracodawców – 18,8% wskazało także na inne przyczyny zwolnień, które były w większości przypadków niezależne od cech pracownika i stały się podstawą zwolnień. Respondenci wymienili między innymi takie cechy lub powody zwolnień jak: kwestie ekonomiczne, zmniejszenie liczby godzin, odejście pracownika na własne życzenie, sezonowość działalności, słaba kondycja finansowa przedsiębiorstwa oraz brak popytu. Inne cechy pracownika, które były kluczowe przy podejmowaniu decyzji o zwolnieniu to także: niska motywacja pracownika / pracowników – 13,9%, brak odpowiednich kwalifikacji – 11,9% oraz liczne nieobecności w pracy – 8,9%.

Rysunek 64. Cechy pracowników, które były, są i będą brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o zwolnieniu. (N=101, w %)

Powody przyjęć pracowników

Pełne przedstawienie przepływu kadr na lokalnym rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim to także wskazanie najważniejszych powodów przyjęć pracowników w badanych przedsiębiorstwach. Poniżej przedstawione zostały najważniejsze powody przyjęć pracowników w latach 2012 – 2013. Podobnie jak w pytaniu dotyczącym powodów zwolnień największy odsetek badanych pracodawców – 52,0%, w związku z utrzymywaniem takiego samego stanu zatrudnienia w latach 2012 – 2013 nie przyjmował pracowników. Najważniejsze przyczyny zatrudnienia pracowników to: wzrost popytu na produkty i usługi

firmy – 23,0% oraz poszerzenie zakresu działalności firmy – 21,0%. Pracodawcy uczestniczący w badaniu wskazali także na takie powody przyjęć pracowników jak: oraz dobra sytuacja finansowa przedsiębiorstwa – 4,0%, zmiany technologiczne wymagające zatrudnienia specjalistów – 3,5% rozwój działalności firmy powstanie oddziałów oraz filii 2,0%. Warto zaznaczyć, iż pewną rolę w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i mającą bezpośredni wpływ na zwiększenie zatrudnienia w badanych podmiotach odgrywa możliwość przyjęcia pracownika na subsydiowane miejsce pracy, a więc w formie prac interwencyjnych oraz robót publicznych. Taki czynnik wskazało 2,0% badanych podmiotów. Suma odpowiedzi przedstawiona na wykresie jest większa niż 100%, ponieważ każdy z badanych mógł wskazać większą liczbę odpowiedzi.

Rysunek 65. Powody przyjęć pracowników. (N=200, w%)

Pracodawcy przy wyborze kandydata do pracy w największym stopniu kierują się doświadczeniem zawodowym kandydata do pracy – 43,4%, odpowiednim wykształceniem – 38,8% oraz doświadczeniem zawodowym na podobnym stanowisku – 34,2%. Dla pracodawców istotne znaczenie ma także, umiejętność obsługi komputera – 17,8% ukończenie dodatkowych specjalistycznych kursów, szkoleń – 14,5%. Pracodawcy wskazali także oczekiwania odnośnie całego szeregu cech osobowościowych, jakie powinien posiadać idealny kandydat do pracy. Najbardziej oczekiwane cechy osobowościowe kandydata to: zaangażowanie, inicjatywa, kreatywność, aktywność – 33,6%, samodzielność – 24,3% opinii, dopasowanie do rodzaju wykonywanej pracy – 23,0% szybkość wdrażania się w nowe obowiązki – 21,1% oraz komunikatywność – 16,4%. Poniżej przedstawiono tabelę ze

wszystkimi wskazaniami respondentów. Każdy z respondentów mógł wskazać dowolną liczbę oczekiwanych cech pracowniczych, dlatego suma odpowiedzi jest większa niż 100%.

Tabela 37. Cechy pracowników, które były i będą najczęściej brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o wyborze danego kandydata do pracy. (N=152, w%)

Cechy pracowników, które były i będą brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o wyborze danego kandydata do pracy	
	Procent
Ogólne doświadczenie zawodowe	43,4%
Odpowiednie wykształcenia	38,8%
Doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku	34,2%
Zaangażowanie, inicjatywa, kreatywność	33,6%
Samodzielność	24,3%
Dopasowania do rodzaju wykonywanej pracy	23,0%
Szybkość wdrażania się w nowe obowiązki	21,1%
Znajomość obsługi komputera	17,8%
Komunikatywność	16,4%
Dobra organizacja pracy	15,8%
Dyspozycyjność	15,1%
Ukończenie dodatkowych specjalistycznych kursów, szkoleń	14,5%
Gotowość do dojeżdżania do miejsca pracy (mobilność)	11,2%
Umiejętność pracy w grupie	10,5%
Ukończenie renomowanej uczelni/szkoły	7,2%
Przebojowość i pewność siebie	5,3%
Gotowość do pracy w nienormowanym czasie	4,6%
Opinie wcześniejszych pracodawców	3,9%
Dobre oceny na dyplomie/świadczenie ukończenia uczelni/szkoły	3,3%
Znajomość jednego języka obcego	3,3%
Znajomość określonych programów komputerowych	2,6%

Umiejętności i kwalifikacje oczekiwane przez pracodawców

Kwalifikacje i kompetencje, które posiadają potencjalni kandydaci do pracy w znacznym stopniu wpływają na ich skuteczność na rynku pracy, zwiększając lub zmniejszając szanse na zatrudnienie. Zakres możliwości na rynku pracy wyznaczany i ograniczany jest przede wszystkim przez umiejętności i kwalifikacje osób poszukujących pracy. Pracodawcy z terenu powiatu strzelecko - drezdeneckiego uczestniczący w badaniu, spośród kwalifikacji praktycznych najliczniej wskazywali na takie kwalifikacje jak: umiejętność obsługi komputera – 44,5% oraz prawo jazdy 22,5%. Dodatkowo pracodawcy oczekują od kandydatów do pracy takich umiejętności i kwalifikacji jak: umiejętności obsługi urządzeń biurowych – 16,0%, znajomość sprzedaży bezpośredniej – 15,0% oraz obsługi kas fiskalnych – 14,5% wszystkich wskazań. Pozostałe umiejętności oczekiwane przez lokalnych

pracodawców zostały zaprezentowane na poniższym wykresie. Suma przedstawionych poniżej odpowiedzi jest większa niż 100%, ponieważ każdy z respondentów mógł wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi.

Rysunek 66. Umiejętności i kwalifikacje oczekiwane przez pracodawców. (N=200, w%)

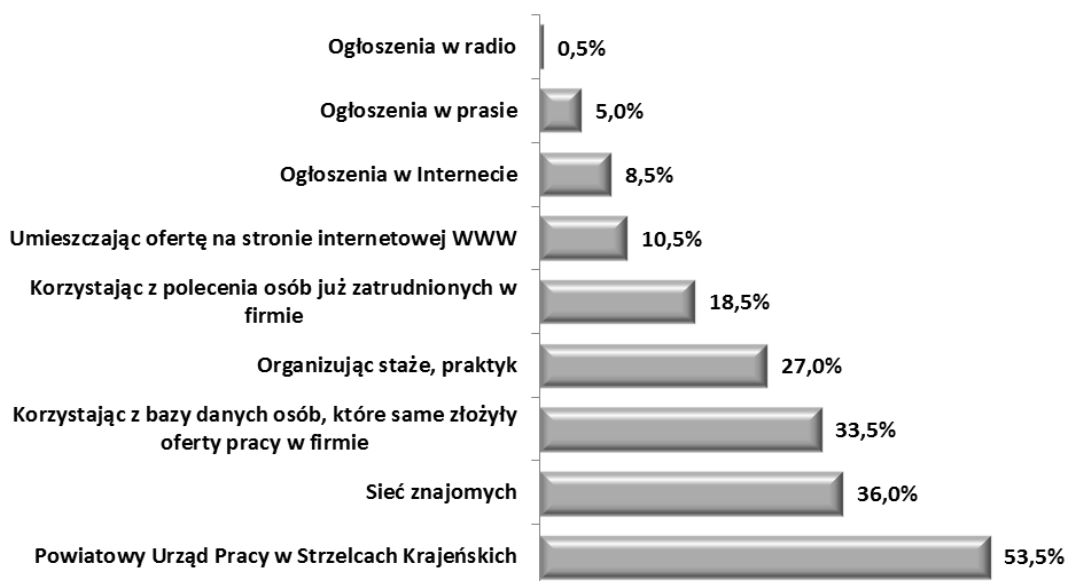

Metody poszukiwania pracowników przez pracodawców

Poznanie sposobu rekrutacji pracowników przez pracodawców z terenu powiatu strzelecko - drezdeneckiego jest niezwykle istotne z punktu widzenia określenia roli Powiatowego Urzędu Pracy w systemie pośrednictwa pracy. Pracodawcy proszeni byli o wymienienie wszystkich sposobów rekrutacji, z których korzystają lub korzystali, dlatego procenty nie sumują się do 100. Pracodawcy, którzy w ostatnim okresie nie prowadzili działań rekrutacyjnych poproszeni zostali o wskazanie metod rekrutacyjnych, które były kiedykolwiek stosowane. Największą popularnością wśród wskazanych metod rekrutacyjnych cieszy się pośrednictwo pracy oferowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Według danych aż 53,5% pracodawców uczestniczący w badaniu korzysta lub korzystało z możliwości zatrudnienia pracownika za pośrednictwem urzędu pracy. Korzystanie z pośrednictwa Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich świadczy o ważnej roli, jaką pełnią publiczne służby zatrudnienia w zakresie wsparcia pracodawców w procesie rekrutacyjnym. Znaczny odsetek pracodawców – 36,0% poszukuje kandydatów do pracy poprzez sieć znajomych kierownictwa firmy oraz korzysta z własnej bazy danych osób, którzy sami złożyli oferty pracy w firmie niezależnie od prowadzonego procesu

rekrutacyjnego – 33,5%. Część pracodawców – 27,0% zatrudnia stażystów oraz praktykantów, którzy świadczyli pracę na rzecz pracodawcy. 18,5% badanych pracodawców, bazuje na kandydatach poleconych przez osoby już zatrudnione w firmie. Co dziesiąty pracodawca umieszcza także ogłoszenia o poszukiwaniu pracowników na własnej stronie internetowej. Pozostałe metody poszukiwania i rekrutowania pracowników wymienione zostały na poniższym wykresie.

Rysunek 67. Sposoby poszukiwania pracowników przez pracodawców. (N=200, w%)

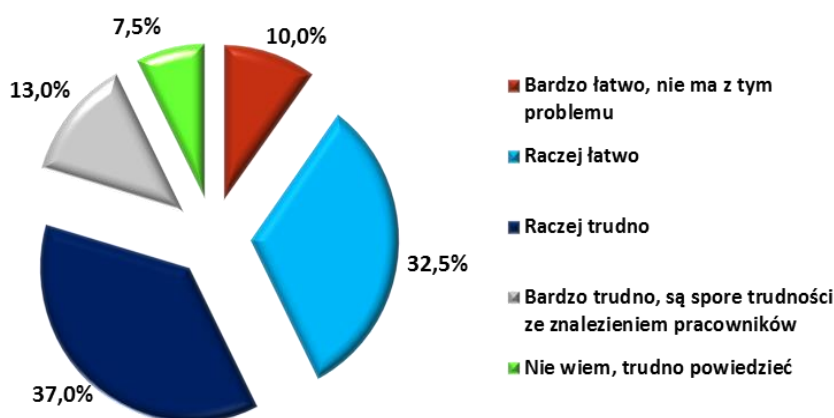

Ocena obecnej sytuacji na lokalnym rynku pracy w kontekście poszukiwanych pracowników

Kluczowe znaczenie dla całości analizy popytu na pracę w powiecie strzelecko - dreźnieckim mają opinie przedsiębiorców na temat aktualnej sytuacji na rynku pracy, a w szczególności dostępu do kadry pracowniczej. Według pozyskanych od pracodawców informacji sytuacja w zakresie dostępności kadr w powiecie strzelecko - dreźnieckim jest przeciętna. W opinii połowy respondentów występują zasadnicze problemy w zakresie pozyskiwania nowych pracowników. Taki odsetek badanych uważa, że na lokalnym rynku pracy są trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników. Na ten odsetek opinii składały się wskazania *raczej trudno* oraz *bardzo trudno, są spore trudności ze znalezieniem pracowników*, które wymieniło odpowiednio 37,0% oraz 13,0% badanych pracodawców. W świetle badań wynika, że pracodawcy z powiatu strzelecko - dreźnieckiego zauważają istotne bariery, które utrudniają bądź uniemożliwiają prowadzenie skutecznej polityki rekrutacyjnej. Analiza problemów związanych z podażą siły roboczej w powiecie strzelecko - dreźnieckim została przedstawiona w dalszej części opracowania. Brak problemów ze

znalezieniem poszukiwanych pracowników wskazał mniejszy odsetek respondentów – łącznie 42,0% badanych. Taki rozkład odpowiedzi może oznaczać, że pracodawcy, którzy poszukują osób o określonych kwalifikacjach, specjalistycznej wiedzy lub osób o bogatym doświadczeniu zawodowym mogą sygnalizować problemy z poszukiwaniem odpowiednich kandydatów do pracy. Natomiast pracodawcy, którzy poszukują pracowników do prac prostszych, pomocniczych niewymagających ukończenia określonych kursów i szkoleń oraz spełnienia warunku danego poziomu wykształcenia mają, ze względu na dużą liczbę osób bezrobotnych w powiecie dostęp do kadry pracowniczej. Wysoka stopa bezrobocia w powiecie umożliwia pracodawcom szerokie spectrum wyboru kandydatów do pracy. Tytułem uzupełnienia warto odnotować, że 7,5% ankietowanych wymieniło odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Rysunek 68. Ocena sytuacji na lokalnym rynku pracy w kontekście poszukiwanych pracowników. (N=200, w%)

Trudności w znalezieniu pracowników – przyczyny

W poniższym podpunkcie przedstawione zostały powody występowania barier ograniczających efektywne poszukiwanie i zatrudnianie pracowników. Przed przystąpieniem do szczegółowej analizy warto zaznaczyć, iż 39,0% pracodawców z terenu powiatu strzelecko – drezdeneckiego uważa, że nie ma żadnych trudności ze znalezieniem pracowników bądź pracownika. Trudności w zakresie poszukiwania i znalezienia odpowiedniego pracownika w powiecie prezentują się następująco. Największy odsetek pracodawców uczestniczących, 36,5% uważa, że największym problemem na lokalnym rynku pracy jest brak kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach. Inną barierą w zatrudnieniu jest także brak kandydatów o odpowiednim doświadczeniu, co skutkuje znacznymi trudnościami w znalezieniu

odpowiedniego pracownika. Taką opinię wyraziło 29,0% ankietowanych. Reasumując należy stwierdzić, że najważniejsze problemy wynikają z niskich lub nieadekwatnych kwalifikacji kandydatów do pracy lub też z brakiem doświadczenia osób ubiegających się o dane stanowisko pracy. Lokalni pracodawcy zwrócili również uwagę na zbyt niską motywację kandydatów do podjęcia i świadczenia pracy – 12,5%. Co dziesiąty respondent uważa, że problemem są także zbyt wysokie oczekiwania płacowe kandydatów do pracy, natomiast 8,0% badanych uważa, że trudności na rynku pracy wynikają ze zbyt małej liczby osób kształcących się w danym kierunku. Inne istotne bariery w obsadzeniu wakatów to także: zbyt niskie płace oferowane przez pracodawców – 7,5% wskazań oraz zbyt wysokie koszty pozapłacowe zatrudnienia – 6,0%. Pozostałe bariery w procesie rekrutacji wskazano na poniższym wykresie. Przedstawione na wykresie opinie nie sumują się do 100%, ponieważ każdy z respondentów mógł wskazać większą liczbę odpowiedzi.

Rysunek 69. Trudności w poszukiwaniu i znalezieniu pracowników. (N=200, w%)

Planowane przyjęcia pracownicze w 2014 roku.

Fluktuacja zatrudnienia w bieżącym roku w przedsiębiorstwach powiatu strzelecko - drezdeneckiego, jak wskazały poprzednie analizy charakteryzuje się stabilnością a planowane saldo zatrudnienia w powiecie strzelecko – drezdeneckim będzie dodatnie. Poniżej zaprezentowano dane, które dotyczą przyszłej strategii kadrowej, które podejmować będą badane podmioty w 2014 roku. Struktura planowanych przyjęć w 2014 roku z uwzględnieniem zawodów i specjalności, na które występować będzie zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy prezentuje się następująco. W przyszłym roku przyjęcia pracowników

planuje 39 podmiotów gospodarczych (19,5% ogółu badanych pracodawców). W 2014 roku badane przedsiębiorstwa planują zatrudnić 130 pracowników. Największy popyt dotyczyć będzie pracowników w zawodzie: murarz – planowane jest zatrudnienie 21 osób w tym zawodzie. Wysoki poziom zatrudnienia dotyczyć będzie także takich zawodów jak: spawacz – 20 pracowników, ślusarz – 20 osób oraz stolarz – 13 osób. Pozostałe planowane przyjęcia w 2014 roku w powiecie strzelecko – drezdeneckim przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 38. Planowane przyjęcia pracowników w 2014 roku według zawodu / stanowiska.

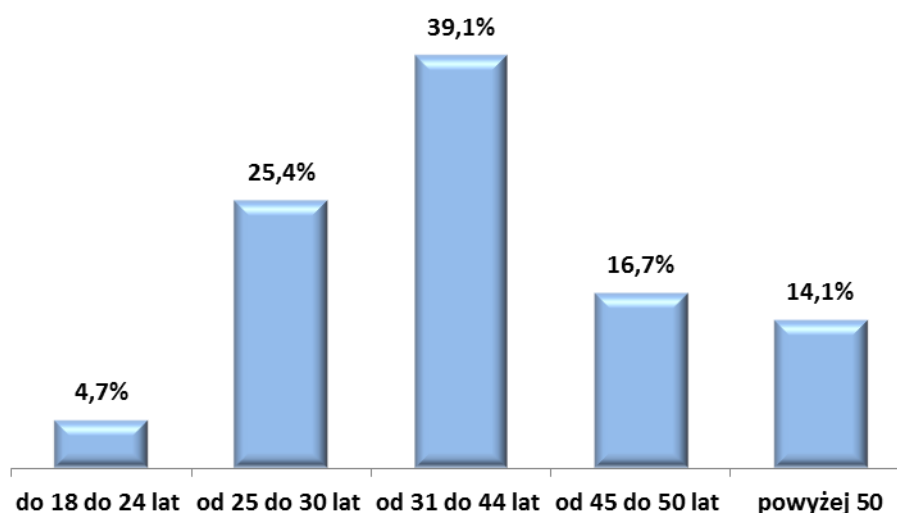
Nazwa zawodu	Ilość
Murarz	21
Spawacz	20
Ślusarz	20
Stolarz	13
Kierowca	4
Nauczyciel	4
Sprzedawca	4
Fryzjer	3
Pracownik do ociepleń budynków	3
Asystent rodziny	2
Cieśla	2
Dekarz	2
Kucharka	2
Opiekun osób starszych	2
Piekarz	2
Pilarz	2
Pracownik biurowy	2
Animator kultury	1
Brygadzysta bud	1
Pracownik do spraw świadczeń rodziny	1
Elektryk ze znajomością informatyki	1
Glazurnik	1
Informatyk	1
Kierowca na maszyny i pojazdy rolnicze	1
Listonosz	1
Masarz	1
Mechanik samochody	1
Operator sprzętu ciężkiego	1
Operator ładowarki	1
Opiekun	1
Pielęgniarka	1
Plastyk	1
Pracownik do solarium	1
Pracownik ubezpieczeń	1
Programista	1

Projektant mebli	1
Promocja zdrowia	1
Specjalista budownictwa	1

Struktura zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu strzelecko - drezdeneckiego

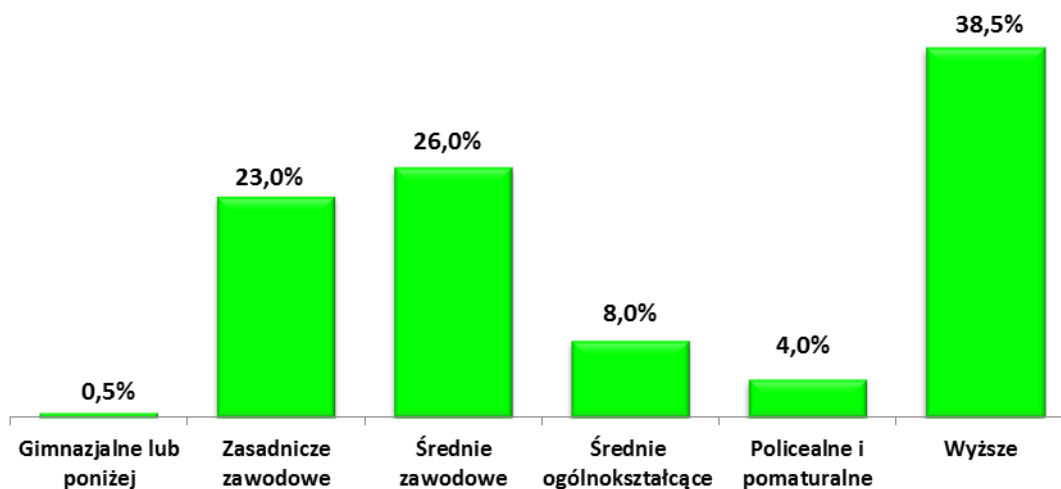
W ramach badania popytu na pracę w powiecie strzelecko - drezdeneckim zaprezentowano także dominującą strukturę zatrudnienia w przedsiębiorstwach z punktu widzenia wieku oraz wykształcenia zatrudnionych pracowników. Największy odsetek pracujących w badanych podmiotach stanowią osoby w wieku od 31 do 44 lat – 39,1%, od 25 do 30 lat – 25,4% oraz od 45 do 50 lat – 16,7% . Struktura zatrudnienia jest mniej korzystna z punktu widzenia najmłodszych pracowników w wieku od 18 do 24 lat, którzy stanowią najmniejszy odsetek zatrudnionych pracowników.

Rysunek 70. Struktura zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu strzelecko - drezdeneckiego z uwzględnieniem wieku zatrudnionych pracowników. (N=200, w%)

Wśród pracujących osób w badanych podmiotach przeważają pracownicy z wykształceniem wyższym – 38,5%. Znaczny odsetek zatrudnionych posiada wykształcenie średnie zawodowe – 26,0% oraz zasadnicze zawodowe – 23,0%. Większe szanse na zatrudnienie na lokalnym rynku pracy mają osoby posiadające określone kwalifikacje zawodowe będące podbudową ukończonej szkoły wyższej średniej zawodowej lub zasadniczej zawodowej. Najmniejsze szanse na znalezienie zatrudnienia w zakładach zlokalizowanych na terenie powiatu strzelecko - drezdeneckiego mają osoby bez wykształcenia oraz pracownicy o najniższym poziomie wykształcenia – wykształcenie gimnazjalne lub poniżej.

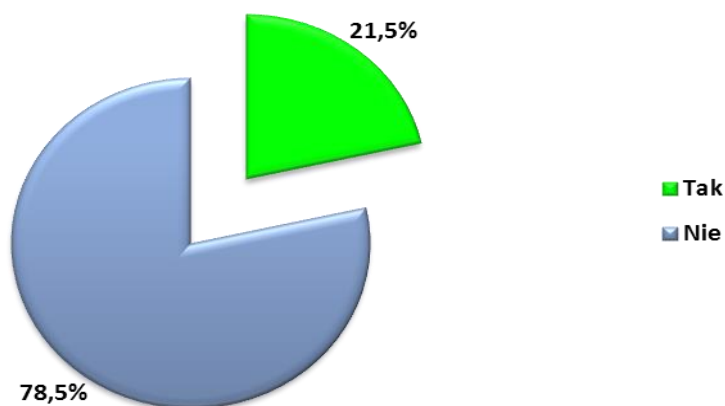
Rysunek 71. Struktura zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu strzelecko - drezdeneckiego z uwzględnieniem wykształcenia zatrudnionych pracowników. (N=200, w%)

Zatrudnianie absolwentów w powiecie strzelecko - drezdeneckim

Według danych pozyskanych w trakcie badania wynika, że absolwentów – osoby bezpośrednio po zakończeniu edukacji zatrudnia 21,5% spośród wszystkich przedsiębiorstw uczestniczących w badaniu.

Rysunek 72. Odsetek przedsiębiorstw zatrudniających absolwentów. (N=200, w%)

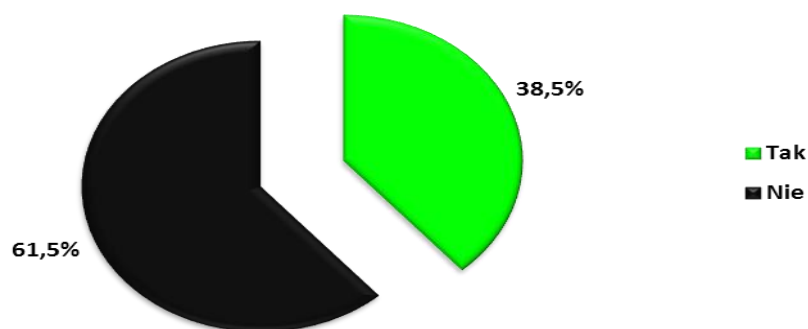

Przedsiębiorstwa nie zatrudniają absolwentów przede wszystkim ze względu na ogólny brak miejsc pracy – 32,7% wszystkich wskazań. Inne powody niezatrudniania osób bezpośrednio po zakończeniu nauki to: brak doświadczenia zawodowego absolwentów – 17,5%, brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych – 15,2%, niska motywacja do pracy – 12,9% oraz niewystarczająca wiedza i umiejętności – 8,8%.

Zatrudnianie osób powyżej 50 roku życia w powiecie strzelecko - drezdeneckim

Zdecydowana większość badanych podmiotów – 61,5% nie zatrudnia pracowników w wieku powyżej 50 lat. Odsetek firm zatrudniających osoby, które ukończyły 50 lat wyniósł – 38,5%.

Rysunek 73. Odsetek firm zatrudniających osoby w wieku powyżej 50 lat w powiecie strzelecko - drezdeneckim. (N=200, w%)

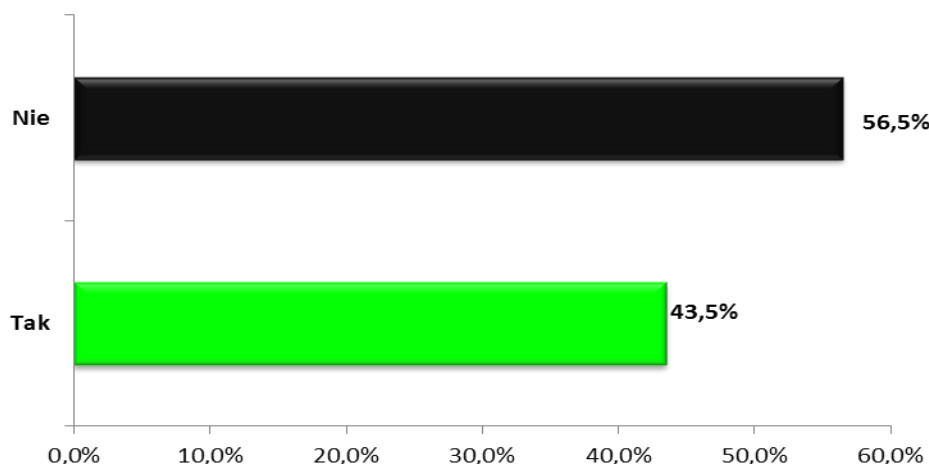

Przedsiębiorstwa w powiecie strzelecko – drezdeneckim nie zatrudniają osób powyżej 50 tego roku życia ze względu na ogólny brak miejsc pracy. Taką opinię wyraziło 31,1% badanych. Inne powody nie zatrudniania pracowników w tym wieku to także: mniejsza wydajność – 15,2%, trudności w nabywaniu nowych umiejętności – 11,9%, gorszy stan zdrowia – 9,3% oraz niska sprawność fizyczna także 9,3%.

Zatrudnianie osób poniżej 30 lat w powiecie strzelecko - drezdeneckim

Osoby, które nie ukończyły 30 lat znajdują zatrudnienie w 43,5% badanych przedsiębiorstwach. Warto zauważyć, iż większość pracodawców z terenu powiatu strzelecko – drezdeneckiego – 56,5% nie zatrudnia jednak takiej kategorii pracowników.

Rysunek 74. Odsetek firm zatrudniających osoby w wieku poniżej 30 lat w powiecie strzelecko - drezdeneckim (N=200, w%)

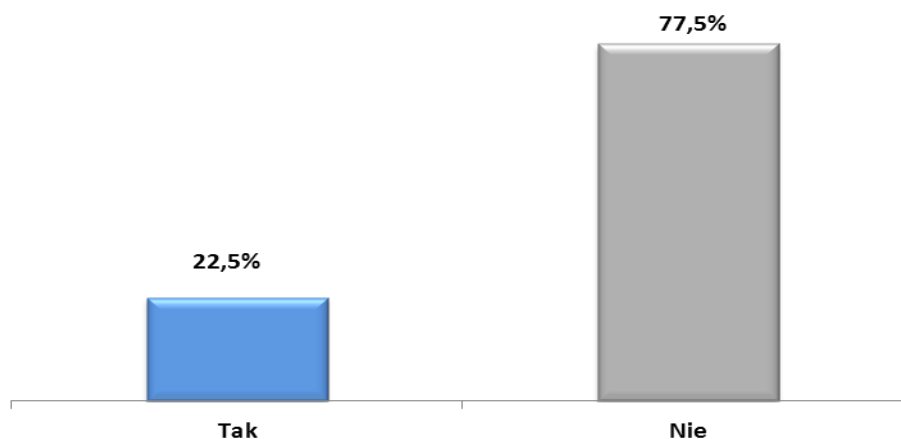

Najważniejszym powodem niezatrudniania młodych pracowników w wieku poniżej 30 tego roku życia w badanych przedsiębiorstwach jest brak miejsc pracy. Taką opinię wyraziło 34,0% pracodawców. Ponadto 16,3% badanych wskazało na niewystarczającą wiedzę i umiejętności. Inne powody to także: brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych – 12,8%, niska motywacja do pracy – 12,1% oraz brak doświadczenia zawodowego – 11,3%.

Zatrudnianie osób z niepełnosprawnością w powiecie strzelecko - drezdeneckim

Odsetek pracodawców, którzy zatrudniają osoby z orzeczoną niepełnosprawnością wynosił 22,5%. Zdecydowana większość badanych firm – 77,5% nie zatrudnia osób niepełnosprawnych.

Rysunek 75. Odsetek firm zatrudniających niepełnosprawne w powiecie strzelecko - drezdeneckim. (N=200, w %)

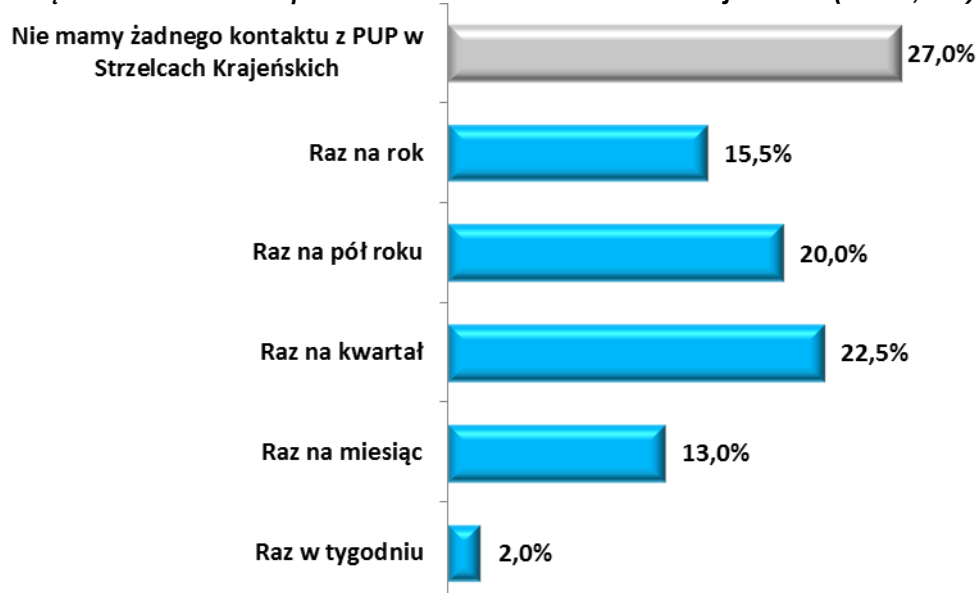

Najważniejsze powody nie zatrudniania osób niepełnosprawnych w badanych podmiotach gospodarczych to przede wszystkim brak miejsc pracy – 24,9%. Respondenci uważają także, że przeszkodą w zatrudnieniu jest brak chętnych do pracy osób z niepełnosprawnością – 13,8%, pracodawcy uważają także, że osoby niepełnosprawne posiadają niską sprawność fizyczną – 10,7% wskazań. Inne powody to gorszy stan zdrowia osób z niepełnosprawnością – 10,0%, brak środków na dostosowanie miejsc pracy do osób z niepełnosprawnością – 7,7%, przeświadczenie, że zatrudnienia osób z niepełnosprawnością nie opłaca się – 6,9% oraz obawy przed formalnościami związanymi z zatrudnieniem osób z niepełnosprawnością – 6,1%.

Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Strzelcach Krajeńskich – częstotliwość kontaktów

Według pozyskanych danych większość badanych pracodawców utrzymuje kontakt z Powiatowym Urzędem Pracy w Strzelcach Krajeńskich – 73,0%. Natomiast odsetek pracodawców, którzy deklarują brak kontaktu z urzędem pracy w Strzelcach Krajeńskich to 27,0%. Częstotliwość kontaktów z urzędem pracy jest bardzo zróżnicowana. Wśród firm, który zadeklarowały fakt kontaktowania się z urzędem pracy, zjawisko to nie było częste, występowało maksymalnie raz na kwartał – 22,5% lub raz na pół roku – 20,0%, natomiast 15,5% komunikuje się z urzędem raz na rok. Regularnie, przynajmniej raz na miesiąc kontaktuje się z urzędem pracy 13,0% pracodawców.

Rysunek 76. Częstotliwość kontaktu pracodawców z PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=200, w%)

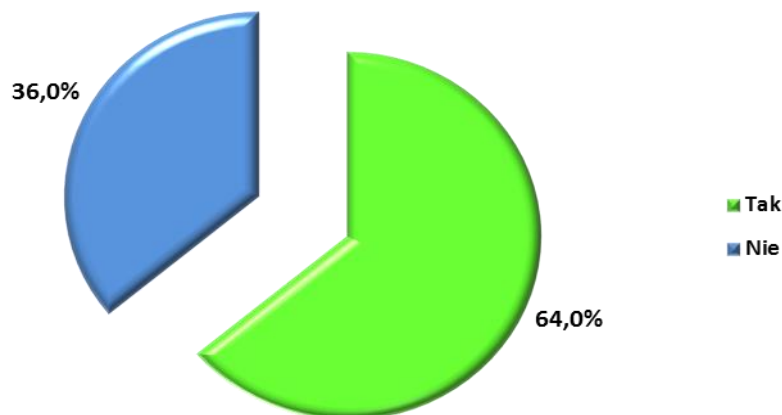

Wiedza pracodawców na temat programów oraz pomocy oferowanej pracodawcom przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich

Kolejny z elementów, który składa się na kompleksową ocenę współpracy pomiędzy pracodawcami, a Powiatowym Urzędem Pracy w Strzelcach Krajeńskich, dotyczy stopnia wiedzy i informacji na temat pomocy oferowanej pracodawcom przez tutejszy Urząd Pracy. Powiatowy Urząd Pracy oferuje szerokie spectrum działań skierowanych do pracodawców, którzy byliby zainteresowani zatrudnieniem lub aktywizacją zawodową osób bezrobotnych. Jak wynika z danych większość badanych pracodawców z powiatu strzelecko – drezdeneckiego – 64,0% posiada wiedzę i informację na temat pomocy oferowanej pracodawcom przez PUP w Strzelcach Krajeńskich. Brak wiedzy na temat programów pomocowych skierowanych do pracodawców, którzy chcieliby między innymi zatrudnić

osobę bezrobotną za pośrednictwem urzędu pracy skorzystać z możliwości refundowania i subsydiowania zatrudnienia wskazało 36,0% badanych respondentów.

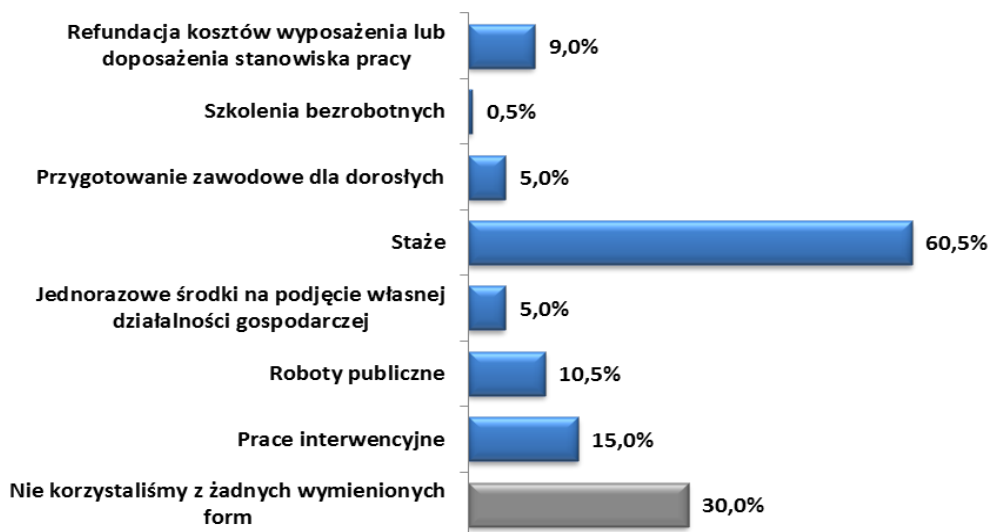
Rysunek 77. Wiedza pracodawców na temat programów oraz pomocy oferowanej pracodawcom przez urząd pracy w Strzelcach Krajeńskich (N=200, w%)

Formy pomocy, z których skorzystali pracodawcy

Bardzo ważnym zagadnieniem związanym z oceną współpracy pomiędzy pracodawcami z terenu powiatu a urzędem pracy jest stopień zainteresowania i korzystania pracodawców z różnorodnych form pomocy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Dlatego też respondentom, którzy uczestniczyli w badaniu przedstawiono listę programów i form pomocy skierowanych do pracodawców, z których mogą korzystać wszystkie przedsiębiorstwa zlokalizowane w powiecie. Jak wynika z danych odsetek przedsiębiorstw współpracujących z PUP w Strzelcach Krajeńskich i korzystających z pomocy urzędu wynosił 70,0%. Natomiast odsetek firm, które z takich programów nie korzystały wyniósł 30,0%. Jak wynika z przedstawionych poniżej danych, zdecydowana większość pracodawców najczęściej korzystała ze staży 60,5%. Inne formy pomocy, z których kiedykolwiek korzystali pracodawcy to także: prace interwencyjne - 15,0%, roboty publiczne – 10,5% oraz refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy – 9,0%. Pozostałe formy nie były już tak licznie wskazywane. Przedstawione na wykresie odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ każdy respondent mógł wskazać dowolną liczbę programów.

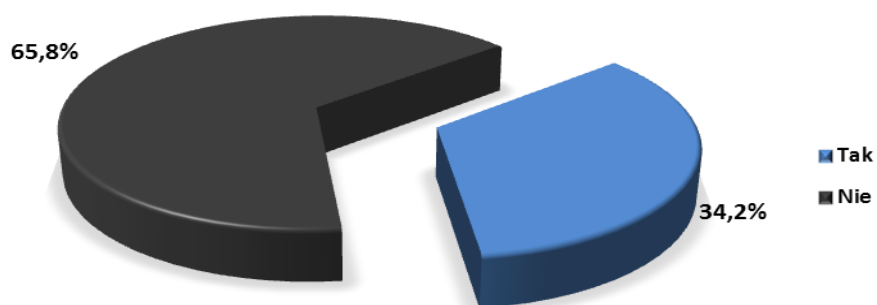
Rysunek 78. Korzystanie pracodawców z form pomocy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. (N=200, w%)

Zgłaszanie wolnych miejsc pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich

Zdecydowana większość badanych pracodawców – 65,8%, nie zgłosiła nowych ofert pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Pracodawcy nie zgłaszają ofert pracy przede wszystkim ze względu na brak takiej potrzeby oraz brak wolnych miejsc pracy, etatów. Ofertę pracy do urzędu pracy zgłosiło 34,2% przedsiębiorstw.

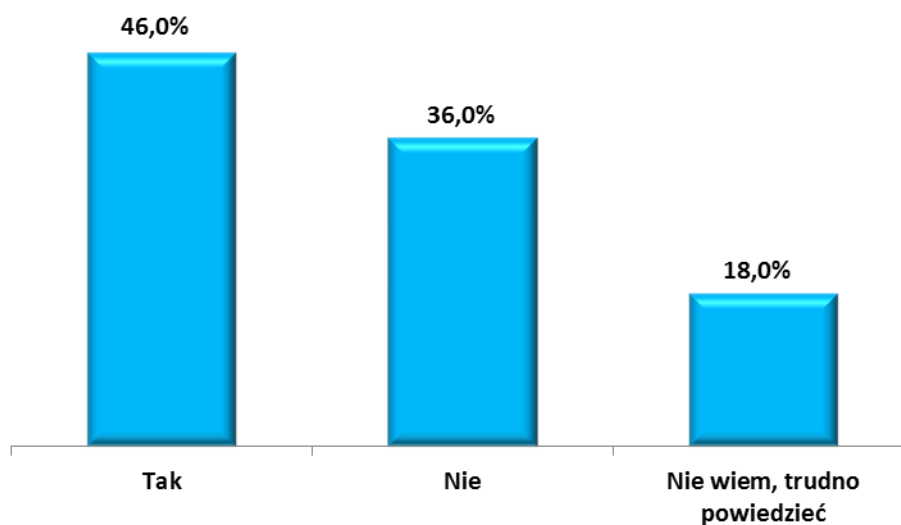
Rysunek 79. Zgłaszanie wolnych miejsc pracy, w ciągu ostatniego roku do PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=200, w%)

Zainteresowanie pracodawców zatrudnieniem osób bezrobotnych przeszkolonych pod kątem oczekiwanych kwalifikacji i umiejętności

Poniżej przedstawiono opinie pracodawców na temat możliwości oraz chęci zatrudnienia osób bezrobotnych po uprzednim ich przeszkoleniu pod kątem oczekiwań lokalnych pracodawców. Zagadnienie jest niezwykle istotne ze względu na szanse kooperacji i przyszłej współpracy pomiędzy podmiotami rynku pracy; pracodawcami i Powiatowym Urzędem Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Zgodnie z przedstawionymi danymi wynika, iż 36,0% pracodawców nie jest zainteresowanych zatrudnieniem osoby bezrobotnej, która byłaby przeszkolona w kierunku oczekiwanych umiejętności i kompetencji zawodowych. Warto jednak zaznaczyć, iż zdecydowanie większy odsetek pracodawców z powiatu strzelecko – drezdeneckiego – 46,0% jest zainteresowanych zatrudnieniem odpowiednio dobranych i przeszkolonych osób bezrobotnych. Takie opinie oznaczają zainteresowanie lokalnych pracodawców do szerszej i pełniejszej kooperacji z PUP w Strzelcach Krajeńskich w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych. Odpowiedź *nie wiem / trudno powiedzieć* wskazało 18,0% badanych.

Rysunek 80. Zainteresowanie pracodawców zatrudnieniem osób bezrobotnych przeszkolonych pod kątem oczekiwanych kwalifikacji i umiejętności. (N=200, w%)

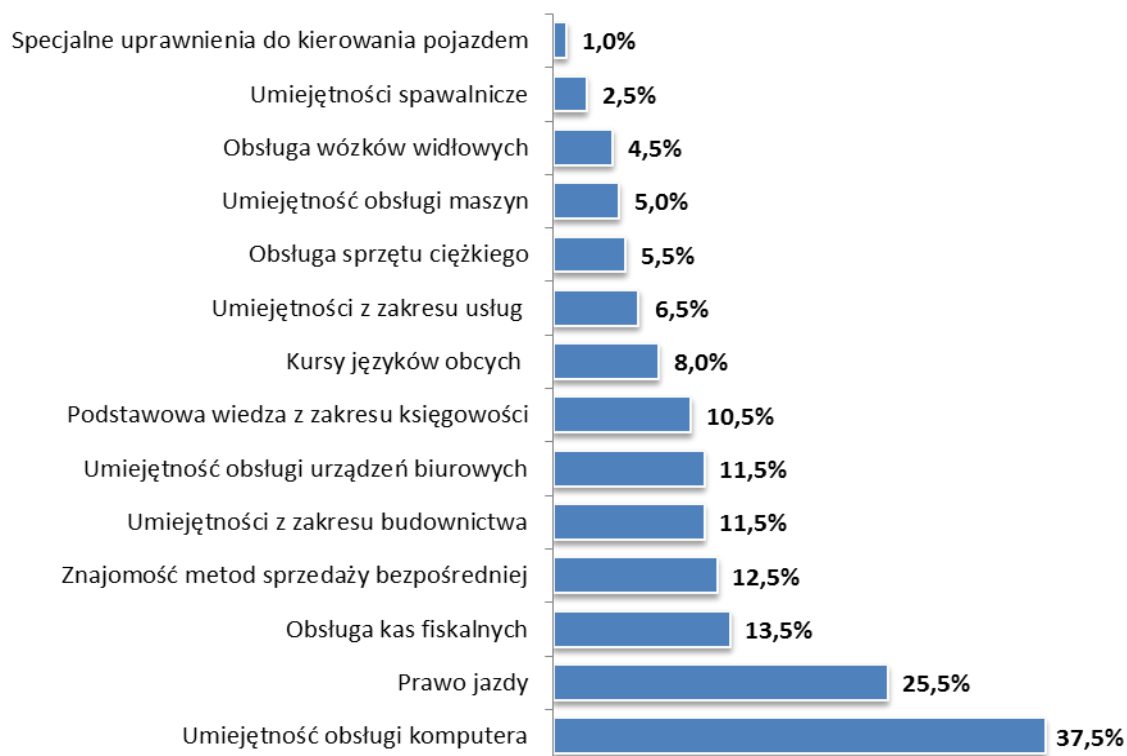

Szkolenia i kursy, których oczekują pracodawcy

Zdaniem pracodawców szkolenia i kursy, które mogą w przyszłości pomóc osobom bezrobotnym podjęcia zatrudnienia to szkolenia w zakresie obsługi komputera – 37,5% oraz prawo jazdy kategorii B i C-E – 25,5%. Pracodawcy uważają, że inne szkolenia, które mogą ułatwić aktywizację zawodową osob bezrobotnych to także: szkolenia z zakresu obsługi kas fiskalnych – 13,5%, znajomość metod sprzedaży bezpośredniej – 12,5%, umiejętności

z zakresu budownictwa – 11,5% oraz umiejętności obsługi urządzeń biurowych także 11,5% wskazań. Pozostałe szkolenia zostały przedstawione na poniższym wykresie. Opinie pracodawców mogą być niezwykle ważną informacją dla Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich, który może w przyszłości organizować szkolenia w kierunkach najbardziej pożądanych przez pracodawców. Każdy z badanych mógł wskazać dowolną liczbę kursów lub szkoleń, dlatego suma odpowiedzi przedstawionych poniżej nie jest równa 100%.

Rysunek 81. Szkolenia i kursy, których oczekują pracodawcy. Szkolenia zwiększające szanse na zatrudnienie. (N=200, w%)

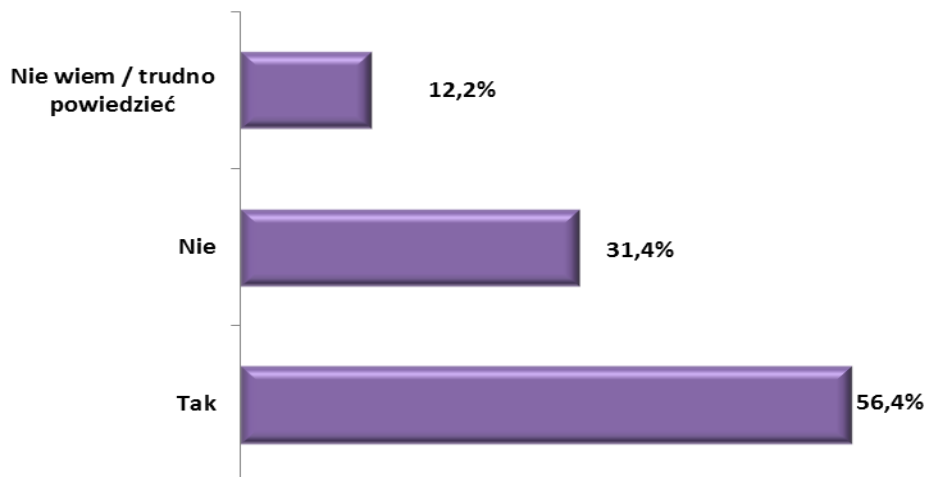

Zainteresowanie organizacją staży w przedsiębiorstwach

Organizacja staży w badanych przedsiębiorstwach cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem respondentów. Według danych ponad połowa przedsiębiorstw 56,4% jest zainteresowana partycypacją w takim programie i możliwością współpracy oferowaną przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Odsetek pracodawców nie zainteresowanych taką formą współpracy wynosił – 31,4%. Pozostali respondenci – 12,2% nie wiedzą, czy chcieliby uczestniczyć w takim programie. Powyższe wyniki oznaczają, iż zainteresowanie stażami wśród pracodawców jest bardzo duże. Wyniki badań wskazały na znaczny potencjał, który można wykorzystać przy projektowaniu kolejnych działań organizowanych przez urząd pracy w Strzelcach Krajeńskich. Należy jednak podkreślić, że efektywność tego programu opiera się na zasadach wzajemności, co oznacza, że pracodawcy

po zakończeniu programu stażowego powinni zatrudnić stażystę na określony czas. Pracodawcy często zainteresowani są organizacją staży, ale w mniejszym stopniu skłonni są do zatrudniania stażystów po zakończeniu projektu.

Rysunek 82. Zainteresowani organizacją staży w przedsiębiorstwach. (N=200, w%)

Respondenci zainteresowani udziałem w programie stażu, poproszeni zostali o wskazanie, w jakim zawodzie, na jakim stanowisku pracy mogą umożliwić zdobywanie praktycznych umiejętności w miejscu pracy w postaci stażu. Według danych największa liczba przedsiębiorstw – 19 jest w stanie umożliwić zdobywanie praktycznych umiejętności w zawodzie pracownika administracyjnego, 17 przedsiębiorstw w zawodzie pracownika biurowego, natomiast 11 w zawodzie sprzedawcy. Pracodawcy poszukują także stażystów w zawodzie lub na stanowisko: sprzątaczką – 7, fryzjer – 4 oraz pomoc nauczyciela – 4.

Działania oczekiwane przez pracodawców

Jednym z elementów oceny współpracy pomiędzy podmiotami rynku pracy pracodawcami, a Powiatowym Urzędem Pracy w Strzelcach Krajeńskich było poznanie oczekiwań pracodawców w zakresie działań, które powinien podejmować urząd pracy na rzecz lokalnych pracodawców. Na pytanie: *Jakich działań oczekują Państwo od Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich*, ponad połowa pracodawców 58,3% jest zainteresowana organizacją staży. To bardzo wysoki wskaźnik świadczący o istotnej potrzebie współpracy pracodawców w tym zakresie. Według danych 26,0% pracodawców niczego nie oczekuje od urzędu pracy i nie jest zainteresowany współpracą. Spośród pracodawców, którzy są zainteresowani współpracą znaczny odsetek badanych – 17,5% jest zainteresowany uzyskaniem refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy, natomiast

11,0% oczekuje od PUP w Strzelcach Krajeńskich pomocy w znalezieniu pracownika. Wyniki badania jednoznacznie wskazują, jakich działań ze strony Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich oczekują i potrzebują lokalni pracodawcy. Pozostałe działania oczekiwane przez pracodawców zostały wskazane na poniższym wykresie. Należy nadmienić, iż każdy z badanych mógł wskazać co najmniej 2 odpowiedzi, dlatego ich suma jest większa niż 100%.

Rysunek 83. Działania oczekiwane przez pracodawców. (N=200, w%)

Rekomendacje

Kompleksowa charakterystyka sytuacji na rynku pracy w powiecie strzelecko - drezdeneckim zaprezentowana w raporcie umożliwiła poznanie najważniejszych problemów występujących na lokalnym rynku pracy. W związku z dynamiczną sytuacją na rynku pracy zdiagnozowaną podczas analizy dokumentów oraz na podstawie wyników badań przeprowadzonych w ramach badania lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko – drezdeneckim postanowiono przedstawić szereg rekomendacji i praktycznych wniosków, które powinny przyczynić się do kreowania zatrudnienia i przeciwdziałania zjawisku bezrobocia w powiecie.

1. Konieczność reorientacji zawodowej osób bezrobotnych o niskich kwalifikacjach, lub kwalifikacjach niedostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Zgodnie z danymi pozyskanymi w trakcie badania lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko – drezdeneckim wynika, że zdecydowanie największe trudności ze znalezieniem zatrudnienia mają osoby bez zawodu oraz osoby, które nie posiadają doświadczenia zawodowego oraz kwalifikacji zawodowych. Według danych statystycznych w powiecie strzelecko - drezdeneckim znaczny odsetek osób bezrobotnych stanowią najmłodsze osoby w wieku do 25 lat – 19,1% ogółu osób zarejestrowanych osób bezrobotnych. Wśród bezrobotnych bardzo liczną grupę stanowią także osoby bezrobotne z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej 34,7%.

Badania osób bezrobotnych z powiatu strzelecko – drezdeneckiego wskazują, że zmianą kwalifikacji zawodowych zainteresowanych jest 66,6% spośród wszystkich badanych osób bezrobotnych. Warto także zauważyć, że 74,1% ogółu bezrobotnych osób jest zainteresowanych uczestnictwem w szkoleniach i kursach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich.

Również znaczny odsetek pracodawców z powiatu strzelecko – drezdeneckiego - 36,5% uważa, że największym problemem na lokalnym rynku pracy jest brak kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach. Drugą barierą w zatrudnieniu jest brak kandydatów o odpowiednim doświadczeniu - 29,0% wskazań.

Blisko co trzeci pracodawca – 46,0% wyraził zainteresowanie zatrudnianiem osób bezrobotnych po ich wcześniejszym przeszkoleniu zorganizowanym przez Powiatowy Urząd

Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Takie wyniki oznaczają, znaczne zainteresowanie pracodawców zatrudnieniem osób bezrobotnych, które byłyby odpowiednio przeszkolone w kierunkach oczekiwanych umiejętności i kompetencji zawodowych.

Oczekiwane działania:

Podejmowanie działań mogących w większym stopniu ukierunkować osoby bezrobotne na konieczność podwyższania kwalifikacji, poprzez szkolenia i kursy zawodowe, reorientacji zawodowej w kierunkach oczekiwanych przez lokalnych pracodawców. Powody bezrobocia zdaniem pracodawców związane są z niedostosowaniem kompetencji zawodowych osób bezrobotnych do dynamicznie zmieniających się wymagań rynku pracy, zmian technologicznych i zmian oczekiwań pracodawców. Brak elastyczności i aktualizacji swoich kwalifikacji pozbawia osoby bezrobotne szansy na zatrudnienie.

Organizowanie kursów i szkoleń indywidualnych w kierunkach oczekiwanych przez lokalnych pracodawców. Według pozyskanych informacji lokalni pracodawcy oczekują od potencjalnych kandydatów do pracy między innymi następujących umiejętności i kwalifikacji: umiejętność obsługi komputera – 44,5%, prawo jazdy 22,5%, umiejętności obsługi urządzeń biurowych – 16,0%, znajomość sprzedaży bezpośredniej – 15,0%, znajomość obsługi kas fiskalnych – 14,5%, podstawowej wiedzy z zakresu księgowości, finansów i rachunkowości – 8,0%, umiejętności z zakresu usług (krawiec, szwacz, fryzjer etc.), umiejętności z zakresu budownictwa – 5,5% oraz umiejętności obsługi maszyn – 5,5%. Należy zwrócić uwagę, że wśród propozycji szkoleń, których oczekują pracodawcy znajdują się szkolenia w zawodach nadwyżkowych, które posiada znaczny odsetek osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Strzelcach Krajeńskich.

Organizowanie kursów i szkoleń zawodowych przede wszystkim dla osób bezrobotnych zainteresowanych uczestnictwem w tego rodzaju programach. Największe zainteresowanie i gotowość do przekwalifikowania wskazują:

- ✓ Osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego.
- ✓ Osoby bezrobotne w wieku do 25 lat
- ✓ Osoby długotrwale bezrobotne.

2. Zindywidualizowane podejście do osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Konieczność większego i bardziej indywidualnego podejścia do osób bezrobotnych z grup ryzyka. Stosowanie odmiennych narzędzi i programów w stosunku do poszczególnych grup. W raporcie przedstawiono wyniki, które zasadniczo różnicują osoby bezrobotne zarówno w podejściu do zmiany sytuacji bezrobocia, gotowości do reorientacji zawodowej, czy też metod poszukiwania pracy.

Oczekiwane działania:

Konieczne jest dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb rynku pracy, poprzez skupienie narzędzi aktywizacji na osobach z grup zagrożonych wykluczeniem zawodowym i społecznym. Realizowane programy aktywizacji powinny zostać ukierunkowane na jednostkę. To szczególna sytuacja konkretnej osoby powinna stanowić podstawę poszukiwania narzędzi do poprawy jej sytuacji. Takie działania realizowane są przez PUP w Strzelcach Krajeńskich w postaci Indywidualnego Planu Działania. W związku z powyższym rekomenduje się objęcie IPD większej grupy osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Strzelcach Krajeńskich.

3. Zintensyfikowanie współpracy z lokalnymi pracodawcami (szczególnie mniejszymi prywatnymi przedsiębiorstwami) – usprawnienie przepływu informacji.

Część pracodawców uczestniczących w badaniu – 36,0% nie zna programów realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Największy odsetek pracodawców – 26,0%, zwłaszcza najmniejsze podmioty gospodarcze, nie zatrudniające pracowników niczego nie oczekują od urzędu pracy i nie są zainteresowani współpracą. Deficyt informacyjny wskazywały przede wszystkim najmniejsze podmioty zatrudniające do 9 pracowników o prywatnej formie własności. Warto w przyszłych działaniach w większym stopniu uwzględniać także te najmniejsze podmioty funkcjonujące na lokalnym rynku.

Oczekiwane działania:

Należy przyjąć aktywną politykę w stosunku do najmniejszych podmiotów w zakresie upowszechniania informacji o działaniach podejmowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich. Konieczne jest kontynuowanie otwartych spotkań z udziałem przedsiębiorców. Należy zwiększyć częstotliwość kontaktów bezpośrednich z pracodawcami, wysyłanie

informacji o programach, ofertach i informacjach o lokalnym rynku pracy. Należy także wizytować zakłady pracy oraz pozyskiwać informację o potrzebach lokalnych pracodawców.

4. Wsparcie mobilności przestrzennej osób bezrobotnych.

Według danych pozyskanych w trakcie badania lokalnego rynku pracy w powiecie strzelecko – dreźnieckim wynika, że bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko - dreźnieckiego nie są gotowi do podjęcia pracy wymagającej przeprowadzki do innego miasta – 87,0% oraz wymagającej długich dojazdów do pracy – 78,9%. Respondenci w bardzo małym stopniu są zainteresowani jakimikolwiek dojazdami do pracy poza teren powiatu strzelecko - dreźnieckiego – łącznie aż 79,4% zamierza poszukiwać zatrudnienia w obrębie powiatu, w tym aż 53,7% badanych zamierza podjąć pracę w miejscowości stałego zamieszkania. Przedstawione wyniki oznaczają bardzo małą aktywność i elastyczność osób bezrobotnych w zakresie poszukiwania pracy poza obszarem lokalnego rynku pracy.

Oczekiwane działania:

Promowanie wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu strzelecko - dreźnieckiego korzyści wynikających z mobilności przestrzennej i poszukiwania oraz podejmowania zatrudnienia także poza obrębem gminy czy też powiatu strzelecko – dreźnieckiego. Bezrobotni mieszkańcy powiatu strzelecko – dreźnieckiego bardzo często nie są zainteresowani jakimikolwiek dojazdami do pracy, nawet kilkukilometrowymi do większych aglomeracji zlokalizowanych w obrębie powiatu. Rynek pracy w powiecie strzelecko – dreźnieckim nie dysponuje dostatecznym popytem na pracę, który zmniejszyłby bezrobocie w powiecie. Powiat strzelecko – dreźniecki raczej nie stanowi naturalnego i wyłącznego rynku pracy dla mieszkańców powiatu, dlatego mieszkańcy powiatu powinni poszukiwać pracy także poza obszarem lokalnego rynku pracy. Aby zwiększyć możliwości czasowego przepływu pracowników z terenu powiatu strzelecko – dreźnieckiego do obszarów o niższej stopie bezrobocia znajdujących się w niedalekiej odległości np.: Gorzów Wielkopolski należy dokonać identyfikacji zawodów deficytowych (w ościennych powiatach o niższej stopie bezrobocia), na które występuje duże zapotrzebowanie. Należy także opracować program szkolenia w takich zawodach deficytowych oraz stworzyć system pomocy dla osób decydujących się na podjęcie pracy na poza obszarem powiatu np.: poprzez dopłaty łagodzące koszty dojazdów do pracy.

5. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku do 30 lat, bezrobotnych absolwentów oraz osób bez doświadczenia zawodowego za pośrednictwem stażu.

Zdecydowanie ponad połowa badanych – 62,7% chce uczestniczyć w stażach organizowanych u pracodawcy i organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich. Z drugiej strony lokalni pracodawcy wskazują, że brak kandydatów o odpowiednim doświadczeniu oraz brak potencjalnych pracowników o oczekiwanych kwalifikacjach i umiejętnościach zawodowych jest największym problemem w zatrudnieniu. Takie wyniki korelują z ogólnymi problemami, z którymi boryka się lokalny rynek pracy. W powiecie znaczny odsetek poszukujących pracy stanowią osoby, które nie ukończyły 25 tego roku życia (w tym absolwenci szkół) oraz osoby bez doświadczenia zawodowego oraz kwalifikacji zawodowych. Młode osoby poszukujące zatrudnienia zazwyczaj nie posiadają odpowiedniego doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców.

Organizacja staży w badanych przedsiębiorstwach cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem. Według danych ponad połowa przedsiębiorstw 56,4% jest zainteresowana partycypacją w takim programie i możliwością współpracy oferowaną przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich.

Oczekiwane działania:

Organizowanie staży dla osób, które są zainteresowane udziałem w tego rodzaju projektach:

- ✓ Bezrobotni w wieku do 30 lat
- ✓ Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego
- ✓ Bezrobotni z obszarów miejskich
- ✓ Długotrwale bezrobotni

Organizowanie staży w tych podmiotach, które gwarantują zatrudnienie stażysty po zakończeniu udziału w programie.

Zaleca się stworzenie przez Urząd Pracy stałego instrumentu badania poziomu zadowolenia oraz opinii o stażach o charakterze obligatoryjnym lub fakultatywnym dla pracodawców w celu umożliwienia im poznawanie na bieżąco problemów i bolączek dotyczących stażysty.

Zaleca się stały monitoring warunków pracy stażysty, jednak w sposób nieobciążający pracodawcy, np. audyt zewnętrzny z Urzędu Pracy, nie angażujący i nie obciążający formalnościami pracodawcy.

6. *Przyznawanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej w działalnościach niszowych.*

Zgodnie z danymi pochodzącymi z badania lokalnego rynku pracy wynika, że liczna grupa osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy – 17,1% zamierza ubiegać się o jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. 7% badanych rejestruje się w urzędzie pracy ze względu na możliwość uzyskania jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Oczekiwane działania:

Jednorazowo przyznawane środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej powinny być w pierwszej kolejności kierowane i powinny promować podmioty, które rozpoczynają działalność w branżach niszowych – takich, w których nasycenie rynku nie jest zbyt duże. W powiecie strzelecko – drezdeneckim brakuje niewątpliwie podmiotów, które prowadzą następujące rodzaje działalności: działalność prawniczą, doradztwo związane z zarządzaniem, reklama, badanie rynku i opinii publicznej, działalność w zakresie specjalistycznego projektowania, działalność fotograficzną, działalność związana z tłumaczeniami. Należy promować takiego rodzaju działalności, które mogą być świadczone na terenie całego kraju, a nie tylko wiązać się z funkcjonowaniem na lokalnym rynku. Ze względu na charakterystykę położenia powiatu strzelecko – drezdeneckiego należy także rozwijać wszelką działalność związaną z agroturystyką i rekreacją. Należy wykorzystać także dane dotyczące efektywności firm powstałych z jednorazowo przyznanych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez PUP w Strzelcach Krajeńskich. Należy zwrócić uwagę na profil oraz rodzaj działalności tych podmiotów, które utworzyły nowe miejsca pracy. Takie dane można wykorzystać przy wskazywaniu osobom bezrobotnym preferowanych profili działalności gospodarczej.

7. Reorientacja zawodowa osób bezrobotnych powyżej 50 tego roku życia.

Według danych grupą najtrudniejszą w aktywizacji zawodowej są osoby bezrobotne w wieku powyżej 50 lat, w większości przypadków długotrwale bezrobotne i o niskim poziomie wykształcenia. Jest to grupa pasywna, często nieprzejawiająca motywacji do zmiany sytuacji zawodowej. To grupa rejestrująca się w celu uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego, często uzależniona od systemu pomocy społecznej. Przyczyny bezrobocia wśród osób powyżej 50 tego roku życia, należy często poszukiwać w złych i nieaktualnych kwalifikacjach. Powody bezrobocia związane są z niedostosowaniem kompetencji zawodowych osób starszych do dynamicznie zmieniających się wymagań rynku pracy, zmian technologicznych i zmian oczekiwań pracodawców. Brak elastyczności i chęci aktualizacji swoich kwalifikacji pozbawia osoby bezrobotne szansy na zatrudnienia. Do najważniejszych przyczyn należy właśnie nieaktualny zawód oraz niewystarczające kwalifikacje.

Oczekiwane działania:

Organizacja indywidualnych szkoleń zawodowych aktualizujących kwalifikacje.

Badanie kompetencji (wykształcenia, umiejętności i postaw) osoby bezrobotnej w wieku powyżej 50 lat.

Indywidualne doradztwo zawodowe, pomoc w wyznaczaniu potrzeb szkoleniowych dla osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat.

Rekomenduje się działania wpływające na rozwijanie form stażowych, pozwalających osobom bezrobotnym na zdobywanie doświadczenia w realiach trudnego i wciąż zmieniającego się rynku pracy.

Warto również zorganizować spotkania przedsiębiorców zatrudniających osoby 50+ z przedsiębiorcami, którzy mają zamiar takie osoby zatrudnić. Spotkania miałyby na celu przełamanie obaw wśród pracodawców dotyczących osób 50+ oraz rekomendowanie ich jako wartościowych pracowników.

Pozyskiwanie od pracodawców ofert pracy w ramach elastycznych form zatrudnienia. Jest to odpowiedź na potrzebę łączenia przez osoby bezrobotne w wieku powyżej 50 lat obowiązków opieki nad osobami zależnymi z przyszłą pracą.

Spis wykresów

<i>Rysunek 1. Mapa administracyjna powiatu strzelecko – drezdeneckiego.</i>	<i>28</i>
<i>Rysunek 2. Struktura grupy bezrobotnych w powiecie strzelecko - drezdeneckim z uwzględnieniem płci stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich)</i>	<i>64</i>
<i>Rysunek 3. Struktura osób bezrobotnych według wieku – stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich).....</i>	<i>65</i>
<i>Rysunek 4. Struktura osób bezrobotnych według miejsca zamieszkania – stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich).</i>	<i>66</i>
<i>Rysunek 5. Struktura osób bezrobotnych według wykształcenia stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich)</i>	<i>66</i>
<i>Rysunek 6. Struktura osób bezrobotnych według czasu pozostawiania bez pracy stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich)</i>	<i>67</i>
<i>Rysunek 7. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie strzelecko - drezdeneckim w latach 2005 – 2012 (źródło: opracowanie własne, dane GUS).....</i>	<i>82</i>
<i>Rysunek 8. Struktura badanej próby – płeć respondentów. (N=263, w%).....</i>	<i>104</i>
<i>Rysunek 9. Struktura badanej próby – wiek respondentów. (N=263, w%)</i>	<i>105</i>
<i>Rysunek 10. Struktura badanej próby – miejsce zamieszkania (N=263, w%)</i>	<i>105</i>
<i>Rysunek 11. Struktura badanej próby – miejsce zamieszkania respondentów. (N=263, w%)</i>	<i>106</i>
<i>Rysunek 12. Struktura badanej próby – wykształcenie respondentów. (N=263, w%).....</i>	<i>107</i>
<i>Rysunek 13. Struktura badanej próby – okres zarejestrowania w PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=263, w%).....</i>	<i>107</i>
<i>Rysunek 14. Struktura respondentów z uwzględnieniem stażu pracy. (N=263, w%)</i>	<i>108</i>
<i>Rysunek 15. Kolejność rejestracji w PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=263, w%)</i>	<i>109</i>
<i>Rysunek 16. Uzyskiwanie zasiłku dla osób bezrobotnych. (N=263, w%)</i>	<i>109</i>
<i>Rysunek 17. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. (N=263, w%)</i>	<i>110</i>
<i>Rysunek 18. Doświadczenie zawodowe osób bezrobotnych. (N=263, w%).....</i>	<i>111</i>
<i>Rysunek 19. Przyczyny niepodejmowania zatrudnienia przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Krajeńskich. (N=49, w%)</i>	<i>111</i>
<i>Rysunek 20. Powody zakończenia pracy przez respondentów. (N=243, w%)</i>	<i>112</i>
<i>Rysunek 21. Okres od zakończenia pracy lub ukończenia szkoły do zarejestrowania w PUP w Strzelcach Krajeńskich (N=263, w%).....</i>	<i>113</i>
<i>Rysunek 22. Gotowość osób bezrobotnych do przekwalifikowania. (N=263, w%).....</i>	<i>114</i>
<i>Rysunek 23. Zainteresowanie przekwalifikowaniem zawodowym wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.</i>	<i>115</i>
<i>Rysunek 24. Uczestnictwo osób bezrobotnych w kursach i szkoleniach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich (N=263, w%).....</i>	<i>116</i>
<i>Rysunek 25. Zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach i kursach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=263, w%).....</i>	<i>117</i>
<i>Rysunek 26. Zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach i kursach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.</i>	<i>118</i>

<i>Rysunek 27. Uczestnictwo osób bezrobotnych w stażach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich (N=263, w%).</i>	<i>120</i>
<i>Rysunek 28. Zainteresowanie osób bezrobotnych uczestnictwem w stażach. (N=263, w%)</i>	<i>121</i>
<i>Rysunek 29. Zainteresowanie osób bezrobotnych uczestnictwem w stażach wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.</i>	<i>121</i>
<i>Rysunek 30. Ocena skuteczności szkoleń oraz staży. (N=263, w%)</i>	<i>122</i>
<i>Rysunek 31. Potencjalna praca a wyuczony zawód. (N=263, w%)</i>	<i>123</i>
<i>Rysunek 32. Zainteresowanie podjęciem jakiejkolwiek pracy wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.</i>	<i>124</i>
<i>Rysunek 33. Potencjalna praca a mobilność przestrzenna osób bezrobotnych. (N=263, w%)</i>	<i>126</i>
<i>Rysunek 34. Gotowość do podjęcia pracy poza obszarem powiatu strzelecko - drezdeneckiego wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.</i>	<i>126</i>
<i>Rysunek 35. Wymiar czasu pracy, w jakim chciałyby pracować osoby bezrobotne. (N=263, w%)</i>	<i>127</i>
<i>Rysunek 36. Branże, w której chciałby pracować osoby bezrobotne. (N=263, w%)</i>	<i>129</i>
<i>Rysunek 37. Elementy decydujące o wyborze miejsca pracy.</i>	<i>130</i>
<i>Rysunek 38. Ocena szans na zatrudnienie na lokalnym rynku pracy. (N=263, w%)</i>	<i>131</i>
<i>Rysunek 39. 10 najważniejszych barier i trudności w znalezieniu pracy. (N=263, w%)</i>	<i>132</i>
<i>Rysunek 40. Warianty wyjścia z bezrobocia. (N=263, w%)</i>	<i>134</i>
<i>Rysunek 41. Ocena szans na rynku pracy – szans na zatrudnienie. (N=263, w%)</i>	<i>134</i>
<i>Rysunek 42. Ocena szans na rynku pracy – szanse na zatrudnienie wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.</i>	<i>135</i>
<i>Rysunek 43. Gotowość osób bezrobotnych do zatrudnienia. (N=263, w%)</i>	<i>136</i>
<i>Rysunek 44. Aktywność osób bezrobotnych w procesie poszukiwania pracy w okresie ostatnich 30 dni. (N=263, w%)</i>	<i>137</i>
<i>Rysunek 45. Aktywność osób bezrobotnych w procesie poszukiwania pracy w okresie ostatnich 30 dni wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.</i>	<i>137</i>
<i>Rysunek 46. Metody poszukiwania pracy przez bezrobotnych. (N=263, w%)</i>	<i>139</i>
<i>Rysunek 47. Znajomość oferty urzędu pracy przez osoby bezrobotne. (N=263, w%)</i>	<i>139</i>
<i>Rysunek 48. Rodzaj uzyskanego wsparcia z PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=263, w%)</i>	<i>140</i>
<i>Rysunek 49. Przyjęcie oferty aktywizacyjnej. (N=198, w%)</i>	<i>141</i>
<i>Rysunek 50. Zainteresowanie osób bezrobotnych udziałem w programach aktywizacyjnych. (N=263, w%)</i>	<i>142</i>
<i>Rysunek 51. Oczekiwania wobec PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=263, w%)</i>	<i>143</i>
<i>Rysunek 52. Rejestracja osób bezrobotnych ze względu na ubezpieczenie zdrowotne wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy</i>	<i>144</i>
<i>Rysunek 53. Forma własności badanych przedsiębiorstw. (N=200, w %)</i>	<i>147</i>
<i>Rysunek 54. Lokalizacja badanych przedsiębiorstw. (N=200, w %)</i>	<i>148</i>
<i>Rysunek 55. Wielkość zatrudnienia w badanych przedsiębiorstwach. (N=200, w %)</i>	<i>148</i>
<i>Rysunek 56. Długość funkcjonowania badanych przedsiębiorstw. (N=200, w %)</i>	<i>149</i>
<i>Rysunek 57. Profil działalności badanych przedsiębiorstw. (N=200, w %)</i>	<i>150</i>

<i>Rysunek 58. Zakres terytorialny działalności firmy. (N=200, w %)</i>	<i>150</i>
<i>Rysunek 59. Kondycja przedsiębiorstw w powiecie strzelecko - dreźnieckim. (N=200, w%)</i>	<i>151</i>
<i>Rysunek 60. Prognozowana sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstwa / firmy w 2014. (N=200, w%)</i>	<i>152</i>
<i>Rysunek 61. Fluktuacja zatrudnienia - obecna sytuacja kadrowa w porównaniu do roku ubiegłego. (N=200, w %)</i>	<i>153</i>
<i>Rysunek 62. Fluktuacja zatrudnienia - planowane decyzje kadrowe w kolejnych 24 miesiącach. (N=200, w%)</i>	<i>154</i>
<i>Rysunek 63. Przyczyny zwolnień pracowników. (N=200, w%)</i>	<i>155</i>
<i>Rysunek 64. Cechy pracowników, które były, są i będą brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o zwolnieniu. (N=101, w %)</i>	<i>156</i>
<i>Rysunek 65. Powody przyjęć pracowników. (N=200, w%)</i>	<i>157</i>
<i>Rysunek 66. Umiejętności i kwalifikacje oczekiwane przez pracodawców. (N=200, w%)</i>	<i>159</i>
<i>Rysunek 67. Sposoby poszukiwania pracowników przez pracodawców. (N=200, w%)</i>	<i>160</i>
<i>Rysunek 68. Ocena sytuacji na lokalnym rynku pracy w kontekście poszukiwanych pracowników. (N=200, w%)</i>	<i>161</i>
<i>Rysunek 69. Trudności w poszukiwaniu i znalezieniu pracowników. (N=200, w%)</i>	<i>162</i>
<i>Rysunek 70. Struktura zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu strzelecko - dreźnieckiego z uwzględnieniem wieku zatrudnionych pracowników. (N=200, w%)</i>	<i>164</i>
<i>Rysunek 71. Struktura zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu strzelecko - dreźnieckiego z uwzględnieniem wykształcenia zatrudnionych pracowników. (N=200, w%)</i>	<i>165</i>
<i>Rysunek 72. Odsetek przedsiębiorstw zatrudniających absolwentów. (N=200, w%)</i>	<i>165</i>
<i>Rysunek 73. Odsetek firm zatrudniających osoby w wieku powyżej 50 lat w powiecie strzelecko - dreźnieckim. (N=200, w%)</i>	<i>166</i>
<i>Rysunek 74. Odsetek firm zatrudniających osoby w wieku poniżej 30 lat w powiecie strzelecko - dreźnieckim (N=200, w%)</i>	<i>166</i>
<i>Rysunek 75. Odsetek firm zatrudniających niepełnosprawne w powiecie strzelecko - dreźnieckim. (N=200, w %)</i>	<i>167</i>
<i>Rysunek 76. Częstotliwość kontaktu pracodawców z PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=200, w%)</i>	<i>168</i>
<i>Rysunek 77. Wiedza pracodawców na temat programów oraz pomocy oferowanej pracodawcom przez urząd pracy w Strzelcach Krajeńskich (N=200, w%)</i>	<i>169</i>
<i>Rysunek 78. Korzystanie pracodawców z form pomocy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. (N=200, w%)</i>	<i>170</i>
<i>Rysunek 79. Zgłaszanie wolnych miejsc pracy, w ciągu ostatniego roku do PUP w Strzelcach Krajeńskich. (N=200, w%)</i>	<i>170</i>
<i>Rysunek 80. Zainteresowanie pracodawców zatrudnieniem osób bezrobotnych przeszkolonych pod kątem oczekiwanych kwalifikacji i umiejętności. (N=200, w%)</i>	<i>171</i>
<i>Rysunek 81. Szkolenia i kursy, których oczekują pracodawcy. Szkolenia zwiększające szanse na zatrudnienie. (N=200, w%)</i>	<i>172</i>
<i>Rysunek 82. Zainteresowani organizacją staży w przedsiębiorstwach. (N=200, w%)</i>	<i>173</i>
<i>Rysunek 83. Działania oczekiwane przez pracodawców. (N=200, w%)</i>	<i>174</i>

Spis tabel

Tabela 1. Charakterystyka gmin powiatu strzelecko – drezdeneckiego na koniec 2012 roku. (źródło: opracowanie własne dane GUS)	30
Tabela 2. Dochody i wydatki budżetu powiatów w 2012 roku w powiatach województwa lubuskiego. (źródło: opracowanie własne dane GUS)	30
Tabela 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej w powiatach województwa lubuskiego w 2012 roku. (źródło: opracowanie własne dane GUS)	31
Tabela 4. Stopa bezrobocia we wrześniu 2013 roku w powiatach województwa lubuskiego (źródło: opracowanie własne dane GUS)	32
Tabela 5. Liczba ludności powiatu strzelecko - drezdeneckiego z uwzględnieniem podziału na płeć w latach 2009 – 2013 (źródło: opracowanie własne, dane GUS)	46
Tabela 6. Ludność powiatu strzelecko - drezdeneckiego z uwzględnieniem podziału na gminy w roku 2012. (źródło: opracowanie własne, dane GUS)	46
Tabela 7. Liczba mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego z uwzględnieniem miejsca zamieszkania na przestrzeni lat 2009 – 2013 (źródło: opracowanie własne, dane GUS)	46
Tabela 8. Mieszkańcy powiatu strzelecko - drezdeneckiego z uwzględnieniem grup wiekowych w roku 2012 (źródło: opracowanie własne, dane GUS)	47
Tabela 9. Ludność powiatu strzelecko - drezdeneckiego w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci w 2011 r. (źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011)	47
Tabela 10. Przewidywane zmiany liczby ludności w powiecie strzelecko - drezdeneckim w latach 2015-2035. (źródło: opracowanie własne, dane GUS)	48
Tabela 11. Prognozowana liczba ludności z uwzględnieniem miejsca zamieszkania w latach 2015 - 2035 (źródło: opracowanie własne, dane GUS)	48
Tabela 12. Prognozowana liczba ludności z uwzględnieniem podziału na grupy: przedprodukcyjną, produkcyjną, poprodukcyjną w latach 2015 – 2035. (źródło: opracowanie własne, dane GUS)	49
Tabela 13. Wykaz placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Strzelecko – Drezdenecki.	51
Tabela 14. Szkoły oraz rozkład liczby uczniów w powiecie strzelecko - drezdeneckim w 2012 roku z uwzględnieniem podziału na typ szkoły i płeć (źródło: opracowanie własne, dane GUS)	51
Tabela 15. Zatrudnieni w powiecie strzelecko - drezdeneckim w latach 2007 – 2011 (źródło: opracowanie własne, dane GUS)	60
Tabela 16. Zatrudnieni w powiecie strzelecko - drezdeneckim z uwzględnieniem miast i gmin powiatu w 2012 roku (źródło: opracowanie własne, dane GUS)	61
Tabela 17. Struktura zatrudnienia w powiecie strzelecko - drezdeneckim w 2012 roku ze względu na sektor działalności PKD. (źródło: opracowanie własne, dane GUS)	61
Tabela 18. Stopa bezrobocia w 2013 roku w Polsce, województwie lubuskim i powiecie strzelecko - drezdeneckim. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Zielonej Górze)	63
Tabela 19. Struktura osób bezrobotnych według wieku i płci – stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich)	65
Tabela 20. Struktura osób bezrobotnych według wykształcenia stan na 30.09.2013 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Krajeńskich)	67

<i>Tabela 21. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie strzelecko – drezdeneckim w latach 2009 – 2013 (opracowanie własne, dane GUS).....</i>	<i>83</i>
<i>Tabela 22. Zarejestrowane przedsiębiorstwa w poszczególnych gminach powiatu strzelecko - drezdeneckiego na dzień 30.09.2013 (źródło: opracowanie własne, dane GUS)</i>	<i>83</i>
<i>Tabela 23. Struktura podmiotów gospodarczych na koniec września 2013 roku z uwzględnieniem liczby. zatrudnionych pracowników. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)</i>	<i>84</i>
<i>Tabela 24. Branże i liczba podmiotów w powiecie strzelecko - drezdeneckim na dzień 30.09.2013r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).....</i>	<i>84</i>
<i>Tabela 25. Planowane przyjęcia pracowników według zawodu / stanowiska.....</i>	<i>88</i>
<i>Tabela 26. Zawody deficytowe w powiecie strzelecko - drezdeneckim w 2012 roku. (dane: monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych w 2012 roku w powiecie strzelecko - drezdeneckim)</i>	<i>93</i>
<i>Tabela 27. Zawody nadwyżkowe w powiecie strzelecko - drezdeneckim w 2012 roku. (dane: monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych w 2012 roku w powiecie strzelecko - drezdeneckim)</i>	<i>94</i>
<i>Tabela 28. Zawody, w których występuje zapotrzebowanie na stażystów.</i>	<i>99</i>
<i>Tabela 29. Zainteresowanie przekwalifikowaniem zawodowym ze względu na miejsce zamieszkania oraz wiek.....</i>	<i>115</i>
<i>Tabela 30. Zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach i kursach organizowanych przez PUP w Strzelcach Krajeńskich ze względu na miejsce zamieszkania oraz wiek.....</i>	<i>118</i>
<i>Tabela 31. Rodzaje kursów i szkoleń, w których chciałyby uczestniczyć osoby bezrobotne.</i>	<i>119</i>
<i>Tabela 32. Zainteresowanie osób bezrobotnych uczestnictwem w stażach ze względu na miejsce zamieszkania oraz wiek.....</i>	<i>122</i>
<i>Tabela 33. Gotowość do podjęcia pracy w trudnych warunkach.</i>	<i>125</i>
<i>Tabela 34. Najważniejsze bariery i trudności w znalezieniu pracy.</i>	<i>132</i>
<i>Tabela 35. Ocena szans na rynku pracy – szanse na zatrudnienie ze względu na miejsce zamieszkania oraz wiek.....</i>	<i>135</i>
<i>Tabela 36. Aktywność osób bezrobotnych w procesie poszukiwania pracy w okresie ostatnich 30 dni ze względu na miejsce zamieszkania oraz wiek.</i>	<i>138</i>
<i>Tabela 37. Cechy pracowników, które były i będą najczęściej brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o wyborze danego kandydata do pracy. (N=152, w%)</i>	<i>158</i>
<i>Tabela 38. Planowane przyjęcia pracowników w 2014 roku według zawodu / stanowiska.</i>	<i>163</i>